FASCICVLVS PARACELSICAE MEDICINAE VETERIS ET NON NOVAE, PER FLOSCVLOS CHIMICOS ET MEDICOS, tanquam in compendiosum promptuarium collectus.

IN QVO DE VITA, MORTE, ET RESVSCITATIONE RERVM, DE TVENDA ET *conseruanda sanitate, necnon expellendo morbo per instaurationem virium naturalium, de præparationibus medicamentorum, in vsum applicationibus ad quoscunque morbos, cùm internos, tùm externos. Item, de generatione Homunculi pygmei, ex Dampra nutrimenti sanguinis.*

CVM ELVCIDATIONIBVS HVIVS, ALIORVMQVE obscuriorum quorumcunque locorum atque dictionum inibi passim occurrentium.

ET INDICE LOCVPLETISSIMO.

GERARDO DORNEO INTERPRETE.

Cum Gratia & Priuilegio Cæsareæ Maiestatis.

IMPRESSVM FRANCOFORTI AD MOENVM,
ANNO M. D. LXXXI.

ADMONITIO AD ZOILVM.

NON priusquàm intelligas temerè iudicato, ne præceps in casses quos alteri paras adhuc, turpiùs incideris, & calumniæ conuitiaq́ tua, quibus vteris, in tuum redundent caput. Facile vitium est alios carpere, notas autem reprehensionis euitare difficilimum opus. Cæterùm crede Deum esse vindicem iniuriarum, ex inuidia vel ambitione, siue malè, siue bene meritis illatarum, item occultæ obstinatæq́ maliciæ reuelatorem. Fidere viribus & ingenio, quid aliud est quàm vnà cum Golia gigante cadere sub imbelli puero? Non iuuant hoc loco sophismata, nihil per sinistram interpretationem palliatæ propositiones, minùs scriptorum corruptiones. Veritas ipsa per se debellabit inimicos, omnemq́ vindicabit iniuriam, non sine maxima gigantũ ignominia. Quid adhuc habes quod nobis obijcias, præter incultum sermonem? Inde patet Paracelsum & suos, non Ciceronis, non Aristotelis, non Galeni, nec aliorum istius farinæ hominum esse discipulos, sed veritatis, quæ nullo pallio, nullaq́ larua indiget, quinimò nuda belligeros armatosq́ Sophistas omnes prosternit.

ILLVSTRISSIMO ET GENEROSISSIMO PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO RICHARDO DEI

gratia, Comiti Palatino Rheni, Duci Bauariæ superioris & inferioris, Comiti in Spanheim, &c.

CVM id imprimis pessimè habere plurimos animaduerterem, & conqueri nullum in scriptis Paracelsi hactenus ordinem seruatum esse, alioquin eius doctrinæ satis addictos, Illustrissime Princeps. E re ipsorum atque totius R.P. studiosorum vtilitatis, & præsertim ægrorum esse putaui, si quomodo ea quæ sparsim distracta diffusaque membratim erant, & non integra, neque seriata compage qua fuerant olim ab autore conscripta, resarcirentur. Neminem, vt opinor, latere puto ipsum ante mortem admodum paucos edidisse libros, infinitos autem reliquisse, partim propria manu, *partim & pro maiori parte amanuensium ex eius ore descriptos, non editos, varijs locis & muris conclusos.* Fortasse quòd euenturum præuideret, vt eius aduersarij (quos Athenienses, istorum puta discipulos, vocat) efficerent quocunque modo, ne à suis vbique locorum Typographiarum positis censoribus admitterentur, aut aliàs interciperentur, ac ad hunc aliúmve modum deperirent. Ex aduerso speraret, si tantisper latitassent, futurum vt ab aliquibus probis inuenti viris, vna dierum post eius mortem, cessante per obliuionem inimicorũ liuore, fato quopiam ederentur absq; molestia. Haud secus accidit ex parte quàm existimârat, in aliquorum enim Principum manus & potestatem inciderunt, at maximo omnium malo intercessit, vt post illorum obitum in idiotarum tyrannidem delapsi miserrimè dilaniati sint. Quorum non-

nulli suppresso nomine proprij autoris, sibi labores alienos adscripserunt, interfertis etiam (quod pessimum est) infinitis aliorū scribentum, & præsertim aduersariorum autoris, ne agnoscerentur, nugis, at frustra. Nam diu latere non potuit idiotica nimiùm hæc ambitio, quin facilimè detegeretur à discipulis Paracelsi magis ac magis indies. Plærique alij surrepticiè clamque descriptos à famulis, dominis tamen inscijs, parua pecunia corraserunt, qui postmodum ab indoctissimis hominibus rursum descriptos plus vigesies magno pretio, toties tamque diuersis personis vendiderunt exemplaria priusquam ederentur, etiam ab aduersarijs, non antea quàm suo modo proque arbitrio corrupissent ac deprauassent, quò famā boni viri post mortem denigrarent: omissa in plurimis negatiua particula, vel adiecta in alijs, vt haberent ansam arguendi falsò de contradictionibus. His necdum contenti, singula sunt perperam interpretati contorquentes in sinistram partem iniquissimè. Verùm enimuerò huiusmodi Sophistarum technæ plusquàm manifestæ sunt, quibus tamen haudquaquam excusabuntur, nec effugient iudicium publicum, quin ad lydium lapidem quandoq; turpiter impingant. Sed in præsentia vindicias iniuriarum non suscepi, nec nisi summam arcanorū Paracelsicorum hoc libello, ex dispersis colligere, ac tanquam *in formam compendij redigere*, quò quisque mox ad manum, quicquid ex eiusmodi *thesauris optabit*, habeat vbi uis locorum existat, vtque ex hoc vnico admodū exiguo tantùm emolumenti reportare queat, quantùm ex ingenti voluminum copia, de quibus ista deprompta sunt. Partitus est in quatuor partes, quarum prima narrat vires atque virtutes rerum naturalium in genere, vitam, mortem, & resuscitationem: secunda medicamentorum præparationes simplices & compositas: tertia morborum internorum & externorum curas: quarta verò vocum obscuriorum in arte passim vsui venientium, ac ab autore impositarum elucidationes habet. Nihil adhuc omnino desideratur, pręterquam

terquam verus phyſicus,induſtrius chimiſta, operator impiger, & non ambitioſus philoſophus,qui ſi forte fortuna quandoque conueniant in vnũ,rara mundo naſcetur auis & medica phœnix. Verùm hac tempeſtate nihil agitur (proh dolor) de cognoſcenda in occulto Phyſica,de manifeſto ſolùm Schola diſſerit, non de cœleſtibus viribus in elementis & elementatis deliteſcentibus, è carceribus quibus detinentur eruendis,ac ad liberas operationes prouehendis,non de viuorum Anatomia,neque de charitate in fratrem. Atqui mox atq; titulus bullatus adeptus eſt, abiecto ſanguineo pileo, de holoſericeo ſollicitatur anxiè,de talari veſte, de gẽmatis annulis,& id genus alijs. Tandem exercetur Phyſica pharmacaria vix per ſuperficialem cognitionem, ſolæ virtutes reuolutorum receptorum operantur,Anatomia cadauerum immani crudelitate ſęuit aduerſus mortuos,& loculorũ maximè repletio curatur, æger verò ſi modò poſſit conualeat,ſaltem diteſcat medicus. Quid mirum? hac de cauſa multos annos in Academijs conſumpſit, in quibus didicit Medicinam auaris opes affatim polliceri ac dare. Quid igitur medico commune eſt cum miſeris carbonarijs & ciniflonibus *nil niſi ſulphur vaporesque noxios redolentibus,hinc procul à nobis (inquiunt) Vulcani teterrimi ſodales.* Apollinis ſatellites decet ſerena facies,blandaque manus palpatrix pulſuum,ac veſtis ambram,Zibetam,atque muſcum ſpirans,animus prętereа ad ſtipem magis quàm ad ſanitatem propenſus. Horum enim vel admiratione ſola conualeſcit æger,ſpem ſibi ſalutis faciens, ac melioris vitæ, dum ſimiles angelos ad ſe venire de ſuo cœlo delapſos intuetur. Contrà verò ſi veniat mortis ille nuncius ater carbonum hoſpes, ægris terrorem incutiens,ſi non mori vacet,eius tamen conſpectu ſolo,ſit opus. Hæc & ſimilia mundus à colorum apparentijs iudicat. Verùm ſi conſideret æger quid ſibi præſagit externus ornatus medici, quid internus alio neglecto, ſtatim ob oculos verſabitur ſepulchrum hoc dealbatum & ornatũ forinſecus, & intus ſcatens

 oſſibus

ossibus mortuorum atque vermibus, de quo Matth. 23. ab vnâ parte, & ex aduersa Samaritani paratus asellus, de quo Lucæ 10. Porrò tum primùm & non priùs Medicina florebit, quum ex professorū eius centesimo numero Samaritanus vnus exurget. Eò potissimū tendit, Illustrissime Princeps, Paracelsicæ Medicinæ Fasciculus, vt ex congerie Paracelsicæ Chemiæ tanquam ex sua coniuge hunc vnicum aliquando producat in lucem. Vterque libellus Illustrissimæ tuæ Celsitati dicandus ergo venit maximè, quòd arcanorum naturæ perfectissimam habeat noticiam, bonarumque sit artium promotor excellentissimus atque Mecoenas. In gratiam igitur malè habentium, clientuli hac in parte pios conatus ab iniurijs protegere dignetur atque tueri, quam etiam D. O. M. optimè valere faxit in omnibus, precor. Datum Francofortiad Mœnum, Anno à Christo nato 1581. Calendis Septembris.

Illustrissimæ Cel. T.

Seruulus humilimus,

Gerardus Dorn.

PRAE-

PRAEFATIO BREVIS AD LECTOREM.

STATIM ab exordio visum est admonere Lectorem, ne quos tanquam in fasciculum colligo Paracelsi flosculos, varijs scriptorum suorum libris dispersos, existimet à me veluti per somnium excogitatos. Legat igitur quæ de natura rerum scripsit autor hic, ob ingenij fœcunditatem celebratissimus, ab ijs præsertim quibus intelligitur, rudibus verò duntaxat inuisus: istorum quis veritatem non persequitur? Legat (inquam) & reperiet quàm insigniter suos doceat ænigmate vario, quos habere discipulos voluit, & experiri quemadmodum suæ tractationis medullam vt è cortice nucleum assequerentur, ne quidem indignos admitteret in album suæ scholæ. Quanquam futurum certò præsciuit, vt eius aduersarij ex nudo literæ sensu captarent ansam calumniæ. Nihilominus quàm hac de causa remoratus, quinimò potiùs alacri non minus animo, quàm fœlici admodum successu rem aggressus est, haudquaquam in dubium reuocans, quin veritas per seipsam efficacissima, vnà dierum in lucem esset emersura. Quamobrem de sanitatis cõseruatione tractaturus, primùm omnium à generatione pygmei spagirici, qui malè sanum pygmeum hominum, regeneratione quadam artificiali simul & naturali, transmutaret in gigantem robustissimæ vitæ, cœpit initium, tanquam à præcipuo vitæ conseruationis arcano. Deinceps per minora particularia discurrens, in transmutationẽ abdidit omne quod priùs palam fecerat, arcæ tamen claue suis, & non alijs, tradita per mysterium. Inter alia docere nos intendit vitam rerum externarum, ad nostræ vitæ propagationem maximè conducere, ac ea imprimis opus esse. Quandoquidem externa virtus rerum internam hominis labantem vitam subleuat (libera tamen à suis compedibus) longè fœliciori successu, quàm per nutritionem ex ordine præscriptoq; naturæ consueto. Similia nanque similibus maximopere corroborantur, ad resistendum aduersarijs dissimilibus & contrarijs inimicis. Quis (quæso) reuocabit in dubium, saltem physicus, ob inæqualitatem ordinarij nutrimenti cum primo humanæ vitæ subiecto spiritũ pariter vitæ consopiri, ac debilitari magis ac magis indies, vsq; dum paulatim ac tandem prorsum deficiat, indeq; morbo dari locum, rimamq; fieri per quã in monarchiã æqualitatis irrepat? Verum enimuerò, quia necessariò corporis humani membra & elementa quæuis impura, sibi similibus impuris nutriri oportet, non secus atq; puris puriora vitalium facultatum subiecta, sagax natura cibum vtrisq; non separatum ordinauit, alioqui solæ vitæ facultates vnà cum suis vehiculis, & non corporalia crassiora membra secunda vitæ subiecta nutrirentur. Proinde fieri non potest hac via naturalis

nutritionis, quin puræ facultates vitæ vitientur, contracta suorum domiciliorum induritate nutrimenti. Quò fit vt si vita conseruari debeat in statu esse, quod vocant, inprimis necessarium vt æqualitate seruata nutrimenti vel fomenti, cum nutriendo, calor natiuus in organo hoc suo vehiculo, nimirum humido radicali, & primo vitæ subiecto, retineatur. Idipsum autem aliter quàm per nutrimenta fieri nequit, ab extrinseca natura mutuata, ne defectu liquidi vitam conglutinantis, flamma, vel impediatur, vel prorsum extinguatur in subiecto secundo, corde videlicet, in quo centrum atq; fons vitæ corporis delitescit. Calore ad hunc modum cedente locus datur inimico frigido rigidoq; mortis subiecto. Vt res verò sit dulcidior, statū esse vitæ cognoscamus oportet. Perfectam igitur cuiusq; rei naturam esse maturitatem, nemo non confitebitur. Nam à primo vitæ curriculo, spiritus vitalis motum intendens ad finem suum vel terminum, per medium necessariò transire cogitur, quò priusquam perueniat, adhuc in immaturo consistit, qui quidem status imperfectus est ab infantia & pueritia iuuentutis vsq; ad viri statum esse completum. Non est verò spagirorum opinio, vitam ad imperfectam reuocare naturam, sed ad virilem, viriditatis pariter atq; virtutis plenam, vt inter duas adolescentiæ floridas ac frugales ætates, aliquantò quàm per naturam consuetum est diutiùs iubilet, nec ad sinistram, neq; ad dextram inclinans. Conseruare naturam & vitam ergo, nihil aliud est, quàm hanc à suo naturali cursu medium in statum virtute, si non actu, sistere, & hoc ipsum etiam est morbum retardare. Non secus enim atq; videmus à naturæ stationibus, ver absoluto suo circulo pueritiæ, gradum sistere in æstatis adulescentulæ motus initio, quæ tandem cursum in autumni motum primum defigit, statum esse videlicet perfectionis annuæ virens, ac flores & fructus inter medium. Est etiam totus vitæ humanæ cursus vnius anni spatium, vitæ autem sanæ momentū, extra quod vtrinq; reliquum est imperfectio crescens, vel imminuēs. Quicunq; igitur in hoc momenti centro permanere aliquandiu poterit aut nouerit, aliquatenus degustabit, primis saltem labijs, arboris vitæ fructus aliquos, quales autē Adamo primo nostro parenti gustare concessum est in vita, quò reuocaret in memoriā quantas in arbore vitæ delicias amisisset. Proinde Paracelsus initio de generatione, & instauratione vitæ, sub inuolucro docet sanguinem artificiatum in ouo gignere spagirico vitro (hunc nutrimenti sanguinem alibi vocat, non spermatis) ex quo posteriore basiliscum potiùs quàm homunculum enasci asserit: ne fortè quispiam temerarius interpres ad nefandum humani seminis abusum homines trahat. Tantùm abest vt eò velit quempiam allicere, quin potiùs hoc exemplo deterrere basilisci conatur, vt abstineant omnes à tam enormi facinore. His igitur fruere tantisper optimè Lector, donec meliora dabit Altißimus donator luminū. Vale fœliciter & statum viue centri mediū quod audisti, atq; deinceps æternum fidelibus ac pijs omnibus paratum. Iterum vale.

FASCICVLI TRACTATVS PRIMVS, EX PARACELSO.

CAPVT PRIMVM.

DE VITA RERVM IN GENERE.

VITA rerum omnium, ſpiritualis eſt aër ipſis inſitus, qui præter externum aërem in corporibus perſiſtere, nequit. Eſt enim ſpiritualis eſſentia, inuiſibilis, & inſenſibilis, hoc eſt, ſub ſenſum nō cadit. Nec ſolummodo quæ mouentur, ſed etiā immota, vel immobilia per ſeipſa, & inſenſata ſuo quæq; ſpiritu dotata ſunt ab vnico ſuo creatore. Virtus itaq; rerum, quæ propriè vita dicitur, in ſpiritu ſolo conſiſtit, & non in corpore quod mortis eſt ſubiectum, niſi per ipſum. *Spiritus item eſt balſamus & vita rerum corporalium omnium, vti ſubiectum etiam eſt vitæ. Nam in corruptione corporis, ab eo ſeparatur ſpiritus, eoque ſeſe recipit vnde eſt, ad aërem, videlicet chaos vtriuſque ſuperioris & inferioris firmamenti.*

CAPVT II.

DE VITA RERVM IN SPECIE.

VITA compoſitorum elementorū vt aquæ, eſt eius *fluxio*, quaſi deſtituatur, eſt aqua mortua.

Vita quidem ignis, eſt aër, qui per ſeipſum viuit, alijſque rebus elementatis vitam tribuit.

Terra verò per ſeipſam eſt mortua, ſed eius elementum, inuiſibi-

lis est,& occulta sua vita: quæ singula bene consideranda sunt.

Vita herbarum, plantarum, atque radicum, est liquor terræ.

Vita lignorum, ipsis est insita resina.

Vita resinarum, terebinthinæ, gummi omnium, & carabum, est muscilaginosa splendensque materia pinguedinis.

Vita dulcedinosorum, vt sunt saccarum, mel, manna, cassia, &c. est subtilis admodum atque tingens dulcedo, quæ & balsamita *virtus* dicitur.

Vita vnionum, est splendor, quem amittunt in calcinatione.

Vita corallorum & gemmarum omnium, est solummodo color ipsorum, qui elicitur per spiritum vini.

Vita salium omnium, est spiritus aquæ *fortis*.

Vita sulphuris, est combustibilis & *fœtens in eo* pinguedo.

Vita lapidum & silicum, est muscilaginosa materia.

Vita marcasitarum, cachimiarum, talcorum, granatorum, coblectorum, & antimonij, est metallicus spiritingens.

Vita argenti viui, est calor eius occultus & internus, atque manifestum & externũ frigus, vt in pellicea veste videmus huius exemplum.

Vita metallorum, est insita pinguedo terrea, quam receperunt à suo patre sulphure, quamque patefaciunt à sua liquatione per ignem, sine qua fieri nequit.

Vita magnetis, est spiritus ferri, qui etiam extrahi *potest* per *vini* spiritum.

Vita arsenicalium, auripigmentorum, realgarium, est mercuriale coagulatum venenum.

Vita excrementorum, est eorum fœtor ingens.

Vita aromatum, musci, ambræ, zibetæ, &c. est eorum suauis & ingens odor, atque fragrantia.

Vita carnis & sanguinis, est spiritus salis conseruans à putredine.

Vita ossium, est liquor mumiæ, de medullis.

Vita postrema hominis videlicet, est astrale balsamũ, impressio balsamica, cœlestis & inuisibilis ignis, inclusus aër, & spiritus *salis* tinctus.

Huic

Huic vnicæ subseruiunt omnes præcedentes. Quapropter ad eius corroborationem quoties opus fuerit, videndum vt vita sumatur ad vitam, vti supra narratum, alioqui loco subsidij, dispendium vitæque periculum incurri posset, vbi vice rerum vitæ, mortem administrari contingat. Sunt igitur medico singulatim annotāda ex rebus omnis generis vtilia.

Secundo autem tractatu præparationes vel extractiones habentur amplissimè.

CAPVT III.

DE MORTE RERVM NATVRAlium, & primò metallorum in genere.

MORS rerum naturalium dupliciter accidere solet, vel per destinatam inimicitiam, vel per acceleratam correptionem. De posteriore hoc loco solùm tractabitur, quòd in vsum veniat potissimū ad eliciendam vitam rerum in humanæ vitæ conseruationem. De metallorum igitur morte primò præcipueque dicendum.

Mors itaque metallorum est, solidi corporis eorum atque sulphureæ pinguedinis ablatio. Quæ quidem varijs modis tolluntur, vt calcinatione, reuerberatione, resolutione, cimentatione, & sublimatione.

Metallorum etiam calcinatio diuersa, vna per sal, alia per sulphur, vna per aquas fortes, alia per mercurium vulgi, & per mercurium viuum alia.

CALCIMATIO METALLORVM PER SAL.

Brachteæ tenues cum sale stratificantur & cimentantur.

PER SVLPHVR.

Lamellæ cum *sulphure* stratificatæ reuerberantur.

PER AQVAM FORTEM.

In granula vel brachteolas *facta soluunt ur*, & exiccantur.

PER MERCVRIVM VVLGI.

POnitur mercurius vulgi in vas figulinum ſtricti orificij, & inter prunas accenſas vrgetur modeſtè donec fumus exeat albus, ſuper quem tenetur lamina, voluitur ac ſæpiùs in eo fumo reuoluitur.

PER MERCVRIVM VIVVM.

IMpaſtatur metallum cum mercurio viuo ad ignem aurifabrorum more, maſſa poſtmodum igne reducitur in puluerem euaneſcente mercurio.

CAPVT IIII.

DE MORTE METALLORVM IN SPEcie, vt Martis, vel Ferri.

CROCVS FERRI AD MEDICINAM.

HVius lamellæ tenues ſæpiùs extinguantur in aceto forti ex vino, donec acetum colore tingatur valde rubeo. Poſtmodum excocto prorſum aceto colorato, manet in fundo vaſis crocus.

ALIVS PRIORE LONGE PRAESTANTIOR.

LAminæ ſtatificentur cum ſulphuris & tartari partibus æqualibus, reuerberentur in puluerem à lamellis abradendum ſępiùs donec abſumptæ ſint.

ALIVS AD ALCHIMIAM.

BRachteæ ferri perlitæ, vel aqua forti, vel oleo vitrioli, aut aqua ſalis, aluminis, aut ſi voles aqua ſalis armoniaci, vel mercurio ſublimato, crocum exhibent, ad alchimiam duntaxat vtilem.

CAPVT V.

DE MORTE CVPRI.

CVPRI VITRIOLVM.

HVmectentur laminæ aqua ſalis communis, aut aqua *ſalis* petræ, ac in aëre ſuſpendantur tam diu donec æruginem concipiant.

Abluan-

Abluantur postmodum aqua fontana, siccentur & humectentur iterum, suspendantur vt antea sæpiùs donec aquæ viridis satis habeatur, quæ vitrioli plurimùm supernatantis exhibeat, colligatur, & excocta aqua cupri vitriolum habebitur ad medicinam efficacissimum.

ALIVD AD ALCHIMIAM.

BRacteæ perlinantur aqua forti, aqua regis, vel aqua salis armoniaci. suspendantur, & quum æruginem præbuerint, leporino pede abradatur à lamellis, quæ exiccatæ rursum illinantur, idque tantisper donec omnino consumptæ sint.

AQVA SALIS NITRI AD HVNC EFFECTVM.

Ponatur in vesicam, & in aqua calida non bulliente resoluatur.

AQVA SALIS ARMONIACI.

Sublimetur, & super marmor humido loco resoluatur.

VIRIDIS AERIS FORMVLA AD MEDICINAM.

PErungantur laminæ mellis & aceti partibus æqualibus ac salis tanta quantitate quantùm sat esse videbitur ad vnguentum rarum. *Tandem reuerberentur in furno figulorum vnà cum ollis, tantoque tempore vt ollæ. Suspendantur nigræ vt sunt ad aërem*, in quo virides efficientur.

ALIA EIVSDEM FORMVLA AD ALCHIMIAM.

STratificentur cum salis, sulphuris, atque tartari partibus æqualibus in tigillo satis magno, igne vehementi quatuor horis, ne laminæ tamen liquescant. Postmodum ad aërem suspendantur cum adhærente materia diebus aliquot, vt viridem colorem concipiant.

CROCVS AERIS AD ALCHIMIAM.

BRachteæ perungantur sale & aceto forti mixtis in vnguentum. Tum demum igne vehementi reuerberentur in tigillo per quartam horæ partem, ne tamen liquescant. Postmodum ita candentes

extinguantur in aceto in quo salis armoniaci vncia semis ad libram dissoluta sit. Perungantur iterum, candescant & extinguantur, crustis in aceto semper abrasis. Postremò destilletur inde acetum, & materia coaguletur in duritiem.

CAPVT VI.

DE MORTE MERCVRII.

SVblimatur aut eleuatur à sale communi & vitriolo, & hæc dicitur mortificatio per sublimationem.

PER CALCINATIONEM.

SOluitur aqua *forti*. Postmodum exiccatur, *& ad materiam pulueratam* affunditur aqua gradationis fortissima, quinquies ac toties abstrahitur, & recens affunditur, donec placeat color rubeus. Tandem abluatur in dulcedinem quantùm fieri potest, ac deinceps perfundatur aqua ardente rectificata, & per destillationẽ septies aut nouies abstrahatur, ac toties donec igne liquata materia non auolet in fumum, sed fixa maneat. Tum demum habetur mercurius diaphoreticus. *Notandum si post calcinationem siue colorationem*, antea dictam, profundatur aqua *salis tartari, & abstrahatur plurimis destil*lationibus, recenti semper affusa toties donec aqua dulcis ab ea materia recedat, hoc artificio habetur mercurij dulce præcipitatum instar saccari ad vulnera, vlcera, & morbos venereos, cæteraq; præstantissimum remedium: imò quod magis, augmentum est solis, de quo summè gaudendum, laudandusque Deus in omnibus.

PER SVBLIMATIONEM IN CINABARIM.

MOrtificatur cum sulphure flauo liquato, in pulueremq; *nigrum* tunditur, ac sublimatur in aludele modo consueto.

CAPVT VII.

DE MORTE PLVMBI, CERVSSA ad medicinam.

EIVS laminæ ſuſpendantur ſupra vaporem aceti fortis, in olla vitreata clauſa, ne reſpiret, ponatur inter cineres calidos, vel poſt furnum hypocauſti calidum hyemis tempore, & ſingulis quindenis ~~octo~~ diebus abradatur à lamellis color albus. Suſpendantur iterum atque ſæpiùs donec prorſum conſumptæ ſint.

CERVSSA AD ALCHIMIAM.

FIt eodem artificio, ſed in aceto ſoluitur multùm ſalis armoniaci. Hæc eſt omnium ſubtiliſſima, qua plumbum & ſtannum repurgantur, & cuprum dealbatur.

MINIVM, EIVSDEM EST MORTIFICATVM.

CAlcinatur plumbum in olla figulina iacente liquatum, & adiecto ſale calcinatur agitando rudicula ferrea. Vbi ad mediam operationem ventum eſt, habetur flauum plumbi quod vocant.

CAPVT VIII.

DE MORTE ARGENTI.

HVIVS lamellæ perungantur argento viuo, & in vapore ſuſpendantur aceti fortiſſimi, in quo truta piſcis coctus fuerit, atque ſal armoniacum ſolutum vnà cum tartaro calcinato. De cætero per omnia, vt ex ceruſſa dictum progrediendum ad coeruleum colorem.

CAPVT IX.

DE MORTE AVRI, SVLPHVre, & eius vitriolo.

EIVS laminæ plures pondere trium marcarum, aut minori, suspendantur in vapore vrinæ puerorum, mixtæ cum vinaceis vindemiarum, aut fecibus vini, & in cucurbita vitrea simul clausa, sepeliantur, vel in vinaceis, vel in balneum maris ponantur, ac absolutis diebus quindecim, vel vno & viginti, color subtilis abradatur, idque sæpius. Cùm huius bona quantitas collecta fuerit, coquatur in aqua pluuiali destillata, spatula semper agitetur inter coquendum. Hac industria sulphur auri sursum ascendet ad superficiem, innatans aquæ pinguedinis instar, colligatur cocleari argenteo tantisper dum emergit. Postremò quidem euaporatione residui liquoris, vitriolum ex auro residebit in fundo vasis, quod facile tandem, & per seipsum super lapidem marmoreum loco humido resoluitur. In duobus istis arcanis auri, latet omnium efficacissima vis atque virtus diaphoretica. De his lege copiosius, libro Paracelsi, de morbis mineralium fossores infestantibus.

CAPVT X.

DE MORTE MARCASITARVM, CAchimiarum, talcorum, antimonij, sulphuris, & arsenicalium vel auripigmentorum.

MArcasitæ, ac similes cachimiales mineræ puluerat̨ę sublimentur cum sale, aut vitriolo, vt earum vita sursum ascendat, quæ spiritus est metallicus sale congelatus. Quod reliquum in fundo manet calcinatum, & in suum alcali postmodum redactum, nil nisi terram euanidam atque mortuam relinquit.

Sulphur

Sulphur flauum perfundatur aqua forti vehementiſſima, & per deſtillationem abſtrahatur, affundatur alia recens & abſtrahatur, idq; tertiò. Tandem exiccatum ac puluer atum abluatur ſæpiùs aqua dulci per deſtillationem, ac toties donec aqua aſcendat omnino dulcis abſque fœtore ſulphuris. Tandem reuerberetur in ſuos flores reuerberatorio clauſo, vt fit cum antimonio. Primò ſublimatur album, ſecundò flauum ſiue croceum, tertiò autem rubicundiſſimum, vti cinabaris. Reuerberatum hoc ſulphur tingit omnem lunã in ſolem optimum, atque humanum corpus in ſummam ſanitatem. Arſenicalia tamen & auripigmenta, liquefiunt cum ſale nitro, & ſuper marmoreũ lapidem humido loco reſoluuntur in oleum, ſiue liquorem.

Hæc omnia morti traduntur ad reſuſcitationem, nõ ita de homine, ſic enim inter ea quæ ſunt ipſi ſubiecta, quibuſque dominatur, illi quoque ſeruiunt ac cedunt in vſum neceſſarium, haudquaquam eſt comprehendendus. Alia ſiquidem eſt eius habenda ratio. Ad eum non poteſt mortificari modum, neque reſuſcitari, quo medicamenta, quæ ſolùm ad vitam eius augendum & inſtaurandum parantur. In ſumma, vt cuncta viuunt ei per quem, & propter quem creata ſunt, ac moriuntur, homo *ſoli Deo viuit, moritur & reſuſcitatur, in cuius glorificationem creatus eſt; reliqua homini* viuunt, & moriuntur, & reſuſcitantur in cuius vſum à Deo condita ſunt, atque donata. Proinde factũ vt mortis hoc loco hominis nulla fiat mentio. Medici nanq; munus & officium eſt, eam à monarchia hominis totis viribus, toto conatu, & mente tota, totoq; ſtudio procul abigere, vitam etiam vti colonus bonus agrum fœcundum, excolere. Hoc libello nil niſi vita quæritur, nec alia de cauſa mors tantiſper in eo recenſetur, præter quam in admonitionem cordati hominis vt vigilet, ne fur & latro mors nocturnis irrumpentibus vmbris malis, perfodiat atque ſupplantet domum eius, & ſi qua facit impetum crudelis hic inimicus, reſiſtat ſtrenueque repellat, arma, & quæ ſibi ad hoc bellum neceſſaria ſunt, exhibentur. De inſtauratione, & innouatione tamen vitæ hominis cùm potiſſimùm agatur, & hæc non probè fieri queat niſi

præcedat mortificatio vitæ prioris, inueniendum erit medium quo præter læsionem suæ vitæ moriatur homo, vt meliùs viuat, in modũ qui sequitur. Bacillus ergo vitæ hominis moriatur loco hominis, vt resuscitari queat in baculum robustissimum, qui columna sit vitæ firmissima, super quam ædificata, mortis impetus non vsque adeo vti priùs reformidet. Non dubito quin aures arrigant aduersarij Paracelsi, quid inauditũ sperantes quò videant. Hac de causa, vt ipsis quodammodo gratificemur, habeant quod optant, sed masticent potiùs quàm deglutiant, alioqui fieri posset, vt in gurgulione hærens buccella spiritum adimat saporis, vnde gustum non percipiant eius, quod in sua coquina paratum non fuit, neque suo sale conditum, sed alcalisato balsamo. Nihil moramur quid ganniat quiuis deblatero. Bonis benefacere haudquaquam impedient & si conentur inuidi. In doctorum gratiam non idiotarum in lucem hæc adferimus.

CAPVT XI.

DE MORTE BACVLI VITAE, *siue homunculi Paracelsi.*

NEmo non mente captus negabit vitæ baculum esse nutrimentũ eius, & præcipuum in hunc effectum esse triticum atque vinum, à Deo & natura præ cæteris ad vitæ sustentationem alimentum ordinatum, vt aliorum principem. Proinde Paracelsus nutrimentũ hoc prætulit, ex quo sanguinem alimenti generaret, ac inde sperma formandi sui homunculi. Allusione haud inepta nutrimentum pro vita sustentetur, & potissimè quia in vitam transmutatur. Vitã rursum pro homine, siquidem nisi viuat, non homo sed cadauer est hominis tantùm, & vilissima pars, quæ pro homine haud congruè sumi potest, vti bene & eleganter nobilissima pro toto. Quatenus igitur nutrimentum siue alimentum vitæ, vita est hominis, homo pariter dici potest, vel homunculus id quod ex hominis sanguine & vita generatur, vtpote pygmeus vmbratilis, homunculus postea natus gigasque

renatus,&c. Hæc pauca doctis sufficiant, qui plura volet, intelligere nihil videbitur eorum quæ ad occultum sensum trahi consueuerunt in allegorico vel ænigmatico sermone. Rem tandem fœliciter, & alacriter aggressi prosequamur.

DE GENERATIONE SANguinis spagirici.

TRITICI optimique vini partes æquales vitro clauso hermeticè, putrefiant equino fimo (nimirum balneo maris dicto per similitudinem caloris) diebus tribus naturalibus, vel vsque dum habeatur materia germinata, quæ mortario trita exprimatur per pannum lineum in succum album instar lactis, fecibus abiectis. Eiusmodi liquor ponatur vitro vt priùs clauso ad digerendum, vel macerandum equino vt antea fimo marino diebus quadraginta, vel potiùs quinquaginta. Si probè temperetur balneum continuo & mediocri calore, materia conuertetur in sanguinem & carnem spagiricã instar embryonis. Hæc est prima & proxima materia, ex qua generatur sperma duplex patris & matris generantium homunculum, sine quibus generatio nulla fieri potest, quæ ad humanam generationem, siue animalem accedat.

DE VTRIVSQVE SPERMATIS A SVO sanguine protectione, ad humunculi generationem spargiricam.

AB huius embryonis sanguine & carne separetur aqua per balneũ, item aër per cineres, & seruetur vtrumque elementum per se. Postmodum ad feces posterioris destillationis affusa aqua destillationis prioris, simul in balneo putrefiant diebus decem. Secundò iam destilletur aqua, vehiculum ignis, vnà cum igne simul, & balneo separetur aqua dum ascendere volet quidpiã, & seruetur per se, deinceps

in cineribus posito vase destilletur etiam ignis seorsim. Hactenus elementa quatuor ex suo cahos embryonio separata sunt, & non separata sunt, quod infra declarabitur, non priùs tamen quàm respondeam obiectioni quæ hoc loco fieri posset ab aduersarijs Paracelsi. Multa fortassis (inquient) olim de suis tribus concionari passim in omnibus scriptis suis, quæ modo retractare palam est, etenim cahos (quod embryonem vocat) in quatuor elementa partitur: en quàm sibimet cõstare videtur nouus hic philosophus, qui iam tria rerum statuit prima principia, modò quatuor. Habetis ne? strictè admodum tenete, ne vobis euadat, partam occasionem hanc argumenti loco solidi scilicet, cõgratulamur. Historiola breui solummodo per prouerbium, quod olim arguto Poëtæ philosopho pictor inquit, Verte folium, & videbis, hactenus enim vidisti nihil, sed cæcorũ dux vnà cum tuis in foueam incidisti quam parabas mihi, responsum volumus, interea respirabimus à priore labore homunculi.

Quidam philosophus ægrè ferens pictores vocari Poëtas, arti pictoriæ suisque professoribus per insidias ignominiæ notam astutè somnians, vt & apud vulgus (quod nil præterquam ex oculo iudicare solet) pariter atque penes literatos existimaretur, non minùs quàm pictores videret vtrisque esse admirationi magis quàm Poëtas, celebrem pictorem adijt, à quo sibi tabellam depingi pretio, quodcunq; pictor etiam exigeret, oblato, putans se nihil erogaturum ob rei difficultatem. Cupio (inquit) mihi depingi sagittarium tormentarium, vulgo sclopetarium, post arborem ita latitantem, vt nullatenus appareat, verùm certò constet ipsum ibidem esse, tum auiculam ab arbore globulo deiecisse, ac sonitum eruptionis cum fœtore tormentarij pulueris, hominibus tabellam inspicientibus auribus atque naribus percipi, deinceps ornari cætera varijs Poëtarum inuentionibus (fabulis dicere noluit) optimè tibi notis, auro, argento, ac preciosissimis alijs pigmentis. Ad hæc pictor qui non minùs vafer istius astutiã, captiosámque mentem intellexit. Etsi res (ait) admodum ardua sit, ac difficilis, omnia nihilominus tibi præstare possum præter strepitum

&fœ-

& fœtorem, quos etiam nisi vetitum esset nobis falcem in alienam messem immittere, statuto per nos etiam prolato, & confirmato, ne sutor vltra crepidam. Vobis enim Poëtis auriū demulsoribus, & vnguentarijs, atque pharmacopolis narium cultoribus summa fieret iniuria, si pictores oculorum pastores, in aures & nares aliquid sibi iuris vendicarent. Esto (inquit Philosophus) video te perspicis ingenij virum, qui nedum ea quæ desidero, sed etiam longè maiora præstare queas, modo velis. Honestum atque modestum hac in re tuum animum laudo. Sonitus & fœtor itaque maneant, reliqua verò de te tibi polliceris & mihi, pacto nimirum inito de pretio, tum etiam nisi ad pilum singula iuxta conuentiones oculo exactè repræsentaueris, me tibi pro labore nihil debere, si verò contractui satisfacias, vicissim obligatus ero mox data tabella salarium persoluere, sub hypotheca bonorum meorum omnium mobilium, & immobilium in amplissima forma, iuxta leges tabellariorum, &c. Confirmato vtrinque igitur pacto rem aggressus est oculorū pastor, & absoluto prorsum opere Poëta philosophus cupiens exitum rei cognoscere, secum assumptis comitibus eiusdem farinæ, vt in ædes pictoris intrauit, nemine salutato, mox de tabella percontatus est. Porrò pictor allatam obtulit, quam cùm vidisset philosophus, toruo vultu pictorem intuitus, iram præ se tulit, gaudium interea celans in imo pectore, præ quo vix abstinuit quin exiliret, ac in cachinnū, quem furtim faciebat, erumperet, verùm simulata fronte hunc in aliud tempus reseruabat, quò fusiùs absente pictore cum suis de re tam insigniter gesta glorietur. Stare pactis de prætio renunciare, non satisfactum à pictore dicere, sagittarium nullum sibi vllatenus constare post arborem, quam videre fatebatur, ac artificiosè depictam, poëticā inuentionem vllam extare negabat, & alia plæraque subterfugia quæritare. Patienter omnia ferens pictor, tabellam iuxta pacta perfectissimam asserebat, vt nihil eorum desideraretur quæ philosophus desiderasset, nisi credas inquit, iudicem constituo pro parte mea forum, in cuius potestate depositurus sum opus, donec lis inter nos decidatur. Esto (inquit

 Poëta)

Poëta) ſtabo iudicio tecum quoties voles, exiſtimans cauſam inuincibilem pro ſua parte. Congregato igitur foro, ac partibus comparere iuſſis, actor de ſalario primùm egit apud iudices, reus de non ſeruatis conuentionibus certiores eos reddit. Replicuit actor omnia ſeruata, & Poëtæ pluſquam ſatisfactum, quod niſi crederet, ait, vertat foliũ, & ſagittarium videbit quem tantopere deſiderat. Poëta mox arreptã è manibus pictoris tabellam à tergo cœpit intueri. Aſſeres (inquit) video, non ſagittarium. Ad ea pictor, aperi oculos, auribus hac in re non eſt opus, indiges video conſpicilijs. Quibus appoſitis naſo diligentiùs tabellam aſpexit, id quod prius, ait philoſophus. Proinde trutinato negotio bilanx ad philoſophi partem inclinare videbatur, vt in animo iudices pro reo pronũciare ſtatuiſſent, legibus hunc abſolui poſtulantibus actore non probante, niſi pictori verbulum addere conceſſum fuiſſet. Videte quæſo viri iudices, pictor inquit, ac ſubleuata membranula, in qua ſolus truncus arboris depictus erat, apparuit miro quidem artificio repræſentatus, vt nihil in eo deſideraretur quàm diceret, en adſum Poëta, quid me vis? Hoc ænigmate pictorio tanquam truncus obſtupuit, de ſuo negotio actum eſſe videns & ad anchoram ſubter fugium niſi paratum ſperaſſet, non magis quàm ſagittarius pictorius verbulum vltra ſonare potuerat. Reaſſumpto paululum igitur animo, Poëticarum inuentionum in tabella vllum, vel tantillum non adeſſe veſtigium conquerebatur miſer philoſophus. Quin etiã (pictor inquit) plus plurimo. Demonſtrationem exigenti Poëtæ montem gibboſum, ac inflatum ad latus tabellæ pictũ oſtendit inter alias alpes medium, atque rurſum, verte folium, ait, & videbis nedum aliquot monumenta Poëticarum fabulationũ, ſed etiam Poëtas omnes, quotquot hactenus ex hoc ſæculo migrarunt, ſub iſta pregnante rupe latitantes, in quam velut in matrem ſuam reuerſi, quandoque renaſcentur, multoque ſapientiores in lucem prodibunt quàm antea mundo viſi fuerunt. Si rara iudicibus prior hiſtoria, hæc longè monſtroſior apparuit. Vrgente Philoſopho probationem, audire meruit quod priùs, verte folium, & ſubleuata alia membranula,

nil

nil nisi musculum ex antro prosilientem videre se protulit. Ad quæ pictor,& hic quantuluscunque est,omnem vestrum in fingendis nugis cum aëre transeuntibus,laborem,& vanam operam conclusit ex ore vestro proprio,canitis enim,Parturient montes,nascetur ridiculus mus. Ad hanc vocem canora musa Poësis obmutuit,muta pictoris industria,sic ars deluditur arte. Haud secus euenturum speramus inuidis calumniatoribus in Paracelsum, vt nempe gladio quem in ipsum & suos acuunt, breui pereant. Sed à iocosis tandem ad seria nos reuocat animus,vt reassumpto iam demum spiritu, homunculi fabricam ex instituto prosequentes,folium pariter vertere cogantur aduersarij,videantque non quatuor esse prima naturæ principia, sed tria dumtaxat. Terram itaque feculentam reuerberari iubet ars spagirica clauso vase,spatio dierum quatuor naturalium,interea tamen aqua primę destillationis destilletur balneo,vt quarta pars abijciatur, reliquum eius destilletur calore cinerum,& affundatur suæ terræ reuerberatæ,ac in arena destilletur igne vehementi,refundatur, abstrahatur,ac refundatur cohobando quater,sic habebitur aqua admodũ clara quæ seruetur. Postmodum affundatur aër huic terræ, ac destilletur igne vehementi in aquam claram,*splendidam*, & *odoriferam*, seruetur seorsim. Tum demum affundatur ignis aquæ suæ primæ, & putrefiant in balneo simul per tres dies, & inde per arenam aqua destilletur.quæ adustionem ignis secum adfert, destilletur iterum per balneum quicquid ascendere poterit,ignis in fundo manens seorsim ponatur. Aqua hæc postrema rursum affundatur suæ terræ, ac simul balneo macerentur diebus tribus,ac deinceps per calorem arenæ tota destilletur aqua,& balneo separetur quod ascendere volet,residuũ in fundo manens cum priori residuo seruetur. Aqua iterum terræ affundatur,abstrahatur,ac separetur vt priùs,donec in fundo nihil reliqui maneat à separatione per balneum. Quo peracto aqua postremò iam separata confundatur cum igne suo residuo,ac balneo macerentur diebus trib⁹ vel quatuor,postea destilletur in balneo omne quod isto calore poterit ascendere, quod in fundo resederit in cineribus

destilletur ab igne, quicquid eleuabitur ex firmamento est inferiori aëreum quid balsamitum influxus firmamenti superioris, & quod in fundo manet igneum quid impressum eidem ab eodem, id est inferiori à superiore. Hi postremi duo liquores adscribuntur duobus primis principijs, prior mercurio, posterior verò sulphuri, Paracelso nō elementa, sed eorum vitales partes velut spiritus & anima naturales quæ ipsis inerant à natura. Rectificandum est vtrumque & in suum centrum circulari motu reflectendum, vt mercurius hic vnà cū aqua sua superiore loco seruata clara & odorifera, præparetur, sulphur autem per se. Modò restat vt tertium principium intueamur. Reuerberata terra trita super marmoreum lapidem, imbibatur aqua sua quæ supra redundarat à postrema separatione liquorum balneo facta, vt hæc sit quarta pars ponderis suæ terræ, & calore cinerum congeletur in suam terram, idque toties fiat proportione seruata, donec terra totam aquam suam ebiberit. Postremò tandem hæc terra sublimetur in album puluerem instar niuis candentem, fecibus abiectis, quę sunt inimici nequam lolium in agrum naturæ satum, ex tenebris exterioribus ortum peccati semen, terraque damnata, binarius disiunctionis copulam vnionis, & concordiæ, in rebus omnibus naturalibus, non secus atq; in supernaturalibus, impediens. Sublimata verò terra iam à tenebris libera, verum est cahos elementorum, illa namque occulta continet, cùm sal naturæ sit in quo delitescunt, tamquam in suo centro reflexa. Tertium hoc, est Paracelsi principium & sal, matrix in qua priora duo spermata viri & mulieris parentū homunculi, mercurij videlicet, atque sulphuris, indenda sunt, ac simul in ytero vitreo, sigillo Hermetis obsignato concludenda, ad veram homunculi generationem ex embryone spagirio petitā. Foliū hactenus versum habes aduersarie, quò cōuertaris & ipse à persecutione veritatis naturalis. Quod reliquum est infra dicetur, vbi de generatione latiùs agetur & regeneratione naturaliū spagirico promotis artificio. Postquā igitur de vita & morte rerū naturaliū audiuimus, æquum est vt ex ordine de resuscitatione spagirica ad vitam nonnihil in mediū adferatur.

CAPVT

CAPVT XII.

DE RESVSCITATIONE RErum naturalium.

NOn solùm alimenta, sed etiam alia quæ in hunc vsum haudquaquam veniunt, ad vitam sanam conducunt, modò ipsamet in vitam sanam post mortificationem resuscitata fuerint. Inter quæ mineralia & metalla principem locum obtinent. Proinde primò de his ac præcipuè dicetur. Mors itaque duplex nobis considerandà venit, vt antea tetigimus, prædestinata, & violenta: hæc resuscitari spagirico modo potest, altera verò non. Quapropter de posteriore tantùm agitur hoc loco: Metallorum ærugo mors est eorum prædestinata, quò fit, quia postremum scopum vitæque terminum attigerunt in illa vt resuscitari nullo valeant artificio. Calx verò metallorum terminus non est mortis eorum postremus, quapropter ad vitam resuscitatur, Cinis tamen ex metallis, non magis quàm ærugo resuscitari potest. quia sale suo priuatus est. Vt ergo metalla fiant volatilia & non ampliùs in metalli solidam formam reducibilia, sal est ipsis auferendum. Quò cùm peruenerint, aperiri valent per spiritū vini, vt ambo simul fiant volatilia, de cætero nunquam separabilia. Haud aliter quàm duplex metallorum mors, duplex pariter istorū est resuscitatio: vna, quà calces ipsorum reducuntur in metallum: altera verò, quà reducuntur in primam sui materiam, in qua postmodum renascuntur vt infra.

CAPVT XIII.

DE MATERIA PRIMA METALLORVM.

QVoduis metallum in calcem adducatur mercurio vulgi, & adiungatur æquali portioni mercurij viui in sublimatorio vase. Maneant aliquandiu simul donec in pastam abeant. Postmodum sublimetur inde mercurius, ac iterum teratur vnà cum dicta calce metal-

 lica.

lica, sublimetur, atque rursum terantur simul, idque toties donec ista calx postremò leuiter admota lumini candelæ, fluat ilico tamquā cera. Quo percepto, ponatur in digestionem suo tempore, sic tota in mercurium viuum transmutabitur, id est in primam materiam, quę dicitur mercurius metallorum & philosophorum, à multis quæsitus à paucissimis verò hactenus inuentus.

CAPVT XIIII.

DE RESVSCITATIONE MERCVRIOrum, lignorum, vegetabilium, &c.

DE RESVSCITATIONE MERCVRII COAGVLATI.

PEr destillationem ex vase retorto, cineres in fundo relinquit metallorum, aut sulphurum per quæ coagulatum fuerat.

DE RESVSCITATIONE MERCVRII SVBLIMATI.

DEcoctione fit in aqua bulliente post eius attritionem in puluerem minutissimum, soluuntur sal vitrioli & commune, quò fit vt in pristinum statum redeat. Si rursum vt priùs sublimetur & resuscitetur nouies aut pluries, meliùs vnquam purgari non poterit à sua nigredine, & immundicie.

DE RESVSCITATIONE MERCVRII CALcinati, vel præcipitati.

ALiter fieri nequit quàm per sublimationem, tandem vt sublimatus mercurius resuscitatur.

DE RESVSCITATIONE CINABARIS, AZVRII ex mercurio, & præcipitati.

QVodlibet horum sumatur minutissimè tritum super lapidem, & impastetur cum albumine ouorum, & sapone, ex qua pasta fiant pilulæ non maiores auellanis. Destillentur in olla subtus forata, & cooperta per descensum, in aliam ollam submissam aqua frigida plenam, vt moris est.

DE

DE RESVSCITATIONE LIGNORVM, *& si aliorum vegetabilium.*

CIneres horum impastentur cum suo liquore mercuriali, & cum sua pinguedine sulphurea partibus æqualibus, igne lento liquescant in muscilaginosam materiam. Hæc tria principia ligni sepeliãtur in terrã pinguem, et videbitur quemadmodũ in arborem priori similem, imò longè præstantiorem excrescent. Exemplum sane quo probatur euidentissimè, tria prima principia semen esse rerum omnium primum.

DE RESVSCITATIONE OMNIVM IN GENERE.

REstituatur vnicuique rei quod in mortificatione fuit ablatum, & cum eo rursum incorporetur, vt latiùs habetur libro de trãsmutationibus. Vt metallorum etiam resuscitatio, nil aliud est quàm in sua mortificatione, pinguedinis ablatæ sulphureæ restitutio. Sic de cæteris omnibus iudicandũ ex suis mortificationibus. Verùm quia hominis mortificatio nõ fit, neq; fieri debet eo modo qui de cæteris declaratur, eius etiã resuscitatio non fit per internã suã substantiã ablatam ab eo, sed per externã ab alijs rebus mutuatam, vt puta suis alimentis præsertim, & quandoque ab alijs in naturam alimentariam adductis. Maximam nihilominus sympathiam habet hominis instauratio, resuscitatio, vel innouatio, cũ aliarũ rerum resuscitationibus. Quandoquidem sanguis homunculi, vel potiùs alimenti hominis ex quo cõstat homunculus, idem est substãtia & natura, quod sanguis hominis qui ex eo constat alimento, panis, & vini videlicet, cum ex istis generetur. Quid aliud igitur facimus, quum ex tritico & vino sanguinem elicimus, quam faceremus si sanguinem de vena hominis tractum acciperemus, qui ex tritico & vino pariter constat? Proinde, vt excusemur à carnificina, considerамus ablatum fuisse sanguinem spagiricum tritici & vini ex vena hominis, quem etiam si acciperemus, nihil aliud præstaret, maius aut minus, quàm ille noster spagiricus. Vnde possumus concludere à similitudine valde congrua

resuscitationem hominis, vt aliarum rerum esse restitutionem eius quod ab eo ablatum est. Vt res clarior fiat ex sequentibus, de generatione vel potiùs regeneratione rerum est quod audiamus.

CAPVT XV.

DE REGENERATIONE ET *instauratione.*

HAud secus atque homo potest in ventrem suæ matris redire, terræ videlicet, & inde renasci in extremo die iudicij, metallum etiam in ventrem suæ matris, id est argenti viui sui reuerti potest ac renasci. Redire (inquam possunt in *mercurium viuum*, & cum eo solui, atq; in mercurium *suum resolui*, necnon *per ignem iterum nasci* & clarificari, si quadraginta hebdomadas in continuato calore, quemadmodum infans in vtero suæ matris contineatur. Hoc artificio fiunt ex communibus metallis renouata regenerataque metalla tingentia. Nam vbi aurum & argentum, eo modo qui dictus est, regenerata fuerint, alia metalla quæque tingunt in verum aurum & argentum. *Idipsum* de sanguine, postquam regeneratus erit in aurum animale vegetatiuum, *alium sanguinem tingit in verum sanguinem* aureum vel argenteum. Sic de alijs quoque *intelligendũ.* Quapropter Hermes ait, animam solam esse medium, quo spiritus vnitur corpori: intellige ad vitam. Etenim vita propriùs quî definiri potest, quàm dicere vnionem esse spiritus & corporis per vinculum animæ? Sulphur autem, est anima quæ non secus atque ignis omnia coquendo ad maturitatem adducit, ac ad vitam: id est mercurium & sal vniendo per suum calorem: Non est aliud sulphur, nisi quinta sulphuris essentia ex reuerberato sulphure per spiritũ vini tracta, rubea ac ad rubini similitudinem transparens. Hoc est excellentissimum præ cæteris arcanum, quo metallum album & mercurius viuus coagulantur in constantissimum aurum, de cuius præparatione habetur nonnihil

hil,libro de resuscitatione. Pariter homunculus in suam animã sulphuream adductus,& in terram suam,hominem videlicet, satus vel proiectus (in quam redire debet tanquam in suam matrem) ipsum tingit in virum aureum vel argenteum,id est perfectum hominem, ac tingendo simul ambo regenerantur & renascuntur in vnicum gigantem,hoc est robustissimæ longæq; vitæ ac sanæ hominem. Hactenus de regeneratione & instauratione.

CAPVT XVI.

DE CONSERVATIONE *vitæ contra mortem.*

POstquam superioribus capitulis obiter de vita,morte,resuscitatione,regeneratione,& instauratione rerum omnium ad vnicum & eundem finem, vitam puta conseruandam in homine, scripsimus, æquum est vt in conseruatione vitæ huic primo tractatui pariter finem imponamus,à sanguine facientes exordium, in quo vita naturalis potissimùm delitescit. Primùm tamen videamus quid sit conseruatio rerum naturalium,non aliud sanè præterquam à suis inimicis præseruatio atque defensio. Sanguis igitur si conseruari debeat ab inimico suo (qui corruptus est aër putredinem inducens) tutus ac liber sit oportet. Quapropter à suo phlegmate reiecto separatus (quæ separatio per seipsum fit sanguinem) eius loco affundatur tãtundem aquæ salis,vt infra docetur,paratæ. Hæc nanque statim sanguini permiscetur,ac tanquam verum sanguinis balsamum naturale, conseruat & præseruat ab omni corruptione,vt etiam in æuum non fœteat, sed plurimis annis rubeum & floridum quemadmodum recens è vena tractum maneat. Qui verò salis aquam parare non poterit,eius loco balsami tãtùm affundat,hoc ipsum quod aqua salis efficiet. Quæri posset ab aliquo,num hic sanguis è vena prolectus, nõ sit ad homunculum aptior, & ad medicinam eo qui fit ex alimentarijs. Qua nquã

aliqui præparant ex vena ſanguinem ad medicinam, ego inductus rationibus pro mea parte ſpagiricum præfero. Abhorret enim natura quæuis à deuoratione ſui ipſius, id eſt per ſuam propriam ſubſtantiam ali, ac nutriri contra naturam eſt. Cùm igitur ſpagiricum medicamentum nutriat non ſecus ac medetur, potiorem exiſtimabit mecum alimenti ſanguinem quiſquis id quod à Leuino Lemnio de naturæ mirandis effectibus proditum eſt, leget. Scribit autor *hic* de lepræ cuiuſdam ſpecie, quam ab *Indis* reportarunt Hiſpani, ex permixtione cum eius regionis quam Antropophagi voratores hominum inhabitant, mulierculis, eandem contagionem olim in cane comprobatam, cui per multos dies incluſo nihil aliud præter caninas carnes deuorandas fuit exhibitum, quo nutrimento varias tuberes per totum corpus *contraxit*, *leproſus* quoque factus in tam execrabilem *deformitatem miſer* canis *abijt, vt nemo non aſpiciens* abhorreret. *Item* ab Hiſpanis in expeditione Neapo*litana militantibus*, qui leproſorum ſanguinem in vino hauſerunt Gallorum (*vt* fertur) malitia, lepra degenerauit vtrinque in morbum venereum, & per totum orbem terrarum propagata, triplici appellatione proprium nomen amiſit, vt ab Hiſpanorum indomita libidine morbus *Hiſpanicus* dictus ſit: à Gallorum inſidijs Gallicus: & à loco Neapolitanus, cùm *niſi lepra dici* mereatur *Hiſpanica*, vel eorũ maledictio: tortura Gallica: & ſcortatorum *ſtipendium vbique* locorum agentium. Cùm igitur natura propriæ ſpeciei ſanguinem & ſubſtantiam ſumere intra corpus adeò abhorreat, vt ex priore exemplo de Antropophagis coniectare licet, ſpagirico noſtro ſanguine tutiùs agere viſum eſt, quòd natura non abhorreat illud vnde elicitur, ſed ſummo deſiderio appetat, acceptumque in propriã ſuam tranſmutat ſubſtantiam. Sal igitur eſt balſamum verum ſanguinis, cuius defectus origo lepræ ſanguinis, atque totius vitæ. Vt etiam ſeparatus à ſuo corpore ſanguis ſale conſeruatur extra corpus, longè præclariùs præſeruabitur in ſuo corpore, ſale balſamito naturæ, de quo ſupra in homunculi generatione, adhuc de ſanguinis conſeruatione dictũ ſit.

DE

CAPVT XVII.

DE CONSERVATIONE ME-
tallorum in genere.

AD metallorum conſeruationem inprimis neceſſarium, vt eorum inimici cognoſcantur, à quibus præſeruari debent. Sunt igitur aquæ fortes & regis omnes *inimiciſſimæ*, *cuncta* corroſiua, & ſalia, ſuam enim demonſtrant *inimicitiam*, quia metalla mortificāt, diſſoluunt, calcinant, corrumpunt, & ad nihilum redigunt.

Item ſulphur crudum, antimonium, & argentum viuum.

Crudum *ſulphur* inimicitiam ſuam in cupro demonſtrat, cui fumo *ſolo* colorem adimit rubeum, albumque reddit.

Albis contra metallis, argento, ſtanno, ferro, & plumbo, albedinem in rubedinem inuertit. Auro verò pulchrum colorem, croceamque flauedinem deprædatur, nigrum atque deforme reddit.

Antimonium ſuam inimicitiam palam facit, dum cuncta metalla quibus adiungitur in igne, per *liquationem euolando ſecum in* auras rapit, nec minùs quàm *ſulphur crudū ipſis colorem natiuum* aufert, alium introducens.

Argentum viuum inimicitiam ſuam patefacit, dum metalla quæuis emollit, ac in paſtam redigit. Item fumus eius mercurij vulgi ſingulis malleationem adimit, fragilia reddit, ac rubea albefacit, calybis & ferri præcipuus eſt inimicus, affricata namque robuſtiſſima quæuis inſtrumenta ferrea vel calybea hoc mercurio vel eius oleo, nō minùs quàm vitrum facilimè rumpuntur.

Eandem gerit inimicitiā cū lapide magnete, quem ſi attigerit, vel oleū dicti mercurij madefecerit, longo tēpore poſtmodū ferrū nō attrahet. Cauſa naturalis eſt, quia ſpiritus magnetis ſimilis eſt ſpiritui ferri, quò fit vt iſtius ſpiritum attrahat, quam attractionem vnà cum ſpiritu deprædatur lapidi mercurius vulgi. Id ipſum euenire ſolet

inter alia cuncta communem ſpiritum habentia. Quinimò inter homines etiam virtus quędam magnetica deliteſcit, qua alter ab altero, trahitur per affectum inter multos nunquam antea viſo non magis quàm reliqui, vt ſi duos ludo quopiam inter ſe pro victoria, vel pecunia, ſiue cartis, ſiue taxillis, & ſimilibus concertantes, tertius animaduertat, etſi neuter ſibi notus vel vnquam viſus, nihilominus vni ſemper quàm alteri magis victoriam fauens congratulatur, ſpirituũ ſympathia, quæ magnetica virtus exiſtit, hoc ipſum efficiente. Ruſum inter ſe metalla habent inimicitiam non exiguam, plumbum enim aduerſatur auro, vt ex agnata ſua natura hoc membris omnibus d laniet illud, diſrumpat, ac perſequatur ad mortem vſque, magis quàm reliqua metalla. Stannum autem, cæteris omnibus metallis eſt inimicum, etenim diſcontinuat vt malleo non obediant ampliùs.

CAPVT XVIII.

DE CONSERVATIONE METALlorum in ſpecie, & primò auri.

AVrum conſeruari melius non poteſt quàm vrina puerorum, in qua ſal armoniacum diſſolutum ſit, vel in aqua ſalis armoniaci. His enim iniectum, ac ſuo tempore manens, ad ſummum gradum coloris & gradationis adducitur.

DE CONSERVATIONE ARGENTI.

SAle cum tartaro in aqua communi ſoluto, renouatur omne fuſcũ argentum, & præſeruatur.

DE CONSERVATIONE CVPRI.

ILlitione cum oleo ſalis, vel perfricatione cum mercurio ſublimato, fit vt in multa tempora non concipiat æruginem, nec viride æris, neque vitriolum de ſe præbeat.

DE

DE CONSERVATIONE PLVMBI.

PLumbum conſeruari meliùs non poteſt, quàm vt ſub terra humido frigidoque hoc loco ſepeliatur, cuius naturā etiā ſortitum eſt.

DE CONSERVATIONE FERRI.

HVius conſeruatio duplex, vna vt adipe porcino, maris præſertim, non falſo menſe quolibet ſemel perungatur. Altera ſi cum eo liquefacto, & arſenico fixo permixto aliquoties vngatur, perpetuo fermè præſeruatur ab ærugine.

DE CONSERVATIONE MAGNETIS.

COntineatur in limaturis ferri, quibus nutritur, & optimè præſeruatur ſpiritus eius, & vita contra mortem.

CAPVT XIX.

DE CONSERVATIONE MVLtorum aliorum.

SAl conſeruandum eſt ab inimico ſuo aſtro, ſiue ab incidentia ſolutionis, vaſis clauſis contentum, vt ab aëre tutum ſit, locis tamen calidis & ſiccis.

Aquæ, & alij liquores in vaſis longi colli & anguſti orificij, ſuperfuſo oleo altitudine digitorum duorum latorum, tutiſſimè conſeruātur, ſpiritus enim oleum non facilè penetrant. Quum ex eis quid exhauriendum erit, ſiringa profundius immerſa ſubminiſtrabit.

Panni conſeruantur mirum in modum, ſi maſtix, vel camphora, ambra, ſiue muſcus inter ipſos contineatur: maximè verò zibeta, quæ nedum à tineis præſeruat, ſed etiā à pulicibus, cimicibus & pediculis.

Ligna quæuis oleo ſulphuris flaui communis, ad hunc modum parato, præſeruantur à putredine.

Tritum ſulphur ſoluatur in cucurbita per violentiſſimam aquam fortem, vt quatuor digitis latis emineat. Poſtea per deſtillationem

abſtrahatur,& refundatur,cohobetur quartò,poſtremam deſtillationem ad ſiccitatem vrgendo. Deinceps hoc ſulphur in fundo reſidens nigrum,vel fuſcum in vitro, vel ſuper marmoreum lapidem ſtatim in oleum reſoluitur humido loco. Hoc oleo præſeruantur etiam omnia,quæ diutius in aqua perdurare nequeunt,vti nauium vela, cordæ,& ſimilia quæ maximo ſunt hominibus vſui.

Potabilia quæcunque,vt ſunt vinum,ceruiſia,hydromel, acetum, & lac,vt à potiſſimo ſuo præſeruētur inimico,muliere videlicet menſes patiente,fiat quod infra.

Vinum præſeruatur ſulphure ſublimato,vel eius oleo.

Ceruiſia conſeruatur oleo cariophillorum,aut radicum peoniæ.

Hydromel,oleo ſaccari.

Acetum,oleo zingiberis.

Lac,oleo ab amygdalis expreſſo.

Caſeus,herba hypericone conſeruatur & præſeruatur à vermibus.

Mel conſeruatur optimè,ſi præſeruetur ac defendatur à præcipuo ſuo inimico, micis panis ſiliginei videlicet, quæ totum in formicas peruertunt,ſi in ipſum decidant.

Abſoluto igitur primo tractatu,ad ſecundum veniamus.

FINIS PRIMI TRACTATVS.

TRACTATVS SECVNDVS, DE ARCANIS RERVM NATVRALIVM EX MEDICINA chemica Paracelsi.

PRAEFATIO AD LECTOREM.

DE naturalium rerum arcanis dicturi, quid sit arcanum priùs in hanc sententiam operæpretium fuerit aperire. Substantiam propemodũ incorpoream esse dicimus, à suo crasso domicilio naturali separatam, & per chemicum artificium ad supremum suę simplicitatis gradum adductam, vt communicatione quadam cum immortali, per similitudinem simplicitatis, si non immortalis, incorruptibilis tamen, ac vitæ longæ fiat particeps. Hæc autẽ studio & industria philosophiæ, nõ eius quæ docetur in scholis, at ea quæ in luce naturæ per chimisticum ignem illucescit, atque per experientiam addiscitur, haberi potest. Quatuor itaque sunt arcana rerum præcipua, iuxta Paracelsi doctrinam. Primum quidem posuit materiæ primæ, quam in rebus creatis non sensatis, earum semina, & in rebus sensatis sperinata esse docet: non ea quæ natura producit in istis naturaliter, sed quæ per chemicam artem artificialiter ex earum substantia præstantissima producuntur. Hũc citatos iterum eos volumus, qui ænigmatica verba Paracelsi rudi nimirum ingenio suo ad literam reuocantes, in semetipsos potiùs quàm in illum inuehi videntur, dum veris philosophis ignorantiam suam produnt. Ad hunc locum est quòd referãt quicquid alibi scriptum offendunt de homunculo, hunc videlicet non generari ex naturali spermate, sed ex artificiali in giganteam naturam & complexionem adduci, hoc est in robustissimam corporis & animi valetudinem, & non in staturæ proceritatem, vt supra tra-

ctatu primò. Mentem suam apertè prodit his verbis. Prima (inquit) materia depromenda non est ex eis ex quibus creatum hoc, vel illud creuit, sed ex ea prima materia, quæ ex illo producitur & generatur: ac si diceret. Natura ex suo semine sua creata generat. Ars verò, non ex eodem naturæ semine ex quo nata sunt creata naturalia, sed ex suo semine quod produxit ex eiusmodi naturalibus, naturaliter producta regenerat. Proinde cùm non fiat arte naturalis generatio, at solùm artificialis regeneratio, pariformiter non est opus naturali semine, sed potiùs artificiali artificialiter regenerante. Itidem de homunculo sentire videtur sub allegorico sensu, quem etiam detegit, his verbis: In dies (inquit) nutriendus est homunculus philosophicus, arcano sanguinis hominis, summa quidem industria in quinquagesimã septimanam, & quæ sequuntur. Iam *considerent in Paracelsum calumniatores, quid ipsimet ex sua schola doceant. Ex eisdem* (inquiunt) nutrimur ex quibus sumus, & econtrà. Quî fit igitur vt non intelligant Paracelsum docentem ex arcano sanguinis nutrimenti generari homunculum, & nõ ex spermate? Error interpretis vertentis Dampra in sperma, non est ad scribendus autori. Non parui refert sanè Paracelsi scripta interpretari germanica, quæ etiam à Germanis *ipsis* vt plurimùm *non intelliguntur, licet* à quodam *olim* dum viueret conquestum sit, Germanos *inferiores*, aut *Belgas interpretari* hæc scripta. Sed vt ipsi ob amicitiam viuenti parcendum esse duxi, mortuo magis remittendum: potuit admonere priùs quàm editis scriptis amicum reprehendere, tum quæ pollicebatur meliora dare. Vitiosa sunt, & incorrecta, quæ ab indoctis passim venalia circumferuntur exemplaria manu scripta, vt plerisque locis non nisi per coniecturam intelligibilia se præbeant. His tantisper fruimur, donec meliora contingant. Vt ad primam redeamus materiam. Hæc vt cuique rei peculiaris est, haud secus ad cuiusque instaurationem sua præstantior erit, quamquam & externa, vel ab alieno prolecta non est inefficax, neq; inutilis, modò similitudinem cum interno habeat naturalem. Natura similitudine plurimùm gaudet in omnibus, cùm substantiæ

tum

tum qualitatis. Hoc etiam adduximus infidelium dictum, ex eorum schola etsi cum alio nuperrimè citato prolatum, non tamen ortum habuisse putamus, cùm illi qui hæc in medium adferunt non intelligant, alioqui meliùs de Paracelso iudicarent, istorum discipuli, quibus scripta sua declararunt olim infinitis commentarijs. Non tamen eo deuenerunt infideles, vt cognoscerent veram physicam & artes omnes ex verbo Dei pendere. *In sudore vultus tui vesceris pane tuo, & quæ sequuntur.* Item: *Non ex solo pane viuit homo, sed ex omni verbo quod procedit ex ore Dei.* Quid per hoc suos docet Christus? nunquid in homine duplicem vitam esse considerandam: priorem ac potiorem æternam videlicet, æterno pane ciboque nutriri ac potu, verbo Dei nimirum: posteriorem verò quotidiano pane opus habere, de quo etiam alibi vult hominem sollicitum non esse, modò spiritualem cibum quærat in regno Dei, reliquum vltro aduenturum pollicetur, quicquid ad caducam hanc & naturalem vitam est necessarium? Si ergo vita naturalis est quotidiano pane sustentanda, cur non in pane hoc ea quæ faciunt ad eius vitæ conseruationem quæremus, cùm per sudorem iniunctum sit nobis à Domino creatore nostro, *post æternum panem? Ex isto posteriore pane quotidiano,* concludit Paracelsus hominem habere duo corpora, duoq́, semina, sanguinemq́ue duplicem. Prius corpus esse dicit ex spermate parentum, & hoc viuere non posse nisi per posterius, quod ex spermate est nutrimenti, sustentetur & ex verbo Dei, quod huic pani dat baculum vitæ naturalis. Hoc ipsum corpus vocat misericordiæ, alterum verò quod habetur à parentibus, iustitiæ. De his lege latiùs primo libro suorum scriptorum in Paramiricis, cap. 7. Proinde ex nutrimento misericordiæ sanguinem sibi parat Paracelsus, & ex isto per concoctionem in artificiato stomacho spermaticum semen etiam misericordiæ, quod primam vocat materiam, ex qua docet arcanum ad medendũ corpori iustitiæ prolicere. Siquidem *panis hic misericordiæ* vel sudoris, per Dei misericordiam in eius verbo, quandam similitudinis energiam habet cum corpore iustitiæ, non secus atque istud iustitiæ tempore

cum fructib. ligni Paradysi habebat olim. Hoc aũt pane iusticiæ propter suam iniustitiã priuatus homo, vitã pariter iusticiæ perpetuã in Paradyso viuere desijt. Verũ eius loco pane misericordiæ extra Paradysum donatus, vitã longã viuere potuit ac sanam, modò non abuteretur eo, alioqui labilem in vitã breuem & infirmã. Haud aliter intelligendũ quod autor de generatione homunculi scribit, *libro de natura rerum*, primo cap. de generatione, vt etiã præcedente *tractatu* exposuimus. Quis tam solidus philosophus, qui sibi temere persuadeat, naturale semen, extra naturalem sibiq; destinatã terram, aliud quàm contra naturã quid posse producere, virulentumq; Basilisci, aut alterius serpentis monstrũ? Fatuum est sanè credere tantum virum eò lapsum, vt ignari censores eius perperã intelligunt. Aenigmatica sunt omnia quæ scribit, nec aliter quàm ænigmatico *sensu perceptibilia.* Quod quidem *in eo nisi deprehendissem ad literam non esse* detorquenda, facilè cum alijs ipsum insimulassem alicuius impietatis. At contra video hunc Philosophũ, in verbo diuino Physicam, atq; medicam rationem prorsus fundatam esse velle, quod etiã videtur suos & non alios docere discipulos, id est eos qui ad ænigmata resoluenda nati sunt. Non omnes enim ad medicinam & physicam vocati *fuerunt naturaliter, qui violentè has profitentur scientias*, at maior pars eorum per *fenestras intrusa, vt ad eas apta, non meliùs illas* etiam exercet. Quapropter abdita naturæ, abdito sensu propalare non inconsideratè conatus est, quo probarentur illi, qui his arcanis digni sunt à tractationis intellectu: reliqui verò procul arcerentur. Hæc erant lectoribus proponenda, & ex primo tractatu in memoriam reuocãda, priusquàm arcanum primæ materiæ tractaretur, ne forte mox ab exordio, tractandi inaudito sibi modo perterriti, à prima lecturæ facie abstinerent, alia reijcientes etiam arcana, etsi non minùs acista studio laboreq; maximo, ad ea, cùm intelligendum, tum acquirendum, sint præ cæteris arcanis physicis & chemicis dignissima, quæ natura recondit in penitioribus.

DE

DE ARCANO PRIMAE MATERIAE.

RESOLVTIVA digeſtione per menſem digeratur materia prima ſeminaria, de qua diximus. Tandem affundatur æqualis portio monarchiæ vel eſſentiæ vini rectificati, & in eodem flacco, ſiue phiala vitrea longi colli, digeratur iterum altero menſe, vel ampliùs obſtructiſſimo vaſe, ac Hermetis ſigillo, ne reſpiret, optimè compreſſo. Poſtremò deſtilletur materia. Quod aſcenderit, arcanum eſto materiæ primæ, cuius vires atque virtutes vix enarrari poſſent, ad inſtaurationem vitæ longæ & ſanæ.

DE ARCANO TINCTVRAE.

Tinctura philoſophica fit in ſeptem principibus membris humani corporis, vt ſunt, cor, cerebrum, hepar, ſplen, renes, fel, pulmo. *Singulis externa ſua membra correſpondent, vt cordi*, aurum, perlæ vel vniones, coralla, macis, crocus, meliſſa, &c. Cerebro, luna vel argentum, ſaphirus, vitriolum, muſcus, &c. Hepati, cheiri, anthos, alchaheſt, &c. Spleni, tartarum, tamariſcus, &c. Renibus, camphora, &c. Felli, reubarbarum, flos cheiri, &c. Pulmoni, ſulphur, &c.

Ab eiuſmodi membris externis igitur ſeparabis elementa, ex quibus ignem ſolum pones in digeſtionem, & in ea tantiſper maneat vſque dum in fundo vaſis nulla prorſus materia, nec in toto vaſe appareat in ſubſtantia. Quo percepto vitrũ vt erat hermetico ſigillo clauſum, ponatur aliquo loco humido frigidóq;, & rurſum in materiam viſibilem reſoluetur arcanũ tincturæ interni corporis membro correſpondens, vt fuit externi membri materia. Hic eſt vniuerſalis aut generalis arcanorum tincturæ parandi modus.

Alias verò præparationes ponit, libro de viribus membrorũ ſpiritualibus inſtaurandis, quas etiã hoc loco ſingulatim recenſere minimè pigebit, ex ordine ſuperiùs præſcripto.

AD COR, AVRI PRAEPARATIO.

CImento regali in ſpadiceam calcem adducatur ſalis adminiculo. Tum demum ablutum in munditiem perfundatur aqua circulata, & igne lento digeratur viginti quatuor horis, vel vſque dum in ſuperficie fluitet oleoſa materia quædam, quæ collecta propinetur in aqua vitæ rectificata.

AD COR, VNIONVM LIQVORIS COMPARATIO.

POnantur in digeſtionem cum aceto radicato, & vt in liquidã ſubſtantiam abierint, cohobetur inde pluribus deſtillationibus acetũ hoc, donec in liquorem tranſeant.

AD COR, CORALLORVM SOLVTIO.

REſoluantur aqua vitæ à ſale calcinato priùs eleuata, per putrefactionem, & euacuetur color omnis, qui liquor eſt ipſorum.

AD COR, MACIS, CROCI, MELISSAE, VEL chelidoniæ tincturæ.

COntineantur in digeſtione cum optimè ſummeque rectificato vino, clauſo vitro hermeticè, & balnei calore: macis viginti quatuor diebus: crocus duodecim: meliſſa, vel chelidonia quatuor tantùm. Deinceps purum ab impuro ſeparatur euacuatione, ac à puro phlegma totum. Addatur poſtmodum ei vinum vitæ, & cohobetur cum eo donec in liquorem prorſum abeat, ſic de reliquis herbis facito cordialibus, vt de meliſſa, vel chelidonia.

AD CEREBRVM.

LIQVOR LVNAE, VEL ARGENTI.

ARgenti calx in digeſtione contineatur cum vino vitæ, diebus ſeptem, quo tempore ſoluetur in viſcoſum liquorem, qui latiùs in bal-

balneo digeſtus reſoluetur in ſuccum viridem. Hoc ſummum eſt arcanum ad cerebrum inſtaurandum.

AD CEREBRVM, SAPHIRI TINCTVRA.

SAphirus tritus reuerberetur in puluerem, qui perfuſus vino vitæ, per digeſtionem ſex dierum ſpacio reducatur in liquorem. Hic administratus caduci ſpecies omnes, maniam atque phantaſticos morbos in deſperationem tendentes curat.

AD CEREBRVM, VITRIOLI TINCTVRA.

DEſtilletur vitriolum optimum cum æquali pondere vini vitæ. Poſtmodum circuletur tantiſper vſq; dum fundum materia nõ occupet ampliùs. Quo percepto, vas cum tota ſubſtantia inuiſibili, aliquo loco frigido & humido contineatur, donec in viſibilem ſubſtantiam redeat. Adminiſtretur cum oleo nucum myriſticarum, ad maniam, vertiginem, paralyſin, apoplexiam, & ſimiles morbos, cum vt non irrumpant, tum ſi forte infeſtare cœperint, propellantur.

AD CEREBRVM MVSCI TINCTVRA.

COquatur vino vitæ in ſuccum inſtar ſtoracis liquidæ. Hic medetur à radice vertigini, ſcotomiæ, principiaque morbi caduci coërcet atque diuertit.

AD EPAR CHEIRI, ET ANTHOS TINCTVRAE.

REuerberetur cheiri vel antimonium in ſuos flores albos, à ſua nigredine. Adminiſtretur albedo hæc vnà cum vino vitæ. Corruptiones omnes emendat in hepate, ac per ſanguinis correctionem lepram curat, &c.

AD HEPAR, ANTHOS TINCTVRA.

REſoluatur anthos per ſpiritum aquæ vitæ, & adminiſtretur ad omnia vitia hepatis, & in eius conſeruationem, & inſtaurationem.

AD HEPAR, ALCHAHEST TINCTVRA.

COngelatione & ſolutione toties in eo repetitis, donec mercurius ſui ſimilem vincat, medicinā exhibet alchaheſt, id eſt mercurius, ad hepar excellentiſſimam, & in præſeruatione hydropiſis ac ſimiliū morborum in hepate ſuam originem habentium.

AD SPLENEM, TINCTVRA TARTARI.

SEparetur ab eo liquor eius à ſuo corroſiuo, per vehementiſſimum ignem, ex retorto vaſe. Tandem cohobetur vino vitæ quinquies ſuper ſuas feces, ac ſeparetur. Eius adminiſtratio fit cum vino vitæ rectificato. Splenem aufert omnino, vt nullus ei ſit locus in corpore ampliùs.

AD SPLENEM, ARCANVM TAMARISCI.

MAceretur in oliuarum oleo tamariſcus, & cum oppopanaco ſimul permixtus deſtilletur in oleum per alembicum. Vngatur exteriùs regio ſplenis. Radicitùs etiam non ſecus atque tartari tinctura ſplenem aufert ac abſumit abſque detrimento vel dolore pariter morbos omnes ſpleneticos.

AD RENES, CAMPHORAE *tinctura.*

DIgeratur in ſuum liquorem cum vino vitæ. Adminiſtretur vel propinetur, renes abſumit ac omne quod producitur ex eis, ſummam quoque artificialem caſtitatem inducit. Eorum materia manet, operatio verò prorſum tollitur.

AD FEL, REVBARBARI *tinctura.*

REubarbari tinctura, ſiue liquor vnà cum cheiri, per ſpiritum aquæ vitæ proliciatur digeſtionibus, & ſolutionibus, vti fit ex anthos. Non priuſquàm ſedata cholera patientis adminiſtretur. Sequitur ſumptionem eius maxima ſitis, & hanc fellis correctio, cum ſanitate.

AD

AD PVLMONEM, SVLPHVris tinctura.

TRitum eleuetur à ſale calcinato vel calce minerali tertiò, tum demum adminiſtretur, &c.

DE TERTIO ARCANO MERcurij vita videlicet.

MErcurius eſſenſificatus, id eſt per naturam ad completam ſuam eſſentiam adductus, vnà cum antimonio ſublimetur, non priùs tamen quàm ab impuritate ſua fuerit ſeparatus: & aſcendant ſimul ambo, vnumque fiant. Deinceps reſoluantur ſuper marmor, & ad quartam vicem iterum coagulentur. Hoc artificio habetur mercurius vitæ, quo renouantur & inſtaurantur omnia corporis membra, cum ſuis naturalibus facultatibus.

DE QVARTO ARCANO, QVI LAPIS dicitur à chemiſtis.

PVrum elementi mercurij repurgetur ab impuro, & inde poſt reuerberetur in albedinē, hæc ſublimetur ab armoniaco ſale toties donec reſoluatur. Reſolutum hoc iteratò calcinetur & ſoluatur, ac per menſem pellicano digeratur. Poſtremò verò coaguletur. Hoc nō vritur ampliùs, nec vllo conſumitur igne, ſed in eodem ſtatu permanet. Corpora quæ penetrat, etiam in cimeritio ſunt conſtantiſſima, vt in nihilum redigi non poſſint, minui, nec alterari. Aufert ab inſenſatis, & à ſenſibilibus minorem eſſentiam, & omnem qualitatem ſuperfluam.

Sunt & plæraque alia tincturarum arcana, quorū præparationum ponere modos non differimus.

DE TINCTVRA AVRI.

EXtracta ab auro tinctura, corpus eius remanet albū. Hæc ſeparanda eſt ab impuro, hoc eſt à ſuo corpore: quæ ſeparatio inprimis eſt neceſſaria. Poſtmodum clarificari & exaltari debet in ſuum gradum, qui duplatur ſemper binies, hoc eſt in bis duo, quatuor & in infinitum

tum.2.4.0.altiùs non progreditur. Tum demum adminiſtrari poterit,ad inſtaurandum & innouandum ſanguinem in priſtinam temperaturam,vt infra latiùs in adminiſtratione dicetur.

FORMVLA EXTRACTIONIS TINcturæ aureæ.

CORpus eius corruptione remoueri debet à ſua metallica natura,vt malleum non ſuſtineat ampliùs,idque per aquam ſalis. Tandem abluatur aqua dulci,& inde per ſpiritum vini trahatur eius tinctura. Poſtremò ſpiritus eleuetur à tinctura,quæ reſidet in fundo vaſis.

AQVAE SALIS FORMVLA.

EX liquido aut liquefacto ſale paratur,quod ex ſui natura, præter omnem artificialem coctionem concretum fuit. Hoc liquefiat aliquoties,& pulueratum ſoluatur ſucco raphani, inque diſſolutionem agitetur,ac deſtilletur. Eiuſmodi deſtillatum admiſceatur ſanguineæ dum adhuc viridis exiſtit,mixtaq; ſimul deſtillentur iterū quinquies. In iſto liquore laminę ſolis per antimonium repurgati ſoluuntur in puluerem. Hic aqua pura dulci ſæpiùs abluatur,quæ tamen priùs deſtillata ſit,vt omnis acrimonia ſalis abeat,ne permiſceatur in profundo vel radice materiæ ſolis,at ſeparetur:facilè quidem ablui ſe permittit,vt puluis in ſeipſo dulcis maneat ſui ipſius perſimilis,& in ſubſtantia non mutatus neque permixtus alteri cuipiam.

SPIRITVS VINI FORMA.

GEneroſiſſimum recondatur amplo vaſe,ad ſextam ſuæ capacitatis partem vix imbuto,ſigilloque Hermetis obſtructo ne qua reſpiret. Collocetur in balneo maris,non profundiùs immerſum aquę, quàm vini ſuperficies attollitur,ibidemque maneat ſpacio dierū decem. His finitis,exemtum deſtilletur è phiala frigidè, vſq; dum ſpiritus aſcendat,vbi ſignum ſuum dederit,vel exhibuerit, ceſſato mox à deſtillatione,quod enim ſequitur vinum eſt aduſtum vel ardens, & non

non ſpiritus. Spiritum affunde pulueri ſolis vt alcol exiſtenti, vt ſex digitis latis emineat, vtroq; diligenter vt priùs obſtructo maneant ambo per menſem in digeſtione calida balnei. Tinctura vel color tranſcendet in ſpiritum, albo puluere fundum petente. Separetur liquor à puluere hunc fluere curato, conflabitur inde metallum album, de quo iudicium fieri nequit, ſub qua ſpecie ſit aſſignandum. Spiritum balneo lento ſeparato, manebit ſuccus tanquam liquor in fundo vaſis. Hunc liquorem ad ſummum gradum amplo retorto vaſe quinquies adducito. Gradatio talis fit ſolummodo per eleuationem, quæ materiam reddit ſubtiliorem. Verùm vltra quintam eſſentiã compelli ſe minimè patitur, id eſt, in 2. 4. 0. Vlteriùs verò ſi progredi quis præſumat, aduritur.

ADMINISTRATIO ET VSVS *tincturæ ſolis.*

Tincturæ ſolis drachma vna, cum vncia vna optimæ theriacæ venetæ permiſceatur, & huius mixturæ propinetur ægro ſcrupulus vnus ieiuno ſtomacho ſub auroram. Imperetur ſudor, & excitetur ſtragulis in lecto. Proceſſus huius adminiſtrationis repetẽdus, quoad vlcus non eijciat ſanguinem aut alium quemuis humorem ſanguinolentum, quod plærunque fieri ſolet decimo vel duodecimo die. Curetur poſtmodum quocunq; voles vnguento vulnerario vel ſtiptico.

ELVCIDATIO QVORVNDAM OBSCVriorum locorum.

HVius artificij potiſſima difficultas conſiſtit in auro corrumpendo. Vulgi ſiquidem opinio tenet, aurum arte nulla, nec vllo igne vinci poſſe. Verùm autor noſter id aqua ſalis facilimè fieri docet. Poteſt quidem aurum aliter calcinari, vel in pollinem redigi mercurio, vel fumo ſaturni, & reliquis, præter vtilitatem, qui puluis quocunque alio modo paratus follibus & igne redit in priſtinum ſui metalli ſta-

tum,id est in corpus malleabile. Pulueratione m huiusmodi corruptionem esse minimè vult in auro Paracelsus. Expresse nanque nobis innuit aureum corpus inter cætera metalla solidissimum, ad modum corrumpi debere, vt malleum non expectet ampliùs, aut sustineat, imò vt à sua metallica natura prorsum remoueatur.

Aqua salis idipsum fieri docet obscurè satis, ne palàm arcanũ hoc præ cæteris excellentissimum fiat indignis naturæ non minùs quàm arti mortalissimis inimicis. Nihilominus quantùm in me fuerit sal istud aperiam filijs artis, & naturæ mysteriorum studiosis & curiosis indagatoribus. In terræ visceribus igitur,& montibus,naturæ sal occulitur naturaliter coctum,præter hominis artificium, quod petreũ nuncupatur,lucidum atque transparens, massa coagulatum ingenti magis quàm cætera quæuis alia.

Liquatum igne sæpiùs vires maximè destructiuas metallorum acquirit,& auri,si postea soluatur succo radicũ raphani. Hoc loco multi hæsitare solent,an de raphano vegetabili radice fiat sermo, vel de minerali quopiam,quorũ dubiosa mens me non remorabitur, quin ad literam istud prorsus intelligam. Etenim hoc loco non tantùm acuitatis,quantùm salis præscripti solutionis est habenda ratio: licet vtraque nobis etiam non somnolentè consideranda veniant. Dicit enim Lullius vir chimisticæ philosophiæ doctissimus, quibusdam vegatabilibus menstrua philosophorum acutiora reddi. His tamen omissis ad solutionem salis ex Paracelso redeamus. Quis autem vel plebeius quispiam homuncio dubitabit, sal quodcunque per aquam communem aut aliam dulcem resolutum hebetari? quod etiam experimento patet, quò sæpiùs, eò mitius ac debilius reddi. Hinc fit quòd acrioribus liquoribus, & ponticioribus vegetalibus, suo corrosiuo sale naturali minimè carentibus, solui sal doceatur. Idipsum de sanguinea dum viridis est iudicandum esse non dubito, etsi nonnullis, imò quamplurimis qui de mineralibus intelligi volunt, ad vitriolum se conuertentes aliter videatur. Locus est per se manifestus, his verbis, dum viridis est, innuit eiusmodi vegetabilem

succum

succum assumendum eo tempore dum adhuc viret, ac si diceret, non est, quòd sinas arescere vel tabefieri.

De vitriolo quidem non potest haberi suspicio, cùm semper virescat, & licet aliquando pallescat iuxta locorum qualitates, è quibus eruitur, ac in ceruleum colorem vergat, luteum, vel album, nihilominus ei *viriditas* inesse plus minúsve cernitur. Considerandum etiam sanguineam dixisse autorem, & non sanguineum, vt herbam innueret potiùs quàm minerale *quidpiam.*

Quære igitur optimè lector herbam non *minori* prœditam acrimonia quàm raphanus, quocunq; loco reperias, quæ sanguinea nuncupatur, cuius & *raphani succis* dictum sal dissoluatur, acriorque reddatur *in auri faciliorem* solutionem. Frigida modo destillatio videatur ab autore non appellata, sed ea dicitur frigidè facta, hoc est calore temperatissimo, vt qui vix à frigiditate dignosci queat, respectu compationeque ad alias destillationes facta, quibus consuetum est in alijs extractionibus vti. Signum etiam esse putat in galea destillatorij vasis, quum radij, filamentáve corporei cuiusdam humoris apparent. Oportet enim spiritum inuisibilem esse dum ascendit, nec priùs perceptibilem quàm in corpus aut in suum *vehiculum frigore* coaluerit. *Siquidem spiritus nostros chimicos habere corpus necessium est,* aliter nostras manus effugerent atque potestatem, attamen admodum rarum, vt nisi cohibeatur aliquo vase, prorsum euanescat. Alcool verò dicitur puluis pistillo non, sed resolutionibus duntaxat attritus. Restat explicandum quod sub ænigmate celatum voluit autor. Ad lydium lapidem hunc, qui Paracelsum vertistis hoc loco, pedem offendistis. Patet, cùm in eo scopus totius negotij cõsistat in ista graduatione videlicet. Aenigma hoc erat. Vltra quintam essentiam compelli se minimè patitur, id est in 2. 4. 0. vlteriùs verò si quis progredi *volet,* aduritur.

Audite quæso, *vidistis* vnquam vos *quintam* essentiam, aut processum eius *ignoratis?* Nunquid eam *circulatione* fieri scitis? Quid aliud *inculcare nititur* doctrinę *suæ filijs* Paracelsus, quàm ea duplicata sem

per, id est multiplicata vel continuata, circulum hunc in infinitũ agi, donec in vnitatem peruenerit ac in ea quiescat denariumque numerum, vnitatemque secundam compleat. Colligitur ex numero primo facta progressione prima numerali hac 2. 4. 8. 16. 32. 64.. 128. 256. 512. & o. quæ circularis nota postrema motum & progressum innumerum designat, fatigatione desinentem in quietis, hoc est fixionis caracterem aut centrum, vel potius vnitatem. Non aliter intelligite locum hunc in exemplari germanico. Qui duplatur quinquies in bis, duo, quatuor, ad hunc modum in bis quinq; 10. hoc est duplatur per 2. 4. & vltra vsque in bis quinque 10. Videamus quæso qua ratione seducti sunt numeros istos exponere conati 2. 4. o. Non animaduerterunt inter notas arithmeticas 2. 4. punctula, quæ non 24. sed 2. & 4. denotant, initium binariæ, vel duplatæ progressionis. *Hinc deprauarunt mentem autoris ornata quadam serie per ænigma loquendi, propositam, & in chimericam suam phantasiam*, nullius rei prætcrquam suæ significatiuam. Potius dixissent ac melius, qui duplatur in bis quinque, per 2. 4. in o. desinens. Hoc nobis & singulis apparuissent periti mysticarum rerum artis, & scriptorũ Paracelsi. Nota verò circularis numerorum reuolutionem docet ad vnitatem singulorum, quæ ad chemisticam hanc artem applicantur, atque fixationem, quã vocant, *centri in sua quaque monarchia: non eam qua dotatur aurũ* in igne præ cæteris constantissimum *corporibus, sed qua spiritus* ad tantam simplicitatem adducuntur, vt numerum omnem & corpus exuant. Vice versa corpus etiã fixum esse dicitur, quum ab omni spiritu liberum efficitur, aut vbi cum vnito spiritu fixo compactum est, vnumque factum, vt amplius diuidi nequeat in alias partes, quàm in vnum, & vnum idem. Fixatio spirituum igitur est, eorũ ad suam simplicitatem & vim penetratiuam adductio, per quam corpora simplicia etiam facta subintrant, ac postmodũ ita sese mutuò complectuntur, vt arte vix seiungi possint. Nam aut in igne simul manent, aut vnà simul abeunt in auras. Si tamen artificio quopiam ea segregari contingat, in aliud nil nisi in vnum & vnum idem id fiet, quod etiã cum

nullo

nullo alio conuenire poterit quàm vno. Referendum eò vbi Trithemius ænigmate suo proponit in arcanis, Reijciatur binarius (inquit) & ternarius ad vnarij simplicitatem reducibilis erit. Nec obliuiscendum etiã eius erroris, qui ab exordio descriptionis tincturæ commissus legitur ad hunc modum. Transcendit color in spiritum, & manet puluis albus in fundo vasis. Separa, puluuerem q; liquefacito, conflabitur inde metallum aqueum, sed albũ lege metallum. Prouenit hic error ex autographo Germanico incorrecto, in quo Wasser habetur, quod Weisser esse debuit. Iam demum ad alias tincturas veniendum est.

DE ARCANO TINCTVRAE *antimonij.*

Redigendum est in alcool, tandem in reuerberatorio vase clauso per mensem igne leniter eleuandum, vt inde volatile consurgat, primò album, deinde citrinum, & postremò rubeum, purpureum ac leue. Ab hoc lilli ad hunc modũ præparato, spiritu vini lilli materiam altitudine digitorum decem excedente, clausoque vase color extrahatur. *Hæc est summa præparatio lilliæ ex antimonio. Frustra sunt in hoc operati negotio*, quotquot ante Paracelsum arcanum huiusmodi quæsierunt alijs medijs, & alienis à vero lilli processu.

VSVS EIVS TINCTVRAE EST.

Vt in dolio vini recentis mense Septẽbri, vel Octobri, ad quasq; viginti mensuras vncia semis huius tincturæ affundatur, ac vnà cum vino digeri mundificarique sinatur. De hoc vino bibat æger tribus, quatuor, aut pluribus septimanis alijs omnino potibus omissis. Vlcera tamen obiter cõmunioribus muniantur emplastris. Operatur enim tinctura satis intrinsecus ad exteriora persananda.

OMNIS HVIVS REI DIFFICVLTAS POTISsimùm consistit in hac dictiuncula alcool.

NOnnulli satis incongruè sunt interpretati pro puluere minutissimè trito, pistillo vel mortario ferreis æneísve, sed error istorum satis arguitur eò, quòd varijs locis Paracelsus de alcoole vini scribit, pro aqua ardente rectificata, quæ quidem nihil cum puluere commune habet, nullamque similitudinem. Est igitur alcool rerum aut corporum quorumcunque nil aliud, quàm purior & mundior substantia ab impura separata. Videamus ergo quid sit alcool antimonij. Discretum hoc loco iudicium esse debet solidorum à liquidis. Possunt nihilominus & cõcreta longè alijs medijs quàm tussionibus in minutissimam substãtiam *redigi per ignem, calore, solutionibus, congelationibus, sublimationibus, &c.* Sententia hæc est autoris nostri, vt antimonium nedum atteratur pistillo & mortario, sed etiam in volatilem suam substantiam à suo naturali colore non immutatam. Idque solo ignis & caloris beneficio regimineque fieri necessum est, vt postquàm vulgariter contritũ fuerit, philosophicè tandem atteratur sublimationibus, quæ *pistilla sunt philosophorum & mortaria.* Docet alio loco sublimationem hanc fieri debere *sine omni capite mortuo. Satis igitur* constat nihil fecum ante sublimationem adfuisse. *Proinde* necessaria est ista sublimatio stibij, vel frustraneum opus, & inanis labor ad antimonij flores atque tincturam suscipitur. Maxima pars eorũ qui Paracelsi præparationum anatomiam exercent rerũ, tentantes arcanum hoc fallitur. Statim autem à vulgari tritione sublimant in fuliginem albam. Sed priùs in cœlũ scandere posse, quàm hac via veros flores citrinos aut rubeos elicere, suo damno sæpiùs experti sunt. Vulgare non est, at merè philosophicum artificium, paucissimis etiam philosophis hactenus cognitum. Proinde *filijs* doctrinæ duntaxat reuelandum. Eiusmodi porrò sublimatio fieri debet

debet igne admodum temperato, vt antimonij puluis minimè liquescat, ascendat nihilominus vt farinæ flos parietibus adhærere cernitur molendinorum. Ecce iam totum huius negotij habes arcanum, vt nisi truncus, intelligere quiuis potest.

DE ARCANO TINCTVRAE *Corallorum.*

CORpus eorum in alcool, non priori similem, sed in puluerem attritu minutissimum redigatur, ex quo tinctura per vini spiritum eliciatur quemadmodum ex auro. Postea sexies atque decies ascendant per destillationem suprà nudum ignem, separatio verò sexies in balneo, toties destillatũ suis fecibus refundendo, vel quinquies tantùm. Seruetur oleum, hoc in aqua theriacali venit administrandum, à scrupulo in drachmam.

AQVAE THERIACALIS FORMVLA.

AD spiritus vini vncias quinque, assumito vncias duas theriacæ, & myrrhæ Romanæ rubeæ vnciam vnam cum drachmis duabus, item croci orientalis drachmas duas. Destillentur omnia simul ac semel tantùm.

VSVS TINCTVRAE CORALLORVM *administrationis.*

EIus vncia vna & semis permisceatur aquæ cichorij, vel chamedrios aut gamandræ vncijs decem, & huius mixti quarta pars vnciæ propinetur ægro, manè & vesperi horis quinque ante prandium ac totidem horis post cœnam, idque sex aut septem diebus successiuis. Cibetur patiens leuioribus, & potus eius sit aqua destillata ex fumo terræ, cichorij, vel similiũ aquis, quibus tamen sobriè tantùm vtatur.

DE TINCTVRA BALSAMI.

AD vncias viginti spiritus vini assumantur drachmæ quatuor, vel vncia semis balsami veri, simul ambo circulentur in pellicano ad solem spacio vnius mensis. Postea destillentur ambo per alembicum, quæ quidem destillatio melior est hoc loco, quàm per vas retortum. Ista mixtura manet in sua compositione. Huic demum addatur adhuc vncia semis balsami, & vt priùs vitro clauso digeratur vt alij meliùs permisceatur. Postquam & istud mixtũ volatile factũ erit vt antea diximus, rursum addatur vncia semis balsami, idque toties agendum vsque dum vncias duas balsami, spiritui dicto permiscueris, & vt audisti in summum gradum suum adduxeris.

ADMINISTRATIONIS VSVS TINcturæ balsami.

POndus granorum hordei quinq; huius præparati balsami propinetur ægro, in vino veteri albo, quolibet die bis, donec purulentię nihil ex vlceribus effluat. Radice tandem & origine vlcerum amota, cessat effectus omnis cum causa, per intrinsecũ vsum istius arcani, & extrinseca cura perficitur.

DE TINCTVRA SALIS PHILOSOPHORVM.

COmmisceto salis auri vel eius alcali, salis antimonij, & salis aut alcali melissæ ana, vnciam semis, item salis puri petrosi vncias octo, & super frustulum panis aspersa comedantur.

Nec est quò demireris salium auri, antimonij, & vegetabilium appellationem, vbi horum extractionem didiceris, quam ignorare medicum haudquaquam decet, non miraberis ampliùs.

ALIA SALIS TINCTVRA.

SAlis gamandreæ, vel chamedrios, salis cichorij, & salis valerianæ singulorum vncia vna, cõmisceatur salis absynthij vnciæ semis,

& sa-

& salis vitrioli drachmæ vnicæ. Condantur cibi & quidquid eduliorum ægris appositum fuerit, vsque dum vlcus meliùs habeat.

Eiuscemodi salium genera, propriè dicuntur ex arte alcalia naturaliter insita corporibus naturalibus omnibus, eliciuntur etiam ad hunc modū. Aduratur quoduis corpus in cineres, è quibus capitellum aut lixiuium elixetur, clarificeturque per filtrum, & elixatione fac omnem aquam abcedere, quod fundo subsederit alcali vel sal est eius corporis.

Quamuis hoc loco tincturæ ponantur ad curationem vlcerū, generalem nihilominus virtutem habent ad alios morbos, cùm per instaurationem & innouationem sanguinis operentur. Hactenus de tincturarum arcanis, iam enim ad alia transeundum erit.

DE QVATVOR ARCANIS AD contracturas.

PRIMVM ARCANVM COMPOSITVM.

SVmantur alcoolis vini libræ sex, cantharidū vnciæ decem, florū *tapsi, canabis, camomillæ, hyppcrici, singulorum manipuli sex*, contusa permisceantur, ac solis radijs vel calore fimi digerātur per mensem. Postea destillentur. Huic destillato liquori addatur canabi florum, tapsi, camomillæ hyppcrici, centaureæ, betonicæ, prunellæ, singulorum libra semis. Masticis mumiæ ana vncia vna & semis. thuris vnciæ quinque, lumbricorum terrestrium, ranarum ana libra semis. Destillentur in circulatorio per octo dies & vtere, sicuti de balsamis diximus antea.

SECVNDVM ARCANVM, SOLIDVM.

SVcci flammulæ cum tota substantia, hoc est vnà cum floribus, *folijs*, caule, radicibus, &c. succi florum tapsi, ana libra vna, dige-

rantur cum alcoolis vini libris duabus in equino ventre, diebus decem. vtere vt superioribus. Quid alcool sit cum in liquidis, tum in solidioribus antea satis diximus.

TERTIVM ARCANVM, ELEMENTATVM.

CHelidoniæ, melissæ, erucæ, iuæ arteticæ, florum tapsi, papaueris, centaureæ, betonicæ, parthenionis, hypperici ana manipuli duo. Terantur omnia simul, aceti parũ admisceto. Putrificentur, & ex eis succus expressus circulatorio vase rectificetur diebus decem, vtere postmodum vt alijs.

QVARTVM ARCANVM, METALLINVM.

MEtallum resolutum circuletur diebus octo, dulcificetur & in vsum assumatur. Metallorum tamen faciendũ est discrimen. Solis aqua præ cæteris ad contracturas est excellentissima, & præstantissima.

DE ARCANO TARTARI.

EIus optimi reuerberatorio calcinati in summam albidinem libræ tres, dissoluantur excellentissimo ardente vino, in balneo maris diebus septem putrefiant. Postmodum per vas terreum fortissimũ igne leui primùm, successiuè deinceps aucto, ac sub finem violentissimo destilletur inde tota substãtia, iuxta processum aquæ fortis. Ascendet primò liquor subniger cum ardente vino, quod quidem à substantia tartari separari potest.

Deinceps relictæ feces calcinentur iterum in reuerberatorio viginti quatuor horis ac destillentur cum æquali sui pondere vini ardentis madefactæ. Processum hunc toties repetas donec tartari nihil amplius reliquum sit à postrema destillatione. Tandem collectos omnes eiusmodi liquores summè rectificatos calore solis in pulue-

puluerem exiccari finito,& ab ea materia ſpiritum vt ex calcinato tartaro factum antea fuit, prorſum elicito. Doſis eius eſt drachma ſemis,& granum vnum mitridatij; vnciæ aquæ cichorij vel plantaginis deſtillatæ commixta, iuxta reſpectum perſonarum aliquoties adminiſtretur. Medicamentũ hoc origines atq; radices omnium vlcerum tollit funditus. Hoc loco paucis admodùm verbis inſtrui multi poſſent, & ad ſummum chirurgiæ fundamentum adduci, necnon ad veram vulcanicæ tranſmutationis & gemmarum tincturæ colorationis cognitionem. Verùm auaricia, pigritia, & ambitio huius mundi per ſummum arcanum ignis philoſophici, vel aquæ, non ſunt prouehendæ.

DE ARCANO ANTHERAE.

SVblimetur ſtibium album pulueratum igne lento primùm, auctiore poſtmodùm vſq; dum in flauedinem, vel in croceos flores conuerſum, ad colicam, & alios infinitos morbos optimum ſit medicamentum.

DE ARCANO ANTHOS, VEL SEONATH.

*SVlphuris vncia ſemis perfundatur vncijs viginti ſpiritus vini, di*geratur ad ſolem vno menſe, poſtea deſtilletur. Reaffundatur deſtillatum, & rurſum addatur ſulphuris vncia ſemis. Digerantur vt priùs optimè clauſo vitro. Tandem deſtilletur iterum, vt antea. Hoc artificio ſulphuris vnciæ duæ poſſunt addi, ac ad mummiam adduci terrę, quod balſamum erit, ac remedium ad vlcera pertinaciſſima, ſiſtens eorum fluxiones. Eſtque per os aſſumptum præſeruatiuum ab omni putredine.

DE AVRO POCVLENTO.

HOc repurgatiſſimum per antimonium ſoluatur aqua vel viridi liquore ſalis in puluerem, qui cœleſti aqua deſtillata ſæpiùs

abluatur vſque dum acrimonia ſalis abeat. Huic pollini vini tantum affundatur vt quatuor digitis latis emineat, & in vaſe clauſo digerantur balneo maris, temperato calore, tribus vel quatuor ſeptimanis. Et calore hoc tingetur ſpiritus citrino vel rubicundo colore, ſolis corpore albi pulueris inſtar in fundó reſidente. Spiritus à colore ſeparetur balneo maris, & rectificetur. Aurum habebis poculentum, quod in corpus minimè reuertitur quouis artificio.

ALIA EIVSDEM AD CONTRACTVRAS ET *alios infinitos morbos, formula.*

AVri foliati, puluerati, & in ſuccum vt antea diſſoluti vnciæ vni tantùm, affundatur aceti deſtillati, quantùm ſat eſſe videbitur, ſimulque toties deſtillentur & ſeparentur, quoad *ſaporis eius* quod adiunctum erat *in calcimatione nihil prorſum* deguſtetur. Poſtmodum *in* aquæ vitæ infra ſcriptæ vncijs quinque pellicanico vaſe digeratur vno menſe. Et aurum poculentum habebitur excellentiſſimum.

AQVAE VITAE HVIVS FORMVLA.

VIni ardentis rectificati libris decem addatur florum roſarũ, toriſmarini, anthos, cheiri, foliorum vtriuſque ellebori, & maioranæ, ſingulorum manipulus vnus. Cinamomi, macis, nucis muſcatæ, caryophillorum, granorum paridis, piperum omnium, cubebarum ana vnciæ duæ. Succi chelidoniæ, tapſi, meliſſæ ana libra ſemis. Cinerum fabarum vnciæ quinque. Mixta ſimul omnia per duodecim dies in pellicano digerantur. Separa demum & vtere.

ELVCIDATIO PRAECEDENTIVM.

OBſcura ſatis formula quæ de auro potabili poſita eſt, requirit aliquam interpretationem vbi primùm habetur, auri *foliati*, puluerati, & in ſuccum ſoluti. Pulueratum intelligito calcimatum,

quod

quod autem diuersimodè fieri solet. Primò, quum argento viuo calefacto igne modico permiscetur, amalagma vocatur, aurifabris non incognitum artificium, & postmodum igne totũ argentum viuum pellitur in auras, aut in eius conseruationem destillatione violenta recipitur in aqua frigida, placẽta solis in fundo subruffa residente. Est & alia terendi auri ratio, si lamina eius super strictum orificium vasis ad hoc aptati locetur, & in vase subtus argentum viuum sublimatum, aut plumbum liquefactum super prunas teneatur, vt eiusmodi vaporem hauriat, redditur admodũ friabile vt atteri facilimè valeat in puluerem. Potest etiam liquatione permisceri sex aut pluribus sui ponderis partib⁹ argenti puri, & in subtiles bracteas malleis tundi, ac aqua forti resolui, vt totum argentũ in aquam abeat suo more, auro, quod ea nequit aqua solui, fundo forma pulueris nigri subsidente: qui quidem, vt reliqui omnes, salis gemmæ, vel communis aqua demum in verum puluerem solui debet, vt formam deponat metallicam. Posterior hic puluis auri communi fuerit abluendus aqua, vel destillata, aut in præcedentibus aceto destillato, sæpiùs, ac dum acredinem & virus omne vaporum realgaricorum aquæ fortis & salium deposuerit, quod gustu deprehendi potest. Hoc omni peracto, nec priùs ad veram cum aqua vitæ digestionem aptum esse putato. Restat vt in aquæ vitæ formula quid per anthos & cheiri sit intelligendũ indicetur. Quoties de vegetabilibus sit sermo, anthos pro floribus rorismarini, & cheiri pro caryophillatis intelligi possunt. Verùm si fiat mentio mineralium, anthos mumiam esse terræ putato de qua diximus, & cheiri elixir ex argento paratum. Quod superiore proximoque loco de mineralibus fiat sermo, indicant alia materialia, tum maximè quia de manipulis agitur, quibus mineralia non, sed vegetabilia metiri consueuisse medicos, cùm spagiricæ, tum alterius medicinæ certissimum est. elixir

G DE

DE AVRO VITAE.

Fiat amalgama ex duabus partibus mercurij mundati,& vna parte solis antimonio purgati. Per corium hircinum exprimatur mercurius,quod verò non transierit, rursum vt priùs amalgametur & exprimatur,idque toties,donec solis vni drachmæ, mercurij drachmæ septem,vel octo coniungantur. Pasta hæc soluatur aqua forti,ex vitrioli partibus duabus,& salis nitri parte vna facta, argentique lamellis defecata:cuius aquæ portio sit vnciarum duarum,ad pastæ drachmas octo,vel nouem,decémve. Destillatione postmodum separetur,& rursum affundatur cohobando: ad hunc modũ fit puluis rubicundissimus. Hic in vasculo figulino & fusorio positus inter prunas modicè candeat. Exemptus ac *frigefactus* abluatur in dulcedinem aqua rosacea, *vel potiùs* aqua vitæ, siccetur & seruetur ad vsum. *Dosis* esto iunioribus denarij medij pondus: fortioribus,& adultis,denarius integer,ad obstructiones, morbos intercutaneos,venereos,pestem,leprã,&c. Item ad vlcera deprauatissima: si per os assumatur,siue vnguentis & emplastris permisceatur.

DE AVRI SOLVTIONE

per aquam mellis.

Avrum foliatum & purum aqua mellis resoluatur, cui addatur alcoolis correcti portio æqualis, separetur aqua mellis. Dosis eius est à scrupulo semis in drachmam vnam.

ADDI POTERVNT.

Sveci centaureæ, salis nitri ana vnciæ binæ. Dosis huius est à scrupulo semis, in scrupulum vnum & semis.

EXPLANATIO, VEL AMPLIFICATIO

breuitatis processus.

Notandum etsi hoc loco paucis admodum verbis auri præparationẽ ponat, à suis discipulis nihilominus intelligi, tum etiã

ab

ab eis qui vel tantillùm in chemicis initiati sunt, aut Paracelsi varia scripta legerunt, potest etenim quod hîc deficere videtur, vel truncatum esse, quærendum alio loco in quo dilucidiùs tractatur. Non est existimandum, vt quis ex vnico vel altero tractatu, aut lectura quapiam obiter facta, hunc autorem admodum grauem & obscurum intelligat. Varijs enim locis, ac animaduersionib⁹ in theoricis intelligendum se præbet legentibus: in practicis verò manum requirit artificis ad ignem, carbones, & experimentũ applicatam. Proinde sciendum per destillationem mellis, quod in sua manifesta natura alioqui mitissimum ac dulce comperitur, corrosiuam complexionem exurgere, quam non acquirit igne, sed inuersione *oculti sui in* manifestum. Sunt enim hæc duo contraria: vt ex contrarijs omnia condita videntur. Mel igitur corrosiuum efficitur ignis artificio, vt etiam aureum corpus præ cæteris compactissimũ naturaliter, instar aquæ regiæ (quam stygiam vocant) resoluat, præsertim vbi primùm pauco huiusmodi liquore super marmor atteratur. Alcool correctum supra vinum correctum, vel ardens nuncupatur, cuius magisterium satis vulgare, sed industria parationis *eius passim habetur varijs locis, vt nõ sit opus ea tractatione replere paginas. Solùm id modo præstabimus, vt per additionem, correcti* vini medicamentum aliud apponamus, ad varios pellendũ morbos innouatione sanguinis.

DE AQVA VITAE PENETRATIVA.

AQuæ vitæ (quam vocant) rectificatæ quinque libris affundantur aquarum, melissæ, rosarum, cheiri, saluiæ, balsami, singulorum libra vna, piperum omnium, cubebarũ, zingiberis, cinamomi, masticis, myrrhæ rubeæ, macis, caryophillorũ, ana vncia. Item succi mellis libra semis. Digerantur omnia simul diebus nouem. Postea separentur, & in pellicano destillentur ad spiritum. Cui po-

mum tostum vel assum confractum, & aromata hæc infra posita sunt adijcienda. Cinamomi, caryophillorũ, macis ana vnciæ duæ, anthos, & cheiri ana vncia semis, ambræ drachmæ duæ, musci grana quinque, zibetæ drachma semis, zingiberis, cubebarum, nucis myristicæ ana vncia vna & semis, amomi drachmæ duæ. Zeduariæ drachmæ duæ & semis, granorum paridis vncia vna & semis. Digerãtur omnia super cineres calidos diebus tribus. Post digestionem separa, & serua. Dosis est granorum quinque singulis diebus.

ANATOMIAE ASTRONOMICAE

documentorum arcana quædam.

QVatuor sunt corpora, quæ inter cætera ad *cœlestem anatomiã* comparata, humanis corporibus maximè conueniunt, eaque bifariam repertita, vt duo viris proximiùs inseruiãt, videlicet lignũ aloes, & antimonium: alia duo mulieribus, vt melissa, & valeriana. A quorum vsu post mensem reuolutum, viris conuenit oleum viride salis, mulieribus verò liquor carabis: quorum omnium præparationes quære infra suis locis. Eiusmodi medicamentis natura corporis humani ad armonicam temperaturam cœlesti similem adduci potest, vt ex cœli viribus innouetur ac instauretur.

EXPLANATIO.

MIrabunturne aduersarij, Paracelsum ponere inauditam hactenus anatomiam cœlestem, & astronomicam, ipsumq; in cœlum blasphemum esse, pro suo more non iudicabunt? Sed quid tandem efficient aliud quàm seipsos torqueant in carpendis eis arcanis, quæ ipsos fugiunt, quò magis ac magis veritati resistunt naturali. Sanè horum me miseret, qui nec infirmitatem suã noscere cupiunt, neque medicum vltrò se gratis afferentem admittunt naturam. Putamúsne frustra Deum nobis cœlum & elementa proposuisse,

posuisse, vel cernenda solùm absque alia consideratione, & non secus ac animantia bruta fruamur eis quæ producunt, obiterq́ue transeamus, quod plerique faciunt? Cadaueris humani corpus in mille frusta secuisse nouaculis, sat esse medico schola docet infidelium. Verùm quos veræ medicinæ spiritus docuit, eos etiam anatomistas fecit, non cadauerum, sed magni totius naturæ compositi, & viui corporis, item & parui ad eius similitudinem, & ex eo cõditi, & substantialiter compositi, *præter calybeam* nouaculã. Hac de re pauca, vel nulla reperiuntur, nisi per idololatricas vmbras tradita ab infidelibus, quæ singula nedum ad Ideas, verumetiam ad fictos deos retulerunt, quos adorarunt. Christiani verò virtutes omnes, ex vnica virtute verboque Dei solo pendere confitentes, nituntur etiam ex vnico fonte, vnico fundamento, membra singula totius naturæ cognoscere ac introspicere, per vnicum instrumentum inferioris naturæ quod ignis est elementaris, & vnicum in superiori naturæ parte, quod ignis est cœlestis. Quid (inquiet aduersarius) hoc noui, elementa in coelo assignare velle, & vice versa coelum in elementis? Vobis nouum, non veritatis professoribus *philosophis. Vtinam & vobis familiare foret, anatomiam nobiscum inquireretis cùm cœlestem, tùm elementarem in omnibus.* Sed quo medio tandem? Date locum spiritui sancto, qui in vobis mansionem habere cupit, modò habitaculum repurgetis tanto doctore dignum & præceptore, vt fiat per similitudinem ex reformata moralitate docile. Deinceps omnia, & quæ in coelo, & quæ in elementis, vt Salomon intelligetis, cernetisq́; mentalibus vt carneis oculis. Hæc est via qua scanditur in cœlum, non solùm naturale, verumetiam supernaturale. Rursus qua ratione repurgaturus sum habitaculum hoc? Oratione primùm ad Deũ fusa, tandem sedula meditatione arcanorum eius, atque lectura sui verbi. Hinc oritur solis æterni lumen, ad videndũ lumen hoc in caducis tenebris positum. Qui solem supernaturalem ignorat, naturalem nunquam

 inueniet,

Inueniet,qui non est aurum,sed aliquid auro,& gemmis omnibus longè pretiosius.In omnibus rebus naturalibus, quoniam vita rerum est naturalis,occultus est. Hic verò iuxta naturale vas in quo receptus fuit,variatur,ex varietate receptaculi materiæ. Quodque namque membrum est vniuersi, & omnia membra simul vnum corpus constituunt. Vt igitur membra cadauerum per nouaculā examinamus, vniuersi viui corporis mundi membra per ignem introspiciamus,& innotescet nobis, quam similitudinem habent singula membra corporis mundi magni,ad singula membra corporis humani paruique mundi,per signa metheoricarum generationum arte chimica productarū, suis organis & applicationibus. Quid vltra desideratur,quin Astronomicam Anatomiam intelligatis? Singula corpora hic in terris,astra sunt inferiora singulis correspondentia *superioribus astris in cœlo*,quæ formæ sunt illorum. Proinde arcanum innouationis, vel in singulis membris apparet, vel in toto corpore,si particulares formas ad vniuersalem adducere nouerimus extra suam speciem. In isto passu caligat oculus monoculi physici. Hactenus de Anatomia Astronomica dictum sit per transennam,quòd hæc peculiarem, & amplum tractatum requirat. Nunc demum ad essentias *veniendum* est, easque primùm quas quintas nuncupamus.

DE QVINTIS ESSENTIIS.

POstquam de rerum arcanis diximus, ad ipsarum quintas essentias veniendum esse iudicamus oportunum, præsertim quòd nonnihil affinitatis ratione virtutum & efficaciæ, habere videantur. Quamquam præparatione differunt. Primò sciendum igitur quid sit quinta essentia. Substantia quædam est ab omnibus quæ natura produxit, & ab vnoquoque vitam habente, corporaliter tracta, ab omnibus impuritatibus, & mortalitate (intellige corruptione) separata, necnon ab omnibus elementis corruptibilibus

segregata.

ſegregata. Eſt itaq; eſſentia quinta virtus, & incorrupta natura medicinam in ſe continens, colores, vitam, & rerum proprietates. Similis eſt ſpiritui vitæ ob immortalitatem, de qua plurimùm habet: homo verò mortalis. Proinde ab huius carne vel ſanguine quinta non poteſt haberi ſubſtantia viua, quoniam ab ipſo ſeparata, vita pariter, quæ quinta eſt eſſentia, priuantur. Non ſic de rebus inſenſatis & vegetabilibus euenit, quæ licet à ſua radice truncóve ſeparata ſint, ſpiritum adhuc vitæ retinent in viriditate vegetabili, quo vel inſita ſuo, aut alieno trunco, vel indita terræ rurſum pullulant ac vegetãt. Caro autem aut ſanguis ab animali ſeparatus nunquam conglutinari poteſt in vegetam naturam, quia nihil de anima retinuerunt à ſeparatione. Bene tamen ab eis elici poterit eſſentia quinta, ſed mortua non viua, vt ex vegetabilibus ſiccis pariter non niſi mortua poteſt haberi, quoniam viridi ſucco, ſpirituq; ſuo vegetabili carent. Metalla autem non moriuntur, ſed vita longa pollent incorrupta. Proinde perfectiſſimas exhibent quintas eſſentias. Ab his igitur exordium hoc loco habeant ad hunc modũ, quintarum eſſentiarum præparationes.

DE ESSENTIA QVINTA AVRI.

AVrum cemento regali, vel antimonio purgatum, per aquã ſalis metallica malleabilique ſua natura priuetur. Poſtmodũ reſidentia vel puluis abluatur aqua dulci, donec acrimonia ſalis ab eo recedat. Tinctura deinceps vini ſpiritu eliciatur, vt ſupra meminimus. Poſtremò verò ſpiritus ab ea per eleuationem ſeparabitur, vt in fundo vaſis maneat eſſentia quinta.

AQVAE SALIS FORMVLA.

SAl mundiſſimum & albiſſimum natura ſola procreatũ, & non arte factum, tritum & liquefactum aliquoties, ſucco radicum ra-

phani mixtum atque solutũ destilletur. Rursum cum sanguineæ, dum adhuc viridis est, æquis partibus mixtum quinquies destilletur. In isto liquore laminæ aureæ soluuntur in pulucrem, à quo sal & omne corrosiuum eius ablui se permittit facilè, multis affusionibus aquæ dulcis, & euacuationibus. Nam sal in profundo nequaquam permiscetur, nec adhæret metallis.

SPIRITVS VINI FORMA.

VInum rubeum, potiùs quàm album, excellentissimum circulatorio vase reconditũ amplissimo vt rotetur meliùs, balneo maris ad vini profunditatem immersum, diebus quadraginta bulliat. Postmodũ effusum destilletur à cucurbita *frigidè, donec spiritus visibiles exeant*. Cætera quære supra *vbi* de tinctura auri scripsimus. Nec *piguit* eadem hoc recensere loco, cùm & autor *ipse* varijs *locis* idem at diuersimodè, quò meliùs intelligatur repetat, tum etiam quod excellentissimum sit præ cæteris omnibus arcanũ, ad omnes ferè morbos innouatione & instauratione sanguinis propellendos.

DE ESSENTIA QVINTA METALlorum omnium in genere.

MEtallum in aquam resoluatur aqua soluente, dissolutumque destilletur per balneum, & abstrahatur, putrefactionibus tam diu cohobando donec in oleum conuertatur. Hoc ipsum è cucurbitulis paruis destilletur alembico, & pars vna metalli manebit in fundo. Residuum hoc ex metallo rursum in oleum adducatur vt priùs, ac destilletur, idque tam diu, donec omne metallum ascenderit. Postea putrefiat iterum per mensem. Tandem igne lento rursus destilletur. Vapores omnes ascendent ac descendent *in* vas recipiens, quos amouebis admoto alio recipiente. Postmodum

aſcendent obſcuri duo liquores, vnus albus, alter verò iuxta metalli naturam & conditionem. Et quum prorſus aſcenderint, ſeparabuntur in recipiente per ſe, vt eſſentia quinta ſit in fundo manſura, color albus verò corporis natabit ſuperiùs. Iſta duo ſeparanda ſunt per tritorium, & eſſentia quinta peculiari phiala ſeruanda ſola. Cui demum affundatur vinum ardens rectificatum, & maneat cum ea donec penitus acuatur. Poſtea coletur vel ſeparetur ab eſſentia quinta, & recens vinum ardens iterum affundatur. Hoc toties feceris donec acuitatem nullam percipias ampliùs. Poſtremò aquam bis deſtillatam affundas, qua rurſum abluatur & in ſuã dulcedinem adducatur, tum ſerua. Hac via comparatur eſſentia quinta metallorum. Corpus vel puluerem album ſi redũxeris igne per liquationem, habebis inde maſſam metallicam, quæ iudicari nequit ſub qua ſpecie contineatur.

DE ESSENTIA QVINTA marcaſitarum.

PRoceſſus noſter ac modus eliciendi quintam eſſentiam à marcaſitis, per omnia ſimilis eſt ei qui de metallis. Eſſentijs quintis arcana longè præſtantiora ſunt, quandoquidem in ſe continent quintas eſſentias etiam, vnà cum ſuis peculiaribus arcanis virtutibus. Marcaſitarum eſſentiæ quintæ proceſſus hic eſto.

Marcaſitæ cuiuſuis minutiſſimè tritæ Libra vna, corrodentis aquæ libris duabus inijciatur, ſimul in digeſtione maneant duobus vel tribus menſibus, & in liquorem conuertentur. Hunc deſtillato per ignem, vt aſcendent vapor & oleum, quę putrefiãt vnà in vno ventre per menſem. Poſtea deſtilla vt metalla, & pariter vt in illis duo colores aſcendent, albus vnus alter eſſentiæ quintæ. Album relinquito, niſi foret ex alba marcaſita, vel ſtannea, tum à ſpiſſitudine cognoſcas vnum ab altero. Inferiorem ſerua, quem ad ſuam

dulcedinem adducas, vt supra de metallis. Ad hunc modũ extraxeris quintam essentiam à marcasitis, absque virium virtutumque suarum vlla corruptione.

DE ESSENTIA QVINTA EX PRETIOSIS LAPIDIBUS, GEMMIS, & VNIONIBUS.

tiosis lapidibus, gemmis, & vnionibus.

QVoduis horum in fragmenta crassiuscula, & non in puluerem contusum ponatur in vitreum vas affuso radicis aceto, vt quatuor vel quinque digitis latis emineat, & equino fimo digerantur per mensem integrũ. Quo tempore materia liquida fiet. Hanc alio recenti radicato lauabis aceto, perturbataque simul maneant, vt acetum lapidis vel gemmæ colorem in se recipiat. Coloratum in vitrum effundes, & ad materiam residentem aliud acetum affundes priori simile, idq; toties donec ampliùs non coloretur acetum. In aceto colorato continetur essentia quinta, reliquum est inutile corpus. Exiccetur colorata materia bullitionibus vt exhalet acetum, puluisque remanens in fundo colórve, aut potiùs alchitran, abluatur in dulcedinem. Tandem eiusmodi puluis super marmor soluatur in liquorem, qui gemmarum vel vnionum est essentia quinta: horum color est instar spissi lactis, corpus viscosum & arenosum: gemmarum verò pro conditione sua.

DE ESSENTIA QVINTA SALIUM.

ta salium.

FIxiora calcinentur, volatilia tantùm adurantur, & postmodum resoluantur, ac in aquam destillentur (filtro puto potiùs quàm alembico) Aqua hæc in putrefactione maneat per mensem, postea balneo destilletur inde aqua dulcis abijcienda. Quod eo calore noluerit ampliùs ascendere, ponatur iterum in digestionem vnius mensis, ac destilletur vt priùs, idque toties facito, vsque dum aqua destillata

destillata postremò, secum adferat natiuam salis acredinem aut salsuginem. Hac via habetur essentia quinta salis in fundo, & ex adusta libra vix duæ unciæ. Verùm alio modo procedendum cum alumine, & vitriolo, quæ salia sunt etiam: ista nanque non sinunt se calcinari ad fluxionem vt salia reliqua. Quapropter, ab eis destillatione separandæ sunt aquæ, postmodum corpora calcinanda vel adurenda, & deinceps suis potiùs quàm alienis aquis resoluenda, vt ex processu præscripto auditum est, de cætero faciendum.

DE ESSENTIA QVINTA *ardentium*.

ARdentia dicuntur corpora non comestibilia, picem, oleum, aut resinam in se continentia, vt sunt terebintus, abies, larix, iuniperus, cypressus, & reliqua vstionibus obnoxia facilioribus, & inflammationi.

Similia trita repleant ollam fictilem, fortem ac vitreatam, coopertam lutoque sapientiæ (quod vocant) munitissimam, ne respiret, igne tandem circulari viginti quatuor horis vrito, successiuo calore, sub finem tamen aucto, *vt olla postremò candeat prunarũ instar. Ab igne postmodum semota materia nutricetur in fimo* septimanis quatuor, & inde mox destilletur omne quod ascendere volet. Hoc ipsum equino ventre digeratur, ad superfluam humiditatem ab eo postmodum destillationibus, & in humationibus repetitis, ac multis amouendum: idque toties dum aliquis vapor superfluus ascenderit (balneo puto) eius tandem corporis essentia quinta habebitur in fundo vasis.

DE ESSENTIA QVINTA EX *crescentibus, aut vegetabilibus*.

HErbæ, frondes, flores, &c. contusa vase ad hoc apto condantur, & in equino fimo septimanis quatuor. Postea destillentur per

balneum,& rurſum in fimum equinum ponantur diebus octo, ac deſtillentur balneo maris. Aſcendet eſſentia quinta per alembicũ, corpore manente quidem in fundo. Si quæ tamẽ ex eſſentia quinta reſtitiſſent adhuc in fundo cum fecibus, putrefiãt vt priùs, ac deſtillentur: ad aquam hanc addatur iterum ſimile creſcens, & pellicano digeratur ſex diebus. Inde ſpiſſus liquor proueniet coloratus, qui per balneum actus deſtillatione recedet, corpore cum eſſentia quinta in fundo manente. Hanc ſepara per retortum preſſorium à fecibus, ac digeri ſinito diebus quatuor. Ad hunc modum habebitur eſſentia quinta, ſpiſſa tamẽ ſubſtantia, nihilominus odore, ſucco, virtuteq; naturalibus, proprietates referens ſui corporis.

DE ESSENTIA QVINTA AROmatum, ſeu redolentium.

MVſcus, zibeta, camphora, & id genus alia permiſceantur oleo amigdalarum dulcium, & vitro recondita digerãtur ad ſolem ſuo tempore, vel donec in paſtam reducta ſint. Poſtmodum à ſuis fecibus exprimantur. Hac via ſeparatur corpus à quinta eſſentia, quæ oleo permixta tandem ſeparabitur ad hunc modum videlicet. Perfundatur oleum hoc ardente vino, & in digeſtione ſimul ſex diebus contineantur. Per cineres poſtmodũ deſtillentur, aſcendet vinum ardens & eſſentia quinta cum eo, remanebit eſſentia quinta pri[illegible]um oleum, & orbatum in fundo. Poſtremò deſtilletur vinum hoc ardens per balneum maris, & in fundo manebit eſſentia quinta in olei forma quadam ſeparata.

DE ESSENTIA QVINTA comeſtibilium.

Comeſtibile quoduis minutiſſimè diſciſſum in cantharo clauſo bulliat per tres dies. Poſtea per lintheũ aut ſetaceum exprimatur,

tur,& per balneum maris destilletur. Ascendit primò quædã aquositas,quæ dum cessarit,in fundo relinquetur essentia quinta. Hoc est summum nutrimentum præ cæteris omnibus.

DE ESSENTIA QVINTA *potabilium*.

POtabile quodcunque voles,vt est cum tota sua substantia,pellicanico vasi reconditum digeratur in equino fimo per mensem, meliùs tamen per integrum annum,aut ampliùs. Reperietur in pellicano digestũ quid,hoc per balneum primò separetur, secundò per cineres,tertiò verò per nudum ignem. Ad hunc modũ habentur essentiæ tres ab omnibus potabilibus. Quælibet peculiari vitro seorsim recipiatur. Duæ posteriores latiùs balneo digestę,hoc eodem per destillationem essentiæ primæ plus exhibituræ sunt, & pluribus eiusmodi repetitionibus,quicquid eius habuerint.

DE ESSENTIA QVINTA *antimonij*.

FLorum antimonij vncia vna & semis, cum aquarum melissæ, vitæ circulatæ,succi chelidoniæ,singulorum vncijs tribus, digerantur diebus duodecim. Separatione facta postmodum balneo maris,inuenietur essentia quinta antimonij, cuius dosis est ~~vncia~~ semis. Flores antimonij quære infra suo loco.

DE ESSENTIA QVINTA *sulphuris specificata*.

FLorum sulphuris libra semis,florũ alborũ antimonij vncia vna & semis,succi auri vncia vna,aquæ vitæ circulatæ vnciæ decem. Digerantur simul per mensem, & in massam duram coagulentur. Eius vice qualibet drachma vna tantùm administretur.

DE ESSENTIA VITRIOLI *specificata.*

Vitrioli hungarici libræ duodecim, limaturarum cornu vnicornis, vel eboris, & in istorum alterius defectu vel vtriusq;, spodij sumantur electi, & camphoræ singulorum drachmæ quinque. Irrigentur aqua seminis peoniæ luna deficiente collecti. Postea simul omnia destillentur per descensum, vsque ad rubedinem capitis mortui. Huius liquoris libræ duæ, sui colcotharis libra vna, alcoolis vini, aquarum chelidoniæ, valerianæ, melitenæ, plantaginis, chamedrios ana vncia & semis. Destillentur omnia simul per vas retortum, vt phlegma, spiritus vel oleū simul ascendant. Phlegma tandem per balneum separetur, & per athanoreū furnum oleum rubicundissimum. Dosis esto pueris ante paroxismū caduci morbi, phlegmatis drachma vna: viris de spiritu scrupulus vnus: senibus autem, olei grana tria.

DE ESSENTIA MERCVRII, ET *eius dulcedine.*

Soluatur aqua salis nitri, & abstractu per destillationem redigatur in puluerem album, cui vase fusorio figulino excepto & prunis candentibus affundatur aqua fortis facta ex alumine & vitriolo, & abstrahatur. Puluis aqua communi destillata pluries abluatur, vt acrimoniam & virulentiam aquæ fortis omnem deponat. Postmodum affusa aqua ardens per destillationem iterum abstrahatur, idque decies. Postremò vehementi admodum igne, vt vas fermè candeat, tota humiditas abstrahatur, vt Mercurij puluis rubeat instar sanguinis, dulcisque plurimùm gustu percipiatur.

DVL-

DVLCEDO ALIA MERCVRII, QVAE
balsamum eius, & hoematinavirtus, & mumia dicitur.

EXtinguatur mercurius ouorum aqua, quæ super suam calcem destillata fuerit, ea reducitur abstractione vt priùs, in rubicundissimum puluerem admirandæ dulcedinis, per quam citissimè curat omnia cùm vulnera, tum vlcera, etiam vesicæ, alioquin incurabilia, faucium quoque ex ingluuie præcipitati vulgaris, optimè perfectissimeque sanantur.

DVLCEDO, BALSAMVS, ET
mumia antimonij.

ANtimonium resolue cum sale armoniaco, tum demum aqua pluuiali dulcorato, ac postea exiccatum super marmor toties resoluatur, donec colorem rubicundissimum lympidiss. ac perspicuum acquirat. Hoc medicamento fistula, cancrosaque vlcera venereo morbo orta vel permixta, persanantur.

ESSENTIA, DVLCEDO, BALSA-
mus & mumia vitrioli.

EIus colchotaris rubedo per aquam pluuialem abstrahatur, & rursum coaguletur. Ex eo coagulato iterum vt priùs extrahito rubedinem, idque quinquies, sexies, aut sæpiùs facito, ac donec ea materia coalescat in duritiem lapidis, qui admotus linguæ summã dulcedinem referat. Hoc remedio syrones, & alia grauiora curantur vlcera. Maxima autem inest dulcedo vitriolo, qui ex cupro per chemiam elicitur.

MVMIA, ESSENTIA, DVLCEDO, *& balsamus tartari.*

CAlcinetur igne vehementissimo viginti quatuor horis. Postmodum aqua culiculæ dulcoratus exiccetur atque decies & quinquies aut sexies atque decies iterum vnà cum vino rectificato destilletur, & per abstractionem semper exiccetur. Postremò super marmor in aquam resoluatur non pinguem, neque oleosam, quæ dulcedine sua maxima persanat vlcera quæuis.

DE MVMIA, DVLCEDINE, ET *balsamo plumbi.*

CAlcinetur, & ex cineribus extrahatur balsamus per acetū euacuationibus, atque destillatione corpus exiccetur, & exaltetur in minium per reuerberationem, vel per aquam serpentinę pictæ, in cerussam. Vlcerum erit cùm depascentium, & ignis persici, tum prauorum omnium excellentissimum inter cætera medicamentum.

CVPRI BALSAMVS, AT- *que dulcedo.*

EXtrahantur ex eo flores per botim destillatum laminis eius inunctum in quo resolutum sit priùs vitriolum è cupro tractum,
EXtrahantur ex eo flores per botim destillatum
...onem in alcali. Vlceribus depascentibus optimum est remedium.

FERRI DVLCEDO, BALSA- *mus atque mumia.*

PEr aluminis aquam in resinam adducatur rubicundissimam, reiteratis plurimis calcinationib⁹, & solutionibus, seruata semper

per olea sa pinguedine moderata. Genus omne fluidorum vlcerum, humidorum ac flaccidorum curat. Idem efficit crocus ferri reuerberati, & in suum alcool adducti.

MERCVRII DVLCEDO, MVMIA
vel balsamu.

COaguletur per colchotar, & in oleũ reducatur vt supra de alijs, cum aqua parthenionis præparatum, *alia* balsama quæuis longè superat.

ARSENICI ET AVRIPIGMENTI
dulcedo balsamus atq; mumia.

FIxanda primò sunt per sal nitri, & fixata resoluenda, soluta in alembico sublimanda, & in pinguem aquam abducenda. Hac enim præparatione venenum amittunt, & absq; dolore depascentia cataque persanant vlcera quæq;. Sunt & alia balsama, quæ pariter ex eisdem elicere docet autor, vt ex sequentibus liquet.

AVRI BALSAMVM.

HVius foliati & repurgati drachma vna, cum olei de pino drachmis quatuor digerantur septimanis quatuor. Postmodũ oleũ ablue, manebit in fundo puluis, quem vnà cum tereniabin crudo poteris administrare.

ALITER PRAEPARATVR ID IPSVM,
ad hunc modum.

FOliorum auri drachma vna, & olei masticis drachmæ sex digerantur vnà per mensem. Separato postmodũ ab oleo vt priùs. Affuso tandem alcoole vini digeri finito diebus octo, & balneo separetur alcool, oleo quidem hoc vtitor septimana qualibet ter duntaxat.

ALIA PRAEPARATIO EIVSDEM EX *vtrisque praecedentibus.*

SOlis foliati ſcrupuli quatuor, cum alcoolis vini de pino, de meliſſa, &c. vncijs duabus, digerantur diebus quindecim. Poſtea butyrum abſtrahatur, digerique ſinatur per menſem. Poſtremò verò per balneum excipiatur balſamum auri. Hoc multò maiora curat quàm vlcera.

AVRIPIGMENTI VEL ARSE- *nici balſamum.*

ACcendantur ſub dio, propter noxios vapores & fumos, à quibus apprimè cauendum, cum ſui ponderis duplo *ſalis nitri*, prunis accenſis ad hunc modum videlicet. Excandeſcat primò vaſculum figulinum *fuſorium* (*tigillum* vocant) materia quoque mixta ſenſim inijciatur, donec tota ſalis nitri ſubſtātia ſuas flagrationes cum flatibus reliquerit: dorſum vento verſum habeas, ne quid eius virulentiæ naribus aut ore haurias reſpirans. Tandem augeatur ignis per tres vel quatuor horas, inde fiet vt auripigmentum vel arſenicum ad butyri modum in fundo vaſis liquatum conſpiciatur. Frigefacta materia candens ſuper marmor effundatur & loco humido reſoluatur in liquorem, qui latiùs deſtillatione per cucurbitam rectificari poteſt, ad vlcera quæuis & quantumuis putrida, manantia, & infecta.

CVPRI BALSAMVM.

HOc in vitriolum eſt inuertendum, iſtud in aquam, & eius colcothar in oleum rubeum. Ambo hi liquores ad vlcera quæq; ſunt excellentiſſima remedia.

ALIVD EX EODEM.

CVpri limati libra ſemis, terebinthinæ deſtillatæ libra vna, *ſalis* vulgi drachma vna, vitrioli drachmæ duæ. Mixta ſimul recondantur

dantur in vase clauso tribus mensibus. Tum demum erit optimũ balsamum. Ad eius drachmam vnam addi potest olei communis vncia vna, vel olei anetini drachmæ tres cum olei vitellorũ ouorum drachmis duabus, & linimentum fieri.

ALIA ADDITIO.

AD eius cuprei floris drachmã semis addatur aloes epatici drachma vna, & liquoris consolidæ vnciæ quatuor. Misceantur in formam liquoris viscosi.

CVPRI VEL AERIS BALSAMVM.

EIus laminarum libra semis, vitrioli drachmæ duæ, postquã digesta fuerint in oleo ex terebinthina destillato, rursum in oleũ destillentur quod cum æquali portione olei oliuarum permiscetur, ad inueterata & maligna quæuis vlcera persananda. Hoc solo differt à præscripto, quòd post digestionem destillatur, & sal commune relinquitur. Easdem igitur pati potest additiones quas illud.

STANNI BALSAMVM.

CAlx eius in aquam fortem inijcitur, & in ea tam diu relinquitur vsque dum appareant lapilli cryſtallini coloris, vel transparentes. Deinceps humore per arenam abstracto, destillatum acetum affunditur, balneoque digeruntur ad solutionem horis decem vel duodecim, & coquuntur. Frigefacto vase quod clarum est eximitur ac destillatur. Huic exiccatæ materiæ destillatum aliud acetum affunditur, & coquitur vt priùs, donec tota materia soluta sit. Quo percepto per destillationem acetum abstrahitur, vsq; dum in olei forma resideat in fundo. Calens adhuc materia fuerit eximenda, ne coalescat in mellis crassitiem. Expletur vt oleum ex plumbo ad vulnera recentia quæuis, & vlcera persananda horis viginti quatuor.

PLVMBI VEL SATVRni balsamum.

EX cineribus eius vel calce, per acetum destillatum spiritus eruitur. Quae quidem plumbi dulcedo postquam in oleum deuenerit, ad vlcera nedum, sed etiam ad apostemata, & vulnera summum est remedium.

FERRI BALSAMVM, & calybis.

CRocus fiat eius cum aceto destillato per euacuationes tincturę à quo postmodum eleuetur sal armoniacū octies aut nouies, inde post in suum oleum optimè dulcificatum redigatur, quo ad vlcera per infusionem vtendum erit, qualibet septima ter, vt aur. balsamo, vel ferreo, singulis duodenis horis.

TARTARI BALSAMVM.

TArtari vnciae nouem, salis petrae libra vna, calcis viuae vnciae tres, arsenici vncia vna, contrita simul omnia in olla fictili calcinentur, calcinata soluantur aqua, & per filtrū clarificentur. Coagulentur deinceps, & coagulatum hoc ter aduratur per se, postea cum aequali pondere salis petrae calcinetur iterum, tertioque vt priùs. Postremò verò ad vltimam coagulationem acetum destillatum affundas, hoc toties abstrahes igne vehementis. donec in dulcedinem abeat. Hoc oleo totum crus madefiat. Postea repleatur oleum alumine calcinato per acetum extincto, vt inspissetur. Singulis vigenis & quaternis horis, cum eo ligandum erit absq; intermissione, donec omnis rubedo, & tumor abeant.

AD-

ADDITIO.

AD libras duas istius olei vncias duas addito dragacanthi in aquâ rosarum dissoluti, camphoræ tritæ vnciam semis. Commistis omnibus inungatur crus totumque membrum, & foraminibus infundatur ex eo medicamẽto pro discretione. Sanata vlcera perungantur oleo puro balsami citra vllam additionem, à cura diebus decem continuis. Singulis etiam annis aperiendæ venæ conuenientes aliquoties.

MVMIAE ARSENICALIS, BALSAMI & liquoris, triplex præparatio.

ARSENICI MVMIAE FORMVLA.

HVius albi vnciæ sex, salis fusi, colchotaris ana vncia vnâ & semis tundantur, & reducãtur in secundo gradu reuerberationis viginti quatuor horis. Exemptum iterum tundatur, ac præparetur vt priùs, idque ad minimum quinquies, quod eleuatum est *semper excipiendo singulis fecibus abiectis. Addi possunt ad huius* mumiæ liquorem terebotin, myrrhæ ana vnciæ duæ. Fiant in modum olei per marmoream, aut aliam resolutionem. Singulis duodenis horis vtendum.

ARSENICI BALSAMI FORMA.

EIus albi vnciæ decem, talcis vnciæ quatuor, calcis viuæ vnciæ quindecim. Fiat mixtura quæ reducatur in quartum reuerberationis gradum viginti quatuor horis. Cùm eleuatus fuerit in vitri formam, eximatur abiectis fecibus, in quibus venenum remansit. Eleuatum hoc tritum vitro reconditum, vel super marmor humido loco resoluatur in oleum.

Addi possunt ad eius balsami drachmas tres, olei vitellorũ ouorum drachmæ decem, terebinthinæ destillatæ drachma vna. Fiat mixtura, cuius vsus, vt mumiæ dictæ, singulis duodenis horis est innouandus.

ARSENICI LIQVORIS FORMVLA.

HVius crudi & albi libra semis, salis nitri libra vna, salis gemmæ vncia semis, trita minutissimè simul omnia reducãtur in apertam reuerberationem viginti quatuor horis. His ad hunc modum coniunctis, candeat adhuc arsenicus tribus horis, aucto postmodũ igne liquefiat, quo percepto in aquam effundatur & extrahatur al cali. Possunt addi ad istius alcali drachmas quindecim, corticor malorum granatorum vnciæ sex, thuris drachma vna *muscilag*nis de botin drachmæ tres. Fiat mixtura. Notandam hoc loco dua priores reuerberationes fieri vase clauso, ad modum sublimationis, tertiam verò aperto vase.

ARSENICVM FIXVM, ET BALSAMVM.

ADuratur per sal vrinæ, deinceps *in oleum per seipsum*, & super marmor conuertatur. *Vlcera citissimè curat, & persanat* constantissimè.

CARABIS BALSAMVM.

VErnicis ex carabe flaua decoctæ quantùm videbitur expedire, herbis & floribus vulnerarijs impleatur, vt sunt pyrola minor, ophioglossum, sanicula, agrimonia, consolida maior, hyppericon, &c. Florum eorundem, & prunellæ, rosarum, camomillæ, &c. addatur his ter tantùm, quantùm ipsa vernix fuerat, item myrrhæ, thurisque ana medietas eius, atq; mumiæ portio iuxta proportionem compositi, à digestione tamen, & non priùs, adijciatur. Inde mirabile balsamum exurget.

Eadem

Eadem vernix, si cum oleo vulnerati quopiam adiungatur, & vino decoquatur, admirandas vires acquirit.

BALSAMA VARIA DESTILLATA.

PRIMVM BALSAMVM.

CAriophillorum vnciæ decem, zingiberis vncia vna, nucis myristicæ vncia semis. Destillentur ex alembico separatione in suos gradus, vt iuxta gradus morbi dolorisq; vti medicus valeat.

SECVNDVM BALSAMVM DESTILLATVM.

OLei oliuarum libra vna, thuris vncia semis cariophillorum vnciæ duæ & semis. Destillentur alembico in suos gradus.

TERTIVM BALSAMVM DESTILLATVM.

TErebinthinæ libra vna, petrolei vncia vna & semis. Destillentur vt supra iuxta gradus.

QVARTVM BALSAMVM DESTILLATVM *præ cæteris optimum.*

THuris, masticis ana vncia vna & semis, cariophillorum vncia vna, mumiæ vnciæ duæ & semis. bdelij drachmæ duæ, galbani vncia vna. Destillentur omnia, & separentur gradus.

ADDITIO GENERALIS AD *præscripta.*

DEstilletur oleum oliuarũ etiam per gradus, & ambo olea mixta simul æquis portionibus expleantur, floribus hypperici ad summum, in vitro macerentur, ac tandem vngatur vlcus extrinsecus & circumcirca sine intermissione, donec dolores sedati sint. Curetur emplastris ex calcinato.

BALSAMVM VVLNERARIVM ABSQVE

vltramarinis, citra destillationem.

OLei oliuarum libra ſemis, olei de nucibus noſtratibus libra vna & ſemis, mumiæ de medullis vnciæ duæ, mumiæ pinguedinis vnciæ nouem, conſolidæ aureæ, florũ centaureæ ana vnciæ quindecim. Digerantur ad ſolem. Balſamum hoc eſt excellentius (etſi careat vltramarinis) cunctis, ab antiquioribus medicis præſcriptis hactenus.

BALSAMVM EX MVMIA.

MVmia cum æquali parte mellis, admixta *floribus hypperici*, vaſe vitreo ſigillato quatuor *ſeptimanis digeratur*, & ſeruetur ad vulnera aſſiduò illinenda, & humectanda, vſq; dum perſanentur.

BALSAMVM HYPPERICI.

SEminis hypperici quantum voles in ſuum oleum, vel per expreſſionem, vel deſtillationem adducito, cui terebinthinæ pondus addatur æquale, & cum optimo vino bulliant per horã. Deinceps oliuarum olei medietas etiam adiungatur, & iterum per horã bulliant vt prius. Tum demum adiungatur bona quantitas florũ perforatæ, & vinum vt antea, bulliantque per ſex horas, vel donec vinum prorſus abſumtum fuerit: oleis & floribus ad ſolem digeſtis per menſem, balſamum hoc perficitur.

BALSAMVM ELLEBORI.

HErbam atque radicem eius contuſæ, in aqua propria digerantur in fimo, vaſe clauſo & ſigillato. Poſtea ſeparetur humidum à putrefacto, & iterum putrefactum ſeparetur à fecibus in ſingulare corpus. Tum erit balſamum in humido gradibus duobus, & viginti

ginti duobus in putrefacto. Dosis putrefacti secundum gradus, humidi verò secundum quantitatem consideretur, in administratione post primum processum. Altiùs in essentia sua potest ascendere, si præmissus processus iteratus fuerit additione recentis herbæ, putrefactioneque vt supra.

BALSAMA VARIA DESTILlata ex distillatis.

PRIMVM.

TErebinthinæ destillatæ libræ duæ, galbani destillati libra vna, gummi elemi destillati libra semis, rursum destillentur in balsamum à suis fecibus & phlegmate separatum.

SECVNDVM.

TErebinthinæ, oleorum lauri, oliuarum, iuniperi ana libra vna. masticis, myrrhæ, thuris singulorum libra semis. Destillentur per se quæ sunt eiusdem qualitatis, olea videlicet per se, & alia seorsim. *Mixta simul iterum destillentur semel.*

TERTIVM.

ADipis taxi, seui ceruini, adipis ranarum, ceræ ana libra vna. mastícis libræ duæ, thuris libra semis, euforbij vnciæ tres, destillentur vt supra.

QVARTVM.

GVmmi oppoponacis libra vna, galbani libra semis, ammoniaci vnciæ tres, bdelij vncia vna & semis. Simul cum aceto permixta, coletur inde acetum reliquum, destillentur in oleum. Cui addantur terebinthinæ destillatæ libræ tres, olei philosophorũ libra semis, olei laurini destillati, masticis, thuris ana libra vna. Destillentur omnia simul iterum in oleum. Huic addatur rursum styracis

K liquidæ

liquidæ vncia vna & semis, ranarum numero viginti, adipis taxi libra semis, aceti destillati, vini ardentis ana vncia vna & semis. Digerantur in sole, vase vitreo per mensem. Postmodum exprimantur & seruentur.

QVINTVM.

Lignorum iuniperi, fraxini, sabinæ vel tamarisci, fagini ana libra vna, arte communi per descensum in oleum destillentur, & hoc pellicano rectificetur.

SEXTVM.

Seui ceruini libræ tres, adipum felium, vrsi ana libræ quinq;. Destillentur in oleum. Huic addantur ranarum viuentium libræ quinque & iterum simul destillentur. Destillato eiusmodi addantur seui ceruini rursus libra vna, adipis taxi libræ tres, ceræ libra semis aceti quantum sufficit, & vnà cum præcedentibus fiat vnguentum, quo ad contracturas primis diebus potissimùm vtere. Postea quibusuis ex antea positis balsamis, contracta membra sunt optimè perungenda singulis diebus ter, absque vlla intermissione.

Hactenus balsama seriem essentiarum interruperunt, quare ad eas, & ad entia prima veniendum esse iudicamus oportunum.

DE ESSENTIIS MERCVRII LAXATIVIS, variæ definitiones, ex ordine triplici.

PRIMA SPECIES MERCVRII.

Sulphur continet vitriolatum, & vitriolum liquefactum.

SECVNDA SPECIES.

Habet mercurialem seuam, & laxam chinolcam.

TER-

TERTIA VERO SPECIES.

COntinet mercurium metallorum præcipitatum, & mercuriū mineralium extractum.

DEFINITIONES SINGVLORVM.

SVlphur vitriolatum est quædam extractio sulphuris à vitriolo per decoctionem. Dosis eius est vt ellebori nigri.

CVIVS PARANDI FORMA HAEC EST.

EXiccetur oleum vitrioli in puluerem, sublimationibus destillationibúsve, sæpiùs idem oleum refundendo, vehementissimo quidem igne. Postremò affuso eiusmodi oleo digeratur per mensem, ac postea destilletur. Poterit idipsum & meliùs fieri ex floribus sulphuris, & ex oleo vitrioli. Dolores omnes mitigat, somnum nō impedit, & carnes bonas generat.

Vitriolum liquefactum est quod ex cupro tractum, non coagulatur ampliùs.

EIVS FORMVLA VITRIOLI EX CVPRO.

CVpri laminæ madefiant aqua forti, regia, vel aqua salis armoniaci, harum vna, & quum æruginem conceperint, hæc abradatur. Siccatæ laminæ rursum illinantur vt supra, donec prorsus consumptæ sint. Aeruginem omnem aqua communi dissolutam & per filtrum clarificatam, si quis in alcali redegerit, vitriolum ex cupro sibi parauerit. Hoc solutionibus, & cogulationibus assiduis eò fuerit adducendum, vt non coaguletur ampliùs, sed in liquore maneat.

Laxa chimolea, puluis est abstractus à floribus mineralium salis, cuius extractionis modū apud Paracelsum hactenus reperire non potui.

Mercurialis ſeua eſt humor ab aluminibus tractus in quibus generatur mercurius. Nec id hoc loco ponere valeo, quòd ex ſcriptis autoris legere nondum contigit.

Mercurius metallorum præcipitatus, eſt reductio metallorum in ſuam primam materiam, & inde per ſeipſum præcipitatio.

DE HOC LEGI APVD AVTOREM *ad hunc modum:*

CAlcinetur metallum per mercurium vulgi, & adiūgatur æquali portioni mercurij viui in ſublimatorio. Maneant ſimul aliquandiu, dōnec vnà reducantur in amalgama, quod vocant. Poſtmodum ſublimetur inde mercurius, ac iterum teratur cum dicta calce metallica, ſublimetur, ac rurſum terantur ſimul ambo, idque toties donec iſta calx poſtremò leuiter admota lumini candelæ ſtatim fluat vt cera. Quo percepto ponatur in digeſtionem ſuo tempore, quò tranſmutabitur in primam ſuam materiam, quæ vocatur mercurius metallorum & philoſophorum, à multis quæſitus, à pauciſſimis verò inuentus. Præcipitationem eius in ſequentibus non difficilè reperies vbi de induſtria chimica latius tractabitur infra ſuo loco.

Mercurius mineralium eſt oleitas quædam à mineralibus auri vel argenti tracta. De hoc lege in mineralium oleis paſſim in hoc opuſculo deſcriptis. Hactenus de eſſentijs, ad entia prima tandem progreſſum faciamus.

DE ENTIBVS PRIMIS.

PRimum ens generaliter ſumptum, eſt compoſitum imperfectum, ad aliquem finem à Deo & natura prædeſtinatum, incorporatiuum, &c. Et quia perfectum non eſt, omne cui incorporatū arte fuerit, alterat illud, nō aliter quàm ipſe mercurius. De hoc ente primo non loquimur potiſſimùm hoc loco, quatenus adhuc eſt

imper-

imperfectum,sed de ente primo perfecto per nostrã artem,ex priore tamen imperfecto ente tracto, & ad instaurationis finem adducto,vt sequitur.

DE ENTE PRIMO MINERALIVM.

MIneralis auri, vel antimonij minutissimè triti libra vna, salis circulati libræ quatuor. Mixta simul digerantur equino fimo per mensem, inde fiet aqua. Purum eius ab impuro separetur, & purum in lapidem coaguletur. Postea vino rectificato calcinetur, separetur iterum,& super marmor soluatur. Aqua hæc putrefieri sinatur per mensem. Inde fiet liquor in quo signa demonstrantur omnia,quæ in ente primo auri vel antimonij latent. Non secus de mercurio & mineralibus alijs intelligendum, à quibus etiam entia prima iuxta datum processum extrahuntur, ad instaurationem & innouationem,vel alterationem vitæ breuis, labilis, ac debilis,in vitam sanam & longam.

DE ENTE PRIMO GEMMARVM.

SMaragdorum, aut aliorum pretiosorum lapidum vncia vna, calcinetur sale soluto vsque ad albedinem. Postmodum soluatur in phiala sigillo Hermetis clausa,& super nudum ignem, vitro nudo ponatur,vt materia sit in altum suspensa fundumq; non attingat,vsque dum à spirituali natura decidat rursus ad fundum vasis,corporalisque fiat iterum instar liquoris metallorũ, aut mellis.

DE ENTE PRIMO HERBArum vel vegetabilium.

CHelidoniam,melissam,aut quamcunq; aliam herbam in pultes cõtusam,vitro hermeticè clauso digeri finito per mensem,

& in arena postmodum etiam vno mense. Tandem separetur purum ab impuro. Purum vnà cum sale soluto vitro concludatur vt priùs, & exponatur soli per mensem alium. Quo absoluto reperies in fundo liquorem spissum, & sal superiùs natans, hoc separato remanent virtutes melissæ, vel chelidoniæ in hoc ente suo primo contentæ.

DE ENTE PRIMO LIQVORVM, *aut liquefactibilium.*

MInera sulphuris & sal solutum per se resoluantur prorsum in aquam. Hanc destillare quater oportet, ascendet primò sursum albedo quædam, in qua vires & virtutes entis *primi sulphuri* demonstrantur.

VSVS ENTIVM PRIMORVM EST.

VT quoduis eorum ponatur cum vino, tam diu donec *istud* ab ente primo coloretur. Tum demum eius vini dosis est pro discretione. Singulis diebus sumatur sub auroram tam diu, donec decidant, primò digitorum in manibus vngues, postmodũ ad pedes, inde pili corporis & capilli capitis, atque dentes, & postremò tota corporis cutis exiccetur, & recens nouaque renascatur. Quo quidem absoluto cessandum est ab eo medicamento. *Deinceps* nascuntur sensim vngues recentes, capilli noui, dentes, cutis, & omnia noua in corpore, in mente verò sincerus intellectus, & memoria tenacis. Iam ad elixira vitam longam producentia, velum inclinemus æquum est, & necessarium.

DE ELIXIRIBVS AD VItam longam.

ELixir hoc loco, dicitur præseruatiuum quoddam medicamentum. Eius virtus est præseruatio corporis in eodem statu, in quo

reperit

reperit ipsum, in eisdem viribus, & in eadem essentia. Colligitur hinc præcedere debere innouantia & instaurantia remedia, tandem conseruari his conciliatam sanitatem, & vitam per elixira. Si contingat igitur elixira sumi ab ægris, non emendari, sed præseruari tantùm ne morbus progressum habeat, in deteriora.

DE ELIXIRE BALSAMI.

BAlsami veri, ac optimi nobis optimè cogniti pro vero libra vna, cum auri quintæ essentiæ duab⁹ vncijs, & essentiæ circulati maris vncia semis. Omnia simul digerantur in fimo per mensem & postea in cineribus altero mense, lento quidem igne, vt dies noctesque vapores ascendant atque descendant. Postmodum augeatur ignis, vt guttulæ vasis spondilibus adhæreant, & guttatim recidant alijs duobus mensibus. Tandem in equino fimo quatuor mensibus maneant, suamque digestionem in eo sine defectu caloris habeant. Tum demum completum erit elixir balsami, quod in spiritum vitæ hominis operatur, non secus atque fermentum in pastam, tincturam quoque viuam inserit corpori.

DE ELIXIRE SALIS.

SAl commune album, & mundissimè præparatum multis solutionibus & coagulationibus, vt artis est. Ponatur in pellicanum, cum aquæ soluentis tanta quantitate, quæ sexies pondus eius superet. Digerantur equino fimo simul vno mense. Postea separetur aqua soluens per destillationem, destillata rursum affundatur, & separetur, idque toties donec sal in oleum conuertatur. Tum demum adiungatur auri quintæ essentiæ pars octaua simulque digerantur in pellicano, ac in equino ventre per quatuor menses. Postmodum circuletur vno mense. Deinceps addatur pars altera vini

circulati,& maneant in aſcenſione per alium menſem adhuc. Hoc temporis ſpacio ſalis elixir adimpletum erit, nō minorū virtutum in conſeruando & præſeruando, quàm elixir balſami.

DE ELIXIRE DVLCEDINIS.

TRoni quantum voles ponatur in pellicanum, ſolique exponatur in digeſtionem duobus menſibus, meliùs tamen per æſtatem. Poſtmodum addatur eſſentiæ quintæ auri pars quarta, & in ſole circulentur ambo ſimul duobus menſib⁹ alijs, elixir hoc mannæ eſt excellentiſſimum.

DE ELIXIRE QVINTARVM *eſſentiarum.*

QVintæ eſſentiæ chelidoniæ, quintæ eſſentiæ meliſſæ ſingularū vnciæ duæ, quintæ eſſentiæ auri, quintæ eſſentiæ mercurij ana vncia vna & ſemis, quintæ eſſentiæ croci, quintæ eſſentiæ mirabolanorum omnium vncia vna. Permixta ſimul omnia ponantur in alembicum cæcum, & maneant in digeſtione ſolis menſibus duobus. Poſtmodum addatur quintæ eſſentiæ vini, & magiſterij eiuſdem ana vncia ſemis, & iterum digerantur vno menſe modo quo ſupra. Seruato in theſaurū ad præſeruationem & inſtaurationem.

DE ELIXIRE SVBTILITATIS.

OLei oliuarum, mellis, vini ardentis ana libra vna. Deſtilla ſimul iuxta chemicum vſum, idque ter. Poſtmodum ſepara phlegma totum ab oleis, quæ quidem ſuis coloribus deſtinguuntur.

Colores iſtos in pellicanū ponas addendo, quintæ eſſentiæ meliſſæ, quintæ eſſentiæ chelidoniæ amborū tertiam alterius partem, vno menſe digerantur & habebitur optimum elixir ſubtilitatis.

DE ELIXIRE PROPRIETATIS.

MYrrhæ, aloepatici, croci ana quarta libræ pars. Mixta simul in pellicano, & in arena duobus mensibus ascendant leuissimè. Separa tandem per alembicum oleũ à fecibus præter adustionem. Oleum hoc vnà cũ circulato vino per mensem digeri sinito, pondere quidem æquali. Seruato demum, etenim virtutibus naturali balsamo comparari potest, nõ immeritò. Tantùm de elixiribus, ad magisteria tandem nos vocat animus.

DE MAGISTERIIS.

MAgisterium, est virtutum à naturalibus corporibus extractio quædam, per sua chimicè præparata media. Hæc enim vires atque virtutes rerum sibi infusarum ad se, quædam potentia magnetica, per eandem artem acquisita, trahunt, ac retinent, separatis etiam corporibus, idque præter elementorum præparationem, aut quamcunque aliam eorum separationem, quàm puri spiritus ab impuro corpore, infusionibus, digestionibus, & euacuationib^9 solummodo factam. *A magisterijs igitur metallorum inchoabimus tractationem.*

DE MAGISTERIO METALLORVM.

OPtimè, ac ad summam suam essentiam adducto circulato, laminæ metallinæ admodum tenues, in limaturam, vel in bracheas reductæ imponantur, iuxta discretionem proportionata simul ambo, circulentur septimanis quatuor. Eo temperato laminæ reducentur in oleum, aut in formam pinguedinis supernatantis, iuxta metalli conditionem coloratæ. Hanc per tritoriũ argenteum separatam serua, est enim poculentum metalli magisterium, ex quo rem aggressus es.

DE MAGISTERIO *gemmarum.*

GEmmæ contritæ calcinentur iuxta reuerberatoriā artem, cum æquali pondere salis nitri. Abluantur postmodum ardente vino multoties, donec abeat omnis acrimonia superfluaque materia. Post ablutionem calcina rursum at per se, tandem per vinum, ardens euacua totam substantiam subtiliorem, hæc enim in vinū recipitur. Postremò, per bullitionem vinum exhalare sinatur, & in fundo vasis residebit alcali, hoc in aquam dissolutum seruetur.

DE MAGISTERIO VNIONVM.

COntriti digerātur in aceto correcto per mensem, ad hunc modum in aquam resoluentur. Tandem separetur acetum destillatione per balneum, reperientur vniones in fundo vasis in modū aquæ, quæ magisterium perlarum est.

DE MAGISTERIO MARCASITARVM.

TRitissimæ dissoluantur aqua soluente, quæ quatuor digitis latis emineat. Postmodum putrefiant vno mense. Postremò destillatione separentur, vti de metallis dictum est.

DE MAGISTERIO PINguedinosorum.

CArabis optimè triti quantùm voles, cum tanto circulato quod sufficiat, in flacco digeratur per cineres diebus sex. Postea destilletur inde circulatum, & rursum affundatur toties donec oleum reperiatur in fundo. Hoc erit carabis magisterium.

DE

DE MAGISTERIO EX RESINATIS.

TErebinthina, gummi, resinæ, & id genus alia quæque digerantur per se vitro clauso, in digestione calida per mensem. Postmodum in ardente vino coquantur aqua soluente mixto, media tantùm hora. Deinceps per alembicum cęcum stillent in se redeũtia per integrum diem. Inuenientur tandem olea à se inuicem distincta, si ea quæ dicta sunt vnà fuerint assumpta. Postremò separentur, quodlibet enim est magisterium in sua natura. Oleorum verò magisteria non indigent aqua soluente.

DE MAGISTERIO CRESCENTIVM.

LIgnum in frustula conscissum, in olla fictili cooperta carbonũ igne horis quatuor aduratur, exemptumque putrefiat in fimo per mensem. Deinde per cineres vrgeatur vsque ad vltimos spiritus. Quibus perceptis mox cessandum est, ne magisterium ab igne fœtorem concipiat. Ad eundem modum semina, radices, cortices, & *similia suum ad magisterium adducuntur.*

DE MAGISTERIO VINI.

VInum excellentissimum vitreo vase contentum, vt vix tertiam eius partem impleat, & hermetico sigillo conclusum, contineatur in equino ventre, continuato calore mensibus quatuor. Quo tempore transacto, hyeme dum frigus ac gelu maximè viguerint, his per mensem exponatur vsque dum congeletur. Ad hunc modum frigus vini spiritum, vnà cum eius tota substantia protrudit in vini centrum, & separat à phlegmate. Quod congelatũ non est, spiritum esse vini iudicato, congelatum verò corpus, hoc abijciendum. Spiritum hunc in pellicano positum, per aliquod tem-

pus in arena digeratur calore temperato, ſuoq; tempore, poſtmodum eximatur vini magiſterium.

DE MAGISTERIO SANGVINIS.

SAnguis in pellicano recōditus tranſcendat ſuper ventrem equinum donec pellicani tertia pars impleatur. Omnis enim ſanguis in ſua rectificatione dilatatur, iuxta quantitatem, non autem ſecundum pondus. Quo percepto rectificetur per balneum. Hac via phlegmata ſuperiora petunt, in fundo reſidēte magiſterio. Hoc retorto luto Hermetis munito, nouies deſtilletur. Poſt magiſteri[illegible] de ſpiritibus ſcribere non erit incongruum, quòd cum ipſis nō pa[illegible] rùm affinitatis habere videantur.

DE SPIRITV VITRIOLI.

AVitrioli cuperoſi libra vna, phlegma totum abſtrahatur per deſtillationem, & rurſum ad corpus vel feces affundatur, deſtilletur, & affundatur, idque pluries, vt nouies, aut vt minimùm quater, igne quarti gradis. Doſis eius eſto ſcrupulus ſemis in ſcrupulū vnum, ante & poſt paroxiſmum, ad caducum & omnes ſpecies eius optimum eſt remedium.

EIVSDEM ALIA FORMA.

DEſtilletur igne vehemētiſſimo nouies in erecta cucurbita, ſemper cohobando, vel refundendo. Poſtremò ſpiritus omnes, ad modum aquæ fortis protrudantur, vſque in quartum diem. Hic ſpiritus priori longè vehementior erit.

DE SPIRITV VINI ET AVRI.

VInum generoſiſſimum in balneo per menſem, vel diutiùs digeratur, amplo vaſe vitreo clauſo & ſigillato. Exemptū poſtea deſtilletur,

destilletur, ac tam diu donec venulæ conspiciantur ad galeæ medietatem propendentes, aut guttulæ quædam. Quibus perceptis, ablato mox recipiente admoueatur aliud, & liquoris tantundem abstrahatur vt priùs. Postmodum amoto etiam hoc recipiente, & adposito alio quod reliquum est abstrahatur. Tres eiusmodi stillaticij liquores seorsim seruentur. Adhuc reliquuum ex vino destilletur, vsque dum in fundo vasis materia nigra & spissa conspiciatur. Huic affundatur liquor tertiò prolectus, abstrahatur, & affundatur, idque tam diu donec materia spissitudinem mellis concipiat. Loco tandem humido posita lapillos edet ruffos, quos seruato. [M]ateria rursum affundatur liquori tertiò tracto, coquatur vt priùs [ta]m diu donec lapilli nulli proueniāt ampliùs. Tum demum col[le]cti spiritus phlegmate abluantur, & abluti secundò tracto liquo[r]e digerantur, & exiccentur toties dum albescant. Postremò verò prima vice tracto liquore macerentur & separentur tam diu, donec fiant volatiles. Deinceps amalgama solis & mercurij vratur sulphure, & abluatur calx aqua destillata tepida, cuius vncia semis, cum vncia vna & semis lapillorum, in aqua vitæ rectificata digeratur diebus quinque, & ex erecta cucurbita vinum abstrahatur, ascendet aqua solis croceo colore tincta. Rursum ad feces lapilli recentes adijciantur ac digeri sinantur, destillenturque toties, donec aurum totum in spiritum resoluatur poculentum.

DE SPIRITV VEGETABILI *ex vino.*

GEnerosissimum vinum, amplissimo vase vitreo contentum, vt capacitatis eius vix quartam partem occupet, equino fimo vel balneo digeratur diebus triginta, vel tam diu, donec super vinum conspiciatur liquor olei formam referens. Hic remisso plurimùm igne separetur, donec ascendere spiritus cesset, ac iterum balneo digeratur viginti quatuor diebus, vt ex libra vna vini vix scrupulus

vnus eiusmodi spiritus habeatur. Est ad vitæ longæ productionem vtilissimus, etiam ad extrahendum tincturas.

Iam de liquoribus nonnihil in medium adferamus.

DE LIQVORE MARGARITARVM.

PVluerentur vniones, & aceto destillato perfusi, vt quatuor digitis latis emineat, inter cineres calidos soluātur, ac balneo destillentur ad siccitatem. Calci huic aqua cœlestis affundatur, & rursum abstrahatur ad siccitatem, idque tantisper donec puluis acrimoniam aceti prorsum exuat. Postremò super marmor humido loco resoluatur in liquorem: vel spiritu vini perfusus puluis digestionibus, atque destillationibus in olei formam redigatur, cuius dosis sunt grana sex.

ALIVS MARGARITARVM SVCCVS, *aut liquor.*

MArgaritarum puluerātarum vnciæ quatuor, cum aceti destillati libra vna, & aquæ vitæ circulatæ libra semis, in circulatorio digerantur vno mense. Ad hunc modum subsidet substantia perlarum vt pinguis liquor. A quo separentur alij liquores, aceti videlicet, ac vini, per euacuationem vnionū succo seruato. De quo dentur grana sex vice qualibet. Sunt & aliæ succum eiusmodi parandi rationem, verùm hæc est omnium vtilissima.

DE QVADRVPLICI LIQVORE *Mercurij.*

VIni sublimati libra vna, antimonij in suos flores pręparati libra semis. Cōmixta simul in arena destillentur tam diu, donec in galea clara māserit ardens aqua, fecibus iterū affundatur ac digeratur

tur 24. horis. Tandem in arena rursum destillentur. Primò *vinum* ascendet: secundò pellucidum oleum flauum: tertiò rubeum, & *in* fundo manet albus liquor. Primus liquor albus in fundo qui manserat, ad vlcera valet, serpigines, clauos, callos, verrucas, fistulas, cancrum, podagricos tophos, & vitia cutis omnia. Secundus & flauus ad colicos dolores, pleuresim, podagram, oris foetorem, sputationem sanguinis, spirandi difficultatem, abscessus, membrorum resolutionem ex frigore, ac similes morbos, pondere granorũ duorũ vel trium. Oleum rubeum quod postremò *fluxit*, extrinsecus applicatum, ad omnia quæ superiùs dicta sunt valet. Vinum autem uod primò separatum fuit, ad pulmonis exulcerationem, inflam-¦ationem *laterum*, pectoris angustiam, colicam, &c. conducit per s datum cum aqua vitæ rectificata.

DE LIQVORE TARTARI.

TArtarum ex vino albo calcinetur in albedinem, & iuxta processum olei vitrioli destilletur in liquorem. Postmodũ in erecta cucurbita separetur *phlegma ab oleo, & deinceps per cineres in oleum aurei coloris, ad vlcera persananda*, eaque potissimùm quæ ex morbo venereo sumunt originem.

DE LIQVORE ARSENICI.

ARsenicum crudum & album pondere libræ semis, cum salis nitri libra vna, & salis gemmæ vncia semis tritiss. reducatur in apertam *reuerberationem* horis viginti quatuor, quibus *absolutis* arsenicum adhuc tribus horis candeat, & liquidum in aquam effundatur, & extrahatur eius alcali.

Post liquores æquum fuerit olea ponere.

DE OLEO AVRI.

POstquam ab auri ſucco per vini ſpiritum priùs tracto, poſtmodum aceto deſtillato mixto, quindenis diebus digeſtionem infra ſcriptam habueris, balneo maris omnia quæ fuerant appoſita ſeparentur. Hac via manebit oleum ſpiſſum in fundo, quod aurũ eſt permixtionis expers.

DIGESTIONIS DICTAE FORMA.

IN aquæ vitæ libram vnam, & alteram ſucci chelidoniæ, conijciãtur auri vt ſupra ſoluti vnciæ tres. Mixta ſimul bulliant diebus quindecim, & poſtea ſeparentur, &c.

DE OLEO FERRI.

FErri vel calybis limaturæ, in oleum per aluminis aquã rubicundiſſimum rediguntur, vel per deſtillatum acetum euacuationibus in crocum, à quo ſal armoniacum nouies, vel decies eleuatur, & poſtmodũ reſoluitur in oleũ, aqua deſtillata aliquoties abluendum: ad alchimiam magis quàm ad medicos vſus vtile.

ALITER AD HVNC MODVM.

SOluantur eiuſmodi limaturæ in calcem aqua forti, qua per deſtillationem abſtracta, pluuiali ſæpiùs aqua calx abluatur ab acrimonia corroſiuorum aquæ fortis. Exiccatæ poſtmodum affundatur acetum deſtillatũ, & balneo maceretur ad ſolutionem. Poſtea deſtilletur, & aliud acetum affundatur, digeratur & abſtrahatur, vt priùs, toties donec materia reſideat in fundo inſtar olei: quod quidem ad vlcera manãtia, & alia quæuis præſtantiſſimũ eſt remediũ.

DE OLEO PLVMBI.

PLumbum in flauam calcem per ſe aduratur, & aceto deſtillato perfundatur vt tribus digitis latis emineat. Coquatur ad ignem, & amo-

&amotum resideat. Effundatur clarum acetum, & recens affundatur. Cohabitationis hic processus toties iterandus est, donec plumbi dulcedo prorsus in acetum transcenderit. Collectum acetum hoc omne dulcoratum balneo maris destilletur, & in fundo residebit materia purpurea dulcis. Tandem aqua cœlesti destillata perfundatur, sinatur bullire donec alba spuma superiùs innatet, quæ colligatur. Tum demum igni apposita materia bulliat, spumaq; alba rursus collecta cum priore seruetur. Toties hæc despumatio repetenda; vsque dum spuma cessarit. Materia fundi adijciatur. Albæ spumæ collectæ balneo maris à residuo siccentur aceto, materiam albam fundo subsidentem. Hæc iterum aquæ fortis fusione soluatur, & per balneum abstrahatur aqua, recenti simili rsum affusa, quæ vt priùs abstrahatur, idque tertiò vel quartò, ma eria reddetur eiusmodi cohabitationibus albior. Huic iterum affundatur aqua cœlestis, & per balneum abstrahatur, idque quinquies aut sexies, donec acrimonia tota recesserit à materia saleque saturnio, quod humido loco per fluxionem resoluitur in aquam, vel oleum ad omnia vitia validissimum remedium.

DE OLEO STANNI.

Redigatur in calcem, ad quam aqua fortis affundatur, ac simul tam diu reliquantur, donec lapilli quidam appareant clarissimi vt crystallum. Deinceps omni humore per arenã abstracto, sensim acetum destillatum affundatur, ac simul balneo digerantur ad solutionem horis decem vel duodecim, coquanturque, frigefacto vase quod clarum est eximitur ac destillatur. Huic materiæ exiccatæ destillatum aliud acetum affunditur, & coquitur vt priùs, vsque dum soluta sit omnis materia. Quo percepto abstrahatur acetum destillatione, affunditur & abstrahitur, donec in olei forma resideat in fundo materia. Quę calida adhuc eximenda est ne coalescat

in mellis crassitiem. Expleri potest vt oleum ex plumbo, ad recentia vulnera quæuis, & vlcera persananda horis viginti quatuor.

DE OLEO ANTIMONII.

PVluis eius, & salis gemmæ in calcem vsti ana libræ tres. Trita simul & permixta destillentur in modum olei vitrioli. Manabit oleum validissimum ad vlcera quæuis, atque putridam carnem, & emortuam à viua separandam absque vllo dolore, item ad vulnera summum remedium.

ALIVD EIVSDEM OLEVM.

ANtimonij, tartari calcinati ana libra semis, alcool vini sesquimensura. Mixta simul per alembicum destillentur tam diu donec resoluta sint. Huius dissolutionis drachma vna, & alcoolis vini vncia semis paulatim exiccari sinantur, & postmodũ super marmor loco humido in oleum resolui. Maior cura potest ad vulnera vix vlla reperiri vnquam, exceptis vulneribus in capite.

ALIVD OLEVM EX PLVMBO, PRIORI non admodum dissimile.

PLumbum in calcem adustum per se, in aceto destillato per duos dies in cineribus calidis digeratur, deinceps acetum effundatur, ac affundatur aliud priori simile, digeratur & effundatur cum alio, idque tam diu, donec omnis dulcedo per acetum sit extracta. Collectum id omne per balneum destilletur, vt in fundo materia salis instar alba resideat, quæ humido loco fluit ac in oleum resoluitur, ad vulnera plurimùm efficax remediũ, carnis expletiuum. Datur etiam per os pondere granorum trium vel quatuor, ad intestinorũ dolores colicos, &c.

DE OLEO LITARGYRII.

PErfundatur aceto deſtillato,& loco humido digeratur aliquandiu,effundatur & aliud recens affundatur acetum, digeratur & effundatur,ac toties donec acetum non coloretur ampliùs. Omne collectum acetũ balneo deſtilletur, donec in fundo maneat oleũ, ad exulcerationes,aduſtiones, tumores, atque dolores omnes ex nimio calore prouenientes,efficaciſſimum remedium. Ex eo fit etiam lac virginis,vt vocant.

ALIVD OLEVM EX EODEM.

ALumen,acetum,& litargyrium coquantur ſimul, donec litargyrium albeſcat. Iterum atque iterum coquatur, eodem proceſſu redigetur in oleum,cuius etiam Archelaus meminit.

DE OLEO MERCVRII.

ALmalgamatum cum ſtanno, pulueratumque ſulphuri puluerato commiſceatur, ac in oleum deſtilletur, & à phlegmate ſeparetur.

ALIVD OLEVM EIVSDEM.

CAlcinetur Mercurius aqua forti aliquoties. Poſtmodum abluatur aqua ardente,vt corroſiuũ aquæ fortis exuat. In aceto tandem digeratur,& per filtrum clarificetur. Acetum balneo pellatur vt in aridum puluerem exiccetur album. Hic abluatur aqua chelidoniæ. Poſtremò ſiccatus humido loco reſoluitur in clariſſimum liquorem,ad quæuis vlcera perſananda.

DE OLEO MERCVRII SVBLIMATI CONtra morbillos.

HVius ſublimati libra vna & ſemis, ſalis armoniaci albi, & per tartarum repurgati libra ſemis. Puluerentur ac ſublimentur

ambo simul toties, donec in fundo maneant, & vt cera liquescant. Postea huic materiæ affundatur aqua salis armoniaci sola, vel ouorum aquæ admixta, & iterum exiccetur, idque decies. Deinceps super marmor humido loco resoluantur. Et ad huius soluti libram semis, addantur foliorum auri & argenti, vtriusque drachmæ duæ, ac in vitro digerantur horis viginti quatuor. Postea balneo maris vel per cineres liquor abstrahatur, & vitro clauso humido aliquo loco & calido, resoluatur in oleum. Contra morbum venereum excellentissimum est remedium, ac ad alios ex eo prouenientes, ad cancrum, & fistulas.

DE OLEO AVRI PIGMENTI.

HVius vncia vna, & *tartari calcinati vnciæ* tres, stratificata reducantur in quartum gradũ ignis viginti quatuor horis, ad hunc modum ipsa materia fluet, quæ tandem exempta conteratur & coquatur in aqua, decidet in fundũ puluis albus, qui est auripigmentum præparatum. Hoc vitro reconditum, vel super marmor loco humido conuertetur in oleum, fistulis per siringam immittendũ, *vel madidis eo filis superponendum, aut puluis ante resolutionem* inspergendus.

Addi possunt ad eius præparati auripigmenti drachmam semis, resinæ pini vncia vna, ceræ vt omnium æqua portio fiat inde ceratum, quod fistulis applicetur.

DE OLEO SVLPHVRIS.

HVius triti libra vna, silicum contusorum libræ duæ. Misceantur & ex retorto vase lento prorsum igne destillentur, sit vas amplum. Febribus, vulneribus, & vlceribus optimum remedium,

ALIVD OLEVM EX SVLPHVRE.

SVlphuris libra ſemis, ſalis armoniaci vnciæ quatuor, calcis viuæ libra vna. Miſceantur omnia trita ſimul, & eis aqua, in qua parũ ſalis diſſolutum ſit, affundatur. Tandem ex retorto oleum deſtilletur, & ſeparetur à phlegmate.

ALIVD EX EODEM.

SVlphuris triti vnciæ duæ, tartari calcinati vncia vna, calcis viuæ vnciæ octo. Mixta deſtillentur ex vaſe iacente.

VEL AD HVNC MODVM.

SVlphuris triti quantùm voles, tartari ſalis pro diſcretione, perfundantur aceto deſtillato, ac in balſameleum deſtillentur, ad varios morbos, per os etiam adminiſtratum, vel extrinſecus applicatum excellentiſſimè iuuat. Fiora: fol. 35

DE OLEO VITRIOLI.

SIccetur deſtillatione phlegmatis à colchotare, hoc tritum ſuo phlegmate rurſum imbibatur, ſiccetur & affundatur, idq́; toties donec ſpiritus omnes effluxerint, quod quidem ab aciditate cognoſcitur. Poſtea colchotar rubeum per ſe, vel cum fragmentis laterum ex olla iacente vehementiſſimo calore protrudatur in oleũ rubicundiſſimum & obſcurum, quod per arenam rectificetur vitrea cucurbita. Si verò hoc oleum ſuo phlegmate perfundatur, vel potiùs aqua ardente, multoties, & abſtrahatur, efficitur admodum dulce, & à ſuo ſuperfluo repurgatur ſulphure alumineque, vt ſuæ pinguedinis tantùm ſubſtantiam retineat.

DE OLEO VITRI, VEL *gemmarum.*

TErantur in puluerem, qui calcinetur dupla portione sulphuris. Tandem reuerberetur igne vehementissimo. Postmodū affundatur aqua vrticæ destillata, & simul digerantur equino fimo. Postea destillentur, ac ad feces alia recens aqua vrticæ affundatur, & abstrahatur vt priùs, idque toties donec in fundo nihil resideat. Postremò autem in omnes collectas aquas destillatas, conijciatur modicum salis fusi, & oleum separabitur ab aqua. Rursum ad oleū affundatur aqua destillata, & abstrahatur sæpiùs, donec omnis acrimonia recedat ab oleo.

ALITER AD HVNC MODVM

GEmmæ sulphure calcinatæ soluantur in aqua regia, quæ destillatione tandem abstrahatur. Postea cœlesti aqua destillata in dulcedinem abluantur. Postremò affuso vini spiritu vel aceti in oleum clarum separatione reducuntur.

DE OLEO VIRIDI SALIS.

SAlis cōmunis *libræ* tres, ocræ libræ sex, salis *nitri purgati* drachmæ duodecim. Commixta destillentur in modum olei vitrioli, eisdem organis & processu. Destillatum rursus ex cucurbita vitrea destilletur in cineribus, ad separandum phlegma. Cum oleo terebinthinæ, ceræ, verbasci, vel camomillæ mixtum, sedat padagræ dolores.

DE OLEO COLCOTHARI- *no vitrioli.*

A Colcothare rubro trito per se, vel admixto sali, & vino destillato, si voles, igne admodum vehementi, & ex olla iacente proli-

citur

citur oleum rubrum & obſcurum, quod eſt oleum vitrioli. Poſtea ſi vis, à fecibus alcali ſal ex vitriolo habere poteris. Cum folijs orizontis eiuſmodi oleo admixtis, ſimul quoque digeſtis, fit oleum vitrioli ſolificatum.

DE OLEO TARTARI.

COmbuſtum ſamech, & in albedinem calcinatum, & circulatũ minus, deſtillentur ſimul, vt ſicciſſimum in fundo maneat caput mortuum, & vitrum igne candeat. Deinceps recens affundatur circulatum, & fiat quod cum priore, idque tam diu repetendũ, donec circulatum dulce penitus recedat, ac vt eſt ex ſeipſo non immutatus aliquo ſapore. Poſtremò reſolui ſinatur per ſeipſum, & ſolutum præ cunctis omnibus erit optimum ad omne vulnus remedium.

DE OLEO CAMPHORAE.

SOluatur aqua forti, & ſupernatabit oleum. Hoc ſeparatum, vino ardente perfuſum, balneo maris digeratur, & igne deſtilletur.

DE OLEO MELLIS.

MEl cum fauis digeratur equino fimo, & in vaſe fictili donec materia innatans à melle ſeparata ſit. Omni hac ablata, ſilices minutiſſimi conijciantur in mel. Poſtea per cucurbitam deſtilletur primò aqua acida, deinde oleum ad vulnera curanda, & ad podagricos dolores mitigandum idoneum, optimumque medicamentum.

DE OLEO CERAE.

CEræ nouæ libræ duæ, liqueſiat cera, & calida infundatur vino generoſiſſimo, ac frigefacta eximatur exprimaturq; manibus,

M 4 rurſus

rursus liquata in vinum conijciatur & exprimatur, idque septies. Tandem liquatæ manipuli tres fragmentorum laterum inijciantur, & mixta simul destillentur ex vitrea cucurbita lutata, lento primùm igne donec phlegma totum ascenderit. Quo cessante mutetur vas recipiens, & igne parum aucto liquor citrinus oleum ceræ verum promanabit. Vbi guttulæ turbidæ stillare cœperint, rursus mutato recipiente totus liquor abstrahatur. Trium istorũ quodlibet seruetur seorsim.

DE OLEO IVNIPERINO.

BAccæ contundantur in pultes, & pro libra qualibet earum affundatur aquæ fontanæ mensura. Macerentur vnà diebus tribus vel quatuor. Postmodum ex ænea vesica destillentur aqua & oleum simul, igne lento primùm, auctiore tandem, vsq; dum olei nihil ampliùs profluxerit. Quum autem videbitur liquoris tantùm fluxisse, quantùm aquæ priùs appositum fuit, cessandum erit, & oleum ab aqua separandũ, ad multos vsus & morbos valdè præclarum. E fecibus ardens aqua destillari poterit æquè præstans, atque ex fecibus vini, ac magis. In vase ligneo cõtectæ sinantur quiescere diebus quindecim, vt ferueſcant. Agitentur quotidie bacillo. Tandem è vesica destilletur vinũ ardẽs, vt ex vino vel fecibus eius.

DE OLEO SILIGINIS.

SIligo ponatur super laminam ferream excalefactam igne, & pinguedinem exhibebit oculorum doloribus aptissimam.

Post olea, nonnihil de medicamentis, quæ diaphoretica vocant, ponere visum est.

DE AVRO DIAPHORETICO.

AVri purgatissimi & foliati drachma vna, per essentiam vini inter duas scutellas etiam ex auro fabrefactas, ignis in athanore

gradu

gradu primo resoluatur in liquorem. Dosis eius grana tria ex optimo vino bis térve sumpta.

DE DIAPHORETICO MERcurij puluere.

SOluatur mercurius aquis ad hunc modum paratis. Ex vitriolo solo destilletur aqua, & ex alumine etiã solo alia, seruentur seorsim. Vtrique aquæ per se addatur, ad eius libram semis, aceti destillati libra vna & semis, item albuminum ouorum coctorum in duplum libræ quatuor. Vtramque aquam iterum per se bis destillato, & secundò mixtim. Et ad libram vnam mercurij, sumantur huius aquæ postremæ libræ tres. Dissolutione facta, rursus toties destillandum est cohabitationibus, donec puluis colore flauus appareat. Postremò autem affuso vini spiritu destilletur quoties visum erit, quò sæpiùs eò meliùs. Dosis est grana tria in quatuor vel quinque, ex optimo & pauco vino, vel rosarum cum electuario.

DE DIAPHORETICO OLEO dulci mercurij.

MErcurius primò per tartarum calcinatum est repurgandus, & postea sublimandus à vitriolo, sale nitro, & alumine exiccatis, & in aqua ardente vel spiritu vini digerendus, vsque dum in viscosam & pinguem substantiam abeat. Abstrahatur aqua per arenam igne vehementi, & exudabit liquor in forma lactis. Hic iterum affusus in oleum albissimum transit ac dulce, præter omnem corrosionem, cætera quæque metallorum excellens oleo. Cum sole digestum & congelatum, summum artis magisterium exhibere potest. Per os etiam administratum, exulcerationes occultas in faucibus, vesica, & in renibus per sudores expellit, ac radicitus curat.

DE DIAPHORETICO OLEO MERCVRII.

MErcurius cum stanno coagulatus, ponatur in scutellā auream vtcunque profundam, super acetum optimi vini natantem, & huic puluerì affundatur optimum alcool vini & in spiritum rectificatum. Hoc statim accendatur, idque sæpiùs. Omnia videlicet mercurius, stannum, & vinum in oleosam vertuntur substantiam. Dosis eius erit granum vnū, ex generosissimo vino. Stragulis multis excitetur sudor, quantùm sustinere queat æger.

DIAPHORETICA POTIO
contra pestem.

MAximi præparati mercurij granum vnum & semis, theriacæ Alexandrinæ scrupulus vnus, alcool vini rubei, in quo priùs apiaria herba, vel melitena macerata fuerit vncia semis, decocti prunellæ vncia vna, decocti valerianæ drachmæ sex. Misceantur & fiat potio, hæc venenum extirpat, estque medicamentum diaphoreticum ad excitandos sudores ægris. De floribus est quod etiam scribamus ex autore.

DE FLORIBVS ANTIMONII.

HVius in alcool facti quantùm videbitur, ignis quarto gradu reuerberetur in suos flores, calore leui primúm, tandem aucto secundùm artē, vt in extractione tincturę habetur latiùs. Ad caducum & species eius est præstantissimum remedium. Dosis in accessu morbi grana nouem, in exagitatione decem & octo, cum industria, & alicui permixta liquori.

Postremò quidem, & à recessu paroxismi post horam, vt priùs grana nouem administranda sunt. Si verò morbus adhuc redeat, processus hic administrationis tertiò fuerit iterandus.

DE FLORIBVS SVLPHVRIS.

SVlphuris,& colcotharis, vnà cum sale tosto quantùm voles, sublimatione per mediocrem ignem eleuentur in galeam cucurbitæ, coloris aurei leuissimique ponderis. Post flores ad salia veniendum est.

DE SALE ANACTRON.

GEnus est salis in petris nascens, velut *vsnea lapidibus etiam super*nascitur, nitri similitudine, *sed non est nitrum à vitrarijs* confectum, quod est spuma vitri. Est vsneæ simile quid, & aqua decoctum fit alumen acidum, ac deinceps vitri formam recipit, spumamque, &c. Falso putarunt antiqui fel vitri esse sal anactron.

DE SALE VEL ALCALI
ex argento.

ARgenti calcinati per aquam fortem, & per tartarum crudum postea reuerberati in quartum gradum quantùm libuerit, alcoolis vini quot sat esse videbitur, *vel vnciæ decem*, & tantundem *aquæ chelidoniæ. Reducantur per euaporationem, iuxta præparationem alcalium.* Dosis est scrupulus vnus in scrupulum vnum & semis.

DE SALE ANTIMONII COMPOSITO.

ANtimonij, colcotharis, florum æris ana quantùm voles. strato super stratum posito reuerberentur. Quo facto extrahatur anima *vino* rubeo, & inde fac alcali, quod cum oleo mixtum fit linimentum circum vlcerum orificia. Addi possunt ad huius alcali vncias tres, olei colcotharini vncia semis, olei lentisci vnciæ quatuor & semis. Fiat vnguentum quo perungãtur vlcerum orificia. De specificis modò remedijs dicamus.

DE SPECIFICO ANODINO.

OPij thebaici drachma vna, ſucci pomorum punicorum, citoniorum ana vnciæ ſex. cinamomi & cariophillorum ana vncia ſemis. Trita ſimul omnia digerãtur in alembico cæco ad ſolem vel in equino fimo per menſem. Poſtmodum addantur muſci ſcrupulus ſemis, ambræ ſcrupuli quatuor, croci vncia ſemis, ſucci corallorum, magiſterij perlarũ ana ſcrupulus ſemis. His commixtis, atque per menſem integrum ſimul digeſtis, addatur quintæ eſſentiæ auri ſcrupulus vnus & ſemis. Qua cæteris permixta, anodinum ſpecificum habebitur.

DE NARCOTICO SPECIFIco diaphoretico.

ZIngiberis libra vna, piperis longi, nigri ana vncia vna & ſemis, cardamomi drachmæ tres, granorum paridis vncia vna. Conterantur in puluerem, & in vitrũ ponantur, cum vncia ſemis optimæ tritæque camphoræ, & aquæ ſoluentis vncijs duabus. Sigillato vitro maneant in arena digerenda, ſuæ conſummationis tempore. Separetur poſtmodum ab eis aqua ſoluens, & putrefiant vno menſe, ac vna ſeptimana circulentur. Poſtremò exprimãtur & ſeruentur. Hoc eſt optimum & potentiſſimum diaphoreticũ, ad omnes frigidos morbos intercutaneos tollendũ, in quibus eſſentia quinta nihil efficit. Coſſatum enim annorum viginti, per diaphoreticum hoc ſanatum fuit olim.

DE PVRGATIVO SPECIFICO, vel eſſentia ſpecifica a.

MAgiſterium tartari, & magiſterium vitrioli ana quantũmuis commiſceantur, poſtmodum addantur partes æquales eſſen-

tiæ croci. Tum demum pellicano per mensem digerantur in arena, & in pharmacum asseruentur accuratissimè. Nullo siquidem discrimine complexionum, aut qualitatum omnia purgat indifferenter. Nec dum animantia vegetare facit, verumetiam vegetabilia, vt vitrioli magisteriū, florem anthos arescentem, vel penè aridum instaurat, ac in pristinum virorem atque vigorem restituit.

DE SPECIFICO ATTRACTIVO.

QVintæ essentiæ gummi omnium, in omni genere ana quarta libræ pars, elementi carabis ignéi libra vna, magisterij magnetis libræ pars octaua, elementi ignei masticis, eius etiam ex myrrha facti ana libræ quarta vna & semis, elementi scammoneæ vnciæ decem, aliàs sauinæ. Fiat inde ceratum cum cera communi, tragacantho, & terebinthina.

DE SPECIFICO STIPTICO.

QVinta essentia boli, quinta essentia ferri, quinta essentia cathebes ana libra vna. Digerantur in cineribus vno mense. Postea imponatur acaciæ exiccatæ libra semis.

DE SPECIFICO CORROSIVO.

AQuæ fortis à capite suo mortuo rectificatæ libra vna, mercurij sublimati libræ pars octaua, salis armoniaci vnciæ duæ. Hæc omnia simul permixta consumi soluique sinantur. Deinceps mercurialis admisceatur aqua pondere æquali, & seruetur. Huic resistere corrosiuo vix posset adamas.

DE CORROSIVO SPECIFICO,

quo cutis adimitur.

SVcci flammulæ libra vna, cantaridum quarta manipuli ſemis, ignis gehennæ dicti drachma. Permiſceantur vt ſupra. Eiuſmodi cauterio cutis adimitur in lepra, morphea, ſerpigine, lentigine, panno faciei, & eius loco noua ſuperducitur.

DE SPECIFICO MATRICIS.

FIcus cutis ab equo abſciſſus ad crura, ſuper carbones poſitus, eiuſq; fumus exceptus vtero menſes reſtringit.

DE SPECIFICO MENSES PROVOCANTE.

SPlen bouis caſtrati in ſuum magiſterium, vel in quintam eſſentiam adductus.

DE SPECIFICO ODORIFERO.

LIliorum alborum, anthos, baſiliconis, cardamomi, roſarũ ana manipulus vnus, ſpicarum manipuli duo. Contundantur craſſiuſculè in paſtam, cui addantur ſucci pomorum punicorum vel aranciorum duæ quartæ libræ. Omnia digerantur in pellicano per menſem. Poſtmodum exprimantur ac ſeparentur in ſuccum à ſuis fecibus. Huic ſucco mox in pellicanum poſito, addantur macis, cariophillorum, cinamomi, ana vncia vna, ambræ vncia ſemis, muſci drachmæ duæ, & zibetæ vncia vna. Terenda minutiſſimè terãtur, & in dictum pellicanum vnà cum alijs ponantur, atq; digerantur. Deinceps addantur gummi arabici diſſoluti vncia ſemis, tragacanthi etiam diſſoluti vncia vna, albuminibus ouorum vitro clauſo indureſcant. Mox atque viſum erit in modum vitri factum, eximatur fracto vaſe. Habebitur ſpecificum odoriferum: quamuis addidiſſe bonũ fuiſſet aurũ potabile. Etiam de pulueribus aliquid.

DE

DE PVLVERE ANTIMO-
nij rubeo.

Fiat ſal primò ex tartaro calcinato, aqua tepida ſed priùs deſtillata ſoluto, à turbatione quieſcant, aqua tandem inclinatione ſeparetur in aliud vas, alia ſimili priori affuſa, ac ſeparata toties, vſque dum in tartaro nihil acrimoniæ relinquatur. Collectæ ſimul aquæ per filtrum clarificatæ, per bullitionem euaporent, hoc artificio habebitur in fundo ſal tartari. *Huius vnciæ tres ſoluantur in aquæ* libra ſemis, & inijciatur antimonij *triti* vncia ſemis coquantur ſimul aliquantiſper, aqua fit admodũ clara, quæ frigefacta rubeſcit & congelatur. *Poſtmodum* affundatur aceti modicũ, & ſalis acrimonia cum antimonij malitia decident in fundum. Effundatur hic liquor, & affundatur aqua dulcis deſtillata ac tepida ſæpiùs, donec acrimonia nulla percipiatur ampliùs. Tandem exiccetur in rubicundiſſimum puluerem. Doſis eſt granum vnum, vel dimidium debilioribus.

DE PVLVERE MERCVRII
coagulati.

M*Ercurij coagulati albuminibus ouorum* vncia vna, aquæ aluminis vnciæ ſex. Deſtillentur in cineribus, vt inde fiat puluis. Doſis eſt grana tria vſque ad quinque. Purgatiuum eſt excellentiſſimum.

DE PVLVERE CVPRI SVBLIMATI.

CVpri ſulphure calcinati quantùm voles, ſoluatur aqua forti & coaguletur, addatur liquefacti ſalis duplum. Poſtmodum ſublima reuerberando in puluerem viridem & leuem, qui vulneribus inſperſus breuiſſimè vt perfectiſſimè curat.

Iam de quibuſdam remedijs ad extrinſecos caſus, vt ſunt vulnera recentia, vlcera, & id genus alia in quibus nullum os fractum ſit.

VVLNERI RECENTI CAPENTIQVE.

SAmech vel tartarum in albedinem adustum, cum circulato destilletur in siccissimum caput mortuum, vsque ad excandescentiam vitri. Deinceps affundatur circulatum recens, ac destilletur, idque toties donec ab eo dulce recedat circulatum, vt est ex seipso. Postremò caput mortuum per se resolui sinatur. Hoc præ cunctis omnibus remedium est ad vulnus quodque præsentaneum.

Addi poterit ad huius dicti samech balsami portionem aliquã, æqualis ex rubigine facti balsami per eandem artem. Istis addatur olei ferri libra semis. Mixta simul omnia superponantur vlceribus quæ lauentur in dies balneationibus conuenientibus, vt expedire videbitur. Emplastrum consolidatiuum apponatur, ligamenti optimè comprimendum in repressionem concurrentium: quod chirurgi sano iudicio relinquendum est.

AD MACVLAS IN CVTE REMEDium extrinsecum.

ANtea de corrosiuo specifico, qua ratione cutis & maculæ sint auferendæ, modo qua via noua cutis abducenda sit audiamus.

Balsami ad vlcus proximè positi, terebinthinæ lotæ, lumbricorum, & ouorum olei ana partes æquales. His nudatam *sua cute* carnem lauabis omnem. Post eiusmodi curam nulla requiritur amplius. Istius medicamenti proprietas est, vt nouum cum noua cute colorem inducat, ac naturalem duritiem, vt prioribus maculis cõtaminari latius nequeat. Restat modò vt de varijs in genere præparationibus scribamus, ac primò de nonnullorum salium aquis.

AQVA SALIS GEMMAE.

SAlis gemmæ libra semis, aquæ pluuialis libra vna. Destillentur per retortum, vsq; dum tota substãtia salis ascenderit, in vas quoque submissum descenderit. Balneo vide separare si valeas.

DE

DE SALIS GEMMAE ALCALI.

SAlis gemmæ, ſucci titimalli, id eſt eſulæ minoris ana vncia vna, gummi excerasis ad pondus omnium. Fiat bolus, qui reuerberari ſinatur ignis tertio gradu per duas horas, & extrahatur alcali. Doſis eſt à granis octo ad duodecim, hydropicis adminiſtratur in ouo ſorbili.

DE SALIS COMMVNIS AQVIS

vel oleis diuerſis.

SAl cõmune liquefiat igne, cui fragmenta laterum accenſa conijciantur, per vas retortum in aquã deſtilletur, ad reſoluenda metalla.

VEL.

RAphanus excauatus ſale compleatur, & loco ſoluatur humido in aquam, in quam etiam laterum accenſa fragmenta, vt priùs coniecta, extinguuntur, ac ſimul deſtillantur.

VEL.

ADmiſcetur ſal nitri pondere æquali, tum demum ad ſolem exiccata, & poſtmodum liquata ſimul deſtillantur in ſpiritum.

VEL.

ACeto aſpergitur ſæpiùs & exiccatur, poſtmodũ igne vehementiſſimo deſtillatur in ſpiritum.

VEL.

ROri admixtum deſtillatur ad ſoluendum aurum, & ad varios morbos curandum.

DE SALE PEREGRINORVM.

SAlis nitri, ſalis fuſi, ſalis gemmæ ana vncia vna, galange, macis, cubebarum ana ſcupulus vnus. Fiat puluis. Doſis eſt grana quatuor manè ieiuno ſtomacho ſuper fruſtum panis. Confortat ſtomachum, bonam digeſtionem efficit, à putredine totum corpus

præferuat, &c. Quicunque hoc ſale nauigans in mari fuerit vſus, non euomet.

ADDITIO IN VITAE LONGAE conſeruationem.

EIus præparati ſalis peregrinorum vnciæ tres, alcoolis vini exiccati libra ſemis, extrahatur alcali. Ad eius drachmas duas addatur liquoris granorum iuniperi Kiſt vnum. Reducātur in compoſitum. Doſis eſt granum vnum in optimo vino, nil præterea debet addi, alioqui virtus ſalis deperibit. Hæc ſalis peregrinorum ſtructura cum eius additione Hermeti Triſmegiſto fuit in maximo preti[o] ad vitæ conſeruationem.

DE SALIS ALIA COMPOSITIONE.

SAlis communis libra vna & ſemis, thuris, mumiæ, hoematis ana vnciæ duæ. Miſceātur cum ſale quotidiano quo vſus fuerit æger, in omnibus quæ comederit. Valet potiſſimùm mulieribus ad matricis tentiginem.

De potionibus familiaribus quas cardonia vocant, aut vinum conditum.

DE CARDONIO EX VEGETABILIBVS.

AGrimoniæ, ſaniculæ, pyrolæ, vtriuſque peruincæ ana ſcrupulus vnus, ariſtolochiæ rotundæ vncia vna, herbarū paſtinacæ, perdetis ana vncia vna, muſti non maturi ex recenti vino centū Kiſt, vel ducentæ menſuræ, capit enim Kiſt menſuras duas, vel vnam & ſemis. Macerentur omnia ſimul & cum vino repurgentur. De quo per medium annum bibatur, ad obſcuram & prauam tentiginem, vel noli me tangere.

Aliud.

ALIVD.

COnsolidæ regalis libra semis, aristolochiæ rotundæ vnciæ sex, diapensiæ, alchimillæ ana vncia decem, serpentinæ minoris ad pondus omnium.

Fiat cardonium ex arte.

DE CARDONIO EX VITRIOLO.

VItrioli optimi vnciæ quinque, suspendantur in vasis medio, viginti mensuras vini recentis capientis, repurgentur ambo simul. Eius per vicem coclear vnum assumatur. Poterit etiã idipsum tricum vino veteri, & vlcerosis administrari.

DE CARDONIO EX TARTARO.

IN vini recentis mensuris quadraginta, repurgetur liquoris tartari destillati libra vna, & eius coclear vnum administretur per vicem vlcerosis.

DE CRYSTALLO REuerberato.

CRystalli libra vna, aquæ entali libræ duæ. Fiat mixtura per imbibitionem, quæ reuerberetur horis viginti quatuor, vt ex vna libra verto fiat, hoc est quarta pars libræ. Dosis est drachmæ duæ ad lactis productionem in mamellis mulierum. Addi possunt ad eius reuerberati crystalli drachmas duas, spermatis melissæ, lactucæ, ana vncia semis & drachma semis.

Fiat puluis per exiccationem in amygdalina propinandus aqua.

DE CRYSTALLO SVBLIMATO.

CRystalli vncia vna, salis armoniaci vnciæ tres. Ambo subtiliter puluerata sublimentur, idque sexies, eleuatum vice qualibet

amouendo. Addi poſſunt ad eius eleuati cryſtalli vnciam ſemis, aquæ communis deſtillatæ vnciæ quatuor. Fiat alcali, cuius doſis eſt drachma ſemis.

DE CRYSTALLO DESTILLATO.

CRyſtalli vt ſupra eleuati vncia vna, aquæ aluminis, & aquæ nitri ſine deſtillatione ana vnciæ duæ. Digerãtur optimè, poſtea deſtillentur. Deſtillatum ſiccetur & reſoluatur, poſtmodum coaguletur igne lento. Poſtremò reſoluatur in aquam humido loco. Doſis eſt ſcrupulus vnus.

Iuxta prædictos proceſſus, præparari poſſunt etiam gemmæ lapidésve pretioſi, vt ſunt granati, ſaphiri, ſmaragdi, iacinthi, rubini &c. cum ſuis additionibus.

DE CONSTRICTIVA VIRTVTE *ad omnia.*

LImaturarum ferri libra ſemis, aquæ aluminis libra vna & ſemis, aceti deſtillati libra ſemis. Maneant in digeſtione per menſem, abluantur poſtmodum, & in crocum reuerberentur. Addi poſſunt ad eius croci orientalis ſcrupuli duo, tres, vel quatuor.

Martis drachmam unam myrrhe drachma semis, croci or

DE CORALLATO VEL CORALlino mercurij.

PRæparetur mercurius iuxta proceſſum eius ladani, & imbibatur aqua vitrioli rectificata, vt fieri ſolet in tartari ſpiritu. Tandem abſtrahatur tam diu donec inſtar coralli rubeat. Doſis eſt granum vnum cum mitridatio vel teriaca, iuxta morbi exigentiam.

ALITER AD HVNC MODVM.

AQua ex ouorum albuminibus deſtillata cõgeletur, trituſ imbibatur alia, ex albuminibus & corticum ouorũ dimidia parte deſtillata.

destillata. Rursum abstrahatur, & affundatur toties, donec rubeum & corallinum calorem induat. Vini spiritu postea perfusum digeratur, tam diu donec in eo spiritu colorem omnem exerat. Postremò spiritus hic separetur ab essentia corallina. Dosis est, tres guttæ ex generosissimo vino, ad podagram funditus euellendam, atque venereum morbum extirpandum.

ALITER VT INFRA.

Liquor aquilæ exiccatus, liquore *præparati vitrioli imbibatur*, & iuxta processum *tartari spiritus* abstrahatur, tam diu donec collatum sit *præparatum* & coloratum. Dosis est granum vnum in theriaca vel mitridatio, iuxta respectum ægri, bina ternaque vice sumptum.

DE LADANO MERCVRII.

PVrgetur optimo quoque modo mercurius, & sublimetur cum æqualibus partibus vitrioli & salis nitri, priùs tamen cum aceto fortissimo subactus sit in pila pistillo ligneo, quò sæpiùs eò meliùs. *Postea sublimetur iterum cum alumine calcinato & sale nitri, tum demum ad hanc rem erit purgatissimus.* Perfundatur hic puluis aqua ardente, & abstrahatur, affundatur & abstrahatur, vsque dum in fundo maneat in olei forma albiss. Siccetur in puluerem, tundatur, & super marmor humido loco resoluatur. Postremò exiccetur & seruetur ad vsum. Theriaca metallorum appellatur. Dosis eius est granum vnum cum bono mitridatio, vel theriaca vinoque præstantissimo.

DE MERCVRIO LAXO.

A Mercurio abstrahatur aqua ouorum toties donec corralletur. Eius corrallati grana octo dentur in optima quaque confectione aromatica, fluxiones à sparadrapo collectas adimit omnes.

DE MAXIMO PRAEPArato mercurio.

MErcurij vel argenti viui libra vna, aceto in quo ſal diſſolutum ſit optimè lauetur. Poſtmodum cum libra ſemis puriſſimi ſalis commiſceatur agiteturq́; in marmorea pila piſtillo ligneo tantiſper, donec ſal prorſum nigreſcat, argentumq́; viuum abſorbuerit, & non appareat ampliùs. Quo peracto ſol à mercurio per vas retortū, orificio ſub aqua merſo frigida pellatur, vt omne vel quod ex mercurio purum eſt in aquam deſcendat. Hoc pluries repeti poterit, vſque dum ſatis repurgatus videbitur, tandem in ſequenti capitello bulliat. Calx viua diſſoluatur in aqua feruenti ſemper agitando, donec frigeſcat, & quod clarum eſt clarius per filtrum efficiatur. Colatum ad glaſti cineres optimè vſtos iterum affundatur, & agitetur vt priùs donec etiam frigeſcat, per filtrū rurſus coletur. Tandem in iſto lixiuio mercurius antea repurgatus bulliat, & poſtmodum aceto in quo ſal diſſolutum ſit, abluatur, & à ſale retorto vaſe poſtmodū ſeparetur. Deinceps eius repurgati mercurij drachma vna in aqua regia diſſoluatur, & ſolutio ſeruetur. Alia drachma reguli ex antimonio ſoluatur in eadem aqua, & ſeruetur etiā ſeorſim. Tertia ſolutio ſit vnius drachmæ auri ſoliati. Tres eiuſmodi ſolutiones confuſæ per vnicum vas retortum, & luto munitum ſexies aut ſepties deſtillentur: vice qualibet id quod deſtillatum eſt, & id etiam quod ſublimatum, ad ſuas feces rurſus affundendo. Poſtrema deſtillatione quod manſit in fundo ſolummodo ſumatur, abiecto liquore, Trita materia figulino vaſe cōtenta, ſuper prunas à virulentia aquæ regiæ, liberetur agitādo tantiſper donec optimè rubeſcat. Poſtmodum abluatur aqua calente ſæpius, vt acrimonia ſalium aquæ recedat. Tum demum exiccatæ materiæ vini ſpiritus, vel eſſentiæ tantùm affundatur, vt quatuor digitis latis emineat, & vaſe clauſo digeratur quinque vel ſex diebus, ſingulis ter agitando.

Deinde

Deinde spiritus vini balneo separetur. Sicca materia trita, rosarum aqua musco permixta perfundatur, in eaque maneat quatuor vel quinque diebus, quouis die ter perturbato liquore, quo per balneũ abstracto, materia præparati mercurij residebit in fundo, exempta vitro seruetur optimè clauso. Dosis est à grano vno vsque ad tria, & in drachmam vnam pro personarum respectu morbiq;, in aqua mitridatica, vel teriacali per os adhibeatur, ad internos morbos, & ad principalia corporis interna membra, summam in sanitatem purgandum.

DE MERCVRIO PRAECIPITATO.

COngeletur primò per aquam aluminis, & postea conteratur in minutissimum puluerem. Tandem affundatur aqua facta ex albuminibus ouorum, & calce corticum eorum ana, abstrahatur & affundatur, idque toties, donec mercurius rubescat in modũ coralli. Dosis est grana tria cum scrupulo theriacæ.

DE MERCVRIO PRAEPARATO.

S*Oluatur* in aqua forti, cui pars vna salis fusi, & fragmentorum laterum duæ partes iniectæ sint, ac rursum ex his aqua fortis destilletur, & abstrahatur bis térve. Postmodũ puluis teratur super marmor aqua ardente madefactus. Iterum destilletur & soluatur ouorum atque testarum aqua. Digeratur ac destilletur, &c.

DE TRIBVS MERCVRII CORPO- *ribus, totidemq; præparationibus.*

PRimum corpus mercurij est, quum erumpit ex sua matrice terraque minerali. Hic mercurius vnà cum suo corpore sumitur in primam præparationem, eiusque primum vsum.

Secundum est, postquam enatum, in seipso separatum, à suo crasso terreo corpore iubilat.

Tertium verò corpus est, vt præparatum igne, & in forma aducti metalli reductum apparet.

PRIMA PRIMIQVE MERCVRII PRAEPARATIO.

MIneræ in aqua nascitur mercurius, vt in prima sua coagulatione reperitur libræ viginti terantur, & coquantur in aqua pluuiali per horam. Separatur hoc medio omnis impuritas eius ad superficiem, quæ per inclinationem effundatur, & quod subsederit, corpus videlicet purum, exiccetur teratur, & per cribrum transeat. Postmodum è cucurbita destilletur igne vehementissimo. Liquor ascendet lympidus & albus, hic seruetur, & ab eo separetur phlegma per balneum maris, & in fundo residebit quædam oleosa materia ponderosa paulò minùs ipso mercurio. Vtendum hoc immaturæ mineræ succo, ad pondus granorum duorum, cum oleo spicæ granis sex, idque iuxta mercurialem vsum.

SECVNDA MERCVRII PRAEPARATIO.

MErcurium corporalem coagula cum æquali pondere stanni, fluere sinantur in aquam, cui tantundem sulphuris addatur, ac vnà destillentur. Ascendet lac oleosum & ponderosum sine corrosiuo. Hoc vtere vt supra ad vnctiones, ponderibus etiam obseruatis.

TERTIA PRAEPARATIO MERCVRII.

TAm diu fatigatur, donec omnem acuitatem in dulcedinem commutet, exuto corrosiuo, tum demum assumitur ad vsum iuxta consuetudinem artem, & experientiam.

DE MERCVRIO PRAECIPITATO.

SOluitur in aqua forti facta ex duabus partibus vitrioli, & vna parte salis nitri, æquis cum aqua ponderibus, inter cineres. Postea per arenam aqua paulatim abstrahatur, donec puluis in fundo maneat siccus vt massa rubicunda. Exemptus tritusque in tigillo fictili sensim inter prunas calefiat, & affuso ardente vino rectificato, accensoque aduratur aliquoties. Tandem aqua rosarum abluatur & siccetur. Postremò ardente vino vt priùs super ipsum accenso vratur & exiccetur.

DE MERCVRIO PRAEPARAto vel coagulato.

COagulatur amalgamatione, vel in pastã massãm ve reductione, liquatis iniectus metallis, aut per aquam aluminis cohobando.

DE SPIRITV MERCVRII ad loturas.

MErcurius per se absque vlla additione sublimatus, & postmodum ab aliquanto sale rursus eleuatus aliquoties. Postremò toties ab eo eleuetur aqua ardens, donec omnes corrosionis vires deposuerit, coquaturque in aqua persionis vel chelidoniæ per dimidiam horam, sola coletur aqua in quam spiritus mercurij translatus est, hoc solo in aquis delitescente tutissimò quis vti poterit, ad morbos venereos abluendos extrinsecus.

DE MERCVRIO AD FVMIgandum assumpto.

SVlphure primùm est mortificãdus, vti præparatur ad parandam cinabarim, & eleuandus postmodũ ab æquali pondere salis petræ, cautè tamen & igne lento primùm: sed suaderem vt permixta

priùs in candens vas figulinum ſenſim conijcerentur, ad flatus & flagrationes ſalis nitri extinguendum, ne tumultu bombardico, non ſine aſtantium periculo, erumpant. Poſtea habeatur figulinũ vas in forma phialæ vitreæ, anguſti ſuperiùs orificij, & in ventre ſit oſtiolum, per quod modicæ admodũ prunæ immitti queant, vt vix calor percipiatur, ſed lentus vapor. His vel tantillùm pulueris eleuati mercurij inſpergatur, & vlceris centrum è directo vaſis orificij tenendũ, vt ſolus vapor inuiſibilis ſubintret, nullo modo corpus eius mercurij, neque fumus.

DE MERCVRIO LAXATIVO.

MErcurij coagulati albuminibus ouorum vncia vna, aquæ aluminis vnciæ ſex, deſtillentur in cineribus, vt inde fiat puluis Doſis eſt grana tria in quinq;. Purgatiuum eſt efficaciſſimũ, venereo morbo præſertim infectis, cui totus mercurius conſtellatus eſt.

DE VARIIS MEDICAMENtis in genere.

VENENVM PELLENS REMEDIVM.

COralla rubea trita pondere duarum drachmarum, aquæ ligustici libra ſemis, vitrioli albi drachmæ duæ vel tres, digerantur igne ſecundi gradus vno menſe, quod rubeum erit extrahatur euacuationibus & coaguletur. Quum ad venenum eſt vtendum, ſpiritus eius à corpore eſt ſeparandus, vti venenum etiam corpore caret, remedij ſola tinctura exiſtens in fundo ſumenda.

DE VINO ALCALISATO AD extrahendum tincturas.

DEſtilletur vinum generoſiſſimum, non adulteratum, in aquam ardentem rectificatam. Hæc amplo vaſe vitreo ſigillato contenta,

tenta,non profundiùs quàm eius in vase designat superficies,aquæ balnei immergatur,sinaturq; diebus octo digeri. Tandem eodem calore destilletur,donec in galea signa quædam appareant,quibus perceptis cessandum està destillatione spiritus, amouendumq; recipiens vas. Admoto alio phlegma totum excipiendum,vel præter destillationem igne pellendum,vt in auras abeat,materiaque maneat in fundo spissa mellis instar. Ab ea lapilli proliciendi,vt in extractione spiritus vini supra narratum est. Ad vnciam semis lapillorum,addantur vnciæ duæ spiritus supra tracti, simulque diebus viginti quatuor digerantur in cineribus,& postea destillentur, destillatum rursus affundatur ad feces,& abstrahatur toties,donec sal totum ascenderit vnà cum spiritu. Hoc alcalisato possunt extrahi tincturæ quæuis.

VITAE LONGAE PRODVCTIuum & conseruatiuum.

FOliorum sectarum,vel macis,vncia vna,foliorum auræ vnciæ quinque,essentiarum auri,perlarũ ana vncia semis, croci, chelidoniæ,melissæ ana vnciæ quinque. Mixta simul omnia in compositum vnum organis vitreis,vt artis est,seruentur in vsum.

ALIVD VITAE LONGAE conseruatiuum.

FOlia ellebori nigri flatibus venti subsolani,vel orientalis ad vmbram exiccata,terantur in puluerem,& æquali pondere saccari albi & puri mixta seruentur in vsum. Dosis veteribus fuit singulis diebus manè drachma semis,anno primùm quinquagesimo incipientibus vti,vsque in septuagesimum,& inde vsque ad octuagesimum,ac vitæ residuum,sexto quoque die drachmam sumpserunt

integram (amo nihilominus trecentorum & sexaginta quinque dierum numero comprehenso) centenaria aliquot eorum transegerunt, absque languoribus & corruptionibus.

VITRIOLI SUMMA PRAEPARATIO.

Separatur spiritus eius à suo colcothare, & additur æquali ponderi spiritus vel alcoolis vini. Postea commiscentur ambo spiritus pani ex siligine recens cocto, & ad ignem tosto. Simul equino fimo digeruntur vno mense. Postmodum separantur liquores omnes à hoc pane mixto per cineres, & postea calore primi gradus balnei separatur alcool à vitriolo. Statim atq; suam acetositatem deposuit vitriolum, nullius valoris efficitur, quòd vita sua destituatur.

ALIA VITRIOLI PRAEPATATIO LEgitur infra, vbi de cura guttæ & siphitæ strictæ agitur inter morbos.

CONSERVATIVUM SANITATIS OPTIMUM.

Sulphuris vnciæ quatuor, croci orientalis, mirabolanorum, chebulorum, belliricorum ana vncia vna, olei granorum iuniperi, quod satis est ad incorporandum. Igne suauissimo sublimetur sulphur in suos flores. Addi possunt ad eius eleuati sulphuris vnciam semis, myrrhæ rubeæ, croci orientalis ana drachma semis, & scrupulus vnus, aloe epatici ad pondus omnium. Dosis est scrupulus semis vsque ad scrupulum integrum.

SULPHURIS ELEVATIO CONTRA *pleuresim & pestem.*

Sulphuris viui, colcotharis, salis fusi ana libra vna, trita simul reducantur in eleuationem, & sublimatum rursus eleuetur quater

ter aut pluries, quò ſæpiùs, eò meliùs. Addi poſſunt ad ſulphuris eleuati huius vnciā ſemis, olei nucis myriſticæ vel muſcatæ drachma vna, aquæ veronicæ præparatæ ad pondus omnium. Fiat hauſtus.

PRAESERVATIVVM CONTRA PESTEM,

& ad varios morbos curatiuum, in electuario iuniperi.

BAccæ maturæ menſe Septembri lectæ, tundantur in mortario pultium inſtar vel paſtæ. Coquantur in aquæ fontanæ iuſta quātitate, vel in vino ſemper agitando vſque dum ſatis videbitur, & per lineos ſacculos denſos exprimatur ſuccus ſub prælo: meliùs tamen fuerit non addere vinum, neque aquam ſi modo recentes & ſucci plenæ ſint baccæ. Succus eiuſmodi colcturper pannum mundū, & igne lento rurſum excoquatur ad iuſtā ſpiſſitudinem. Coquendum inter agitandum eſt aſſiduè ne ſapiat aduſtionem, néve efferueat. Poſtmodum aromaticis condiendū eſt, alioqui nequit perdurare. Doſis eſt adultis coclear vnum, iunioribus verò dimidium, contra varios morbos, colicam, arenam, & id genus alios. Aëri peſtifero plurimùm reſiſtit, eſt enim valde præſeruatiuum.

DE AQVA TARTARI.

DEſtilletur tritum, & per ſe ſolum igne violento admodum in liquorem obſcurum, qui pellicano rectificetur ac ſeparetur. Cum æquali pondere aquæ vitæ rectificatæ mixtus, adminiſtretur pondere guttarum decem vice qualibet.

POTIO QVAEDAM EX ELLEBORO,

ad medicinam vtiliſſima.

RAdicum ellebori conſciſſarum in fruſta grandiuſcula vnciæ duæ, carnium pro arbitrio electarum quarta pars libræ, aquæ

nucis muſcatæ vncia vna, macropiperis aquæ tantundem vt iſtius poſtremi, clauſo vaſe digerantur in aqua bulliente horis decem. Quod humidũ eſt eius effundatur ac ſeruetur, abijciatur quod reliquum fuerit. Iuſculum adminiſtretur pro neceſſitatis exigentia, perſonarumque reſpectu, non tamen plus æquo, neque minùs.

Iam ad emplaſtra veniendum eſſe video.

EMPLASTRVM OPTIMVM.

CEræ mellitæ libra vna, viſci præparati, mumiæ ex cruribus ana vnciæ tres & ſemis, pulueris parthenionis, chelidoniæ ana vncia vna. Fiat ex his omnibus emplaſtrum.

ALIVD.

CEræ mellitæ, terebinthinæ, viſci præparati ana libra vna, olei lini libræ tres, litargyrij præparati, calaminaris præparati ana libra vna. Coquantur in emplaſtrum.

EMPLASTRVM STICTICVM QVA *ratione fiat attractiuum.*

ADdantur quæcunque vires attractiuas habent, aſphaltũ, & carabe, quæ lignum attrahunt, paleas, & fragmenta pannorum. Magnes attrahit ferrum. Stannum & amethiſti coloratiores attrahunt cuprum. Alabaſtrum attrahit plumbum, & lapides. Gummi, terebinthina, & aſphaltum attrahunt carnium & oſſium fruſtula. Serpentina verò eſt omnium attractiua. Hæc etſi peculiares attrahendi facultates habeant, ſimul iuncta nihilominus, & vnguentis permixta, vulneribusq; applicata cuncta trahunt.

EMPLASTRA CVM VLTRAMARINIS.

HAud prætermittere volo (inquit autor) ex vltramarinis etiam aliquot emplaſtrorum formulas addere, licet minùs dignas, quæ

quæ cum alijs à me præſcriptis abſque vltramarinis,prodant in lucem,vt tamen comparatione per experientiam facta, pateat error antiquorum,habete.

EMPLASTRVM ANTIQVORVM.

OLei oliuarum libra vna,ceræ libra vna & ſemis, litargyrij libræ duæ,coquantur in ceratū & adde thuris, maſticis, myrrhæ ana vncias duas & ſemis. Commiſceantur & adijce minij vncias tres. Malaxentur cum oleo anethino,vel ex verbaſco,vnà cum vncia ſemis camphoræ.

ALIVD.

OLei oliuarum libra vna,maſticis,thuris,myrrhæ, oppopanacis, ſerapini,ſtoracis,bdelij ana vncia vna, coquantur in formam. Poſtmodum addatur ceræ libra vna,calaminaris præparati libra ſemis. Coquantur in ceratū,& malaxentur cum oleo & camphora,vt ſupra.

CONTRA PONAM ALIVD ABSQVE *vſu vltramarinis,ex meo.*

CEræ nouæ libra vna,ſalis parthenionis,mumiæ medullinæ ana vnciæ tres,liqueſcant igne & componantur.

Inſpice quæſo lector huius poſtremi ſinceritatem, & paucitatem ingredientium,quam confer cum præcedentium vltramarinorum labyrintho, & confuſione receptorum, à Galenicis (non ſine correctione mea tamen) præſcriptorum,ac ſingulis vbi ex vtraque parte fueris vſus,iudicato.

EMPLASTRA STICTICA DIVERſa fodicatorum vulnerum & vlcerum cauernoſorum ac profundorum.

CEræ, litargyrij ana libra vna, calaminaris, colophoniæ ana vnciæ duæ & ſemis, olei communis libra vna & ſemis. Liqueſcant igne modico ſimul colophonia, oleum, & cera, poſtea lytargyrium & calaminaris in puluerem trita ſenſim inijciantur, & coquantur in emplaſtri ſpiſſitudinem incombuſta. Poſtmodũ addenda. Oppopanacis, ſerapini, bdelij, ammoniaci, galbani ana vncia vna. Præparentur tamen, id eſt in aceto coquantur priuſquam alijs admiſceantur. Additio ſecunda hæc eſt. Corallorum alborum & rubeorum, mumiæ, myrrhæ, thuris ana vncia vna, antimonij vnci. ſemis, croci martis drachmæ duæ. His pulueratis admiſce partem larignæ, & maſticis, liquata ſimul omnia effundantur, oleo quoq; hyppericonis & lumbricino, cum additione vnciæ ſemis camphoræ malaxentur in emplaſtrum & ſeruentur. Nec eſt quod iſto, ſub lunari globo quæras excellentius neque præſtantius.

ALIVD STICTICVM EMPLASTRVM.

GAlbani, oppopanacis ana vnciæ duæ, ammoniaci, bdelij ana vnciæ tres, terantur minutiſſimè, & in olla fictili vitreata poſita, nec non aceto forti vinaceo perfuſa macerentur vno die naturali. Poſtmodum igne ſuaui carbonum coquantur, vt gummi ſenſim liqueſcant, & in ſaccum effuſa colentur, exprimantur & ſeparentur à fecibus. Colatura hæc rurſum bulliat in olla ad euaporationem aceti ſemper agitando, ne gummi adurãtur ſeruentur tantiſper. Deinceps ceræ nouæ libra ſemis, olei oliuarũ libræ duæ ſenſim liqueſcant in olla, tandem inijciatur litargyrij triti libra vna & ſemis. Agitentur omnia ſimul vt permiſceantur, & ſpadicei colo-

ris

ris fiant. Tandem gummi priùs cocta ſeruata inijciãtur, pro quantitate nucis vice qualibet, quouſq; mixta colliquataq; ſint omnia. Videndum interea ne plus æquò caleſcant, ac efferueant, cùm ex propria natura gummi calida ſint.

Poſtremò tandem addantur, vtriuſq; aſtriſtolochiæ, calaminaris, myrrhæ, thuris ana vncia vna, terebinthinæ puræ vnciæ quatuor. Coquantur agitando ſumma cum diligentia. Poſtea bacillo intincto guttulæ in aquam frigidam ſtillare ſinantur, ſi digitis adhæſerit materia, mollisque fuerit, diutiùs coquantur donec dureſcat. Tum demum ab igne depoſita in magnam peluim aqua plenam effundãtur, & oleo camomelino vel roſaceo malaxentur horis tribus, vel quatuor, & ſeruentur in vſum. Quadrageſimo poſt compoſitionem anno, æquè bonum erit atq; recens emplaſtrum.

VSVS ET VIRES HVIVS EMPLASTRI.

VLcera vetera & recentia exiccat, mundificat, carnem bonam producit, conſolidat, perſanatque, vna ſeptimana magis quàm aliud integro menſe. Putrefieri non ſinit quod bonum eſt, neque malam carnem excreſcere. Neruis truncatis vel cõtuſis optimum eſt remedium. Ferrum, lignum, plumbum, & alia quæque é vulneribus extrahit. Venenoſorum animalium morſus & ictus periculoſiſſimos curat. Apoſtemata quæquæ matureſcere facit. Contra cancrum, fiſtulam, ignem perſicum, & ſimilia prętantiſſimum eſt medicamentum. Dolores in ſumma mitigat omnes.

DE VIRTVTE EXICCATIVA IN OMNIBVS.

LImaturæ ferri libræ duæ, aquæ vitrioli libra ſemis, macerentur eius menſe, poſtea reuerberentur in crocum. Addi poſſunt ad vno præparati vncias tres, balauſtiarũ drachma vna, ſucci de acatijs ad pondus omnium, fiat electuarium.

Poſt emplaſtra ſtictica eſt quòd ponamus experimenta varia, cùm ad vulnera, tum ad quæuis vlcera, & quantumuis maligna.

DE VARIIS COMPOSITIONIBVS, ET *experimentis ad omnia vlcerum vitia.*

OLei mirtini, ceræ, minij ana libra vna & ſemis, cinabaris, florũ æris, mumiæ ana vncia vna, aloe epatici vncia vna & ſemis, oppopanacis vnciæ duæ, terebinthinæ libra ſemis. Fiat vnguentum.

SECVNDVM EXPERIMENTVM.

FLorum æris libra vna, olei anethini, ceræ communis ana libr. ſemis, colofoniæ vnciæ quatuor, olei laurini vnciæ duæ, terebinthinæ libra ſemis, mumiæ, maſticis, thuris ana vnciæ duæ, ſerapini, galbani ana vncia vna & ſemis. Fiat emplaſtrum ex arte. Malaxetur oleo verbaſci.

TERTIVM EXPERIMENTVM.

SPumæ ſaturni, ceræ rubeæ, olei ana libræ tres, chelidoniæ, ſerpentinæ, guttoſæ ana vncia ſemis, maſticis, oppopanacis, myrrhæ, mumiæ, galbani ana vncia vna, ariſtolochiæ rotundæ, thuris, ammoniaci ana vncia vna & ſemis, terebinthinæ vnciæ ſex. Fiat emplaſtrum, quod malaxetur oleo de ſpica, vel oleo de lumbricis terreſtribus.

QVARTVM EXPERIMENTVM.

CEræ medionis libra vna, colophoniæ vnciæ quatuor, coralli vtriuſq;, magnetis, calaminaris lapidis, carabis, antimonij ana vncia vna, mumiæ, thuris, myrrhæ, maſticis ana vncia vna & ſemis, Fiat emplaſtrum, quod malaxetur cum oleo de camphora.

EX-

EXPERIMENTA DVLCIA QVATVOR.

PRIMVM.

MVmiæ quantum ſufficit igne tertij gradus aduratur in vitro, poſtmodum aperto vaſe per euaporationem exiccetur in puluerem.

SECVNDVM.

MVmiæ, quod ſatis videbitur, affunde olei vitellorum ouorum quantum voles, aut vtriuſque vnciç quatuor, exiccentur primò vt ſupra, & ſecundò per deſcenſum iterum in calcem reducantur.

TERTIVM.

MVmiæ probè contuſç quantumuis, & olei lini tantundem, per duos dies digerantur. Poſtea affundatur alcoolis vini tantùm vt amborum pondus referat. Biduo macerentur, & poſtmodum euaporatione vini ſiccetur materia & ſeruetur.

QVARTVM.

M*Vmia aduratur in cinerem, vſque dum alium colorem acquirat, & ex eo paretur lixiuium,* quod in ſiccitatem excoquatur, & conſolidetur.

ALIA DVO EXPERIMENTA EX carabe, vel ſuccino.

PRIVS AD VLCERA DEPASCENTIA.

CArabis, & petrolei, vtriuſq; quantum videbitur, coquendo ſoluantur in liquorem, qui deinceps exiccetur.

ALTERVM AD VLCERA CAVERNOSA.

Carabe deſtilletur artificioſe, & exiccetur iterum.

EXPERIMENTA DVO EX MYRRHA, *fœtidis vlceribus curandis.*

Myrrha digeratur in alcoole vini quinque diebus,& exiccetur.

ALTERVM.

MYrrha cum tragacantho per descensum destillata priùs exiccetur. Hoc puluere genus omne putridorum vlcerum persanatur à radice ad superficiem.

Iam ad vnguenta calamum applicemus.

VNGVENTA AD VLCERA, EX *venereo morbo profluentia.*

LItargyrij, minij ana vncia semis, olei mirtillorum vnciæ tres, aloeepatici vncia vna & semis, florum æris pręparatorũ drachmę tres, terebinthinæ drachmę duę. Fiat vnguentum per decoctionem.

ALIVD AD OMNIA SIMILIA VLcera venerea persananda.

OLei de mumia vnciæ tres,& drachma vna, florum æris drachma semis, mastices, myrrhę, thuris, mumię ana vncię duæ & semis, aloeepatici quantùm sufficit, terebinthinę lotæ vncię tres & semis. Fiat vnguentum,&c.

ALIVD AD EVNDEM EFFECTVM.

ARgentum viuum, per salis nitri vires, in olei formam adducatur,& tum demum vnguentis permisceatur, & quantò magis ex venere sunt orta, tantò citiùs curat vlcera.

VNGVEN-

VNGVENTVM AD OMNIA VVLnera totius corporis, intestinorum vulneribus dumtaxat exceptis.

AXungiæ, butyri ana libra vna, liquoris parthenionis, consolidę aureę, consolidę maioris ana vncię quatuor, serpentarię, plantaginis ana vncia vna & semis. Omnia simul mixta veteri suo more decoquantur ad vnguenti vel butyri formam. Addantur visci lumbricorum vncia semis, medullæ bouis vncię tres, mumię nostratis vncię quatuor, cerę quod satis sit ad vnguentum in formam reducendum. Vestra iam voluite reuoluiteque recepta, vestra scripta legite (inquit Paracelsus) videte Galenici, num ipsa simul omnia, hoc vnicum à me iam positum virtutibus æquare valeat.

ALIVD HABETE.

BVtyri crudi, mumiæ, medullæ ana libra semis, aristolochiæ rotundæ, consolidæ aureę ana vncia semis. Ex permixtis liquoribus fiat vnguentum. Iterum videte si huic vnico vestris omnibus receptis oculum eruere valeatis. Verùm ne fortè existimetis me vos Heluecticis vnguentis tantùm expeditos velle (quæ nihilominus in plurimis exercituum cōflictibus, cuncta vestra medicamenta, chirurgosque vestros pudefecerunt) hoc etiam atque etiā perlegite, inquit Paracelsus.

ALIVD VNGVENTVM PARACELSI.

MEllis crudi libra semis, succi parthenionis, peruincæ, pyrolę singulorum vnciæ quatuor & semis. Inde mixturam in vnguentum facite.

ALIVD EIVSDEM AVTORIS.

MEllis crudi libræ sex, visci consolidæ maioris libræ duæ, croci martis libra semis. Permisceantur in vnguentum. Si præscri-

pta iam à me recepta prę manibus allata sumpseritis, quod non facilè feceritis ob odium, tum primùm intelligetis ab experientia, quàm enormes errores commissi fuerint olim in vestris. At si fortasse hæc nostra iam posita minùs digna videantur, quàm vt recipiatis (quæ communis est Atheniensis doctrinæ sectatorum conditio, vt quò meliora quęquæ fuerint, eò minoris facere) iamiam altiora vobis proponam, vt sat sit vobis quod contemnatis.

EN ALIVD EIVSDEM.

TErebinthinæ, olei lini ana libræ tres, florum æris, croci martis, salis fusi ana vncia vna, liquoris parthenionis vnciæ quatuor. Coquantur in spissitudinem satis corpoream. *Et quamuis ego hoc* vnguentum non vocem balsamũ, vt vestra est consuetudo, nihilominus quotquot habetis balsama cõferte, quibus huic vnico meo recepto rursus oculum eruite, si valetis: ait autor.

ALIVD EX EODEM AVTORE.

TErebinthinæ, mellis cocti, succi parthenionis, serpentariæ ana libra vna. Coquantur simul in suam spissitudinem.

In hisce meis receptis quærite, si corpus vnicum vltramarinum inueniatis. *Dico* certoque certiùs assero *vestris illis vltramarinis,* plùs impositum fuisse hominibus ægris, quàm probè cum ipsis actum. Cæterùm credite mihi fideliter asserenti, Græca, & Arabica recepta regiones alias omnes præterquàm suas perditissimè seducere. Hæc Paracelsus.

ALIVD EIVSDEM AVTORIS RECEPTVM, IN *quo mumia potentissimè dominatur, ad omnium vulnerum curam.*

OLei anethini, lini ana libra vna, terebinthinæ lotæ vnciæ tres, carabis triti vncia vna, colcotharis, croci martis, florũ ęris ana vnciæ duæ. Fiat viscus.

ALIVD SIMILE EX EODEM.

OLlei ouorum vnciæ decem, olei nucum libra vna, olei lini vncia ſemis, carabis contuſi drachmę duę. Coquantur in viſcum, & addatur viſci conſolidæ maioris, & lumbricorũ ana vncia ſemis. Quid opus multa variaque me recepta ponere latiùs, cùm duo, vel tria tantùm eorum quæ præſcripſi, ad omnium vulnerum genera ſufficiant. Mihi magis tribui poſſet inſcitiæ quàm laudi. Sed antea factum ea de cauſa putetis, quò conſtet omnibus palamq; fiat, veſtra & non mea cõtemtu digna potiùs eſſe quàm lectu. Minimum ſiquidem eorum quæ præſcripſi, omnia quę vos ſcripſiſtis aut ſcribetis vnquam, ex eo fundamento, excellit. Sed quòd varia chirurgorum capita ſenſuſque diuerſi, vt vni placeat illitus, alteri potio, tertio frixum vel aſſum, quò omniũ appetitibus ſatisfiat, hęc plura notate quę ſequuntur: ſatiate vos in omnibus.

VNGVENTVM MVNDIFICATIuum & corroſiuum.

MEllis ſyluestris libra vna, aloe epatici vncia vna & ſemis, aluminis vſti & aceto aliquoties extincti vncia vna, ouorũ vitelli numero viginti terebinthinę libra ſemis. Agitentur omnia ſimul in pultem, & lentè coquantur in ſartagine munda, ad formam vnguenti ſubnigri vel ſpadicei coloris, quo quidem ad extrahendum virus ex omnibus vitijs, atque defectibus vtendum.

VNGVENTVM ATTRACTIVVM.

PYra pinea ex abiete recentia vel coni numero viginti, coquantur in aqua ad extractionem reſinę, ſeparetur, & addatur æquali portioni terebinthinæ, ac medietati alterius partis reſinæ. Bulliant ſimul in vnguentum.

VNGVENTVM ALIVD AD EVNdem effectum.

GVmmi oppopanacis vncia ſemis,ſerapini,galbani,ammoniaci ana drachmæ duæ,bdelij drachmę ſex. Soluantur in aceto,& colentur,ac addantur reubarbari drachmæ duę,ephemeri non lethalis radicum drachma ſemis,carabis vncia ſemis. Trita reducantur in vnguentum pro more ſolito.

VVLNERVM STICTICA FODIcatorum vnguenta varia.

PRIMVM.

CEræ libra vna,picis Gręcę vncię tres, igne lento carbonum liquefiant,& ſequentes pulueres inijciantur,carneoli, corallorũ rubeorum & alborum,magnetis,calaminaris lapidis ana vncia ſemis,carabis,maſticis,thuris,ana drachmę ſex,myrrhę, mumię ana vncia vna & ſemis. Contuſa minutiſſimè ſenſim inijciantur & ſucceſſiuè,& optimè permixtis omnibus adijciatur vncia vna & ſemis terebinthinę, ſemper agitando quouſque frigeſcant. Malaxentur poſtmodum axungia titimalli piſcis. Vnguentum hoc nedum ad vulnera,verumetiam ad vlcera quæuis eſt efficaciſſimum.

SECVNDVM VNGVENTVM.

CEræ virgineę,picis Gręcę ana libra vna,terebinthinę vncię tres, liquefiant igne lento ſuper prunas,quibus commiſceantur infra poſiti pulueres. Maſticis vnciæ tres,carabis flaui vncia vna & ſemis. Permixta ſimul omnia coquantur leniter ad quartam horę partem,& mox addantur mumię vncię duę, thuris, myrrhę ana vncia ſemis. Coquantur in vnguenti formam ſemper agitando,

malaxen-

malaxentur postmodum axungia dicta, camphoræ tamen vncia semis admixta.

VNGVENTVM STICTICVM TERTIVM.

CEræ libra, colophoniæ, picis nigræ communis ana vnciæ tres. His liquefactis gummi ammoniaci vnciæ duæ inijciantur, bdellij vncia vna, magnetis per se tusi vnciæ quinque, carabis flaui vnciæ tres. Mixta simul omnia impastentur cum oleo vitellorum ouorum. Excellentissimum est instauratiuum, ad vulnera ab imperitis chirurgis deprauata.

VNGVENTVM STICTICVM QVARTVM.

OLei communis, ceræ virgineæ, litargyrij aurei puluerati singulorum libra vna, liquata simul coquantur in vnguentum, cui quidem additionum trium subsequentium vna potest admisceri.

ADDITIO PRIMA.

AMmoniaci, bdelij ana *vncia semis, galbani, oppopanacis ana, drachmæ sex. In aceto dissoluta, cocta, & per pannum li*neum colata, permisceri possunt vnguento postremo, adiunctis calaminaris lapidis, corallorum amborum, magnetis ana vncia vna & semis, thuris, masticis ana vncia vna. Et postremò addantur terebinthinæ vnciæ tres, olei anethini vncia semis. Malaxentur cum axungia titimalli, vel cum oleo quouis in emplastrum.

ADDITIO SECVNDA.

CErati prædicti quantùm videbitur oppoponacis cū aceto *præparati vt supra* vnciæ tres. His optimè permixtis addantur mumiæ vnciæ tres, aristolochiæ, masticis, thuris, myrrhæ ana vncia semis, terebinthinæ vnciæ tres, olei laurini vnciæ duæ, camphoræ drachmæ duæ. Impastentur cum oleo camomillæ.

ADDITIO TERTIA.

PRæparati vt supra cum aceto ammoniaci vnciæ quinque, sanguinis draconis vnciæ duę, picis naualis vncia vna, colophonię vncię tres, masticis, thuris ana drachmę sex, myrrhę vncia vna, therebinthinę vnciæ quatuor. Omnia simul impastētur oleo laurino.

VVLNERVM STICTICVM EMPLAstrum ad symptomata arcenda.

CEræ virgineę, olei vulnerarij ana libra vna & semis, lithargyrij aurei libra, calaminaris lapidis libra semis, reducantur ad cerati formam, cui etiam addantur vernicis cum herbis vulnerarijs temperatæ librę tres, terebinthinæ lotę quod satis esse videbitur. Coquantur in ceratum.

PARACELSO PECVLIARE STICTICVM, fodicatorum vulnerum emplastrum.

LIthargyrium aureum pro discretione sumptū, coquatur in vernice horis decem, ac dum fiat massa dura, quæ puluerari se permittat. In aliquo præscriptorum ceratorum dissoluto, cum reliquis gummi & pulueribus, hic postremò paratus puluis admixtus, optimè omnium mihi successit, ait autor.

VVLNERARIAE POTIONES.

HErbę de cornibus cerui manipuli sex, pyrolę, consolidæ aureæ, aristolochiæ, parthenionis ana manipulus vnus, agrimoniæ manipuli duo. Digerantur in optimo vino recenti, fimi calore, postea vinum innouato, rursusque digeri finito, idque tertiò, per mediam hyemem, ex duabus mensuris hac ratione sex conficies.

ALIA

ALIA POTIO VVLNERARIA.

CEruisię recens coctæ mensuræ viginti, succi herbæ de cornibus cerui mensura vna, simul digerantur vt supra.

ALIA.

CIceræ mellis, recens coctę mensurę triginta, serpentinæ, agrimonię ana manipuli quatuor, parthenionis manipuli sex. Digerantur vt præcedentia.

ALIA.

SVprema potio vulneraria, fit ex succo de cornubus cerui destillato, cuius haustus sit coclear semis, & pręterea nihil bibatur amplius, eo ipso fœlicissimè sanatur omne vulnus. Videte si quid excellentius habeatis, hoc adferte nobis in lucem, ait autor.

ALIA POTIO VVLNERARIA.

PYrolę manipuli duo, ciclaminis, saniculæ ana manipulus vnus, alchimillę manipulus semis. Coquantur in duabus mensuris vini iuxta communem vsum. Potetur manè & vesperi. Herbæ autem à quibus decoctionem habuimus, vulneribus cum pauco sale admixto superligentur. Caue ne interea medicamentis alijs vtaris.

ALIAE SEX POTIONES VVLNERARIAE.

PRIMA.

SAniculæ, pyrolæ, centaureę, betonicę ana manipulus vnus, consolidæ regalis, agrimoniæ ana manipuli duo, coquantur in vino veteri albo & optimo, calore balnei clauso cantharo vna hora vel altera, vt vinum respirare nullo modo valeat.

SECVNDA.

OPhioglossi manipuli tres, alchimillæ manipuli duo, pyrolæ minoris manipulus vnus, periclimeni manipulus vnus & semis,

reubarbari vncia vna, reuponticæ vnciæ tres, coquantur omnia simul in vino vt supra cantharo clauso.

TERTIA.

ANgelicę vncia semis, mumię vncia vna, spermatis cæti drachmę duę, glandium vncię duę, cōsolidę minoris manipuli duo, ciclaminis vncię duę, pyrolę vtriusq; ana manipuli duo, vini quod satis esse videbitur. Poterit & aquæ pars addi tertia pro arbitrio. Coquantur vt supra.

QVARTA.

PYrolę minoris aquæ destillatæ mensura vna, in qua quidē aqua, eiusdem pyrolæ manipulus vnus, saniculę, vincę peruincæ ana mapulus semis, coquantur ex priore processu.

QVINTA.

BAccarum iuniperi librę duę, pyrolę vtriusque, periclimeni, saniculę albę radicum ana manipulus semis, ophioglossi manipulus vnus & semis, consolidę maioris, aristolochiæ, vel symphyti ana vnciæ quinque persicariæ vnciæ quatuor. Pręparentur ex arte destillatoria. In eadem aqua destillata coqui poterunt herbæ vulnerales ad libitum, vt expedire videbitur medico, baccis iuniperinis iterum additis, cum cinamomo.

SEXTA POTIO VVLNERARIA.

FLorum spicæ manipulus vnus, hyppericonis aut perforatæ manipuli quatuor, verbasci manipuli duo, betonicæ, centaurcę minoris, prunellæ ana manipulus semis. Præparentur vt antea.

DE OPPODELTOCHO VNGVENTO.

OPpopanacis, bdelij ana vncia vna, serapini drachmę duę. Aceto contemperentur satis liquidè, per pannum colentur, & excoquantur

quantur in ſpiſſitudinem mellis. Addantur mumiæ drachma vna, ariſtolochiæ rotundæ drachmæ tres, liquoris de cachimia tantùm vt reliquorum omnium. Fiat emplaſtrum. Alia duo oppodeltoch reperies infra, libro de curationibus, vnum ad apoſtemata cõmunia, alterum ad cinzillam.

VNGVENTVM ANODINVM.

Spernioli, ſucci ſolatri ana vncia vna, liquoris vernicis vncia ſemis. Reducantur in formam vnguenti.

VVLNERARIA OLEA VEL
balſama quatuor.

PRIMVM.

IN oleo vel in balſamo, florum camomillæ, roſarum rubearum, prunellæ ana manipulus vnus, hyppericonis manipuli tres, centaureę, chelidonię ana manipulus ſemis, digeri ſinantur ad ſolem, clauſo vitro menſibus duobus. Loco balſami ſumi poteſt terebinthina. *Hoc oleo balſamito vulnera perſanantur admiranda, ſine dolore. Anno completo,* per expreſſionem balſamum ſeparari poterit ab antiquis iam floribus, & recentibus rurſum expleri, ad nouas virtutes attrahendum. S

SECVNDVM.

BAlſami iam proximè parati quantùm videbitur, ophiogloſſi, pyrolæ minoris, agrimoniæ, ſaniculæ ana manipulus vnus, florum hyppericonis manipuli duo, conſolidę maioris manipulus ſemis, vermium terreſtrium repurgatorum numero centũ. Confundantur omnia ſimul, & ſoli exponantur donec optimè digeſta ſint. Iſto balſameleo pariter vulnera citra dolorem perfectiſſimè curantur. Addi poſſunt mumiæ, maſticis, myrrhæ, thuris ana ad

libitum & hyeme loco herbarum præſcriptarum, earum ſemina, digerique.

TERTIVM.

OLei communis libra ſemis, terebinthinæ vnciæ tres, florũ hypericonis tantum, vt oleum in mollem paſtam cum cęteris efficiatur, per contuſionem. Addatur florum verbaſci tertia pars omnium, & vini ſeſquimenſura. Coquantur omnia ſimul ad vini conſumptionem. Poſtmodum ſoli exponantur ſuo tempore digerenda. Laudabile balſamum habebitur ad mirabiles effectus.

QVARTVM.

VErnicis ex carabe flaua decoctæ quantum *videbitur, herbis &* floribus antea dictis expleatur, & exponãtur digeſtioni ſolis. Si verò maſticis tantum quantum vernix fuit addatur, & myrrhæ, thuris ana medietas eius, atque poſt ſuam digeſtionem, *iuxta pro*portionem compoſiti, mumiæ pars aliquota, mirabilius efficietur. Eadem vernix cum oleo vulnerali ſupra poſito, & optimo vino decoquatur, ad mirandas virtutes etiam acquiret.

OLEVM VVLNERVM ET VLCERVM
conſolid..t..uum, aut incarnatiuum.

MErcurij præparati in puluerem vnciæ duæ, aquæ regiæ vnciæ decem, per deſtillationem aliquoties in balneo repetitam in oleum reducatur. Hoc citiſſimè vulnera curat, ac vlcera. Verùm quia ſpumam efficit oſſaq; denigrat, cum cautela fuerit vtendum.

VVLNERVM INCARNATIVVM.

CInerum plumbi, vel ceruſſæ libra vna, coquatur in aceto quatuor horis. Incarnatiuum exhibẽt per ſe, vel cum alijs permixti cineres eiuſmodi.

CON-

CONCLVSIO PRAEPARATIONVM.

HActenus quæ de medicamentorũ præparationibus dicta sunt, vsum & applicationem requirunt. Proinde ad morbos ipsos

HActenus quæ deduximus opportunum, omissis multis inutilibus præfationibus, quæ nulli negotio magis quàm replendæ papyro conueniunt. Nostrum enim non est institutũ centones in medium proferre, sed pauca sine fastu pompáve sermonis eloquentię, quæ, sola experientia, atque veritatis ornatu decorata, non verentur cum cæteris in lucem prodire, veris medicis proponere, qui nõ per fenestram, sed per ostium ad suã intrarunt professionem. Multi ad medicinam vocati sunt, pauci verò electi. Eorũ autem qui præter vllam vocationem violenter, atq; temere sese in eam ingerũt, infinitus est numerus. Non postremis hęc, sed electis duntaxat, ijsq; vocatis, qui ad electionem disponi se facilè patiuntur, scripta sunt. Habeant igitur isti nostros qualescunque labores, ac potiantur eis, quos æquo & liberali animo libenter suscipimus, in congerendis tanquam in fasciculum Paracelsi flosculis. Ad curas igitur morborum vt veniamus, hac secunda parte præscriptas præparationes, est quod in vsum adaptemus.

FINIS SECVNDI TRACTATVS

TRACTATVS TERTIVS, DE MORBORVM CVRIS, EX MEDICINA CHEMICA Paracelsi.

DE ADVSTIONVM EXTINCTIONIBUS, *per extinctiones etiam remediorum, factis.*

RECENTIS butyri quantùm videbitur, liquefiat igne, ac in aquã recentem & frigidam extinguatur, agiteturque lignea spatula, donec albescat plurimum. Abiecta postmodũ aqua, vbi postremã feceris extinctionem, pluribus enim opus erit, vngatur adusta pars bis térve, aut pluries die quolibet, vt locus affectus semper pinguescat eo butyro. Prodest omnibus adustionibus, ligno, lacte, oleo, ac similibus illatis.

CVRA POSTMODVM ESTO.

SI profundæ sint vlcerationes, à caloris extinctione, quæ semper præcedere debet, curandæ sunt vulnerarijs stiticis emplastris, præscriptis in secundo tractatu.

DE ADVSTIONIBVS EX METALLIS, *ob insitum mercurium crudum venenatis.*

LAridum porcinum liquefactum, & calidissimum effundatur in aquam solani vel solatri, & agitetur bacillo tantisper, donec in formã vnguenti redigatur. Superligetur vsque in omnimodam extinctionẽ. Deinceps curentur cõmunibus vel strictis emplastris.

DE

DE ADVSTIONIBVS EX MERCVrio crudo.

POtissimùm contingunt in amalgamationibus aurifabris, etiã chemistis in his, & in sublimationibus cinabaris, vnde nonnunquã dolorem dentiũ, aut membrorum tremorem sibi contraxerunt. Abluendi dentes aqua lauendulæ, membra verò aqua vitæ, sæpiùs. Extinctio autem adustionis fit, superposito panno lineo lacte calente madido, vigesies, pluries, ac toties donec fit extinctus ardor. Postmodum vnguentis ex butyro vel adipe suilla factis vt supra, & superpositis, curetur ad completam extinctionem. Qua tandem percepta curabitur vnguentis & sticticis emplastris cum colophonia compositis.

DE ADVSTIONIBVS A SALE, VITRIOlo, alumine, &c.

OLei nucum libra semis, ceruini seui libra vna, butyri in áqua extincti libra vna & semis. Ex omnibus fiat vnguentum, quo bis die quolibet curentur vsque ad extinctionem, & deinceps vulnerarijs vnguentis, balsamis, vel pulueribus, vt minores cicatrices relinquantur post curam. Eiusmodi adustiones vt plurimùm contingunt tinctoribus, ob alumina quibus vtuntur.

DE ADVSTIONIBVS A SVLPHVRE SALE, nitro, & aquis fortibus.

BVtyri recentis libra vna, olei nucũ, seui ceruini ana libra semis, medullæ tauri vnciæ tres. Liquefacta simul, & calidissima extinguantur in aqua nympheę, aut simili, quater vel ampliùs, & agitentur in vnguentum, quo perungatur locus affectus. Mox atque incaluerit, innouetur vnctio, idque toties donec ardor sedatus sit. Cura fit ex vulnerarijs vnguentis. Quæ verò per chemicas aquas euene-

rit, post caloris extinctionem, curentur oleis, vel balsamis vulnerarijs, & sticticis emplastris.

DE ADVSTIONIBVS EX FVLMINE, MEMBRIS *prorsum non absumptis.*

SPermatis ranarum destillati, succorum sedi, cancrorum *fluuialium* partes omniũ æquales, admixto modico vitriolo, & myrrhæ parũ, caloris ardorem extinguent. Cura tandem fiat vnguentis ad alias adustiones præscriptis. Si tamen consumptum fuerit membrum, vt reparari nequeat, ambustum à sano separandum est hoc vnguento. Colophoniæ libra vna, *picis* cõmunis libra semis, ceræ venciæ tres, terebinthinæ & olei pusillum, *reducantur in vnguentum*, quo quidem applicato, mortuum à viuo decidet. Postmodum ligetur & curetur sticticis emplastris.

DE ADVSTIONIBVS A SPHERV- *lis bombardicis.*

SVcci sedi, aceti rosacei, succi solani, succi nympheæ, cancrorum fluuialium ana. Eiusmodi succis omnibus per pannum expressis, lauandum, atque madefaciendum vsq; in extinctionem, postea curandum erit vulnerarijs vnguentis & sticticis emplastris.

Complures fieri possunt extinctiones per succos limacum, lumbricorum, ranarum, sedi, solani, nympheæ, camphora, atramento sutorio, & similibus. Verùm præ cunctis omnibus excellentissima est ea quæ fit aceto rosaceo, cum succo cancrorum fluuialium. Si tamen adustio lethalis esse videretur, intrinsecùs esset restringuendum aqua vel succo prunorum cypriorum minorum, hausta, vel succo herbæ pistinacæ, lacte, zytho minore, succo pomorum, & similibus.

AD ADVSTIONES, ET RIGIDOS ALGORES, *vtrinque remedium indifferens.*

OLei costi libra vna, seui hircini libra semis, ceræ vnciæ nouem. Fiat vnguentum singulis quaternis horis applicandũ, vel innouandum, sæpiùs, vt eo liquore pars affecta semper madeat.

ALIVD AD EVNDEM EFFECTVM.

OLei ex laganis auium vnciæ decem, adipis cerui vnciæ duæ, ceræ, liquorum ex ouis ana vncias quatuor. Mixtis vtendũ. Sufficiens est remedium ab initio curæ vsque in finem, citra quoduis aliud medicamentum. Mumiæ siquidem in ipso sita est frigoris, & caloris potissima cura.

DE ESTIOMENO.

LItargyrij libra vna, tartari calcinati libra semis, salis communis, aluminis rupei quod expedire videbitur, ignis gradu quarto reuerberentur, & per aquam fontanam ab eis extrahatur alcali. Addi *possunt ad eius extracti vnciam semis, pulueris chelidoniæ*, gallarũ *ana vnciæ duæ. Fiat puluis.*

ALIVD PRO EODEM.

AVri pigmenti vnciæ tres, aluminis calcinati vnciæ sex, reducantur in alcali. Addi possunt ad eius præparati drachmas sex, liquoris mumiæ drachmæ duæ, olei rosacei vncia vna & semis, muscilaginis seminum psillij ad pondus omnium. Fiat ex istis cataplasma vel vnguentum. Si tamen ardores aut inflammationes adfuerint, *illinenda* sunt vlcera oleo camphoræ priusquam applicetur vnguentum.

De eodem siue lupo, & herpeta mordace, infra lege vbi de cura herpetæ agetur.

DE ALBORA.

Limaturarum ſtanni,plumbi,argenti ana drachma vna, in albuminum ouorum coctorum aquæ deſtillatę libra ſemis macerentur,hac madefiat albora.

DE ALCOLA.

Realgaris præparati,& ſucci chelidoniæ quantùm ſufficit ad vnguentum.

DE ALOPETIA.

Picis calcificum libra vna,colophoniæ libra ſemis, *bituminis de* cornibus drachma vna,caſei præparati libra ſemis.Fiat vnguentum.

ALIVD AD ALOPETIAM REMEDIVM.

Diebus nouem cōtinuis vngatur caput gilla,& dolores mitigentur vnctione aſſidua cum oleo.

AD ALOPETIAM, COSSATVM, VARIOLAS, & malum mortuum cura.

Mercurius ſolis intrinſecus hauſtus,& extrinſecus inunctus, à radice curabit,nedum iſtos, verumetiam alios plæroſque morbos curatu difficilimos.

DE ANTRACE.

Antrax eſt apoſtema generatum ex realgare mercurij, quod in radice venarum oritur, exitum ſibi faciens, manente nihilominus in ſuo centro radice curandum eſt hoc diaphoretico medicamento.

DIA-

DIAPHORETICVM.

VIni correcti vnciæ decem, theriacæ vncia ſemis, myrrhæ, croci ana drachma vna, liquoris zingiberis, piperis ana drachma ſemis. Miſceantur in potionem cuius vncia ſemis vice qualibet cum optimo vino bibatur.

DE APOSTEMATE COMMVNI.

CVretur oppodeltoch ſuperiùs in præparationibus poſito, quod huic & omnibus alijs eſt præſtantiſſimum vnguentum.

DE ARENA, PRVINA, VEL GRANDINE.

SAxifragi vncia vna, boracis drachmæ duę, ſalis gemmæ drachmę ſex, ſalis fuſi drachma vna. Stratificata reuerberētur viginti quatuor horis ignis gradu quarto. Poſtmodum extrahatur eius alcali. Doſis eſt drachma ſemis in optimo vino.

ALIA EIVSDEM MORBI CVRA.

SAxifragi libra vna, reuerberetur per ſe ignis ſupremo gradu. Tandem ad eius reuerberati vnam vnciam, addatur alcali ex radicibus raphani maioris drachma vna, alcali ex radicibus petroſelini ſcrupulus vnus. Miſceantur. Doſis eſt ſcrupulus vnus in duos vel tres. Addi etiam poſſunt, ad eius præparati ſaxifragi drachmam vnam, ſeminis apij, erucæ ana drachma vna, medonis clarificati vnciæ decem. Doſis eſt à ſcrupulis quatuor in ſex vel ſeptem.

DE ASCITE.

STanni purgati vncia vna, antimonij vnciæ duę, cineris naturę ad pondus omnium, reuerberentur horis viginti quatuor. Poſtmodum ad eius calcinatæ materiæ partem vnam, addantur alcoolis vini partes quindecim, & fiat alcali. Doſis eſt drachma vna in

drachmam vnā & semis. Addi possunt ad huius præparati drachmam semis, sanguinis draconis drachmæ duę, liquoris tapsi vncia vna, misceantur. Dosis est vncia semis.

DE ASTCACHILO.

POst panaritij curam vtendum est hoc emplastro. Olei de vitellis ouorum vnciæ duę, cerę vncia semis, colophoniæ vncię tres, myrrhę rubeę ad pondus omnium. Fiat emplastrum ex arte.

DE ASTHMATE.

SVlphuris fusi libra vna, de flaccis sandali rubei, *cupressi*, *pini ana* libra etiam vna, stratificentur & reuerberentur, atque ex eis trahatur alcali. Huius vncię decem, & myrrhæ vnciæ quinque sublimentur. Deficientibus omnibus alijs medicamentis, *istud erit vltimum* & optimum remedium. Addi possunt ad huius præparati sulphuris vnciā semis, thebaici correcti vncię tres, theriacę quantùm sufficit ad bolum formandū. Dosis est scrupulus vnus in duos, vel in drachmam vnam.

DE AVRIVM TINNITV, SVRDITATE, *visus hebetatione, &c.*

AVricularum pendulæ partes pungantur in balneo, vt sanguis exeat. Si hoc non iuuerit, applicentur ventosæ post aures. Si rursum non iuuerit, sectio fiat sub lingua. Post quod nullum est remedium.

DE BOCIO.

PRouocentur menstrua ad hunc modum: Liquoris pulegij, artemisiæ ana vnciæ tres, vini correcti vnciæ septem, de liquoribus splenis bouis castrati vncia vna. Reduc ad mixturam. Dosis *est* vncia

cia ſemis manè & veſperi. Addatur aqua ex fruticibus ſauinæ, vel oleum ex granis eiuſdem.

Item prouocentur hoemorrhoidæ ad hunc modum: Serapini colati vncia ſemis, bdelij, maſticis ana vncia vna. Fiat emplaſtrum per ſe, & applicetur hoemorrhoidarum loco.

DE BRANCO.

HVius cura in arcanis *conſiſtit, & in aqua prunellæ, tum in gargariſmis.*

Piretri vncia vna, ſucci hyppericonis vnciæ duæ, ſucci perſicariæ vnciæ tres, oximellis ſtillitícij ad pondus omnium, commiſceantur in gargariſmum.

ALIVD.

LIquoris mumię vncia vna, ſucci perſicarię vncię duę, aceti communis vnciæ tres, fiat gargariſmus.

DE BVBONE VENEREO.

MAturetur primùm *hoc vnguento: De quatuor reſinis vncia ſemis, de liquoribus altheæ, biſmaluę ana vnciæ tres.* Fiat mixtura. Curetur poſtmodum oppodeltocho hoc vnguento.

OPPODELTOCH.

DE quatuor ſeminibus incarnatiuis vncia ſemis, ceræ, colophoniæ, ana vnciæ duæ, picis naualis vnciæ tres. Reducantur in emplaſtrum.

DE CADVCO, ET SVIS SPECIE-
bus, analepſia, catalepſia, & epilepſia.

VItrioli cuperoſi libra vna, ſeparetur à ſuo phlegmate per deſtillationem, hoc rurſum ad colcothar affundatur, cohobando

quater vel sæpius igne quarti gradus. Dosis eius est scrupulus semis in scrupulum vnum, ante & post paroxismum. De hoc lege latius in præparamentis, vbi de spiritu vitrioli agitur supra suo loco. Addi possunt ad vitrioli præparati huius drachmam vnam, liquoris visci quercini, orizontis ana drachma semis & grana tria. Fiat mixtura. Nuca poterit inungi pinguedine castoris.

DE CALLO.

Olei rosarum vnciæ sex, calcis viuæ extinctæ vnciæ tres, camphoræ drachmæ quinque. Fiat mixtura, & superponatur loco vnguenti. Si verò callus in vlcus transijsset, vtendum foret hoc emplastro. Spernioli vncia semis, olei de cāphura drachmæ duæ, succi papaueris, hyosciani ana ad pondus omnium. Fiat emplastrum ad sedandum dolorem caloremque extinguendum. Postmodū persanetur hoc remedio. Emplastrum apostoliconis, diachilonis ana vncia semis, mumiæ vnciæ tres, cerussæ drachmæ duæ, camphoræ drachma vna, misceantur & coquantur in vnguentum.

DE CAMBVCA.

Curatur vnguento hoc, & oleo camphorato.

CAMPHORATVM OLEVM.

Camphoræ drachmæ duæ, vitellorum ouorum vncię quatuor. Fiat mixtura, quæ posita super marmor, vertitur in oleum.

EMPLASTRVM.

Mvmiæ vncia semis, resinæ de botin ablutæ per rosaceam aquā, quantùm sufficit pro incorporatione. Fiat emplastrum.

ALIA

ALIA EIVSDEM MORBI CVRATIO.

MErcurij ex venere confecti pars vna, olei vitrioli non rubei partes viginti quinq;. In aqua parthenionis duodecim haustibus exhibeatur, diuersis vicibus. Postmodum curetur vnguento oppodeltoch, vel vnguento ex mercurio hoematino extrinsecus.

DE CANCRO.

LItargyrij triti libra semis, aquæ salis, aluminis ana libra vna, aceti libræ quatuor. Simul bulliant omnia sensim vsque ad exiccationem, affundatur postea aqua fontana, & calido loco macerentur horis duodecim, vel circiter, & inde mox exiccari sinantur. Pręparatum habebitur litargyrium ad cancrum, & ad fistulas.

Addi possunt ad istius litargyrij præparati vncias tres, succi marrubij, persicariæ ana vncia vna, olei vitellorum ouorum quod satis videbitur ad formandum vnguentum.

EIVSDEM ALIA CVRA.

HVius morbi cura triplex est, prima physica, per quam hoemorrhagiales menstrualesque fluxiones amouendæ sunt: secunda chirurgica per anodinum vnguentum mortificat: & tertia pariter chirurgica vnguento consolidatiuo persanat.

Glutinis aquatici aquæ destillatæ libra vna, colcotharis, florum æris ana vncia vna & semis. Mixta simul vlceri superponantur, ac maneant vsque dum putrescant, quod plærunque die quarto solet fieri. Deinceps ablatis, apponatur mundificatiuum ad noli me tangere infra præscriptum, & postquam extraxerit putridam omnem materiam, super spargatur puluis infra mox positus.

Puluerum ex succo chelidoniæ, parthenionis, centaureæ ana vncia semis, mumię vncia vna, manè & vesperi quoties ligabitur.

ANODINVM VNGVENTVM.

SPernioli, ſucci ſolatri ana vncia vna, liquoris vernicis vncia ſemis. Reducantur in formam vnguenti.

MVNDIFICATIVVM.

AVripigmenti vnciæ quinque, fuliginis vncia ſemis, ſalis armoniaci vnciæ tres. Reducantur in reuerberationem quarti gradus per diem integrum, & inde fiat alcali. Addantur ad eius auripigmenti præparati drachmas quinque, cinerum ex fimo columbino, & olei vitellorum ouorũ, quantùm ſufficit ad formandum vnguentum.

EIVSDEM MORBI CANCRI ET FISTVlarum certißima cura.

PRæparati maximi ex mercurio drachma vna, oleorum, de lateribus verto vel quarta libræ pars, terebinthinæ libra ſemis, cariophillorum olei per mixtionem facti vnciæ duæ. Miſceantur & per balneum deſtillentur. Deſtillato huic poſtmodum adiungantur, maſtices, myrrhæ, thuris ana vnciæ tres. mumiæ verto vnus vel quarta pars libræ. Omnia ſimul commixta per alembicum rurſus deſtillentur in oleum. Fiat linimentum quo perungantur vlcera dicta, poſtmodum emplaſtro ligentur.

Lotio quædam linimentum præcedere debet, vt Aluminis vncia ſemis, ſalis vncia vna, mellis vnciæ duæ, vini & aquæ ana libra vna. Per diſſolutionem commiſceantur, & hoc liquore lauetur.

Linimenta ſupra ſcripto longè præſtãtiora ſunt, olea dulcia, antimonij, plumbi, & mercurij.

DE CANCRENA.

SVccorũ nenupharis, ſolatri, papaueris, lolij, ana vnciæ duæ, opij vnciæ quindecim, mandragoræ drachmæ tres, ſucci ex radicibus hyoſciami

hyoſciami vnciæ quinque. Reducantur in vnguentum cum oleo de litargyrio.

DE CARBVNCVLO.

Cura habetur infra de ſquinancia.

DE CELSA.

Cura ponitur infra de teſtudine.

DE CEREBRI DOLORIBVS, HEPAtis defectu, atq; debilitate ſplenis.

ARgenti laminati drachmę tres, ſalis gemmæ drachmę ſex. Stratificata reuerberentur viginti quatuor horis, poſtea extrahatur alcali. Hoc iniectum in alcool vini maneat diebus aliquot, & reſoluetur. Fiat ſeparatio vini, & in fundo reſidebit alcali, quod in vitro humidoque loco poſitum reſoluitur in liquorem. Doſis à granis quinque in ſex vel duodecim.

DE CINZILLA.

PRimò, radix diaphragmatis eſt mundificanda per conſolidam regalem, & poſtmodum *oppodeltocho* ſingulis duodenis horis locus affectus religandus.

¶ *Oppodeltochi* formam ſupra reperies in pręparamentis.

¶ Aliam cinzillæ curam habes infra, vbi de fiſtularum curis agitur, & de ſcrophulis.

COHIBITIO CVIVSQVE MATERIAE PECCANTIS in corpore ne progrediatur vlterius.

STatim atq; dolores colli, auriũ, vel humerorũ irruperint, purgãdum eſt radice ellebori nigri, ad eundem modũ præparata, vt infra cõtra podagrã, aut epilepſiã, & ſub eadẽ doſi. Poſtmodũ tinctura martis vrendũ, vt in hydropiſi habetur. Huiuſmodi purgationes annuatim fieri poſſunt, non iuxta numerũ trecentorũ & ſexaginta quinq; dierum, ſed ab incremento vel interuallo paroxiſmorum.

DE CONTRACTVRIS.

OLei oliuarum, olei iuniperi ana vnciæ quinque, masticis libra ſemis, terebinthinę vnciæ quatuor & ſemis. Mixta in aheno cupreo vel terreo, & incluſa alteri vaſi ligneo ad latus forato, membrum contractum intrudatur, & ſupra fumũ contineatur per medium diem, accenſiones eiuſmodi recentibus materialibus quum defecerint ſemper innouando.

ALIA SVFFITVS FORMA, AD *eundem effectum.*

PInguedinis taxi, olei oliuarum, adipis ranularum viridium calamitarũ ana libra vna, myrrhæ, maſticis, terebinthinæ ana libra ſemis. Accendantur vt ſupra narratum eſt.

¶ Aliam ad contracturam omnem inuenies curam ſupra, vbi de balſamis ſex agitur.

AD TREMOREM CORDIS REMEDIVM inuenies ſupra de paralyſi, & ſynthena.

DE DENTIVM DOLORIBVS CVRA, *partim magnetica.*

HErba perſicaria, & cortices iuſquiami pro libito coquantur in aceto roſaceo, & iſto decocto dentes abluãtur, & in ore calidiſſimum teneatur, donec frigeſcat, idque ſepiùs innouetur: omnis aufertur dolor. Quod à decoctione herbæ & corticum reliquum erit, ſepeliatur humido loco, & aggrauetur ponderoſo lapide vt putreſcat. Vbi putruerit, mortificatus erit omnis dolor, vt etiam perſæpe non redeat ampliùs. At puto nedum quod reſiduum eſt à decoctione ſepeliendum, ſed etiam omnes ablutiones ex ore ſuper eiuſmodi feces expuendas, vt vnà ſepeliantur cum alijs.

DE

DE DYARRHEA.

HOematitis,aluminis glaciei,croci martis ana ad libitum. Fiant inde trocisci cum gummi arabico dissoluto in aqua plantaginis ex herbis & radicib⁹ destillata. Dosis est drachma vna, in drachmam vnam & semis. Addi possunt ad huius hoematitis præparati drachmas tres,perlarum scrupulus semis, mumiæ liquefactæ ad pondus omnium,& fiat mixtura. Dosis est drachmæ duæ in tres vel quatuor.

ALIA DIARRHEAE CVRA *per Cachimiam.*

CAchimiæ pręparatę vti pro dyssenteria quãtùm videbitur, olei nucis muscatæ parum ad incorporandum, reducantur ignis gradu secundo ad formam boli. Addi poterunt ad eius cachimiæ pręparatę vnciam vnam,theriacæ vnciæ tres. Formentur in pastã. Dosis est per os à drachma vna in duas & semis, manè,sub meridiẽ, & vesperum. Deinceps tribus diebus abstinendum ab huius pastæ sumptione,quibus transactis,rursum vno die ter, vt supra administretur. *Processus hic tertiò repetendus.*

DE DYSSENTERIA.

CAchimiæ bene tritæ vnciæ sex,ferruginis ferri vncia semis. Calcinentur ignis secundo gradu, septem horis,postea reducantur in suum alcali. Addi pôtest ad huius alcali vnciam semis,assatę columbæ quod satis erit.

ALIA DYSSENTERIAE CVRA.

HOematitis,corallorum rubeorum,spodij ana drach. quinque, seminis tanaceti tantundem. Fiant inde trocisci cum muscilagine visci de botin. *Dosis* est drachma semis. Addi potest vinum

in quo calybs candens extincta sit,& cum hoematite pręparato ad ministrari, vel cum optima theriaca.

DE ELEPHANTIASI.

EIus cura triplex est, prima hoemorrhoidarum: secunda menstruorum prouocatio: tertia verò liquorum exiccatio: quærantur suis locis infra & supra iuxta suos indices.

DE EPILEPSIA, ET SPECIEBVS EIVS.

PVrgatio primò præcedere debet ad hunc modum. Radices ellebori nigri purpureos flores habentis, & recentis quantùm vo e, in ardente vino macerentur, ac destillentur igne lento primùm, & postmodum aucto donec omnis liquor ascenderit. Postea separetur vinum ardens à substantia, per balneum leuiori calore, & in eo quod remanet soluatur saccari candidi quod sat esse videbitur. Dosis est grana tria cum aqua mulsa, vel communi in qua hyppoglossum decoctum fuerit.

ALIA EIVSDEM MORBI CVRA, CVM suis speciebus.

ANtimonij in alcool facti quantùm videbitur, ignis gradu quatto reuerberetur in suos flores, leui primùm igne tandem aucto vt artis est. Dosis est in accessus principio paroxismi, grana nouem, postea in exagitatione decem & octo: postremò autem à recessu paroxismi post horam, vt priùs grana rursus nouem administranda sunt. Si morbus adhuc redeat, processus hic tertiò repetendus erit.

ALIVD REMEDIVM IN EVNdem effectum.

LIquores auri scrupulus vnus Detur ante paroxismum vna hora, quum patiens aliquod indicium percipit accessus eius, item à recessu

à receſſu paroxiſmi tribus horis elapſis, adhibeatur ſcrupulus dimidius, idque ſexies repetendum.

ALIA EPILEPSIAE CVRA.

SAnguinis humani calentis adhuc vnciæ quinque, vini ardentis vncia vna. Digerantur in cucurbita quadraginta diebus equino fimo, poſtea balneo maris deſtillentur, & ſeparabitur liquor albus inutilis & virulentus à flauo. Huius flaui liquoris detur ſcrupulus vnus, à nouilunij temporis exordio ſub primam acceſſionem.

ALIA EIVSDEM MORBI CVRA.

CRanium humani capitis recens, quod nunquam ſepultũ fuit, contritum in minutas partes, per retortũ deſtilletur igne mediocri, donec omni ſuo phlegmate priuatum ſit. Hoc iterum ad ſuas feces affuſum abſtrahatur, idq; tertiò, tum demum aucto ſenſim igne ad quartum gradum, oleum etiam effluet, à quo phlegma per balneum eſt ſeparandum, & oleum vitro ſeruandum. Doſis eſt grana tria, quibus tollitur caducus.

Animalia bruta quædam virtutes etiam habent, ad morbum hunc tollendum, vt ſunt, apes, alcis, vultur, & ſimilia.

ALIA EPILEPSIAE CVRA.

A Radice ellebori nigri per, vini ſpiritũ humiditas tota, & oleum extrahatur. Deinceps ſpiritus ille ſeparetur, vt radicis eſſentia tota maneat abſque mixtura, optimè dulcificetur, &c. Multò melior erit, ſi addatur viſcus quercinus, piretrum, & peoniæ ſemen in extractione.

Notandum tamen medicamenta ex elleboro tracta, non ita repentè agere vt alia, ſed ſucceſſiue, eoque firmiùs curare.

ALIA CADVCI AC SPECIERVM eius cura.

RAdix ellebori nigri luna deficiente, sub signo libræ, & planeta veneris euellatur ex terra, flatibusque venti borialis ad vmbram exiccari sinatur, & pulueretur minutissimè. Dosis eius est drachmę duę, diebus tribus successiuis antequam paroxismi dies adueniat, quod quidem à suis signis cognosci potest, vti de podagra scribitur. Veteres hoc sæpiùs repetito purgationis processu morbum caducum curarunt. Ego verò Paracelsus, à purgationibus istis ad curam priùs progressum feci, per essentiam arcani spiritus vitrioli, quam suo loco & formulam præparationis eius habes in præcedentibus.

DE ERYSIPELA.

AQuæ destillatæ ex glutine aquatico vncię tres, bulliat cum fimo mineralium vna hora, vel diutiùs, donec in pultes ambo reducantur vtcunque spissas. Addatur camphoræ vncia vna & semis. Fiat vnguentum, quo tybiæ ligentur tertio quoque die semel, spacio trium septimanarum. Postmodum abluatur vlcus decoctione foliorum quercus, vel aqua salsa, mundum seruetur, & sanabitur non secus ac si superponeretur vnguentum. Istius medicamenti conditio talis est, vt non ante septimanas tres operetur.

DE ESSERIS.

OLei ex iuniperinis baccis libra semis, olei amygdalarũ dulcium libra vna, olei de coste vnciæ septem. Fiat mixtura. Oleum de coste fit ex fraxino per descensum. Oleum iuniperi per ascensum cum vehiculo aquæ, Amygdalinum per expressionem.

ALIA

ALIA EIVSDEM MORBI CVRA.

OLei de ſpica vncia ſemis, olei quercini libræ tres, axungiæ cati libra vna, commiſceantur & perungatur locus affectus. Vnctuoſitas hæc non ſinit ſpiritus, eiuſmodi morbum producentes penetrare, ſed ab ipſis præſeruat membra corporis.

DE EXITVRA.

ISTIVS morbi cura ſolùm conſiſtit, in excrementorũ ab omnibus emunctorijs extractione.

EXTRACTIONIS PER NARES formula.

LOlij, ſeminis nigellæ, ellebori ana ſcrupulus vnus, maioranæ, ſaluiæ ana drachma ſemis, muſci grana duo. Fiat ſternutatoriũ, quod ſingulis diebus manè per naſum attrahatur, parum vice qualibet.

PER AVRES.

DIagridij ſcrupulus vnus, bdelij drachma vna, ceræ ſcrupulus vnus & ſemis. Fiat emplaſtrum quod cum flaccis lineis imponatur auribus in forma epiſtomioli. Quum ſpuma vel aqua exudarit, bene eſt.

PER VRINAM.

CRoci orientalis drachma ſemis, pilorum zenij vncia ſemis, cantaridum numero quinque. Fiat mixtura pro ſacculo, ſubtus ad veſicam extrinſecus applicando, per vnum aut alterum diem prouocabit vrinam, donec in ea ſanies apparere ceſſet. Zenij ſunt folliculi circum leporum caudas.

PER ALVVM.

MEllis quantùm sufficit, diagridij scrupulus vnus, Hermodactylorum, turbith ana drachma vna. Fiant suppositoria ex arte sine sale. In constipatione tantùm vti poteris.

PER SVDOREM.

THeriacæ drachmæ duæ, alcoolis vini tantundē, euphorbij grana septem. Fiat haustus ante ingressum balnei, sudet æger, ac postmodum lecto decumbens contectusque sudet iterum, idque ter vel quater, totiésve repetendum donec fœtor abeat.

DE FEBRIBVS ET MORBIS ACVTIS.

FOliorum auri liquefactorum per aquam mellis drachmæ duæ, alcoolis vini correcti vnciæ duæ. Separetur aqua mellis. Dosis est scrupulus semis in scrupulum vnum. Addi poterunt ad huius præparati scrupulos quatuor, succi centaureæ, salis nitri ana drachmæ duæ. Dosis est scrupulus semis, vsque ad vnum & semis.

ALIA FEBRIVM CVRA.

IAcinthorum præparatorum scrupulus vnus, gummi ladani scrupulus vnus & semis. Commisceantur ac destillentur. Dosis est guttæ quatuor vel quinque, ad præseruationem singulis annis bis, & in coniunctionibus solis cum luna.

DE FICIS ET VERRVCIS.

COrrosiuo hoc dulci curantur. Olei laterini vncia vna, olei iuniperini vncia semis, olei ex myrrha vnciæ duæ. Misceantur.

Aliud.

ALIVD.

OLei laterini drachma vna, aquæ aluminosæ vncia semis, viriditatis salis ad pondus omnium. Fiat mixtura.

DE FISTVLIS.

AQuarum ciclaminis, de folijs serpentinę, sophiæ ana vncię quatuor. Fiat mixtura ad haustum. Dosis est vnciæ quatuor manè & vesperi in finem vsque sanationis.

ALIA POTIO.

AQuarum de cornibus cerui libra vna, centaureæ, consolidæ aureæ, parthenionis ana vnciæ tres. Addatur reubarbari, mannę electæ, spermatis ceti ana vnci[illegible] vna.

Redigantur in potionem, de qua bibatur manè coclear vnum singulis diebus, & statim à haustu coclearia tria vini.

EMPLASTRVM AD FISTVLAS.

DE quatuor gummi vnciæ duæ, cærę vncię sex, liquefiant simul, & addantur visci de botin vnciæ quatuor, ac inde fiat vnguentum.

AQVA AD LOTIONEM.

ANodi vnciæ duæ, cryſtallini præparati in lapillos drachmę duæ, aquarum plantaginis, ciclaminis ana vnciæ decem.

ALIA AD FISTVLAS CVRA per potionem.

AQuarum de cornibus cerui libræ duæ, centaureæ, consolidæ aureæ ana vnciæ tres, parthenionis vnciæ quatuor & semis. Im-

ponatur reubarbari, mannæ electæ, ſpermatis ceti ana vncia vna. Iſtius aquæ commotæ priùs, aut perturbatæ bibatur coclear vnum mane & veſperi ſingulis vicibus, & mox inde vini coclearia tria. Potiunculis eiuſmodi fiſtula mundificatur internè, ac ſanatur per ſe abſque alio medicamento extrinſecus applicato. Qui tamen applicare volet emplaſtrum, hoc eſto.

EMPLASTRVM AD FISTVLAS.

EX gummi quatuor vnciæ duę, cerę libra vna, coquantur ſimul in emplaſtrum cum tribus vncijs viſci de botim.

ALIA FISTVLARVM CVRA.

AVripigmenti vncia vna, tartari calcinati vnciæ tres. Stratificata reducantur in quartum gradum ignis viginti quatuor horis, vt materia fluat, quæ poſtmodum exempta conteratur & coquatur in aqua, decidet ad fundum puluis albus, qui eſt auripigmentum præparatum. Hoc vitro reconditum, vel ſuper marmor poſitũ humido loco, vertitur in oleum, fiſtulis per ſtringam immittendum, aut flaccis lineis eo madidis, vel ante fluxionem in oleũ puluis inſpergendus, qui etiam fieri poteſt per exiccationem olei, ac melior. Addi poteſt ad eius auripigmenti præparati drachma ſemis, reſinę pini vncia vna, ceræ tantùm vt reliquorum. Fiat inde ceratum, & fiſtulis applicetur.

ALIA FISTVLARVM, CINZILLARVM, ET *ſcrophularum cura.*

SAlis anatron drachmæ ſex, cinerum ſabarum vnciæ tres. Reuerberentur in quarto gradu ignis horis duodecim, & extrahatur alcali. Verùm quia anatron in ſe mercurium volatilem continet additione hac opus habet. Ad anatron præparati vncias duas, adijciantur

ciantur butyri crudi vnciæ quatuor, pinguedinis murmentorum vnciæ tres. Fiat vnguentum.

ALIA AD FISTVLAS CVRA.

OLei laterini vnciæ tres, olei terebinthinæ duplum, olei cariophillorum vncia vna & semis. Destillentur simul, & addantur myrrhæ, thuris, masticis ana vnciæ duæ, mumiæ vnciæ tres. Rursum destillentur, ac per siringam in fistulas immittãtur in fundum vsque, singulis diebus bis, & abluantur sæpius aqua salsa, vel vino.

Apponatur emplastrum calcinato permixtum, manè & vesperi iuxta communem vsum. Oleum saturni, oleum mercurij, & aqua mercurialis, certissima sunt medicamenta contra fistulas, quæ nullo modo fallunt medicum.

¶ Aliam ad fistulas curam habes supra, vbi de cura cancri per litargyrium agitur.

AD FISTVLAS EMPLASTRVM.

CEræ, colophoniæ ana vnciæ tres, gummi maiorum omniũ ana vncia vna, resinarum quatuor ana vncia semis. *Fiat inde ceratum, cum oleo lauri*, & terebinthina, temperetur in pastam non vsque adeo duram.

ALIA FISTVLARVM CVRA.

OLei ferri, olei saturni ana drachma vna, olei mercurialis scrupulus vnus & semis. His permixtis omnibus fistulę circuitus inungatur, manè & vesperi diebus nouem, & curabitur.

ALIA FISTVLARVM CVRA.

AQuæ foliorum corni, aquæ foliorum tiliæ ana libra semis, aquę herbæ sophiæ vnciæ tres, permixtæ propinentur ęgris cum tanto vino.

DE FORMICA.

ASTARZOF vnguento curatur, cuius formula hæc est: Litargyrij abluti vncia vna, ſpernioli vncia vna & ſemis, liquoris barbę iouis, ſucci nenupharis ana unciæ tres. Fiat ceratum ſine cera, panno illitum, & vna nocte ſuperpoſitũ, frigore pellet formicam, vt amplius non redeat.

ALIA EIVSDEM FORMVLA.

AQuæ roſarum vnciæ duæ, reſolutæ camphoræ drachma vna, commiſceantur.

DE FVLIGINOSO APOSTEMATE.

HVius cura tripartita eſt, in maturationem, mundificationem, & conſolidationem. Aperiri non debet inſtrumentis, ſed per ſe, maturatiuis tantùm adhibitis.

MATVRATIVVM.

OLei laterini vncia vna, oppopanacis colati vncia ſemis. Fiat emplaſtrum ſuper prunas. Oppopanacum per acetum colatur, deinceps fit maſſa & induratur.

MVNDIFICATIVVM.

MEllis, prunellæ ana vncia vna, ariſtolochiæ rotundæ, aloe epatici ana drachma vna. Fiat mixtura in modum emplaſtri, quo vtendum poſteaquam apoſtema fuerit apertum.

CONSOLIDATIVVM.

VItelli ouorum numero quatuor, reſinæ de botin vnciæ tres, farinæ tritici, hordei ana quod ſatis eſt pro incorporatione, fiat vnguentum.

DE

DE FVRFVRIBVS, SAPHATIS,
squamis, & scabie.

LIquoris resinę terræ vncia vna, olei mercurij saturni tantūdem. Fiat mixtura qua semel aut bis vngatur locus affectus omnis.

DE GANGRENA.

EOdem vtendum est medicamento, quod ad tentiginem prauā, & vlcera depascentia positū inuenietur suo loco, hoc solo mutato, quod addenda sit vncia semis scamoneæ (cui peculiaris cura corrosionum inest) ad libram vnam dictorum emplastrorum.

DE GELV MEMBRORVM

PIperis longi, cardamomi, granorum paridis ana vncia vna, euphorbij vnciæ duæ, masticis vncia vna & semis. Puluerentur & affundātur vrinæ puerorum mensurę duæ, vel cholerici cuiuspiam hominis. Coquantur ad consumptionem octauæ partis, & colentur per pannum, eo quod superierit, vngatur membrum gelidum singulis diebus ter. Separabitur quod emortuum est à viuo. Viuum curetur vulnerarijs vnguentis.

Notandum etiam si membrum alioqui non gelidū, sed sanum isto fuerit inunctū composito, à gelu præseruabitur eo die. Idipsum efficit madida papyrus membro circunuoluta, atque fascia linea, aërem enim & ventum penetrare non sinit.

Si verò gelu penetrasset ad interiora, vt immineret mors, detur aqua vitæ admixta modica camphora & theriaca, & post haustum imperetur sudor. Melius fuerit vinum generosum cum zingibere & calamo aromatico coctum.

Item aqua vitæ cū speciebus aromaticis & maximè croco. Quæ singula hausta præseruāt à gelu transeuntes niueos rigidósve mon-

tes. Siquidem immoderatum gelu, nonnunquam incauta mors sequitur, aut lepra, vel ad minimum scabies.

DE GLANDVLIS, ET NAPTA.

ALuminis plumosi filo oleo de gilla madido, per nodum sensim & successiuè comprimendo, tollenda est glandula. Postmodũ vngendo, & euellicando venulæ per gillam consolidentur.

DE GVTTA ROSACEA.

CItrinulæ, scabiosæ, rebonæ ana, destillentur in aquam, & cura hæc dicitur ex tincturis.

ALIA CVRA GVTTAE ROSACEAE.

ALbuminum ouorum coctorum numero decem, calcis ouorum vnciæ sex. Destillentur in aquam, & addantur foliorum argenti, stanni, plumbi, veneris ana drachma vna, foliorum auri, marcasitæ argenteę, aureę, chimoleæ ana drachmæ duæ. Fiat digestio per mensem, & postmodum destillatio. Aliam curam videre licet vbi de morphea agitur infra suo loco.

DE GVTTA.

CVra habetur infra tribus locis, primò vbi de cura morborum agitur ex leprosa humiditate prouenientium: secundò vbi de paralyticis morbis: tertiò autem vbi de siphita stricta.

DE HAEMORRHOIDIBVS.

CVra habetur infra de profluuio sanguinis in ventre, item de ragadijs.

PRO-

PROVOCATIO TALIS.

SErapini colati vncia ſemis, bdelij, maſticis ana vncia vna. Fiat emplaſtrum per ſe ſola, ſecundùm artem, & applicetur ſuo loco.

CVRA HOEMORROIDARVM.

MArcaſitæ vncia vna, alcoolis vini optimè exiccati libra vna miſceantur. Addatur ad eius pręparatę marcaſitæ drach. vna. Fiat puluis, & inſpergatur antequam intumuerint.

DE HERPETA MORDACE, VEL *æſtiomeno, vel lupo, muſcilaginoſum remedium.*

LIquoris de mumia, de maſtice, de camphora ana vncia ſemis, muſcilaginis de fœnu gręco, de pſillio, de citonijs ana quantùm ſufficit, pro incorporatione. Vſus eius eſt ſimilis illi qui de emplaſtro oppodeltoch habetur.

REFRIGERIVM FIT.

EX ſperniolo anodino, applicato quinq; vel ſex diebus, poſt mumia fuerit addenda.

ALIA HERPETAE CVRA.

REalgaris cryſtallini vncia vna, olei ardentis vncię duę, ceruſſæ drachmæ duæ. Fiat vnguentum applicandum in circuitu orificij, vt non intret. Innouetur ſingulis duodenis horis ſemel, vſque ad ſextum vel octauum diem. Tandem deponatur, circulus totus auferetur per ſe. Lauandrum poſtea hac aqua manè & veſperi, ſuperponatur emplaſtrum infraſcriptum.

AQVA LOTVRAE.

AQuarum glutinis, roſarum ana vnciæ ſex, parthenionis vnciæ quinque.

EMPLASTRVM.

OLei lini libra ſemis, viridis æris, ceræ ana vnciȩ tres, fiat ceratum & addantur bdelij colati vnciȩ duȩ.

ALIA CVRA HERPETARVM, TVMORVM, VLCErum, & paralyſis, ex morbo venereo, & per menſium ſuppreſsionem, vel inordinarium fluxum ortorum.

SPodij vnciæ tres, mercurij lunæ vncia ſemis. Mixta ſimul in vino exhibeantur.

DE HERNIA CARNOSA.

DVplici via curatur, per inſtrumēta vt vlcera alia, & per *ſola* medicamenta.

Olei laterini vnciæ ſeptem, oppopanacis, bdelij, galbani ana drachmæ tres. Reducantur ad formam liquidam, additis quæ ſequuntur poſtea, farinæ fabarum drachmæ tres, ficuum numero quatuor, camphoræ, rutæ ana drachma vna. Fiat emplaſtrum, hoc maturat, reſoluit, putrefacit, excreſcere carnes prohibet, ſedatque dolorem.

DE HERNIA AQVOSA.

FIcuum libra vna, olei granorum iuniperi vnciæ quatuor, *farinæ* fabarum vnciæ ſex. Fiat cataplaſma ſuper ignem, & ſuperponatur calidum manè, ſub meridiem & veſperam.

ALIVD REMEDIVM.

FArinæ fabarum libra vna, ſeminum pſyllij, citoniorum ana vncia vna, conſolidæ maioris vnciæ tres, vini & aceti quantùm ſatis ad emplaſtrum fingendum.

DE HERNIA VENTOSA.

REſolui poteſt ſupraſcripto cataplaſmate ad herniam aquoſam, vel curari vt ſequitur.

Olei

Olei amygdalarum dulcium unciæ duæ, farinæ fabarum uncia ſemis, fimi columbini, fimi caprarum ana unciæ tres, aceti quantum ſufficit, fiat cataplaſma, & ſuperponatur mane, ſub meridiem, & veſperi.

ALIA DESCRIPTIO.

VIſci abietis unciæ ſex, mumiæ unciæ quinque, foliorum ebuli uncia una, commiſceantur.

ALIA FORMVLA.

TErebinthinæ libra ſemis, cumini unciæ quatuor, ſeminum lactucę drachmę ſex, ceræ quantùm ſatis eſt. Reducantur in emplaſtrum.

DE HERESYPELA.

ALlahole curanda eſt, ne concurrant alia ſalia, poſtea ſperniolo mortificanda, poſtremò verò per oppodeltochũ cõſolidanda.

ALLAHOLIS DESCRIPTIO.

SAlis anathron uncia una, anodi uncia ſemis. Reducantur ad formam cum oleo de ſpica.

SPERNIOLVM.

SPermatis ceti, ranarum, cerefolij, iuniperi ana, fiat deſtillatio ad ſolem.

ALIA DESCRIPTIO.

GLutinis aquatici unciæ tres, deſtillentur in aquam, cui fimus mineralium imponatur, & bulliant ſimul per horam, vel donec in formam pultium reducãtur, addatur camphoræ uncia una. Fiat unguentum quo ligetur crus tertio die quolibet, tres ſeptimanas continuando.

DE HYDROPHORBIA.

GEneratur ex ſale ſeparato à ſale trium primorum, eſtq; unum ex lepræ indicijs, apoſtema ſalis rubei narcotici utcunq; leproſi.

Eius cura duplex est, prior fit per liquorem horizontis, quo natura corroboranda est: posterior verò per sequentem aquam.

Aquæ regis vncia vna, olei de realgare vncia semis, olei euphorbij quantùm sufficit pro incorporatione.

ALIAE HYDROPHORBIAE, AVT *lepræ cura.*

Liquore horizontis qui describitur secũdo tractatu, natura corroboretur intrinsecus. Postmodum liquor bullarum est exiccandus aqua iamiam præscripta.

DE HYDROPISI.

Radicis ellebori nigri præparatæ, vt pro podagra legitur infra, drachmæ duæ pro dosi qualibet. Ea sæpiùs purgetur patiens, intermissis tamen vicibus. Tum demum ad curam, nec priùs aggrediendum. Hæc in tinctura martis consistit, de qua suo loco legitur de præparatis, tractatu secundo.

ALIA HYDROPISIS DESPERATAE CVRA.

Maximi præparati mercurij granum vnum & semis, quintæ essentiæ ex alandahal grana tria, saccari rosacei drachmæ duæ, croci grana tria. Commisceantur & fiat bolus, qui ter vel quater adhibeatur, ac toties donec tumor abeat. Postmodum administretur infra descripta potiuncula manè & vesperi, vsq; dum color pallidus, luridúsve transmutetur in viuidum.

ALIA HYDROPISIS, ET ICTERICIAE cura.

Salis gemmæ, succi titimalli vel esulæ minoris ana vncia vna, gummi ex cerasis ad pondus omnium. Fiat bolus, qui reuerberari

rari sinatur ignis tertio gradu per duas horas, & extrahatur alcali. Dosis est à granis octo in duodecim. Addi possunt ad huius præparati salis scrupulum semis, reboli, id est veræ mumiæ, liquoris centaureæ ana scrupuli quatuor. Misceantur. Dosis est à granis quatuor in duodecim cum ouo sorbili.

ADDI POSSVNT AD HANC PRAEPARATIONEM *vt ad alios etiam morbos efficax sit remedium.*

EIus præparati salis gemmæ drachma vna, succi catapotiæ unciæ duę, farinę tritici ad pondus omnium. Fiat inde panis optimè coctus, de quo detur drachma vna, in drachmas duas.

ALIA AD HYDROPISIN CVRA.

CRoci martis è calybe optimè reuerberati drachma semis, liquoris orizontis grana tria, olei nucum muscatarũ grana quinque, aquæ veronicæ vnciæ tres, commisceantur & fiat potio, quæ sanguinem emendat, curatque.

DE HOEMOPTOICA.

CVram habes vbi de oculorum collyrijs agitur infra. Item de symptomatibus vulnerum sub finem.

DE ICTERICIA.

STanni calcinati libra vna, salis vncia vna, cinerum fabarum libra semis. Reducantur per ignem ad formam litargyrij pene. Huius vncię decem, alcoolis vini libra semis. Ex dissoluto fac alcali. Dosis est à granis sex in vndecim. Addi possunt ad eius pręparati scrupules tres, aliptæ muscatę scrupulus vnus, bdelij scrupuli duo. Dosis est scrupulus vnus in duos & semis.

ALIA ICTERICIAE CVRA.

Litargyrij vncię quatuor, myrrhę, thuris ana vncia vna, aceti perfectissimi libra semis. Fiat decoctio.

Addi possunt ad istius præparati litargyrij vnciam semis, aluminis rupei vnciæ duæ, aquæ salis vncia semis, &c.

ALIA ICTERICIAE EX MORBO VENEREO CVRA.

Assaliorũ vnciæ sex, mercurij martis hoematini drachmæ duæ, vitro recondita sinantur donec in oleitatem abeant, colentur per pannum. Dosis est guttæ tres in sex, cum ouo sorbili.

DE IGNE PERSICO.

Cura primùm inchoatur per ablationem carnium ambustarũ, & separationẽ à bonis, emplastro hoc. Colophoniæ libræ tres, liquorum myrrhæ vncię sex, de gummi quatuor libra semis. Fiat emplastrum, & superponatur loco in quo viuum & adustum sese contingunt, mox cessabit incendium, & adustũ à viuo separabitur.

CARNIVM RECENTIVM CVRA.

Aquę salis ex raphano vncia vna, ex calicula vncię tres, succi plantaginis digesti vncię octo. His permixtis manè & vesperi ligandum.

ALIVD REMEDIVM AD EVNDEM EFFECTVM.

Succi chelidoniæ, aluminis rupei, aquæ aluminis iameni ana vncia vna & semis, nitri resoluti scrupuli duo, commisceantur in prædictum vsum.

CERATVM AD EVNDEM EFFECTVM.

Olei de frumento, olei ouorum ana drachmæ duæ, olei de glandibus vnciæ quinque, ceræ, picis communis, ana ad pondus omnium, componantur in ceratum ad vsum vt supra.

ALIA IGNIS PERSICI, VEL *prunæ cura.*

DVplex eſt, prior antequam morbus ortum cõfirmet, poſterior poſtquam dudum ſenuit.

PRIOR CVRA.

SPermatis ranarum libra ſemis, camphorę vncię tres, myrrhę, thuris ana vncia vna. Rectificentur ad ſolem digerendo. Hoc liquore madidi panni linei ſuperponantur, idque tam ſæpe donec mitigetur, ac ceſſet omnis dolor.

POSTERIOR CVRA.

TErebinthinę induratæ librę duæ, oppopanacis libra ſemis, colcotharis vncię tres. Reducantur in emplaſtrum, cui poterit addi mel deſpumatum calens, & attenuatum, vt in eo liquore panni intingi queant, qui ſecto membro ſuperponantur. Induratio terebinthinę habetur tractatu ſecundo.

ALIA IGNIS PERSICI CVRA.

LItargyrij libra vna, realgaris rubei vncię duę, ſalis armoniaci vncia ſemis. Commiſceantur decies vel duodecies cohobando, id eſt toties deſtillatum ad ſuas feces affundendo. Addi poſſunt ad eius pręparati litargyrij pondus, æquale pondus omnium ſimul quę ſequuntur. Vitrioli correcti vnciæ quatuor, gallarum drachma ſemis, thuris vncia vna, aceti & vini quod ſatis ſit. Vtendum eſt eo remedio tam diu, donec membrum nullos vapores emittat amplius.

ALIA IGNIS PERSICI CVRA.

CAlaminaris crudi libra ſemis, aquæ nenupharis vncię ſex, aluminis plumoſi vncia ſemis. Reducantur in digeſtionem equi-

no fimo diebus octo, postea destillentur. Hęc est Geberi descriptio, in qua Petrus de argillato plurimùm errauit. Addi possunt ad eius pręparati calaminaris vncias sex, aquę vitrioli, gallarum, vt supra, vel quantùm sufficit.

DE IVNCTVRARVM DOLORIBVS.

MAsticis vnciæ sex, terebinthinæ vncię duę, galbani vncię quinque. Destillentur per alembicum. Addi possunt ad eius destillati masticis vncias sex, olei laurini destillati vncia vna, vini ardentis, aceti ana drachma vna. Fiat vnguentum.

DE LACTIS PRODVCTIONE MVlierum vberibus lactantium.

CRystalli libra vna, aquę entali librę duę. Fiat mixtura per imbibitionem, quæ reuerberanda est viginti quatuor horis, vt ex libra verto fiat, id est quarta pars libræ. Dosis est drachmę duę. Addi possunt ad eius reuerberati crystalli spermatis melissę, lactucę ana vncia semis & drachma semis. Fiat puluis cum aqua amygdalina propinandus.

DE LENTIGINE.

HEliotropij vel melissæ, gamandreę ana vncię tres, mannę electę vncia semis, spermatis ceti, baccarũ lauri ana drachmæ decem, aquarum melissę, verbenę, valerianę ana vncię quinque. Fiat potio, cuius dosis est à quatuor in quinque vncias, quamprimùm incipiunt exire. Si reubarbarum addatur, non exibunt ampliùs, sed haud bonum est. Heliotropium herba solaris penes Paracelsum est melissa.

ALIA

ALIA LENTIGINVM PRAVARVM CVRA.

Resinæ abietis, colophoniæ, terebinthinæ ana libra semis, ceræ virgineę libra vna & semis, ammoniaci, myrrhæ ana vncię tres, realgaris fixi drachmæ tres. Fiat vnguentum. Si fortè sit debilius aut tardiùs curet, sequenti hoc vtendum erit.

Olei realgaris, olei de aquila fixa ana drachmæ duæ & semis, olei de vitellis ouorum drachma vna, terebinthinæ lotæ vnciæ duæ litargyrij acetosi vncia semis. Fiat vnguentum.

PVLVIS AD LENTIGINES.

Croci martis, *florum* æris, operimenæ fixæ ana vncia semis. Fiat puluis. Destillatur etiam aqua ab aquila fixa, vel à realgare fixo, ex herba lentiginosa nomine, qua locus abluatur singulis diebus semel.

DE LEPRA.

Antimonij libra ana, aceti destillati & acuti libræ quatuor, tartari crudi albi libra semis. Terenda terantur, & in digestionem cum aceto *dicto* ponantur. *Postmodum* extrahatur oleū rubeum per retortum. *Addi* poterunt ad antimonij præparati huius vnciā vnam, *olei* de fecibus vini drachma vna, olei amygdalarum amarū scrupuli nouem. Commisceantur, & eo qualibet septimana semel aut bis leprosus locus inungatur.

ALIA LEPRAE, VEL ELEPHANtiasis cura.

Reducatur aurum in primam materiā, id est in mercuriū suum, qui rursus coaguletur in solidam consistentiam, & adhibeatur per annum, nec bene curari breuiori tempore poterit. Abstinendū interea ab alijs remedijs.

Dosis est scrupulus vnus, in drachmam.

ALIA MORBORVM LEPROSORVM, PVSTVlarum, paralysis, guttæ specierum, & hydropisis humidæ cura.

MErcurij coagulati albuminibus ouorum vncia vna, aquæ aluminis vnciæ sex. Destillentur in cineribus, & inde fiat puluis. Dosis est grana tria in quinque. Alia cura habetur supra, vbi de hydrophorbia agitur.

DE LETHARGIA, PARALYSI, ET *stupefactione membrorum.*

ALuminis plumosi vnciæ sex, aluminis colcotharini resoluti vnciæ quatuor & semis, salis armoniaci drachmæ tres. Reducantur in resolutionem. Addi possunt ad eius præparati aluminis vnciam vnam, sanguinis draconis, vnciæ tres, liquoris mumiæ drachmæ septem. Fiat vnguentum, quo locus lethargiæ in occipitio, & in principio nuchæ perungendus. Insensitiua nanq; virtus ex plumoso procedit, quapropter inde est petenda cura.

DE LVPO.

REalgaris crystallini vncia vna, olei ardentis vnciæ duæ, cerussæ drachmæ duæ. Fiat vnguentum, quod circum vlcus applicetur, vt non subintret. Ligaturæ sunt innouandæ singulis duodenis horis in sextum vel septimum diem. Ablata postrema ligatura, tantisper est abstinendum, donec loci vestigium ita circumscriptum abeat, & per seipsum. Quo facto lauetur manè & vesperi hac aqua, & emplastro infrascripto ligetur iuxta communem vsum.

AQVA AD LVPVM, ET CANCRVM *abluendum.*

AQuarum glutinis aquei, rosarum ana vnciæ sex, parthenionis vnciæ quinque.

EMPLA-

EMPLASTRVM AD EVNDEM EFFECTVM.

OLei lini libra ſemis, viridis æris, ceræ ana vnciæ tres. Coquantur ſimul in ceratum, & addantur bdelij colati vnciæ duæ, ligetur pro conſuetudine.

DE LVPO, NOLI ME TANGERE, ET *puſtuloſis vlceribus.*

FVmi aut fimi metallorum drachma vna, mercurij martis hoematini drachmæ tres, liquoris bdelij ad pondus omnium. Digerantur affuſa aqua parthenionis ad libitũ, applicetur ſingulis duodenis horis innouando.

Alia cura habetur ibi de herpeta mordace, & æſtiomeno dictum eſt.

DE LYENTERIA.

CAchimiæ præparatæ ad diarrhoeam, gummi arabici diſſoluti in aqua plantaginis. Reducantur ſecundo gradu ignis ad bolũ formandum, vel paſtam vt infra. Addantur ad eius præparati vnciam vnam, croci martis drachmę duę, corallorũ rubeorũ drachma ſemis, theriacæ quantùm ſufficit ad formandum bolum. Doſis eſt à drachmis duabus in tres vel quatuor, manè & veſperi ſingulis diebus.

DE MACVLIS IN FACIE.

ANimal, fruticem, vel fructum illi ſimilem cuius figuram aut ſimulacrum ipſa macula refert, viuum vel virens ſuperligetur, tantiſperque relinquatur donec per ſe, vel moriatur, vel exiccetur, aut putreſcat. Hac via macula tantùm à carne tollitur, nondum tamen à cute, niſi priùs illeueris eã aqua forti vel regia, tum demum cutis nigreſcens corroditur, emortuaque decidit poſt quindecim dies, alia poſtmodum eius loco renaſcetur naturali ſimilis.

DE MACVLIS IN CVTE TOLLENdis, & noua cute reconsilianda.

POstquam specifico corrosiuo cutis maculæ fuerint ablatæ, vti supra legitur in specificis remedijs secundo tractatu, balsamo ad vlcus ibidem etiam posito, noua cutis carni suæ superducitur.

DE MALO MORTVO, CVRA per cauterium.

SVlphuris liquefacti, liquoris de colophonia, olei de carabe ana vnciæ quatuor, thuris vnciæ tres, resinæ abietis vnciæ septem. Fiat mixtura super ignem, vngatur calidè singulis diebus duodecies, & aperietur.

DE MATRICIS PROFLVVIO.

HOematitis vncia vna, olei nucis muscatæ, olei granorum actis, petrolei ana scrupuli quatuor. Misceatur omnia simul in compositum vnum, de quo detur scrupulus vnus cum aqua rosacea, in qua radices plantaginis coctæ sint. Hoc medicamento sistuntur profluuia absque vllis doloribus aut conuulsionibus: si quæ fortè sub ista cura contingant, signum est lapidis. Addi potest ad huius præparati hoematitis quod ex dicto composito resultat, aquæ marubij, melissæ ana vncia vna, miscerique simul. Dosis est à drachma semis, in drachmam vnam & semis.

DE MATRICIS SVFFOCATIONE.

VItrioli à phlegmate separati, & à suo colcothare purgati drachmæ duæ, pulegij vnciæ tres, alcoolis vini vncia semis. Reducantur per destillationem. Dosis est scrupulus semis, & nonnunquam integer. Addi possunt ad eius liquoris vitrioli grana septem, granorum

rum actis drachma vna, alcoolis vini drachma vna & grana septẽ. Fiat compositio quæ ponatur super vmbelicum. Si cum vomitu suffocatio fiat, vtendum erit priore præparatione vitrioli per os, vt supra.

DE MATRICIS DOLORIBVS, HECTICA, *& pleripneumonia.*

AVri extincti per aquam chelidoniæ drachmæ tredecim, mirabolanorum indorum, chebulorum ana drachma *vna*. Digerantur diebus septem, & *separetur tandem* aquositas à medicina. Dosis est à scrupulo ad drachmam vnam. Addi possunt ad huius *præparati scrupulum* vnum, olei nucis muscatæ vncia vna, olei cariophillorum drachma vna. Dosis est scrupulus semis, vsque ad integrum.

DE MELANCOLICIS MORBIS TI- *midorum, incantatorum, vel obsessorum.*

COrallorum rubeorum vnciæ tres, visci quercini hippericonis ana vnciæ quatuor, styracis calamitę, ladani gummi ana drachma vna & *semis, vrinæ destillatæ libræ* duæ. Reducantur in decoctionem cæco alembico, & postea destillentur, destillatum ad feces affundatur, iterumque fiat vt supra. Hoc modo coralla magis ac magis rubent atque durescunt, ideo semper terenda. Addi possunt ad præparati coralli huius drachmas octo, angelicę drachmę quindecim, visci quercini vncia vna & semis. Misceatur cum aqua hyppericonis. Dosis est vncia semis vsque in drachmas sex.

DE MENSTRVIS.

HOematitis vnciæ quatuor, masticis dissoluti vnciæ decem, carabis vncia vna & semis. Fiat mixtura cũ decoctione per aquã

aluminis, abluatur postmodum. Vbi materiam prædictam diutius quis decoxerit, fiet inde pasta quædã mollis, ex qua trocisci formari poterunt ad vsum, vt supra. Notandum interea menstrua mulieribus sistenda dumtaxat ea, quæ ipsis natiuum colorem adimunt, viresque naturales præter consuetudinem, alioqui facilè committitur error. Addi possunt ad eius hoematitis præparati vnciam vnã piperis longi, nucis muscatæ ana drachma semis, cinerum rubetarum scrupuli quatuor. Fiant inde trocisci cum aqua mentæ. Dosis est à scrupulo vno ad duos.

ALIA MENSTRVORVM CVRA.

MArcasitæ præparatæ ad restrictionem sanguinis in vulneribus infra, vncia semis, misceatur cum tanta scandaraca, vt satis sit ad formandum vnguentum. Perungatur vmbelicus semel, bis, vel ter.

MENSTRVORVM PROFLVVII RESTRICTIO.

COrallorum rubeorum vncia semis, olei mirtillorum drachma vna, olibani vncia vna & semis, salis fusi vnciæ duæ. Misceantur, & ignis quarto gradu reuerberentur horis duodecim, non diutius, & postmodum aqua plantaginis abluantur.

Addi possunt ad corallorum præparatorum drachmam vnam, seminum tanaceti, plantaginis ana scrupulus vnus & semis. Fiat puluis cum bono vino, & sale modico in ouo sorbili sumendus per os alioqui non iuuabit.

MENSTRVORVM PROVOCATIO.

LIquoris pulegij, artemisiæ ana vnciæ tres, vini correcti vnciæ septem. Liquoris splenis bouis castrati vncia vna, reducantur ad mixturam. Dosis est vncia semis manè & vesperi. Addatur aqua ex fructibus sauinæ, vel oleum ex granis eiusdem.

DE

DE MOLA MATRICIS.

EIus cura duplex, prior per expulsionem, posterior per conseruationem.

EXPVLSIVVM REMEDIVM.

CRoci orientalis vnciæ quatuor, boracis, carabis ana vncia semis, scamoneæ drachmæ sex, lapidis lazuli drachma vna. Fiat pessarium cum oppopanacis succo inspissato. Animaduertendum tamen, hoc medicamentum tutò adhiberi minimè posse, nisi molæ adhuc paruæ, vt per vterum exire valeat. Ante partus terminum: si quis magnam expellere molam conatus fuerit, morti mulierem exponet.

PRAESERVATIVVM IN MOLA.

AGarici trociscati vncia vna, euphorbij vncia semis, oppopanacis colati & inspissati ad pondus omnium. Fiat pessarium, quo vtendum priusquam mola magna fiat. Et si per noctem vnam nõ desierit, cessandum est à medicamento quouis, quia signum est generationis prolis.

MORBI VENERII EX CADUCO CURA.

SAnguinis separati vncia vna, vel olei camphoræ scrupulus vnus, aut Liquoris vitrioli grana quinque. In istorum vno mercurij corporalis grana quinque exhibeantur.

DE MVLIERVM DOLORIBVS.

SMaragdorum præparatorum scrupulus vnus, liquoris melissæ drachma vna, abrotani vnciæ duæ. Fiat mixtura. Dosis est à guttis tribus in sex.

DE MORO.

OLeorum, iuniperi vncia vna, ſpicæ drachmæ ſeptem, laterini tantundem vt iſtius poſterioris. Fiat mixtura qua morbus perungatur & euaneſcet. Purgetur ſanguis.

PVRGATIO SANGVINIS.

GAmandreæ, cichoreæ ana, coquantur aqua munda, & decoctũ bibatur manè & veſperi multis diebus.

ALIA MORI CVRA.

OLei benedicti vncia vna, *maſticis* vncia ſemis, miſceantur, & inungatur morus manè & veſperi.

DE MORSIBVS SERPENTVM, ET *aliorum venenoſorum animalium.*

MItridatij vnciæ duę, theriacę vncia vna, corallorum rubeorum puluera torum vncia vna & ſemis. Dentur in potum, ſi nõ iuuerit adminiſtretur aurum diaphoreticum, vel ladanum, aut materia perlata, vel gemmarum diſſolutarum eſſentia. Ad ſuperponendum vulneri ſticticum hoc fiat *emplaſtrum.*

EMPLASTRVM.

LItargyrij aurei, mumię ex gummi factę ana vncię tres, gummi vncię duę. Hoc vtendũ tantiſper donec vulnus meliùs habeat. Deinceps communioribus emplaſtris ſticticis abſque additione gummi infra ſcriptis, curari poterit. In iſtis occurrentijs prigritandum non erit.

DEFENSIVVM HOC LOCO NECESSARIVM.

FLorum verbaſci, rutæ, hyppericonis, roſarum ana quantũm voles. Ponantur cum aceto ad ſolem digerenda, & quum opus erit calida ſuperponantur venenato vulneri.

DE

DE MORSIBVS ARANEARVM, *salamandrarum, bufonum, vel rubetarum cura.*

Contra morsum araneæ valet terra sigillata vera. Contra morsum salamandræ vel stellionis valet axungia solis. Contra morsum rubetæ magnę vel bufonis etiam valet terra sigillata vera, non ea adulterina & supposititia quæ venditur passim in officinis. Terra quædam è fodinis metallorum eruitur excellentissima, rara & chara, quam vulgò sancti Pauli terram vocāt, ad intrinsecā curam hausta cum aliquo liquore, & ad forinsecam saliua dissoluta vulnerique superposita maximè curat præ cęteris.

MORSVS RABIDI CANIS CVRA.

Fiat purgatio fortis absque respectu personarum, per vomitum atque secessum, idq; coloquintida, vel agarico, esula, succo, corticum sambuci, reubarbaro, vel similibus. Extrinsecus autem refrigeretur vulnus sperniolo, vel spermate ranarum, oleo mandragoræ, &c. Curetur fodicatorum vulnerū stícticis emplastris, in quibus non sit pix græca.

Si rabies non remitteretur, aut mitigaretur, administranda fuerit opiata ex vsu consueto, rabiem enim aufert.

Optimum omnium hoc loco est sulphur extractum ex vitriolo per calcinationem & præparationem, vt habetur secūdo tractatu.

MORSVS RABIDI CANIS ALIA CVRA.

Detur patienti aqua frigida, vel ceruisia bibenda, tanta quidem abundantia vt nauseam inferant, vomitumq; plurimum. Cibus quoque frigidissimus adhibeatur eadem superfluitate, & administretur serum lactis in quo bullierint folia rosarum, & senæ, cum pauca benedicta laxatiua.

MORSVS VIPERARVM CVRA.

DEtur patienti hauriendum per os oleum, *in* quo calybs ardens extincta sæpiùs fuerit, ad libram vnam huius olei addantur vnciæ duæ puluieris corallorum rubeorum, & specierum de gemmis vncia semis. Primus potus sit calidus, reliqui verò frigidi, *singulis* diebus quinquies. Deinceps potus eius patientis, vinum sit optima theriaca permixtum, haustu quouis cum drachma semis corallorũ rubeorum. Continuandę potiones istæ donec signum euidens alicuius salutis appareat. *Vbi nimia* sitis presserit, administretur lac calidum vnà cum puluere cora*llorum. Si* mors in propinquo videatur adesse, administretur ladanum ex *nostris arcanis, vt supra* docetur suo loco. Philonium persicum etiam eiu*smodi* potionibus ad*mixtum est optimum.*

DE MORPHEA.

HVius cura duplex, prior in modum guttæ rosaceæ, posterior, v in malo mortuo.

PRIOR CVRA.

LIliorum conua*llium libra* semis, mercuri*j hoematini superiùs* præscripti drachma vna. Digerantur ad solem, & per alembicũ destillata abluantur signa morpheæ, singulis diebus ac sæpiùs donec abeant. Meliùs tamen ac tutiùs erit in potum *intrinsecus* administrari, quàm forinsecis ablutionibus, quibus à radice curari non bene possunt.

ALIA MORPHEAE CVRA.

ANtimonij puluerati libra semis, tartari calcinati, aluminis ana tantundem. Stratificentur, & reuerberentur ignis quarto gradu. Ad eius antimonij præparati vnciam vnam, addantur traga-

canthi

canthi arabici, muſcilaginis conſolidæ regalis, muſcilaginis ſeminum pſillij ana vnciæ duæ. Fiat linimentũ, quo perungatur morphea, item alopetia, bis qualibet ſeptimana, calidè ſe cõtinente patiente. Naſcentur ſquamæ quædam, quæ etiam decident. Curentur vnguento hoc: Sperniolæ, camphoræ ana drachma vna & ſemis, olei de ceruſſa drachmæ tres, vngatur octo diebus continuis à caſu ſquamarum.

DE MERCVRII EXTRA CORPVS HVmanum extractione, à cura morbillorum, venereorum malè practicata.

TRibus modis expelli poteſt, primo per corallatũ, ſecundo per aurum diaphoreticum (vtrunq; ſupra tractatu reperitur præſcriptum) tertio verò per balneum Iaſſę quod ſequitur.

BALNEVM EX IASSA.

IAſſæ veteris, perſicarię, aquilegię, & ſerpentinarum ſpecierum quantùm ſufficit, coquantur in aqua ſulphurea thermarum, in quibus ægris imperetur balneatio. Hac ipſa mercurius à membris expellitur, vt impoſterum ad aliorum medicamentorũ ſuſceptionem reddantur idonea nullo etiam reſpectu quorumuis accidentium habito.

DE NACTA MVLIERVM VBERVM.

CVratur vnguento oppodeltocho præſcripto ſupra tractatu ſecundo.

DE NATHA VEL NASDA.

FEcum vini vnciæ decem, vini ardentis vncię quatuor, axungiæ vulpis vnciæ quinque, olei anetini ad pondus omnium. Fiat vnguentum.

DE NOLI ME TANGERE.

RESinæ abietis libra vna, farinæ ordei vnciæ sex, resinę pini vncię octo. Reducantur in ceratum. Si tamen attigisset periodi sui medium aut finem, mortificatio præcedat qua minuatur ærugo.

MORTIFICATIO.

REalgaris crystallini vncia vna, coquatur in aceto duabus horis, vsque ad exiccationem. Affundatur olei maioranæ vncia vna. Misceantur, & hoc oleo perungatur forinsecus, vnguentoque ligetur. Maneat immotum vnguentum duobus diebus naturalibus, post quos sanies vel pus & aqua profluent. Quibus perceptis, mundificatiuum infra scriptum superponatur, donec putredo nulla supersit.

MVNDIFICATIVVM.

PIcis naualis, visci pini, visci abietis ana libra vna, visci ex locustis de larice libra vna & semis, larignę vncię tres. Mixta liquefiant vnà cum olei & ceræ partibus æqualibus, ad emplastri compositionem, & superponatur.

CONSOLIDATIVVM.

CEre, picis cõmunis ana libra semis, aristolochię vncię tres, mumię vncię duę, antimonij vncię quatuor. Fiat emplastrũ quo manè & vesperi ligetur.

¶ Alia cura habetur vbi de tentigine obscura & praua agitur infra.

¶ Item & alia supra vbi de lupo.

DE OCVLORVM ALBVGINE.

TVtia prunis candentis instar ignita in lacte muliebri, vel alio ob illius defectum, extinguatur. Postea maceretur in aqua rosacea

per

per noctem integram. Tum demum hęc aqua superligetur albugini, & tolletur. Addi possunt ad eius pręparatę tutię drachmam vnam, *vitrioli* albi drachmæ septem, camphoræ tritæ scrupulus vnus & semis.

DE OCVLORVM RVBEDINE.

CAlaminaris ad scabiem infra pręparati vncia vna, aceti destillati vncię sex. Fiat extractio tincturę quę postmodum exiccetur. Addi potest ad eius præparati vnciam vnam, aquarum fęniculi, rosarum, eufragiæ ana drachmę tres, & fieri *collyrium*.

DE OCVLORVM NEVTA, CATARACTIS, *hocmoptoica, & tremore cordis.*

GRanatorum destillatorum vncia semis, alocepatici drachmę tres, sulphuris pręparati vncia semis. Fiat mixtura cum saccaro clarificato. Dosis est drachmę duę in tres quinque diebus successiuis. Cessante pulsatione vel tremore cordis etiam cessandū erit.

DE OCVLORVM MACVLIS.

TVtię vncia vna, vitrioli albi, succi eufrasię quod sat esse videbitur. Fiat bolus cum gummi arabico, qui coquatur in linimentum per secundum gradum ignis. Addi possunt ad eius tutiæ pręparatę drachmam semis, visci ranarum drachmę duę, olei laterum scrupulus semis, Fiat inde collyrium ad maculas.

DE OCVLORVM NEVTA, ET ALIIS DOLORIbus mulierum ex partu.

VItrioli albi drachmę quinque, olei de siligine vncia semis, olei ex camphora drachmæ duæ. Putrescant in equino fimo per mensem, & postea destillentur per descensum. Neuta pellicula est

innascens oculis, auribus, vel mulierum pudendis partibus ex partu, quæ destillata præscripto, cum aquis eufragiæ, rosarum, & fœniculi aufertur. Addi possunt ad oculorum dolores, ad eius vitrioli præparati scrupulum vnum, liquoris eufragiæ scrupuli duo, liquoris papaueris rubei drachma vna, & inde collyriū ex omnibus fieri.

DE OSSIVM FRACTVRA.

SYmphitum tritum coctum & superpositum curat ossiū fracturas. Idem efficiunt aristolochia, & serpentaria, ac reliquæ vulnerariæ herbæ. Efficacior ad eum effectum est herba sophia cæteris.

DE PANARITIO VERME.

PAnaritius vermis oritur ex materia, ex qua nascuntur vngues, centrumque ponit in locustis, vt in digitis manuum atq; pedū. Cura triplex, vna per caracteres, vt fieri solitum est in Carinthia: secunda cura per superstitionem, de quibus tacendū est: tertia verò naturalibus medicamentis adimpletur, vt vnguento narcotico facto ex sperniolo ranarum, quo sacculus in formam digiti cōsutus, madefiat. Facto per sperniolum refrigerio ter quatérve, curari poterit fimo porcorum cum aceto cocto.

DE PANNO IN CVTE.

FLorum fabarum vncia semis, calcis ouorū vnciæ duæ, salis peregrinorum libra vna, aquę cōsolidę, alcoolis vini ana vncię quindecim. Destillentur alembico, & hac lauetur aqua pannus cutis, & fiet albior alia cute.

ALIA PANNI TINCTVRA.

ALuminis plumosi, scissi ana libra vna. Destillentur, & addantur destillato camphorę vncia semis, sigilli Salomonis vncię duæ. Rursum destillentur in aquam, hac lauetur.

DE PARALYSI, TREMORE CORdis, & synthena.

AVri puri & purgati à mineralib⁹ drachmæ duæ, aquæ salis gemmę vncię sex. Reduc in vnum, & separa per alcool vini. Postmodum addātur croci drachmæ duę, & alcoolis correcti tantundem Misceantur in vnum, cuius dosis est à granis tribus in quatuor vel sex. Addi potest ad eius præparati scrupulum vnum, aquæ lauendulæ correctæ, alcoolis vini, aquæ spiculæ ana vncia vna. Dosis est scrupulus vnus.

ALIA DE PARALYSI, GVTTA, HEMIPLEXIA, & speciebus eius, cura.

RAdicis ellebori pręparatę vt pro podagra, & epilepsia reperitur, drachmis duabus purgetur patiens, idq; sæpiùs eadem dosi per vicem. Tandem aggredi per animam tractam ab esse animato curam, tuto medicus poterit (puto balsamum ellebori, de quo suo loco dictum inter alia balsama) & eo quod reliquum est ab extractione, tota paralytica pars corporis perungatur: etsi cutis vnctionibus auellatur, minimè curandum, quinimò progrediendum; donec patiens ea parte caliditatis tres gradus percipiat. Postmodum adiuncto suis fecibus ipso esse animato semper vngendum vsque ad terminum tertij gradus mobilitatis. Postremò tandem ad complendam curam, vtendum est naturalibus thermis per se, confortatiuis duntaxat adhibitis, & calefactionibus. Alia paralysis cura habetur ibi de lethargia, & membrorum stupefactionibus.

DE PESTILENTI CARBVNCVLO.

BVfones aut rubetæ maiores, perfossæ baculo viuæ siccentur in vmbra. Occurrente necessitate super pestilentem carbonem

inuoluta linteo panno ponatur ac superligetur, intumescet viua maior, & imbuto veneno totum ad se trahens excipiet. Si vno busone satis non erit, alterum adhibeatur vel plures, donec amplius non intumescant, signum id erit extracti penitus veneni: si autem apostema a fuerit apertum, efficacius erit remedium, sin minus attractio nihilo secius fiet. Curetur postmodum oppodeltochijs, & sticticis emplastris, & vnguentis attractiuis.

PESTIS EPIDEMICAE
cura intrinseca.

PRæparati maximi mercurij granum vnum & semis, theriacæ alexandrinæ scrupulus vnus, alcool vini rubei, in quo apiarium herba vel melitena macerata fuerit, vncia semis, decocti prunellæ vncia vna, valerianæ drachmæ sex. Misceantur, & fiat potio quę venenum extirpat virtute diaphoretica, excitatque sudores ęgris in lecto coopertis.

Addi possunt in augmentum virtutis & efficaciæ, ad eius potionis drachmas duas, liquoris orizontis, id est auri, gemmarum ana scrupulus semis, aquarum destillatarum fumariæ, cichorij, chamędrios ana drachmæ tres, alcoolis vini rubei vncia semis. Fiat potio diaphoretica.

DE PESTE, ET PLEVRESI.

SVlphuris viui libra vna, colcotharis, salis fusi ana tãtundem. Trita mixtaque reducantur in eleuationem, & sublimatum rursus eleuetur quater aut pluries, quò sæpius eò melius.

Addi potest ad eiusmodi sulphuris eleuati vnciam semis, olei nucis muscatæ drachma vna, aquæ veronicæ præparatæ ad pondus omnium & haustus fieri.

DE

DE PLEVRESI.

SAlis nitri libra ſemis, tartari crudi libra vna. Deſtillentur per ſextum alembicum. Doſis eius eſt ſcrupulus vnus vſque ad vnum & ſemis, in aqua fontana lympida, vel in optimo vino, ter quouis die, manè, ſub meridiem, & veſperum propinetur, & ſub mediam noctem. Addi poſſunt ad eius præparati drachmas duas, aquæ cæſaris ſcrupulus vnus, alcoolis vini exiccati drachmæ quindecim. Fiat mixtura. Doſis eſt drachma ſemis in vnam & ſemis.

DE PODAGRA.

MAximi præparati mercurij vncia ſemis, aloes optimè lotę aqua deſtillata cyclamcepitios, drachmæ duæ, antimonij reuerberati ſcrupulus vnus, croci martis è calybe correcti drachma ſemis, muſci recentiſſimi grana quatuor, ambræ ſuluæ grana tria. Fiat maſſa cum eſſentia ſtecados maſſilienſis, in qua grana quinque aut ſex olei vitrioli fuerint infuſa. Formentur pillulæ piſorum inſtar, & à quinto vel ſexto die, medijs intermiſſis, detur vna deglutienda. Poſtea locus doloris inungatur oleo ceruino calido, cuius formula hæc eſt.

Sanguinis ceruini tres canthari, deſtillentur per alembicū igne lento tantiſper, donec phlegma totum aſcenderit, & color citrinus tandem appareat, per athanor tandem igne vehementiſſimo pellatur oleum dum aſcendere volet. Poſtremò deinceps ad quartum gradum ignis progrediendo ſublimetur omne quod aſcendere poterit. Sublimatum fracto vaſe colligatur, & cum oleo ſuo commiſceatur. Hoc mixto partes dolentes & podagricæ aliquot ſeptimanis à purgatione inungantur. Vinum ordinarium bibat patiens cum radicibus cariophillatæ dum aghuc herba viret, & cum aceto vulgari etiam viridi, ferue factum ſit ac expurgatum. Hac via tolluntur à radice penitus podagrici dolores.

ALIA PODAGRAE CVRA, ET *specierum eius.*

RAdix ellebori nigri deficiente luna, sub libræ *signum*, & sub planeta veneris euulsa, flatibus quoque venti borealis ad vmbram exiccata, & puluerata, pondere duarum drachmarum administretur, tribus diebus successiuis priusquam dolores percipiãtur (quod quidem à dolore dentium, capitis, oculorum, aurium, & reliquorũ membrorum præcedente, cognosci potest) purgatur eo medicamento patiens vt solùm ad curam suscipiendam, ista dispositione fiat idoneus. Veteres *olim purgabãt hoc ipso remedio* sæpiùs, absq; vlla additione. Verùm ego (Paracel*sus ait*) additionem hanc vtilissimam esse comperi. Addatur essentia *specificata vitrioli*, *atque* tartari, de quibus supra diximus tractatu *secundo. Eiusce*modi remedijs cuncta membra penetrantibus, radix euellitur *podagrica*.

DE POLIPO.

CVra fieri debet incisione, & oppodeltoch applicatione, vti supra habetur de alcola.

DE PORRO ET CALLO.

OLeum ex baccis iuniperi, besonnæ, agarici ana drachma vna, fellis boui castrati quantùm sufficit ad vnguentum, quo porrus vngatur atque ligetur dies & noctes, quò sæpiùs eò meliùs calli exiccantur & putrescunt. Curetur postea per oppodeltoch.

ALIA EIVSDEM CVRA.

REalgaris scrupulus vnus, olei vitellorum ouorum drachma semis, calcis extinctæ quantùm sufficit in vnguentum formandum. Hoc putrefacit, & exiccat in nigredinem.

DE PROFLVVIO.

ARgenti limati vncia vna, reduc in calcem per aquam fortem. Eius calcis drachmæ duæ, tartari crudi vncia ſemis, reducantur ignis gradu quarto, & extrahatur alcali. Aqua fortis fit, ex nitri, aluminis, & vitrioli ana libra ſemis per conſuetam deſtillationem. Alcali ad hunc modum. Affundantur ad calcem alcoolis vini, aquæ chelidoniæ ana vnciæ decem, fiat alcali pro more ſolito. Doſis eſt ſcrupulus vnus ad vnum & ſemis.

DE PRVRITV, SCABIE, *& furfuribus.*

ALuminis rupei libra vna, aluminis iameni libra ſemis, fiat mixtura pro ſcabie.

ALIA.

ALuminis plumoſi, entali ana libræ duæ, fiat mixtura pro pruritu.

ALIA.

VItrioli, *aluminis ſciſci* ana libra ſemis, *fiat mixtura in ſaphatis & furfuribus.*

DE PVLVERIBVS AD VVLNERA.

CRoci martis, croci veneris, croci ſaturni ana vncia ſemis, mercurij dulcis drachma ſemis, fiat puluis.

DE PVSTVLIS EX HYDROPISI *productis.*

LIquoris tartari vncia vna, vitrioli ſcrupulus ſemis, aquilæ *liquefactæ* grana quindecim.
Mixta propinentur ægro.

DE PVSTVLIS PODAGRICIS.

MVmiæ veræ libra ſemis, axungiæ vulpis libra vna, fiat vnguentum per ſe, & eo vngantur biduo partes affectæ. Deinceps bibat æger infraſcriptam potiunculam. Liquoris hermodactilorum, ellebori foliorum ana vncia ſemis, aquilæ hoematinæ grana ſex, fiat potio haurienda mane quinto quoque die vngendum inter.

DE PVSTVLIS EX CATHARRO.

AVri foliati ſcrupulus vnus, mercurij corporalis hoematini ex ſaturno tracti grana ſex, mixta quinto quoque die exhibeatur, idque ter ad purgationem corporis. *Item ad confortationem & corroborationem debilitatæ naturæ, exhibeatur ladanum ex Paracelſo, vel perlarum eſſentia in aqua vitæ.*

EARVNDEM CVRA CATHARROSA.

CAriophillatæ compoſitæ, id eſt aquæ ex benedicta deſtillatæ, in formam aquæ vitę ſcrupuli duo, mercurij corporalis ex luna grana quinque. Mixta ſeptem diebus exhibeantur.

DE PVSTVLIS EX GONORRHEA.

BAlſami mumiæ vncia ſemis, mercurij veneris ſcrupulus vnus, permiſceantur, & cum aquæ raphani maioris ſcrupulo vno exhibeantur tam diu, donec fœtor nullus, nulla ſanies, & ſanguis nullus per vrinam effluat.

DE PVSTVLIS MENSTRVALIBVS.

LIquoris auri ſcrupulus vnus, mercurij iouis liquefacti grana quindecim, liquoris meliſſæ drachmæ tres. Commixta ſimul digerantur diebus octo, & iſtius mixturæ grana tria ſingulis diebus mane

mane cum aqua pulegij exhibeantur. Isto remedio nimius fluxus restringitur, consistentes aut retenti euocantur, & genuinus color restituitur.

DE PVSTVLIS EX VARIIS MORBIS.

ESsentiæ vini de chelidonia drachma semis, mercurij saturni hoematino more præparati vncia vna & scrupulus semis, exhibeantur altero die quolibet in curam vsque finitam.

DE PVSTVLIS IN GENERE.

OLei realgaris quantùm sufficit, vngantur eo pustulæ singulis diebus ter quatérve, citra vllas cicatrices decident, & si quæ apparerent, oleo saturni, vel mercurij perlitæ disparent.

DE PRVRITV, SCABIEQVE *venerea.*

ALuminis libræ decẽ, vitrioli libra vna, tartari calcinati libra semis, salis fusi librę tres. Conijciātur omnia in aquā in qua lupulus maceratus fuerit priùs, in ea balneare poterũt ęgri. Si verò inueterata scabies fuerit, in quarta parte vitrioli dissoluti, mercurius calens extinguatur quater, & vngatur eo scabies. Poterit ista materia coagulari ad hunc modum: Aluminis calcinati, plumosi ana vncia vna, tartari calcinati, vitrioli colcotharini ana vnciæ quatuor, aluminis rupei, salis nitri, vitrioli crudi ana libra vna, casei præparati in viscum ad pondus omnium. Permixta simul omnia reducantur in pultes, quæ in ære durescunt instar cornu. Quum vtendum erit, aqua calida resoluantur, &c. Sal ex parthenione, serpentina & bricnia confectum, & in præscriptam dissolutionem iniectũ, scabiem atque pruritũ ex morbo venereo perfectissimè curat. Item phlegma à sale nitro destillatum, cum aqua thermarum confusum, mercurij vires longè superat in curatione hydropicorum vlcerum, ex venereo morbo prouenientium.

Idem in herpeticis pustulis venereis phlegma vitrioli præstare potest, sed longè plura oleum. Item aqua tartari hausta, morbum ictericium, ac alios qui ex menstruis oriuntur, & initia lepræ tollit. Oleum verò tartari rectificatum, hydropica vlcera curat, iniectum aquæ thermarum.

ALIA SCABIEI ET PRVRITVS CVRA.

Calaminaris abluti & puri ana vncia vna, vnguenti agrippini vnciæ quatuor, vnguenti florum æris vncia semis. Fiat mixtura. Addi possunt ad eius præparati vnciam semis, emplastri apostolici vnciæ sex, camphoræ drachma vna. Fiat emplastrum.

DE PHLEGMONIBVS.

Olei ouorum vnciæ sex, olei camomelini vncia vna, serapini, galbani ana drachmæ sex, visci de abiete vel pino ad pondus omnium, farinæ ordei, fabarum ana quod sufficit in vnguentum effingendum. Lauabis verò manè & vesperi melle & aqua salis ad loturam permixtis.

DE PVRGATIONE SANGVINIS.

Lege supra in cura mori.

DE RAGADIIS, PER PESsarium cura.

Aloe succotrini vncia vna, radicis aristolochiæ rotundæ vnciæ tres, terebinthinæ lotæ quantùm satis est. Fiat pessarium ad sufficientem longitudinem.

ALIVD PESSARIVM.

Terebinthinæ lotæ vnciæ 6. albi græci vncia vna, ceræ vncia semis, puluerũ agrimoniæ, consolidæ, pyrole ana quantùm sufficit pro incorporatione. Fiat pessarium.

SPA-

SPARALLIVM AD MVLIERES.

MVscilaginis psyllij vncia vna, olei amygdalarum amararũ vnciæ tres, succi florum tapsi vnciæ sex. Fiat sparalliũ in quo linteum eiusdem longitudinis cuius ragadia fuerint intingatur & indatur pudendo muliebri, maneat horis tribus, postea rursum intingatur & indatur.

PVLVIS AD RAGADIA.

MVmiæ vncia vna, laccæ rubeæ vncia semis, pulueris corticum arantiorum, antimonij ana vnciæ duæ, chimoleæ drachma vna & semis, cachimiæ drachmæ quinque: fiat puluis.

DE RANVLA.

EST apostema quoddam ex venis quæ sub lingua sunt, accumulatum, & ex radice linguæ sumens originem. Secentur venulæ dictæ vt sanguis effluat, postmodum abluantur optimè aquis brassatellæ, alchimillæ, diapensiæ, agrimoniæ, vel oleo hyppericonis, aut oleo de floribus centaureæ. Si rediret, iteretur eadem cura. Si parua tamen sit ranula, sæpiùs abluatur aquis superioribus.

DE SANGVINIS E VENA PROfluentu cohibitione.

Hæc sunt quæ sanguinem sistunt.

CRocus martis subtilissimè reuerberatus.

AEs vstum vt crocus etiam præparatum.

Farina parietibus molendinorum adhærens vulneribus inspersa, donec impastent sanguinem.

Pili sub cauda leporum nascentes.

Muscilago in capitibus mortuorum nata.

Carneolus lapis manu contentus, vel ad collum suspensus.
Cineres ex ranis adustis.
Lapis hoematites.
Lana quæ fuerit in cortice nucis longo tempore compressa.

Omnis vena quæ per ista non restringitur, per priora potissimũ, difficilis & periculosæ compressionis erit, nisi postquam iustũ pondus effluxerit. Notatu dignum ob choleram sanguinem abundantiùs fluere, qui nisi sedata sisti potest: si etiam sistatur, periculum ne intrinsecus in corpore accumuletur, erit maximè metuendũ. Expectandum igitur ac tutiùs, donec symptomatum quorumcunq; sedatio naturaliter adueniat.

DE SANGVINE IN VVLNEribus sistendo.

MArcasitæ minutissimè tritæ vnciæ duæ, olei lini vnciæ sex, misceantur & accendantur igne, ad hunc modum manebit in ea vera natura. Addi possunt ad eius marcasitæ drachmam vnam, corallorum rubeorum drachma semis, seminis plantaginis vncia semis. Fiat ex istis omnibus puluis subtilis, qui per se vulneribus inspergatur vel aceto rosaceo permixtus superligetur, & ilico sanguinem sistet. Si autem quis ob casum ab alto sanguinem expuat, ex eo bibat.

DE SANGVINIS COHIBITIONE, CVM IN ventre, tum in hæmorrhoidis.

ENtali, tartari communis ana vnciæ duæ, carabis, masticis ana drachmæ duę & semis. Reuerberentur ignis gradu secundo, postmodum extrahatur alcali. Locus ventris profluuij est in vmbelico, hoemorrhoidarũ verò in spina dorsi. Addi possunt ad ventris profluuium, ad eius præparati entali drachmam vnã, boli adusti, hoe-

sti, hoematitis correcti drachma vna & semis, ac vnà misceri. Ad hoemorrhoidas autem, ad entali dicti pręparati drachmas tres, addantur corallorum præparatorũ scrupuli quatuor, olei nucis muscatæ quantùm sufficit ad formandum vnguentum.

DE SANGVINE CONCRETO, FORIS & intra corpus.

FLorum verbasci manipulus vnus, hyppericonis manipuli tres, radicum asclepiadis manipulus semis, mumiæ vncia vna, olei oliuarũ recentis libræ duæ, terebinthinæ libra vna, vini rubei mensuræ duę. Coquantur omnia simul, per septem horas, & postmodũ ad solem digerantur vitro clauso. Tandem succus omnis per pannum expressus coquatur iterum ad vini consumptionem, & applicetur contusionibus extrinsecis.

AD CONCRETIONEM INTRINSECAM.

REubarbari electi drachmæ duæ, mumiæ vncia semis, laccæ rubeæ, spermatis ceti ana drachma vna, boli armeni, terræ sigillatæ ana drachma semis, radicis hyrundinariæ drachmæ tres. Fiat puluis ac detur vice qualibet drachma vna in aqua florum tiliæ. toties ac expedire videbitur mane & vesperi, necnon interdiu.

DE SANGVINIS REPRESSIONE.

ADministrandus est in potu ladani puri, & præparati scrupulus vnus, aut præparati seminis de lolio albo vncia semis, cum lacte canabis. Item corticum iusquiani decoctione madentes panni superponantur.

DE SCISSVRIS.

RAdicum vrticæ minoris vnciæ sex, reponticæ vnciæ tres, consolidæ regalis vncia vna & semis, aquæ puræ quantùm satis sit pro

decoctione. Supra vaporem eiuſmodi decocti manus teneantur olla cooperta. Hoc fiat ſingulis diebus quater vel quinquies, poſtea purgetur ſanguis ad hunc modũ: Gamandreæ, cichoreæ ana bulliant in vino optimo, hac potione ſanguis optimè purgatur.

ALIA SCISSVRARVM CVRA.

FArinæ hordei, ſiliginis ana vncia vna, pyrolæ, agrimoniæ, centaureæ, prunellę ana vncia ſemis aquæ puræ quantùm ſufficit pro decoctione.

AD SCISSVRAS VNGVENTVM.

PEtrolei, axungiæ cati ſylueſtris, axungiæ cerui taxi ana vncia ſemis. Fiat vnguentum ſuper carbones, quo manè & ſerò perungendum.

ALIA SCISSVRARVM IN MANIBVS CVRA.

QVatuor gummi, oppopanacis, ſerapini, galbani, bdelij ana vncia vna, colophoniæ vnciæ duæ, terebinthinę lotę vncię quatuor. Fiat vnguentum, quod liquatum igne ſuperligetur manib⁹, maneatque duodecim horis. Deinceps lauentur aqua munda, rurſuſque ſuperponatur vnguentum idem calefactum. Hoc toties repetendum, quouſque nullum humorem emittant ſciſſuræ, quod plerunque fit decimo quinto die.

DE SCLIROSI.

OLei mirtillorum vnciæ duæ, nucis muſcatæ vncia ſemis, axungiæ iumentorum drachmæ duæ, petrolei ad pondus omnium. Fiat mixtura qua ſpermatica vaſa, vt ſunt renes, &c. menſe quolibet perungantur. Hac via ſclirosis impeditur incrementum.

Alia eiuſdem cura habetur vbi de ſephiro.

DE

DE SCROPHVLIS.

VIni ardentis vnciæ quinque, alcalium ex colcothare, & fimo mineralium quantùm satis. Misceantur & ad eius mixti vnciā semis, addantur aquæ rosarum vnciæ duæ, aquæ chelidoniæ vnciæ tres. Madidis eo liquore filis aut flaccis vlcerum foramina repleantur, vsque dum semi sana appareant, inde præscripto ad vlcera cauernosa ligentur vnguento.

ALIA SCROPHVLARVM AVT *fistularum cura.*

CORROSIVVM REMEDIVM.

VItrioli albi vncia vna, aquæ rosarum vnciæ duæ, litargyrij soluti vncia semis, commisceantur cum oleo rosarum, & filis madefactis orificia scrophularum expleantur & foramina.

CONSOLIDATIVVM.

COnsolidæ regalis libra semis, aristolochię lōgę vncię tres, myrrhæ vncia semis, *olei oliuarum quantùm sufficit pro incorporatione. Fiat emplastrum. Alia cura legitur ibi de fistulis & scintillis.*

DE SEPHIRO.

SEphirus est apostema durum ex sicco sale productum, non maturescens, coloribus plurimis tinctū, sola resolutione curabile.

Visci iuniperini libra semis, fœnu græci vnciæ quatuor, aquarū iringij, lapatij acuti ana vnciæ duæ, succi altheæ quantùm satis ad incorporandum.

ALIA EIVSDEM CVRA.

OLei litargyrij, colophonię, mumię ana, olei vitellorum ouorū pro formando vnguento, quod sephirum mollem facit, ac resoluit.

ALIA SEPHIRI ET SCLIROSIS CVRA.

ALcalisato realgare purgentur & mundificentur, & postmodū mercurius roli à phlegmate & colcothare suis purgatissimi vncia vna [illegible] alia quæuis vlcera.

OLEI LITARGYRII FORMVLA.

ALumen, acetum, & litargyrium ad libitum, coquantur simul omnia donec albescăt, addantur adhuc acetum & alumen, coquaturque tam diu, donec in oleaginosam formam adducatur.

DE SERPIGINE.

PVRGATIO INTRINSECA.

SVccorum cichoreæ, gamandreæ ana libra vna, succi capillorum [illegible] vitrioli drachma vSVccorum cichoreæ, gamandreæ ana libra vna, Dosis à drachma vna in tres. Vtendum erit postea cauterio, vt in malo mortuo.

DE SIPHITA STRICTA,
& gutta.

VItrioli à phlegmate & colcothare suis purgatissimi vncia vna, alcoolis vini vnciæ duæ, aluminis iameni vncia semis. Reducantur in liquorem ignis gradu quarto. Dosis est extrinsecus drachma semis, intrinsecus autem grana sex vsque ad nouem. Extrinsecus applicandum est medicamentum ibi morbus originem ducit, vt in pulsu, in quo symptoma. Si tamen latiùs extendatur, superligetur ambabus venis pulsatilibus. In gutta verò medicamentū est in extremitate linguæ ponendum ibi gustus. Addi possunt ad siphitam, ad eius vitrioli præparati drachmam vnam, seminis hyppericonis vncia semis, ambræ grana sex. Misceantur.

DE

DE SQVINANCIA, ET CARBVNCVLO.

MEllis rosacei vnciæ quatuor, aristolochiæ rotundæ, pyrolæ ana vncia semis, aquarum prunorum, prunellæ ana vnciæ sex. Fiat gargarismus quolibet die ter vel quater, postmodum in ore continendo, si tamen apostema fuerit apertum, sin minus haudquaquã proderit, donec aperiatur. Ad prçueniendum nimio tumori, vtendum erit hoc defensiuo extrinsecus.

DEFENSIVVM IN SQVINANCIA.

MVscilaginis de fœnu græco vnciç decem, cerussæ vnciæ duæ, camphore tritæ vncia semis. Fiat mixtura & cataplasma extrinsecus vt mitigentur dolores & colli tumores.

AD CALOREM CAPITIS IN SQVINANCIA.

AQuarum rosarum rubearum, bursæ pastoris, solatri, barbæ iouis singulorum æquale pondus. Commixtis immerso madefactoque linteo caput inuoluatur.

DE STOMACHI DOLORIBVS.

MAsticis vnciç duç, alcoolis vini libra semis, galangç vncia vna, destillentur ex alembico. Dosis est scrupulus semis. Addi possunt ad eius destillati vncias duas, macis, olei croci corporalis, galangæ ana drachma vna. Dosis est scrupulus semis vsq; in integrũ.

ALIA STOMACHI CVRA PER CONFORTATIOnem, & ad bonam digestionem.

INfra habetur, vbi de sale peregrinorum agitur, in vitæ longç conseruationem.

DE STRVMIS.

TVtiæ vnciæ quatuor, ſalis fuſi, calcis viuę ana vncię ſex. Stratificata ponantur in tertium gradum ignis, & inde abſtrahatur alcali. Addi poteſt ad huius tutię pręparatę vnciam vnam, ſalis anathron ſiue fellis, ſalis fuſi ana vncia vna, vrinę deſtillatę vncię quindecim. Fiat mixtura, quę ſtrumoſis exhibeatur manè & veſperi, ſeptimanis tribus vel quatuor. Huic medicamento ſtrumę nullę reluctantur, aut reſiſtere poſſunt, exceptis Rhetorum ſtrumis alpinorum, quę naturales ſunt.

DE STVPEFACTIONE MEMBRORVM *ex initio paralyſis.*

Legitur ſupra de lethargia & paralyſi.

DE SYMPTOMATIBVS VVLNERVM, *curandum inter euitandis per nouem experimenta.*

Legitur infra vbi de vulnerum ſymptomatibus agitur inter vulnerarias curas.

DE SYNOVIAE REPRESSIONE.

AD libram vnam balſami vulnerarij abſque vltramarinis, & citra deſtillationem pręſcripti ſuperiùs inter balſama, addantur vncię duodecim teſtaculi toſti, commiſceantur, & applicentur, ſynouiam è veſtigio ſiſtunt. Quamuis & emplaſtra Paracelſi ab hoc & reliquis ſymptomatibus pręſeruent, modò chirurgus eis ab initio ſuę curę fuerit vſus.

DE SYNTHENA.

Legitur ſuperiùs in cura paralyſis, & tremoris cordis ſuo loco.

DE

DE TENTIGINE PRAVA.

LItargyrij abluti libra vna, aluminis rupei libra vna & ſemis. Trita mixtaque reuerberentur igne violentiſſimo quatuor horis, tum demum extrahatur alcali per aquam fontanam. Procedatur vt moris eſt. Addi poteſt ad eius pręparati litargyrij vnciam vnam, realgaris communis drachma vna, ſucci chelidonię quod ſufficit. Formetur linimentum quo locus perungatur tantiſper donec cutis prorſum rubeſcat, & fœtor abeat omnis. Tandem vtendũ erit vnguento hoc per additionem *infraſcripto*.

Ad eius litargyrij *vltimò iam* pręparati drachmam vnam & ſemis, *addatur muſcilaginis* fœnu gręci, muſcilaginis de lumbricis, & nitri ana quod ſatis eſt ad formandum vnguentum.

DE TENTIGINE OBSCVRA, PRAVA, ET *noli me tangere.*

TRiplici via curantur, videlicet, potionibus, ſparallijs & vnguentis.

Cardonium ad hunc effectum reperietur *ſupra ſuo loco*. Item *ſalis compoſitio* quædam ad matricis tentiginem.

SPARALLIVM.

AQuarum plantaginis, ſerpentinæ, perſicarię, hyppericonis ana libra ſemis, lumbricorum terreſtrium vncię ſex, dragacanthi drachma vna, conſolidę *foliorum* ariſtolochiæ longæ ana vnciæ tres, fiat ſparallium optimo ſaccaro permixtum, & inde fiat clyſtere quod inditum pudendo maneat tribus vel quinque horis ſingulis diebus.

ALIVD SPARALLIVM.

SVcci hyppericonis, perſicariæ ana libra ſemis, aquæ de prunis, de ceraſis ana libra vna, terebinthinæ lotæ in aqua roſarum vnciæ

 ſeptem.

ſeptem. Fiat ſparallium pro matrice,& indatur quolibet die bis aut pluries pro neceſſitate.

ALIVD SPARALLIVM.

OLei hyppericonis,perſicariæ,ariſtolochiæ rotundę ana libra vna,olei lumbricorum,olei ranarum ana vnciæ duodecim,olei ex vitellis ouorum ad pondus omnium. Formetur ſparallium & indatur.

ALIVD VNGVENTVM APPLICANdum dorſo,ad eundem effectum.

MErcurij abſq; ſubſtantia frigida,& ab omni mordicaci conditione correcti vncia ſemis,boli ſciſſi vnciæ tres,axungiæ ceruinæ libra ſemis,olei aneti,olei ex vitellis ouorum ana vnciæ ſex. Fiat vnguentum cum cera. Omnia medicamina dicta ſimul adminiſtranda ſunt quolibet die bis.

ALIVD VNGVENTVM AD TENTIGINEM prauam, noli me tangere, & ad ſerpigines validiſſimum.

REalgaris ſublimati vncia vna,coquatur in aceto horis duabus in exiccationem,cui addantur olei maioranæ vnciæ tres. Fiat vnguentum quo tenuiſſimè pannis obducto ligentur ſæpius,& circumuicinæ partes inungantur oleo,nec maneant ſiccæ. Relinquãtur ad hunc modum duobus diebus cum ſuis noctibus. Tandem eijcietur ſanies & aqua. Quo percepto mundificatiuum emplaſtrũ infra poſitum applicetur tantiſper,donec ſanies nulla, humorque nullus effluat.

MVNDIFICATIVVM EMPLASTRVM.

PIcis naualis libra vna,viſci pini & abietis, viſci locuſtarum è larice ana libra ſemis,picis larignę vnciæ tres. Liquefiant omnia ſimul,

mul,cum sui medietate ceræ & olei,vel tanta quantitate quæ suffi- ciat ad formam vnguenti. Quod hoc nequiuerit extrahere, minùs alia quæuis.

CVRA TANDEM VNGVENTO HOC POST e nõ absoluenda.

CEræ,picis communis ana libra semis,aristolochiæ rotundę vnciæ tres,mumiæ vnciæ duæ, antimonij triti vnciæ quatuor & semis. Fiat emplastrum quo ligetur pro consuetudine.

ALIVD EMPLASTRVM AD FLVXVVM extractionem.

REsinæ abietis libra semis,visci consolidæ vnciæ tres, succi chelidonię quantùm sufficit: inde fiat emplastrum.

DE TESTVDINE.

REgio circundetur alumine plumoso, & postquam eschphara deciderit, superponatur oppodeltoch, hac via putrefit in eiectionem. Tandem communibus emplastris concludatur.

DE TINEA.

CIchorij,gamandreæ,capillorum veneris ana vnciæ duæ,cassiæ extractę vncia semis,mumiæ electæ drachma vna & semis. Reducantur in haustum cum aqua artemisiæ. Omni anno mense Maio debet iterum administrari,nam redit.

DE VARICIBVS.

APeriantur venæ suo tempore. Postmodum liquore gengiuarũ leporis vngatur tribus quatérve septimanis, vnam vice qualibet venam aperiendo solùm, & postea aliam. Quum autem re-

dierint processus hic iterandus vngendo dicto liquore vel adipe humana.

DE VERMIBVS VVLNERVM,
& in corpore.

FOlia vel flores hyppericonis aut perforatæ, vel siuis porosæ, super vulnera vel vmbelicũ applicentur, contusi vel integri. Melius tamen in oleo vel in balsamo præparabuntur ad vermes enecandum, qui postmodum leui purgatiuncula poterunt euacuari.

ALIA VERMIVM ENECATIO.

TErebinthinæ libra vna abluatur aquæ centaureæ *libra semis*, & addatur ad eius ablutæ terebinthinę drachmas duas, aloes epatici drachma semis, commisceantur. Dosis est per os drachma vna vsque ad duas vel tres.

DE VERMIBVS ALIA CVRA.

STanni drachmæ tres, salis communis vnciæ quatuor, asphalti vncia vna. *Adustione fiat puluis. Dosis est à drachma semis in* drachmam vnam vel tres. *Addi possunt ad eius præparati stanni* drachmam vnam, seminis colocyntidis, plantaginis ana drachmæ sex. Fiat puluis. Dosis est drachma vna ad vnam & semis.

ALIA VERMIVM ENECATIO.

VErmis terrestris vel lumbricus paruus aut magnus pro morbi quantitate, viuus digito aut vulneri superligetur non vsq; adeo stricte. Relinquatur donec per seipsum emoriatur. Simul vnà cum eo morbi vermes etiam, per sympathiam quandam moriuntur *si* vno satis non erit, alio pluribus vtendum.

VER-

VERMIVM ALIA CVRA.

CVpri calcinati vncia vna, aquæ hyppericonis, centaureæ ana vnciæ ſex, aquæ plantaginis, vini acetoſi ana vnciæ quatuor. Digerantur diebus octo poſtmodum extrahatur alcali. Doſis eſt ſcrupulus vnus, & quandoque ſcrupuli quatuor vel ſex, & non vltra.

Addi poſſunt ad eius floris æris drachmam vnam, ſaccari taberzet, ſucci liquiritiæ ana drachmæ duæ & ſemis. Pulueriſentur. Doſis eſt ſcrupulus ſemis vſque in ſcrupulum vnum.

DE VLCERVM VARIIS CVRIS, *per varia medicamenta.*

PER MVNDIFICATIVVM.

TErebinthinæ libra vna, ouorũ vitelli numero viginti, miſceantur, & addatur æqualis portio puri boniq́ue mellis. Coquantur igne lento in fuſcum vnguentum, quo manè & veſperi ligetur. Mundat fœtoremq́ue tollit.

Addatur mixturæ huius libræ vni, terebinthinæ lotæ libra ſemis, commiſceantur calidè ne tamen bulliant, & addatur galbani, oppopanacis ana vncia vna, quæ poſteriora priùs in aceto bullierint, vt mixtionem faciliùs admittant.

Poſtremò addatur ariſtolochiæ rotundæ puluerataæ vncia vna & ſemis. Hoc vnguento quæuis vlcera corroſiuo ſale carentia perſanantur.

PER CALCINATA.

OVorum vitelli numero decem, terebinthinæ vnciæ ſeptem. Reducantur in vnguentum, cui addatur calcinati non corroſiui vncia ſemis. Hoc manè & veſperi ligetur, mirum in modum per mundificationem ſanat vlcera quæuis.

CONSOLIDATIO VLCERVM.

REsinæ communis libra vna, ceræ libra ſemis, picis græcæ vnciæ tres, mixtis admiſceatur calcinati vncia vna.

PER SALIA CORROSIVA CALCINATA.

ALumen vſtum & extinctum aceto, oleum ex arſenico per propriam ſuam reſolutionem factum, ex iſtis fiat vnguentum primum.

SECVNDVM.

Fiat ex vnguento de vitellis ouorum cum alumine admixto.

TERTIVM.

FIat cum vnguento de ceruſſa, & vitriolo calcinato. Cura primùm à ſecundo vnguento inchoanda, quo ſi curari nequeat vlcus, ad primum recurrendum eſt, quod ſi reſpuat etiam, tertium optimè curabit. Ordo curationis hic non mutabitur, etſi ſecundo priùs vnguento vtendum eſſe dicamus.

DOLORVM MITIGATIO IN VLceribus, per putrefactionem, & extractionem veneni.

PVTREFACTIO.

ALuminis vſti per acetum correcti vncia ſemis, ſalis armoniaci drachma vna, ouorum vitelli numero quatuor, mellis coclear vnum, farinæ hordeaceæ vncia ſemis. Fiat vnguētum quo ſingulis quaternis horis ligetur implendo foramen ſuperiùs linteo cerato, ne pus effluat, obſtruatur. Ter vel quater eo peracto ſeparabitur à bono malum, & inualidum citra dolorem.

EXTRACTIO VENENI.

VItrioli albi triti quantúmuis, ponatur in ollam coopertam ad ignem lentum, & quum iam liqueſcere cœperit, terebinthinæ

pars

pars tertia sensim inijciatur mouendo semper, vsque dum in vncia semis vitrioli, terebinthinæ duas vncias introduxeris. Intingantur huic materiæ filamenta linteorum, & calida superponãtur. Si fortè materia durior extiterit addatur olei lini parum. Curetur postmodum fodicarijs sticticis emplastris ex colophonia, per quindecim dies, & venenum in forma puris totum extrahetur. Poterit etiam post quintum diem vnguento addi calcinatum.

Alia vlcerum cura habetur supra, vbi de balsamo tartari agitur inter balsama.

VLCERVM CVRA PER BALNEA.

Conorum abietis recentium, & succi plenorum manipuli duo, locustarum, id est extremitatũ iuniperi, corticum fagi ana manipulus vnus, chelidoniæ, cepeę, anagallidis aquaticę, foliorũ quercus ana manipulus semis, hyrundinariæ, aristolochiæ rotundę ana libra semis. Bulliant omnia in aquæ tanta quantitate, quantam sat esse putabitur. Hoc esto balneum vlceribus manè & vesperi.

ALIVD BALNEVM.

Diapensiæ, pyrolæ, serpentarię, vel ophioglossi, foliorum quercus ana manipuli tres, hyrundinarię manipulus vnus, consolidæ maioris, aristolochiæ rotundæ ana manipulus semis, ~~conorum abietis viridium manipulus semis~~, conorum albietis viridiũ manipulus vnus & semis. Coquantur vt supra, sed eiusmodi balneũ tertio quoque die innouari debet, alioqui fœtebit.

VLCERVM CVRA PER OLEA DEstillata, & per aquas ex gummi.

Quatuor eiusmodi olea habentur supra inter balsama suo loco.

VLCERVM CVRA PER SPARADRAP, *id est fluxionum retentionem.*

COclearatum limacum adustarum, corticum ouorum calcinatorum ana vnciæ quinque, hoematitis vncia vna & semis, boli armeni vnciæ tres, terræ sigillatæ vnciæ duæ & semis. Terantur & cum tragacantho in aqua rosarum dissoluto misceantur. Ligatura fiat supra ab inferiori ad superius ascendendo.

VLCERVM IN TYBIIS ERVMpentium cura.

QVintuplex hoc loco necessaria cura est; prima fit per balnea: secunda per tumorū ablationem: tertia per mundificationem: quarta per consolidationem, & per conclusionem quinta.

BALNEVM.

HYrundinariæ vnciæ duæ, fæniculæ vel diapensiæ anagallidis aquaticæ, vsneæ lapideæ, florum sambuci ana manipulus vnus. Coquantur aqua, & in eius vapore tantùm, nō in aqua fiat balneatio. Addi possunt camomillæ vnciæ duæ, fimi columbini manipuli tres, *fimi gallinacei manipulus semis. Istis balneum* reddetur efficacius, *vsus eius manè & vesperi semper ante ligaturam.*

TVMORVM ABLATIO.

FLorum tapsi, florum hyppericonis ana manipuli duo, *florum* sambuci, florum camomillæ manipuli duo & semis. Coquantur omnia simul in vino & in aceto. Postmodum expresso toto liquore tumoribus applicentur donec abeant.

MVNDIFICATIO.

VNguentum ex vitellis ouorum calcinato mixtum, singulis diebus applicetur, bis replendo vlcera tam diu, donec fundū bonum percipiatur absq; immundicia & foetore.

CON-

CONSOLIDATIO.

EMplastri vulnerarij de colophonia vnciæ tres, vnguenti vulnerarij de litargyrio vnciæ sex, resinę purissimę vncia vna & semis. Liquata simul omnia permisceantur in vnguentum addito croco martio & calcinato ad acuendum. Ligetur ex ordine emplastrorũ quouis die bis, innouato etiam emplastro iuxta necessitatis exigentiam.

CONCLVSIO.

OVorum corticum calcinatorum vncia semis, aluminis vsti & extincti drachma vna, croci martis vncia vna & semis, thuris, masticis, myrrhæ ana drachma semis. Contusis in minutissimum puluerem vtendum est donec prorsus concludãtur. Suis verò temporibus laxandæ venæ ne redeant.

VLCERVM FOETIDORVM CVRA.

COnorum abietis recentium mense Maio, numero triginta, coquantur in aqua donec resinam totam emiserint. Bullitione euaporet aqua tota vt resina sola maneat in forma terebinthinæ, cui admisceantur vnguentum ouorum, & calcinatum pro necessitate.

CONSOLIDATIO.

CErę libra vna, colophoniæ libra semis, resinæ conorum abietis vnciæ tres, liquatis adijciantur pulueres aristolochiæ rotundæ, consolidæ maioris ana vncia semis, masticis drachmæ duæ, myrrhæ drachmę sex, carabis flaui vncia vna & semis, vernicis vnciæ duæ. Fiat vnguentum, quo manè & vesperi ligetur.

VLCERVM CVRATV DIFFICILIVM SAnatio, per mitigationem.

CAriophillorum vnciæ tres, granorũ iuniperi, sulphuris vitriolati ana vncia vna & semis. Destillentur per retortum in olei formam obstructissimis vasis. Huic oleo addatur medietas sui ponderis de oleo laterino, & quarta pars trium mitigatiuorũ. Omnia rursum destillentur vt priùs. Illiti hoc oleo dolores mitigantur.

MVNDIFICATIO.

OLei de arsenico fixo vnciæ quinque, olei de cariophillis vnciæ quatuor, realgaris clari perspicui, *crystallini drachma* vna. Permisceantur, & intincto linteolo applicentur tam latè ac vlcus extenditur. Singulis duodenis horis iteretur intinctio lintei, ac superponatur, vsque dum escaram tenuem abijciat, & sub ea fundum recentissimum appareat. Postremò autem ligetur alio quopiam ad vlcera posito mundificatiuo.

DE CORROSIONE OSSIVM PER vlcerum ardores.

OLei camphoræ per albumen ouorum facti, olei cariophillorũ ana drachmæ duæ misceantur & eis cum ligetur, donec ossa carnibus obducantur.

VLCERVM SERPENTIVM, ET IN latum circumrodentium cura.

DVplex est istorum vlcerum cura, prior per olea metallica, posterior verò per dulcedinem mercurij quolibet die bis inungendo. Potissimum & optimum inter metallica est oleum saturni, postea lunæ, deinde martis, inde veneris & postremò *iouis*. Hæc omnia

omnia longè superat dulcedo mercurij pariter olei formam referens.

PRAEPARATIO MERCVRII.

COagul etur per aquam aluminis, reducatur in puluerem, & misceatur cum vnguento fusco. Locus affectus perlinatur eo, donec fundum recens appareat, nullo dolore patientem afficit.

EMPLASTRVM AD CVRAM.

LItargyrij, olei ceræ ana libra vna, in isto cerato bulliat colophoniæ libra vna, postmodum inijciatur thuris vncia vna & semis, vernicis vnciæ duæ & semis. Reducantur ad formam emplastri.

VLCERVM DEFLVENTIVM CVRA.

EXiccetur croco martis, & mundificetur vt supra, satis erit ad curam. Habeat respiraculum siue fluat siue non.

VLCERVM EX PROPRIA CONstellatione cura.

CHelidoniæ manipuli tres, foliorum quercus manipuli duo. Terantur, in fimo putrefiant, & in oleum destillentur. Hoc ipso lauentur vlcera, & inspergatur puluis ex præcedentibus exiccatis atq; tritis, ad ipsorum incarnationem, certissimum est in eiusmodi vitijs remedium.

VLCERVM CVRA PER ANTImonium præparatum.

ANtimonij, colcotharis, florum æris, ana quantùm satis videbitur. Stratificata reuerberentur. Quo peracto extrahatur anima vino rubeo, & inde fiat alcali, quod cum oleo mixtũ sit in linimen-

rum circum vlcerum orificia. Addi possunt ad eius præparati antimonij vncias tres, olei colcotharini vncia semis, olei lentiscini vnciæ quatuor & semis. Fiat vnguentum, &c.

VLCERVM CVRA PER MERCVRIVM.

AMalgametur cum stanno, pulueretur, & pulueri sulphuris permixtus in oleum destilletur, quod ab aqua separetur ad vlcera persananda.

VLCERVM CVRA PER OLEVM *mercurij.*

OLeum hoc habetur supra secundo tractatu inter oleorum alias descriptiones.

VLCERVM IN ORE CVRA.

CVpri cimentati vnciæ duę, aluminis candidi vsti, aluminis rupei ana drachmæ sex, aceti destillati libra vna, extrahatur alcali. Addi possunt ad eius floris æris vnciam vnam, aquæ chelidoniæ vnciæ tres, aquæ aluminis vna. Fiat inde gargarismus.

VLCERVM PVRGATIO PER CARdonium ex vitriolo.

CArdonium hoc supra quæratur inter cardonia tractatu secundo.

VLCERVM PVRGATIO PER POTIOnem ex centaurea præparata.

MAceretur in aqua ardente centaurea, & postmodum extrahatur eius essentia quinta iuxta communem vsum. Huius extracti guttæ decem administrentur, cum cocleari vno alicuius aquæ destillatæ ex herbis vulnerarijs.

VLCE-

VLCERVM PVRGATIO PER ESV-
lam præparatam.

ESulæ recentis herba, radix atque ſemen in ſero lactis coquatur, quouſque liquorem habeas. Exprimatur & coquendo ſuauiter elixetur donec indureſcat. Adminiſtretur manè potandū aliquantula portione.

VLCERVM PVRGATIO PER SY-
landam præparatam.

COquatur in aqua ciclaminis *deſtillata*, cooperto vitro, per horam. Expreſſa *poſtmodum*, *admiſceatur* aquæ recenti ciclaminis *etiam deſtillatæ*, & bibatur manè ſingulis diebus, ad quantitatem coclearis vnius.

VLCERVM PVRGATIO PER
iuniperum.

SVmmitates iuniperi præparentur in liquorem, & cum oleo de ſpica partibus æqualibus adminiſtretur in potum. Medicamenta hæc omnia purgantia, fluxiones ſalium mineralium ſiſtunt.

VLCERVM CVRA PER BALSAMA
metallica, & mineralia.

Quærantur ſecundo tractatu inter balſama.

VLCERVM CAVERNOSORVM ET
putridorum cura.

CRoci, hermodactilorum ana grana tria, olei nucum grana quatuor. Permixta ſimul in quinque partes poſtea diuidātur, quarum vna ſingulis noctibus adminiſtretur.

EMPLASTRVM AD VLCERA HAEC.

CEræ libra vna, viſci de botim libræ duæ, reſinæ communis libra vna & ſemis, liquefiant omnia ſimul, & addantur olei nucum

libræ tres, minij, litargyrij, lapidis calaminaris ana libra ſemis, tutiæ vncia vna, carabis vnciæ tres. Terenda conterantur & ex omnibus fiat ceratum, cui poſtquam ſatis coctum erit, addantur calcis corticum ouorum vnciæ ſeptem & ſemis, & in magdaleones malaxentur. Emplaſtrum hoc applicatum relinquatur duobus diebus cum ſuis noctibus. Tum demum amoto recens apponatur, idq; ter repetendo fluxus excitabuntur, totaque virulentia profluet, tumor omnis reſidebit, ſedabiturque dolor. Deinceps iſto perſanabitur vnguento.

Butyri non cocti libra vna, terebinthinæ lotæ libra ſemis, ſuccorum parthenionis, chelidoniæ ana vnciæ tres, ceruſſæ vncia vna & drachmæ duæ, ceræ quantùm ſatis ad *incorporandum.*

VLCERVM EMORTVORVM CVRA.

CAlcinatum permiſceatur vnguento de melle, pro vlceris malitiæ qualitate, ligetur cum eo tam diu donec fundum bonũ percipiatur, nullaque putredo appareat, quod plærunque die quinto fieri conſueuit, vt optimè ſit mundificatum.

CONSOLIDATIO.

FIt per appoſitionem vulnerariorum emplaſtrorum *de lytargyrio* & colophonia, quinto quoque die renouato emplaſtro, vel permutato.

CONCLVSIO.

CRocus martis per ſe aduſtus, præter additionem aceti, vel alterius corroſiui, reuerberatúsve, bis quouis die ſuperſpargatur, non priùs tamen quàm hoc lauacro fuerit ablutum vlcus.

LAVACRVM.

AQuæ communis pars menſuræ quinta, aluminis vncia vna, ſalis communis vncia ſemis.

VLCE-

VLCERVM AGGREGANTIVM CVRA.

VNguenti vitellorum ouorum vnciæ tres, olei mercurij drachma vna. His permixtis in finem vsque ligandum, vel olei mercurij loco sumantur calcinati magni drachmæ duæ. Aut loco horum omnium sumatur vnguentum vulnerarium calcinato magno permixtum pro ratione vlceris. Per calcinatum maius intelligenda sunt ea quæ per calcinationis & aliarum chimisticarum operationum, artem, extra sui naturam propriam, ad quandam dulcedinem adducta sunt, vt *mercurij, plumbi, vitrioli, salium* ac similium balsama.

VLCERVM INTERNA ET *externa cura.*

CIclaminis manipuli duo, saniculæ albæ manipulus vnus herbæ sophiæ manipulus semis. Coquantur in vino admodum vulnerariæ potionis, & addatur olei cariophillorum destillatione tractæ vncia vna & semis. Propinentur quolibet die tres æquales haustus.

FISTVLARVM EIVSMODI CVRA, *per lauacrum.*

OLei laterini tres vnciæ, olei terebinthinæ vnciæ sex, olei cariophillorum vncia vna & semis, destillentur simul, & addantur huic destillato, myrrhæ, thuris, masticis ana vnciæ duæ, mumiæ vnciæ tres. Secundo destillentur, & per syringam indantur vlceribus fistulosis ad fundum vsque, singulis diebus bis, ac abluantur vino vel aqua salsa.

ALIA CVRA EXTERNA.

APponatur emplastrum calcinato permixtum, manè & vesperi iuxta communem vsum.

CALCINATVM.

OLeum saturni, oleũ mercurij, aqua mercurialis, certissima sunt medicamenta, quæ nullo modo medicum fallunt.

VLCERVM ALIA CVRA.

TErebinthinæ vnciæ tres, succi allzckengi vnciæ septem, abluatæ terebinthinæ vncias quatuor, addatur thuris vncia semis, commisceantur. Dosis est drachma semis, & quandoque vna. Addi possunt ad eius terebinthinæ vncias duas, olei destillati non ardentis vncia vna & semis, visci lumbricorum terrestrium vnciæ quinque. *Fiat vnguentum.*

VLCERVM CVRA IN ACCESSIONE PRI- *ma calorem, priusquam centrum ponant.*

MYrrhæ rubeæ, thuris ana vncia semis, vtrunque peculiari sacculo conclusum coquatur in optimi aceti mensura semis, & vini mensura vna. Postmodum hoc decocto madidum linteũ calidum centro superponatur, siccum præ calore madefiat iterum & superponatur, idque toties, donec omnis calor sit extinctus.

ALTERA VEL SECVNDA CVRA POST APERtionem, fit & per mundificationem.

ALuminis vsti aceto postmodũ extincti vncia vna & semis, mellis vnciæ quinq; aloe epatici vncia vna. Puluerãda puluerentur, & mixta coquantur ad humiditatis consumptionem, nec tamen indurescant. Superligetur manè & vesperi. Si fuerit opus addatur parum calcinati.

CVRA POST MVNDIFICATIONEM.

EMplastri strictici vulnerarij libræ vni, admisceatur vncia vna croci martis, & vncia semis calcinati. Hoc vnguento manè & vesperi ligandum in conclusionem vsque.

TER-

TERTIA CVRA.

VIdendum ne rurſum erumpant. Singulis annis aliquoties aperiantur varices ad ſuras atque talos, vtrinque, id eſt ad vtrunq; latus, iuxta conditiones vlcerum.

VLCERVM QVORVMVIS *alia cura.*

ALuminis rupei libræ decem, ſucci chelidoniæ, plantaginis ana libra vna, parthenionis libra ſemis. Deſtillentur omnia ſimul, & ad eius deſtillati libram vnam addantur aquæ communis libræ decem, & fiat balneum calidiſſimum vt vix pati queat. Optimum eſt etiam in alopecia, & in tinea remedium.

VLCERVM CAVERNOSO- *rum cura.*

SEdandi primùm ſunt varices, vt ſupra narratum fuit, & poſtmodum ad curam emplaſtro hoc veniendum. Litargyrij, minij ana libra ſemis, reduc in emplaſtrum. Poſtmodum addantur pulverũ aranciorum, chelidoniæ, ariſtolochiæ rotundę ana vnciæ tres. Formetur emplaſtrum.

VLCERVM ATQVE VVLNERVM *communis cura.*

TAlcis, cinerum fabarum, arenæ ana libra vna. Reducantur per diem naturalem ignis gradu quarto. Deinceps optimè lota ſiccentur. Fundum purificant mundant, & à fiſtulis tuentur.

Addi poteſt ad eius talcis præparati vnciam vnam, liquoris mumiæ, terebinthinæ ana quantum ſufficit ad formandum vnguentum. Hoc profunda caua, cauernoſa, corrodentia, & manantia perſanat vlcera.

VLCERVM CAVORVM
alia cura.

NItri, aluminis ana libra ſemis aquæ fontis libræ duæ. Deſtillentur in aquam. Addi poſſunt ad iſtam aquam, aquarum plantaginis, chelidoniæ, foliorum quercus ana libra ſemis.

VLCERVM COMMVNIVM EX PV-
trefactione ſanguinis cura.

HOematitis, luti lephantei, boli armeni ana vnciæ tres, miſceantur cum dragacantho per acetum in bolum reſoluto vel in paſtam, poſtea reuerberentur ignis gradu quarto, & extrahatur alcali. Ad hunc modum præparatus hoematites eſt vtiliſſimus, cùm ad vulnera, tùm etiam ad vlcera quæuis, lupum, & herpetam, à quibus ſanguis effluit. Conſtringit enim arctiſſimè venas, vt promanare nequeant poſt eius inſperſionem.

Addi poſſunt ad eius pręparati hoematitis drachmam vnam, gallarum ſcrupulus ſemis, ſerapini ſcrupulus vnus & ſemis, olei de ferro, & de floribus malorum quantum ſufficit ad incorporãdum vnguentum. Nam in fœtidis vlceribus, vt in herpeta mordace, in æſtiomeno ac ſimilibus, oleum de ferro, & liquor mumiæ valde ſunt vtilia.

VLCERVM INTERIORVM CVRA.

MAſticis vncia ſemis, hermodactilorum drachma ſemis. Deſtillentur. Doſis eſt grana quatuor, & quandoque decem in optimo vino.

Addi poſſunt ad eius præparati maſticis vnciam ſemis, olei laterini drachma vna, olei maſticis ſcrupulus vnus & ſemis. Doſis eſt à granis octo in duodecim.

VN-

VNCTIO PER OS, ET EXTERIVS.

MAsticis vnciæ decem, terebinthinæ vnciæ quinq;, petrolei vncia vna. Omnia simul destillentur. Dosis est per os scrupulus vnus. Exterius vngatur eo destillato quouis die ter, manè sub auroram, sub meridiem, & sub vesperum.

VLCERVM ALIA CVRA.

CVpri libra vna, botri immaturi libræ quinque, aceti libra vna, salis armoniaci vncia semis. Ponatur in digestionem vase clauso per mensem, & *fiat alcali, id est flos æris*. Addi possunt ad eius floris drachmam vnam, vnguenti agrippini vncia vna, lumbricorum terrestrium drachmæ tres. Fiat vnguentum. Alia additio ad lauacrum. Ad istius floris drachmas quinque addantur aquæ aluminis vnciæ quindecim. Fiat lauacrum.

VLCERVM ET VVLNERVM CVracum flaccis & fragmentis.

MAgnetis vncia vna, calcis corticum ouorum vnciæ sex. Stratificata reuerberentur per diem & noctem in quarto gradu. Ad magnetis calcinatæ vnciam semis, addātur carabis vnciæ duæ. His autem puluceratis addatur vnguenti oppodeltoch, vel apostolicorum libra semis, cum quo quidem malaxetur emplastrum.

VLCERVM MALIGNORVM ET pustulosorum cura.

LIquoris parthenionis vnciæ sex, sperniolæ vnciæ duæ, misceantur & affectæ parti superponantur duodecim horis. Postmodū alijs duodecim horis superligetur realgar fuscum vnà cum mercurio martis hoematino, alternis vicibus pergatur vsque ad tertium

diem. Postremò curetur emplastro oppodeltoch ad cõclusionem vlcerum depascentium supra præscripto.

DE VNDIMIA.

REalgaris drachma vna, talci drachmæ tres, visci quercini quantum satis ad incorporationem. Fiat emplastrum ad aperiendum.

MVNDIFICATIVVM.

COlophoniæ vncia vna, ceræ vnciæ quatuor, resinæ de botin, quod satis sit pro formando emplastro mundificatiuo.

CONSOLIDATIVVM.

COnsolidæ maioris, aristolochiæ rotundæ ana *drachmæ* duę, vitellorum ouorum, terebinthinæ ana quod satis sit ad formam vnguenti.

ALIA VNDIMIAE CVRA.

COnsolidæ maioris vnciæ duæ, aristolochiæ vnciæ tres, calami aromatici vncia vna, radicum ireos drachmæ quatuor, vincæ peruincæ *manipuli* quinque, saniculæ albæ *manipulus* semis, plumarum caudæ pauonis in extremitatibus ad *specilla scrupuli duo*, myrrhę, masticis, thuris, mumię ana vncia semis, reubarbari drachmæ quinque. Coquantur in vino, vel in aquis destillatis ex supra positis herbis, vel in pyrolæ succo, aut in aqua communi, *vt videbitur*, cantharo tamen optimè clauso ne respiret. Fiat potio.

ALIA VNDIMIAE CVRA, SED EXTERNA.

REalgaris drachma vna, calcis drachmæ tres, visci quercini quantum satis ad incorporandum emplastrum. Postquam apertum fuerit, applicetur oppodeltoch nostrum.

Mundi-

Mundificatiuũ,& cõsolidatiuũ,supra describũtur in prima cura.
Iam ad vulnera post vlcerum curas meritò veniendum est.

VVLNERARIA VNGVENTA QVINQVE.

PRIMVM.

BVtyri mense Maio collecti & crudi libra vna, plantaginis vtriusque, pyrolæ vtriusq;, betæ foliorum cum radicibus ana manipulus vnus, ophioglossi manipuli tres. Omnia vitro clauso cõprehensa, teneantur ad digestionem in *solis radijs*, tandem quod separatum erit coletur, & *seruetur quod residuum est à colatione*.

SECVNDVM.

BVtyri *Maialis* libræ tres, consolidæ maioris libra vna ophioglossi libra vna & semis: vermium terrestrium purgatorum libra semis, aristolochiæ viridis vncię tres. Contusa pultium instar seruentur loco frigido, & si quæ separata sit humiditas abijciatur. Veterũ hactenus vsum & consuetudinem in hoc negotio audiuistis. Paracelsum audiamus hac parte per tertium vnguentum.

TERTIVM.

RAdices & herbæ *duobus præcedentibus vnguentis præscriptæ, quæ magis placuerint*, selectæ virides conterantur in pultem, & addatur optimi vini parum vt solummodo contegantur. Duplici vase, id est cantharo clauso, & balneo maris, coquãtur horis decem. Deinceps *vbi refrixerint* exempta conterantur, & per linteum vel saccum setaceũ transeat quicquid transire poterit. Hoc omne cum fauo mellis crudo, nõ separato melle, vel cum butyro solo, aut ambobus commixtis in cantharo clauso rursus coquantur, & *calida* per pannum aut setaceum torculari pressa secernantur. Succus hic in alembico rostrato positus contineatur in solis radijs, vt repurgetur à superfluo & *phlegmatico* liquore. Postea cõclusus lagena vitrea *soli* fuerit exponendus, & seruandus in præstantiss. vnguentum.

QVARTVM.

OVorum vitelli numero viginti, misceantur cam resina laricea, donec flauum inde fiat vnguentum. Cui addantur consolidæ minutim contusæ drachmæ tres, aristolochiæ etiam tritæ vncia vna, farinæ hordei drachmæ sex. Permisceantur simul in vnguentum, quo vulnera cuncta sine puluere curari poterunt.

QVINTVM.

MEdullarum crurium bouis parum, in resinæ abietis claræ libra semis igne liquescat, & cum æquali pondere consolidæ maioris, ac lumbricorum terestrium reducantur in vnguenti formam, quo tandem fœlici admodum successu curantur vulnera.

Vulnerum excellentissimum habetur supra tractatu secundo, ex oleo tartari suo loco, & inter olea chimica, remedium.

Aliud etiam ibidem in arsenici mumia & balsamo, reperitur inter balsama.

Item aliud ad vulnera legitur ibidem in antimonio, inter olea.

Item aliud ad eundem effectum ibidem in mumia, & in hyppericone, inter balsama.

VVLNERVM CVRA PER LYTARgyrium præparatum.

LItargyrij per acetum quater albificati libra semis, succi parthenionis, cõsolidæ minoris, aristolochiæ rotundæ ana ad pondus litargyrij, misceantur cum muscilagine lubricata. Addi poterunt ad eius præparati litargyrij vncias quatuor, olei de camphora scrupulus vnus, croci martis scrupuli quatuor. Fiat linimentum quo vulnera die quolibet semel aut bis illinantur.

VVLNERVM ALIA CVRA PER *mercurium præparatum.*

MAximi præparati mercurij drachmæ duæ, myrrhæ optimę vncia ſemis, camphoræ grana ſex, croci grana quinque, olei puri cariophillorum tantùm vt iſtius poſtremi, olei eorundem mixti tantundem. Fiat vnguentum, quo vulnera quæuis & vlcera peruncta ſolidiſſimè ſanantur, & quiuis alij tumores & apoſtemata.

VVLNERVM CVRA MAGNEtica, mirabilis.

HErbæ perſicariæ, vel piperis, aut ſanguinis aquatici vulgò dicti, in aqua recenti lotæ, ad libitum. Contuſa ſuper vulnus applicetur, aut aliquandiu contingat ſolummodo, vt vulneris affectus nonnihil in ſe recipiat. Poſtmodum aliquo humido loco ſepeliatur, & ingenti lapide ſuperpoſito aggrauetur, vt citiùs putreſcat. Vt ipſa marceſcens ſucceſſiuè putreſcit, itidem & vulnus quod attigerat ſanabitur: cuius cauſa ex adepta philoſophia perſcrutatu minimè difficilis, vt in his obiter attigi. Similiter equis in dorſo læſis à ſella, quum applicatur integra non trita, inter ſellam & dorſum, quantò magis poſtea fatigatur equus, tantò meliùs curatur vulnus eius.

Alia vulnerum cura legitur ſuperiùs tractatu ſecundo in cupro præparato inter alia balſama.

VVLNERVM ET VLCERVM CAVERnoſorum cura, æſtiomeni, pruritus, & ſcabiei.

ALuminis rupei libræ duæ, aceti albi libra ſemis, ſalis fuſi verto vnus. Fiat mixtura cum bullitione vſq; in coagulationem, qua lauantur vlcera, & vulnera vlceroſa.

VVLNERVM ALIA CVRA.

Terebinthinæ libra vna, aristolochiæ rotundæ vnciæ quatuor, lumbricorum terrestrium vnciæ sex, destillentur.

VEL.

Terebinthinæ libræ duæ, olei communis verto vnus, aut vnciæ tres, olei laurini vncia vna destillentur. Addi possunt ad alterutrius destillati vncias duas, consolidæ maioris vncia semis, aristolochiæ rotundæ recētis, aloes epaticæ ana vnciæ tres. Fiat cataplasma.

ALIA ADDITIO, TAM IN VVLNERIBVS, quàm in vlceribus accommoda.

Ad præscriptæ destillatæque terebinthinæ libram *vnā addatur* croci veneris, & croci martis ana vncia vna. Digerantur septem vel octo diebus, & vulneribus aut vlceribus superligetur quolibet die bis.

VVLNERVM ET VLCERVM CONSOLIDA- *tiuum aut incarnatiuum oleum.*

Mercurij præparati in puluerem vnciæ duæ, aquę regię vnciæ decem. Reducantur per destillationem in balneo aliquoties, & redigetur in oleum. Hoc citissimè vulnera curat & vlcera, sed quia spumam efficit, & denigrat ossa, cum cautela vtendum erit.

VVLNERVM ALIVD INCAR- *natiuum.*

Cinerum plumbi, vel cerussæ libra vna, coquantur in aceto quatuor horis, incarnatiuum habebitur optimū promouens carnes bonas atque recentes.

ALIVD

ALIVD VVLNERVM INCARNATIVVM *remedium, stipticum, & exiccatiuum.*

LImaturæ ferri libra vna, salis communis libra semis, aquæ fontanæ quantùm sufficit pro incorporatione. Maneant simul septimanis septem. Postmodum reuerberentur tam diu donec in puluerem transeant. Addi possunt ad eius croci vnciam vnam, boli adusti vnciæ tres, terræ sigillatæ drachmæ quinque. Fiat puluis ad vulnera & ad vlcera. Intra corpus etiam cum optimo vino administratur. Dosis est drachma vna.

VVLNERVM MVNDIFICATIVVM.

SAlarmoniacum à tartaro sublimatum, & inde super marmor dissolutum, vulneribus infusum, aut illitum.

VVLNERVM ACCIDENTIA REmouens remedium.

VIride oleum vitrioli, aut oleum laterinũ tepidum, lotione vel infusione curat omnia vulnera.

VVLNERVM PROFVNDOrum lotiones.

MEllis, vini, aluminis, salis &c. quantùm videbitur, per syringam impellantur ac retrahantur, idque toties innouãdo liquorem, donec mũdus & clarus exeat è vulnere. Potionibus interea vtendũ erit vulnerarijs, & similibus emplastris.

VVLNERARIA POTIO.

OLei de semine porosæ vel hyppericonis libræ quadranti flores eiusdem imponantur ad libitum. Digerãtur ad solem pro more solito. Postmodum recentibus adhuc floribus suis repleatur, idque vicibus aliquot repetendum, quò sæpius eò meliùs, medijs

tamen digeſtionibus. Bibantur ex eo ſingulis diebus ter, manè, ſub meridiem, & ſub veſperam, cochlearia duo cum decem cochlearijs optimi vini, vel totius mixti huius poſterioris, vel prioris cochlearia duo, vti videbitur expedire. Addi poſſunt theriaca & mitridaticum pharmacum ad libitum, ſimulque digeri ad ſolem. Doſis eſt pro diſcretione medici.

ALIA POTIO VVLNERARIA.

RAdicis ciclaminis vncia ſemis, herbæ diapenſiæ candidæ manipulus vnus, ſolidaginis mediæ manipulus ſemis. Decoquantur in libra ſemis vini ad conſumptionem tertiæ partis. Addi poteſt ad eius decocti vncias tres, olei cariophillorum deſtillati ſcrupulus vnus. Commiſceantur in potionem, de qua bibatur ſingulis diebus ter.

VVLNERARII PVLVERES.

BOli armeni vnciæ tres. Diſſoluatur in aqua aluminis, & poſtea per deſtillationem abſtrahatur, & ad reſidentiã alia recens aqua priori ſimilis affundatur, abſtrahatur, & recens affundatur denuo toties, donec bolus in oleum conuertatur. Hoc ipſum exiccatum ad ſolem pulueretur & addantur carneoli vncia ſemis, mumiæ drachmę duæ. Puluere hoc vulnera bis interdiu conſperſa, & ſtrictis emplaſtris ligata, curantur abſque metu periculóve tumorũ, incendiorum, duritiei, aut aliorum quorumcunq; ſymptomatũ.

ALIVS PVLVIS VVLNERA CONGLVTINANS.

EXprimatur ſuccus à prunulis ſylueſtribus, vel à gallis immaturis: coquatur in ſpiſſitudinem, & addatur octaua pars conſolidæ maioris optimè contuſę, & rurſus coquantur in aqua aluminis per ſe facta, poſtmodum ſiccentur ad ſolem.

ALIVS

ALIVS PVLVIS VVLNERA CONSOLIDANS.

THuris, myrrhæ, masticis ana vncia semis, corallorum rubeorũ drachmæ duæ, aloe epatici vnciæ duæ. Misceantur & fiat pulvis, qui præcedentibus addi potest.

ALIVS PVLVIS AD VVLNERA *conglutinandum.*

SVcci prunulorum & gallarum immaturarum, saniculæ, pyrolę, ophioglossi ana vnciæ quinque. Siccentur ad *solem, & addantur* gummi ammoniaci *præparati vnciæ duæ. Deinde siccentur & cõseruentur loco sicco.*

Notandum interea his non vtendum esse pulueribus absq; sticticis vulnerum emplastris, ad euitandum accidentia. Cibentur vulnerati siccis, & pauco potu contentu viuant.

VVLNERVM DOLORVM SEDATIO.

RAdices hyoschiami digerãtur in aceto rosaceo, & fiat ex eis epythema ad solem, *in quo lintei madefacti superponantur tepidi, sæpiùs donec dolor cesset.*

VVLNERVM SPASMI CVRA.

OLeum terebinthinę quod in eius destillatione primum effluit, cum *oliuarum* oleo mixtum, si ad vicinas partes vulneris allita fuerint ambo sæpiùs, *spasmum* tollunt.

VVLNERVM SYMPTOMATVM VEL *accidentium definitiones & curæ.*

PAROXISMVS IN VVLNERIBVS.

DIcitur quando vlnera primò calescunt admodũ, & postea frigus incidit vt in febribus, alternis diebus vel horis.

ARDOR.

VBi calor oritur in vulnere, qui per totum corpus extenditur, cessat, & iterum suo determinato tempore redit nullo frigore succedente.

STVPEFACTIO.

DIcitur quando vulnus indormiscere videtur, ac si formicæ in eo discurrerent.

CVRA ISTORVM TRIVM ACCIDENTIVM IN vulnere, communis hæc est.

CAlaminaris lapidis, litargyrij, minij ana libra semis, tutiæ, ceræ, olei mirtillorum ana vnciæ nouem. Cocta simul in ceratum applicentur. Similiter oleum camphoræ vulneribus illitum prodest. Item vncia semis conseruæ mitridaticæ hausta. Singula per se curant, aut simul iuxta necessitatem.

TVMOR VVLNERVM, AVT SACCVS.

EST quum vulnus tumet vnà cum calore, & si digito comprimatur fossam efficit manentem, vt in hernia aquosa, alij verò tumores non habentur accidentium loco.

CVRA HAEC EST.

NAsturcij aquatici, nenupharis ana quod sufficere videbitur, coquantur simul in aceto rosaceo, & calida superponantur.

ALIA CVRA.

MElaones in aceto simili cocti, applicentur, vel etiam ictis spongia in aceto cocta.

ALIA CVRA.

Ex furnis argilla vsta, & in aceto cocta superponatur.

VER-

VERMES.

IN vulnere naſcuntur incuria,vel potiùs imperitia chirurgi, medicamentum ad rem inualidum applicantis, quò fit vt caro putreſcat in vermium generationem.

PVTRESCENTIA.

Quum vulnus ita putrefit vt curam non admittat.

FORAMINATIO.

QVando vulnus tardè *nimium ſanatur*, aut retardatur, introducitur *fluxus*, & *inde* naſcuntur foramina.

FOETOR.

NOnnunquam ſiue ſanetur vulnus, ſiue non, fœtet. Indicium eſt, vel praui medicamenti, vel calidæ naturæ.

CVRA ISTORVM QVATVOR
ſymptomatum.

MEllis libra ſemis, aloecpatici vncia vna, ſucci chelidoniæ vnciæ ſex, ſalis communis vncia ſemis. Omnibus permixtis fiat lotura, qua vermes & alia quę dicta ſunt accidentia quatuór arcentur ac amouentur.

ALIA CVRA AD EVNDEM EFFECTVM.

COnſolidæ aureæ, conſolidæ rubeæ ana manipulus vnus, mellis cocti & deſpumati libræ duæ, ſalis gemmæ vnciæ duæ, vini libra vna & ſemis. Coquantur in loturam.

IGNIS PERSICVS, AVT PRVNA.

DIcitur vbi vulnus ſub curæ finem intumeſceret ob calorem, & glauco, fuſco, & poſtremò nigro colore tingeretur, & incenderetur.

CANCER.

EST quando vulnera calorem,& cum eo fluxum concipiunt,& iuxta vulnus foramina producuntur,circum circa depaſcentia & corrodentia.

CVRA DVORVM ISTORVM ACCIDENTIVM.

VItrioli vncia vna,gummi amborum minorum ana vnciæ duę, ocræ vncia ſemis,vini & aceti ana libra vna,cocta calidaque ſuperponantur,atque ligentur.

ALIA CVRA EORVNDEM.

LItargyrij libra vna,aluminis libra ſemis,ſalis drachmę duæ,thuris vnciæ quatuor,gummi romani vnciæ quinque, vini, aquæ, aceti ana libra vna. Coquantur ad quartam horæ partem, & calida ſuperligentur. Item ſanguis deſtillatus ſuperpoſitus aufert accidentia dicta.

CONSVMPTIO MEMBRI VEL ARIDVRA.

DIcitur quando vulnera malè curata ſunt, vt liquores naturales liberos meatus habere nequeāt,obſtructione impediente quò minùs ad membrum veniant,ſed abſumuntur calore naturali, ſic deficiente ſibi alimento membra coguntur areſcere.

TREMOR.

INuadit membrum & vulnus,etiam poſt ſanationem,vt quieſcere nequeant.

CONTRACTVRA.

MEmbrum tam impotens ac debile redditur, vt vel minimum pondus vix ſubleuare valeat.

CON-

CONTRACTIO.

QVoties membrum diſtentum aut curuum remanet, vt nõ poſſit extendi, vel incuruari.

CVRA QVATVOR ISTORVM ACCIDENTIVM.

GAlbani libra vna, terebinthinæ libræ tres, olei laurini, olei oliuarum ana drachmæ tres. Fiat oleum, cuius vſus manè & veſperi, eſt ad prædicta vtiliſſimus.

ALIA EORVNDEM CVRA.

ADipis vulpis, adipis taxi ana libra ſemis, medullæ de mumijs vnciæ tres. Fiat vnguentum, quo manè & veſperi peruncta membra conualeſcunt.

CONTORSIO.

DIcitur quando membra ſimul per neruos cum tremore contorquentur & incuruantur, item os & oculi deformiter inuertuntur, ſpauentoſis torſionibus.

SPASMVS, ET TETANVS.

DVAE conuulſiones vulnerum exiſtunt, & quandoque membri ſimul.

CVRA TRIVM ISTORVM.

SAndali maris vncia vna, amygdalarum leporũ vncia ſemis. Fiat puluis de quo detur drachma vna cum aqua baſiliconis in potu. Si poſt priorem hauſtum redirent, adhibeatur ſecundus. Ad collũ eiuſmodi puluis nudam ad carnem ſuſpendendus. Ad collũ eiuſmodi puluis nudam ad carnem ſuſpendendus, manuque ſtrictiſſimè continendus, vt in ea concaleſcat.

FISTVLA DICITVR.

QVum vulnus clauditur ſuperiùs excepto foramine paruo, ſubtus verò virus omne delitefcit ad huc.

CVRA HVIVS.

EMplaſtri de mumia vnciæ duæ, viſci de botin vncia ſemis, liquoris conſolidæ rubeæ drachma vna. Fiat emplaſtrum, quod ſuperpoſitum per ſex dies maneat immotum, poſtmodum innouetur atque tam diu relinquatur, vt priùs.

ALIA EIVSDEM CVRA.

AQuæ galitheni vnciæ quatuor, olei vitellorum ouorum vncia vna, mumiæ liquorum vnciæ ſex. Fiat oleum quo madentes panni ſuperponantur.

GLVTEN ALBVM VEL SYNOVIA.

QVando clarum & viſcoſum quid è neruis per vulnus effluit in forma albuminis oui.

SANGVINIS FLVXVS IN VVLNERE.

VBi vulnus ſub medicamento vice qualibet ſanguinem emittit cum ſudore.

CARO SVPERFLVA.

Naſcitur in vulneribus præter neceſſitatem, & putrida.

ISTORVM CVRATIVVM.

CErati de mumia vnciæ tres, olei de ſpica drachma vna, teſtaculorum toſtorum drachmæ tres. Ex omnibus fiat emplaſtrum.

TVBER-

TVBERCVLA, VEL VERRVCAE *vulnerum.*

QVoties in eis calli naſcuntur,iſtis cum vulneribus curam & ſanationem admittentibus.

CVRA EST.

Vt locus ſingulis diebus inungatur oleo ardente.

FVNGVS.

QVando poſt *vulneris curam, & concluſionem* verrucæ quædã e*naſcuntur,& tu*mor ſpongioſus, quantitate quandoq; duarum,trium,aut quatuor librarum,vt agaricus ex abiete, fœtens & foraminibus ſcatens.

CVRA.

ARſenicato filo per nodum ſtringendo abſcindatur,ſiſtatur ſanguis, & oleo ardente vulnus optimè perungatur. Hoc oleo cõſumentur verrucæ & fungi prorſum à radicibus & radiis,è quibus oriũtur. Conſumptione peracta, curentur pori *emplaſtro* de mumia. *Si tamen ſanguis abundè* nimium efflueret,laxetur vena retro *fungum*,& refrigeretur,vti de ſanguinis repreſſione dictum. m.

FISTVLA PVSTVLOSA.

DEprehenditur, quum vulnus repentè nimiùm concluditur, priuſquam fundamentum vel fundum ſolidum ponat, & ea de cauſa putreſcit.

CVRA.

LIquorum carabis,aſphalti,ammoniaci ana vncia ſemis, cerati de mumia vnciæ tres, miſceantur ſimul in emplaſtrum & applicentur.

OPILATIO VVLNERATORVM.

FIt ex debilitate naturæ, ob nimiam ſanguinis effluxionem, qua fit vt æger beneficium ventris non habeat, neque veſicæ.

CVRA.

SErapino, vel mumia vltramarina purgetur æger admixto iuſto pondere vulnerariæ potionis cuiuſlibet, quibus vnà ſimul vtendum.

HOEMOPTOICA SPVTATIOQVE SANguinis, in vulneratis potiſsimùm.

PRocedit ex ſanguine congelato, qui retentus intrinſecus, ab exordio non purgatus, per os quærit emunctorium.

CVRA.

REubarbari, liquorũ de lacca ana vncia vna, mumiæ vnciæ duæ. Doſis eſt drachma hauſta per os quamdiu ſanguinis expuitur. Si forte non ceſſaret, addatur mumiæ ſylueſtris tertia pars, ſed eius tum drachma ſemis tantùm fuerit adminiſtranda.

SYMPTOMATVM, VEL ACCIdentium in vlceribus cautio & cura, per nouem experimenta probatiſsima.

PRIMVM EXPERIMENTVM.

ALoeepaticum cum tereniabin crudo deſtilletur in oleũ, quod optimo iure balſamum dici poteſt. Nam eo curantur, gangrenæ, vlcera cauernoſa, quæ pſeudomedici falſò fictoq; nomine pœnitentiam S. Ioannis appellant, atque vindictam.

SECVN-

SECVNDVM.

SAlis armoniaci vnciæ tres, ſalis communis vncia ſemis, bulliant in aqua, & addantur gummi atramentarij vnciæ tres, bulliāt iterum & in duritiem excoquantur. Huius pro quantitate fabæ in aquæ menſuram vnam, inijciatur, lauacrum exhibebit præſtantiſſimum ad mundificationem vlcerum omnium, bonamque diſpoſitionem ad curam & ſanationem.

TERTIVM.

APeriantur *venæ tres ad pedes. Poſtmodum* coquantur ſimul *aloeçpaticum*, & tereniabin crudum. Et iſta decoctione lauentur vlcera.

QVARTVM.

PArthenion, & conſolida aurea ſimul contuſæ vlceribus ſuperligentur & maneant tribus horis, abijciantur poſtea. Tandem vlcera lauentur decoctione foliorum quercus.

QVINTVM.

SVcci chelidoniæ libra vna, aloecpatici vnciæ duæ, mumiæ vncia vna, viridis æris drachma vna, aluminis vſti drachmæ duæ. Tritis terendis, vnà ſimul digerantur ignis vel fimi calore diebus octo, tum demum vlcera pannis eo medicamento madentibus lig ntur.

SEXTVM.

AQuæ decoctionis foliorum quercus libræ duæ, olibani vncia vna, viſci ex ſerpentina vnciæ tres, liquoris mumiæ drachmæ ſex. Simul omnia miſceantur. Medicamentum hoc plurimis doctoribus emit veſtem nouam.

SEPTIMVM.

VIridis æris vncia ſemis, aluminis vſti drachmæ duæ coleotharis drachmæ ſex, terebinthinæ deſtillatæ libra vna. Miſceantur & perlinantur vlcera.

OCTAVVM.

OLei ardentis libra ſemis, cõſolidæ aureæ, parthenionis ana manipulus vnus. Hoc medicamentum infinitos doctores decoctiſſimos releuauit à ſua miſeria.

NONVM EXPERIMENTVM.

ARgenti viui mortificati vncia ſemis, ceruſſæ *vnciæ duæ*, euphorbij tantundem, ſaxifragiæ, litargyrij, ſantalorũ ana drachma vna, axungiæ porci ruffi quantùm ſufficit. Miſceantur, & eo curentur vlcera quæuis.

FINIS TERTII TRACTATVS.

TRACTA-

TRACTATVS QVARTVS, DE OBSCVRIORVM LOCORVM ET VOCVM IN SCRIPTIS PAracelsi passim occurrentium, definitionibus.

PRAEFATIO AD LECTOREM.

Aduersarij Paracelsi cum nihil calumniarum habent quod obijciant. Obscurè scripsit (aiunt) excogitatisque vocibus contegere sua de studio voluit, vt non intelligatur, ne fortè reprehensionem censoriam incurrat, hoc velo potest tutiùs in alios animaduertere sine metu retributionis. Ecce quàm insigniter sua iacula in hūc laxata virū in seipsos retorquentur, vt opus non sit alia defensione, quàm aduersariorū frustraneos conatus admirari. Si obscurus est igitur, & eius scripta magis intricata quàm assequi valeant ingenio, vt fateri videntur, alioqui nō dicerent obscura, & non intelligibilia. Quid eos mouit vt reprehenderent quæ non intelligunt, nisi quod inuidos omnes seducere solet, ipsa nimirum cęcitas mentis, fossorem proprium in foueam trahens paratam alteri? Proinde ne & hoc eis obstaculo sit quòd minùs intelligant, exponere volui nedum voces, verumetiam ænigmata. Videamus tandem si cautiùs mordere queant incudem quàm fecerunt hactenus, & præter læsionem dentium euadant. Paracelsus Grecorum & infidelium scholam non magis modò quàm viuens olim reformidat. Sciuit enim, quod & eius discipuli non ignorant, rupem & alpes à niuibus non dissolui, neq; ab ardoribus liquescere posse, multò minùs à mendacio veritatem euinci. An Græcorum figmenta, verbum Dei, cui soli innituntur

ſcripta Chriſtianorum, ſuperabunt? Abſit, cadet potiùs lucifer hominum in tenebras, quàm lux naturæ, verbo ſuffulta Dei, vacillet. Summatim vel Græci philoſophi ſophorū Chriſtianorū diſcipuli futuri, vel tenebrarum perpetuò mancipia manſuri. Quis non videt palliatam virtutem omnem infidelium in exitioſiſſimum finem tendere? Omnis enim origo, vel ex Deo eſt, vel ex Diabolo. Infideles verò lucem ex Deo nullam habent, ſed quam habere videntur, pallium eſt tenebrarū. Quapropter ſuadeo, ſi Paracelſum vincere volent eius aduerſarij, non hominum, præſertim infidelium, autoritatibus id faciant, ſed ſcripturarum Dei, quibus innititur. Si malè allegare credant, teſtimonium perhibeant de malo, & malum eius, bono ſuo, ſi quod melius habent, euincant, cedemus veritati, cui etiam militamus, non Græcis.

Iudica Lector, ſi quid malè dictum,
corrige, & vale.

PARA-

PARACELSI DICTIONARIVM.

A.

ACetum philosophorum est, aqua mercurialis, quam aliàs lac virgineum appellant, quo metalla solui perhibent.

Acetum radicale est, acetum destillatum ex sua radice vel matrice, dicitur etiam aqua soluens.

Adamita, est tartari quædam species.

Adech, est interior & inuisibilis homo noster, qui singulorum exemplaria præfigurat in animo nostro, quæ manibus suis postea fingit ac imitatur exterior iste homo noster visibilis, vterque iuxta suam naturam operatur, inuisibilis inuisibilia, sensibilis ea quę sub sensum cadunt, sub eadem forma tamen.

AEs non semper cuprum denotat, sed quandoque aurum vel argentum à natura sine alterius metalli aut lapidis permixtione, purum & per se generatum metallum, ex quo moneta cudebatur olim, vt modo ex alijs arte humana separatis. Primò natum in Galilea, sed in parua quantitate. Nostris temporibus visum est simile, sed raro nec nisi pro miraculo reperiri contingit.

AEthna dicitur ignis subterraneus, inuisibilis & sulphureus, qui lapides sub montibus adurit in carbones gagati persimiles, resina & bitumine quodammodo pleni sunt, vt carbonum ex ligno vice nonnullæ nationes vtantur, & præsertim fabri ferrarij. Nonnullis locis videndum se præbet vno tempore magis quàm alio, vt in Siciliano regno, eo monte qui nomen hoc ipsum habet, item in regno Neapolitano Puteolis non longè à Neapoli. Olim veteres causam eiusmodi flagrationis admirati, nec valētes eam post mul-

tam indiginem reddere, tandem eo desperationis deuenerunt, vt inter celeberrimos philosophos, physicos, atque medicos, Empedocles vnus in medias Aethnæ flammas deuorandum sese coniecerit, verecundia potiùs quàm ignorantia victum. Item Caius Plinius eiusdem ignis fumo sese non aliter suffocandum exhibuit. O vesana hominũ ingenia, qui dum ignorare nihil volunt, experiuntur multos labores sustinuisse vt nihil scirent, præter ea quæ dãnosam mortem inferunt, existimantes satiùs esse non viuere, quàm non scire, quæ tamen non ignorabant esse transitoria. Mulierculæ quidem absoluta coquina, *prunas* ardentes in ollam norunt concludere, ne per minimã rimulam aëri *pateat* aditus, ad hunc modũ prorsus emoritur & suffocatur ignis, qui *nisi per aërem*, & in ipso viuit. Si tamen priusquàm extinctus sit omnis, vt *vel scintilla* supersit, facto *spiraculo* reuiuiscit, ac in pristinum statum redit. *Non secus* de æthneo iudicandum, qui suam in mundi centro ducit originem, terraque vt olla continetur. Verùm non caret suis spiraculis circum terræ globum hiantibus, per quæ modo per hoc, iam demum per aliud vitam & nutrimentum haurit ex aëre. Si verò suis careat *spiraminibus*, haud aliter quàm de *ollari* mulierum igne fiat necessum est. *Videte quæso quàm aniles causæ philosophos* infideles mouerunt, atque torserunt in mortem vsque. Latiorem *ignis* huius naturalis rationem, vbi de mysterio magno increato Paracelsum interpretatus sui libro qui de luce naturæ inscribitur inuenietis. Hactenus de æthna mineralium igne, ac patre generali dictũ sit, quantùm loci ratio patitur.

AEthnici, dicuntur spiritus ignei, vel spirituales homines igne flagrantes, qui varijs modis & formis apparent, vt igneæ flammæ, titiones, globi sphericæque prunæ, idque in sulphureis montibus.

Alcali dicitur sal omne quod extrahitur è cineribus vel calcecuiusque materiæ per lixiuium elixatum.

Alcahest, mercurius dicitur *præparatus*, nonnulli *volunt* esse tartarum,

tartarum, mens tamen autoris facilè deprehenditur à præparationis eius descriptione.

Alchimia est, impuri separatio à puriore substantia.

Alcol, aliquando scriptum alcool, vel alcohol, est, puluis in minutissimum pollinem factus, vbi nihil additur ad nudam vocem, alioqui restringitur per adiunctum.

Alcol vini est, aqua ardens rectificata.

Alcubrith vel

Alcur est, idem quod sulphur.

Alcofol (vel vt nonnulli *volunt) alcosol est stybium siue antimonium.*

Alandahal est, colocynthis.

Alembroth est sal mercurij vel sal philosophorum & artis.

Alembrot defecatum est, sal tartari, & magisterium.

Almizadir est, viride æris.

Altey plumbi est, materia dulcis ex plumbo.

Alusar est, manna.

Amalgama est, impastatio auri, argenti, vel alterius cuiusq; metalli cum argento viuo.

Amianthus est, lapis alumini scissili vel plumoso natura conditioneque similis, igne non vritur, quapropter & salamander appellatur.

Amidum vel amilum est, albissima farina concreta in panes ad solem.

Amigdalæ apud chirurgos, caro dicitur superflua quæ nascitur ad linguæ radicem.

Amnis alcalisatus est, aqua transiens per calces terræ, ex qua desumptum est alcali.

Andena est, calybs ex regionibus orientalibus aduecta, quæ liquescit igne haud secus atque aliud quodque metallum, fundique se permittit in formas.

Ana-

Anathron vel anachthron ſpecies eſt ſalis quod ſuper petras in modum vſneæ albæ & lapideæ naſcitur, nonnulli ſal nitrum appellant. Falſò putarunt antiqui fel eſſe vitri, cum ſit potius vel lapidum.

Anatrum eſt vitrum in colores varios liquefactũ, quod vulgari vocabulo ſmaltum appellant, vel terra ſaracenica.

Anthos extra vegetabilem roriſmarini ſignificationem, & ad metalla vſurpatum, ſignificat elixir ex auro, vel eius quintam eſſentiam.

Anatomia eſſata, parens eſt morborum.

Anticar eſt, borax.

Anatris vel antaris eſt, mercurius.

Aniaday, vernum tempus ſignificat æternum, & nouum in futuro mundum, & paradyſum.

Aniadum eſt, cœleſte corpus, quod in nobis Chriſtianis plantatur à ſpiritu ſancto, per ſacroſancta ſacramenta, vel eſt homo ſpiritualis in nobis regeneratus.

Aniadus eſt, rerum efficacia.

Aniada ſunt, fructus & vires paradyſi & cœli, ſunt etiã ſacramenta Chriſtianorum, in phyſicis verò ſignificant aſtrales vires, atque cœleſtes, vt ſunt, quæ per influentiam, imaginationem, æſtimationem, & phantaſiam nos ad vitam longam prouehũt, ex dono Dei tamen, & ad æternam ſollicitant.

Anodina ſunt indormitiua medicamenta.

Anodus eſt, id quod ex nutrimento ſeparatur à renibus.

Anontagius lapis philoſophicus.

Anima ſaturni, eſt altey atque dulcedo plumbi.

Annus philoſophicus, eſt menſis communis.

Anotaſier
Aliocab } eſt, ſal armoniacum.
Alemzadar

Antera

Antera est, medicina tracta de hyacinthis, similitudine sumpta à flauo citrinóue colore floribus innascente.

Aphorismus vt pro consueto sumitur, scilicet regula generali in medicina.

Aqua cœlestis est vinum rectificatum, vt cœli quodammodo naturam & similitudinem induat, multis peractis reuolutionibus.

Aqua cœlestina est, aqua mercurialis.

Aqua corrodens est, acetum & omnis liquor corosiuus.

Aqua fecum vini est, ea quæ fit ex calce fecũ, vini super marmor dissoluta in modum olei tartari.

Aqua lubricata *est ea, quæ fit cum muscilaginosis, vt sunt saccara, iulep & similia.*

Aqua permanens est ea, quæ fit ex duobus perfectissimis corporibus metallicis, per philosophicam solutionem.

Aqua saturnia est ea, quæ naturam in se retinet primorũ trium, vt sunt aquæ thermarum à natura dictorum naturaliter medicatę, per quæ transeunt.

Aqua soluens est, acetum vt supra destillatum.

Aquaster *est, visio nostris oculis aliquando repræsentans aliquid quod verè non est, at solùm apparentia quadam, non re ipsa existit.*

Aquila quæ auium regina est, vsurpatur nomine pro sale armoniaco, propter leuitatem in sublimationibus. Verùm, Paracelsus in multis accipi vult pro mercurio præcipitato.

Aquila philosophorum est, mercurius metallorum, id est metallum in primam sui materiam redactum.

Arbor maris est, corallum, quod fruticis instar in mari crescat vegetetque.

Arcanum in genere, vt ocultissimum quid significat, Paracelso pariter ocultam in rebus naturalibus virtutem incorporeã, & ceu vitæ perpetuæ ac immortalis è cœlo in eam deriuatæ participem, quę multiplicari possit arte *spagirica* supra priorem conditionem.

Archaltes est Paracelso, terræ fundamentũ, siue columna, quòd à suis consortibus sustentari nõ videatur, sed ab alio magnali & arcano Dei videlicet, hoc ipsum Archaltem vocat.

Archeus est, summus, exaltatus, & inuisibilis spiritus, qui separatur à corporibus, exaltatur & ascendit, occulta naturæ virtus generalis omnibus, artifex, & medicus. Item Archiatos supremus naturæ medicus, qui rei cuique suum Archeum peculiarem, & membro cuilibet occultè per Arem distribuit. Item Archeus primus in natura, vis est occultissima res omnes producens ex Iliaste, diuina virtute nimirm suffulta duntaxat.

Ares est, naturæ dispensator *in tribus primis* principijs occultus, vnde singula constant, qui rebus omnibus *formã, speciem*, & substantiam cuique suam peculiariter disponit, vt *propriam*, & non alienam, induat naturam specificam. Notanda est igitur *inter* hæc tria pulcherrimè ordinata diuinitus in natura differentia. Vt pro scholarum consuetudine loquar. Iliastes est generis generalissimi substantia consistens in prima rerum omnium vniuersali materia, hanc in tria genera primùm disponit, videlicet in sulphur, mercurium & sal, primus naturæ dispensator Archeus, indeq; res producit omnes in proxima sua genera. Tandem accedit Ares alter naturæ dispensator, ex generibus *formas & species producit in indiuidua*.

Ardentia sunt quæ in cibum & potum nõ assumpta, sunt vstionibus obnoxia natura propria, vt ista carabe, terebinthina gagates, & similia.

Aridura est, corporis vel membrorum omnimoda cõsumptio, vel syderatio, vt vocant.

Arles crudum, guttæ sunt mense Iunio cadentes, roris instar in Maio stillantis.

Aromata, cuncta sunt quæ suauem & gratũ admodũ odorem de se præbent ac fragrãtiã, quæ alias aromatica generaliter appellãtur.

Aroph eſt, mandragora.

Arſaneck dicitur, arſenicus ſublimatus.

Arſenicum eſt, fulgur metallorum, eſt etiam ſal ipſorum, & ſaturni, quod aliàs artanek, vel artanech reperitur nonnullis locis.

Artetiſcus dicitur, qui membri defectum patitur alicuius.

Arthoicum eſt, oleum rubeum, ex radicibus herbarũ vnà cum pane ſimul in fimo digeſtis, arte tractum.

Aſphaltum, eſt bitumen ex limo terræ & aquæ tractum, ad ſimilitudinem picis.

Aſcendentia, ſigna *dicuntur, vel aſtra firmamenti cœli*, & *præcipuè ſyderei ſpiritus.*

Aſaphatum eſt, ſerpigo, vel impetigo, aut intercutanea ſcabies in poris generata, vermiculorũ inſtar, edunt, ſi comprimatur cutis, fila oblonga nigro capite proſilientia.

Aſſala dicitur, nux myriſtica.

Aſſaliæ vermes dicũtur in ligno naſcentes, vel inter aſſeres, aliàs teredones.

Aſthma, pulmonis eſt morbus, vel peripneumonia, vnde grauia ſuſpiria.

Aſtrum hoc loco dicitur, virtus & potentia rerum ex *præparationibus* acquiſita, vt ſulphuris aſtrum eſt eius accenſio, qua vertitur in oleum præſtantiſſimum. Item aſtrum ſalis eſt eius in aquã vel oleum reſolutio, qua pariter maiores vires induit quàm antea habuerat. Mercurij pariter aſtrum, eſt eius ſublimatio, qua miram acquirit vim & potentiam naturali ſua maiorem, atq; ſubtiliorem.

Athanor vel Athanar, eſt furnus in arte ſpagirica potiſſimùm reuerberatorius, nonnunquam etiã alterius vſus, iuxta arbitrium artificis adaptatus.

Atramentum varia ſignificat iuxta adiectionem, vt ſutorium eſt cuperoſſa interiùs rubeum calcanthum, ſcriptoriũ ad pennam aptum: fuligineum ad typographã: item album, viride, coeruleum,

atque destillatum ex viridi,quod romanũ vocant,aut ex alio quopiam.

Attractiua, dicuntur medicamenta, alias magnetica, quæ vim ad se trahendi habent,ex similibus etiam attractiuis composita.

Augurista,dicitur superstitiosus artifex, qui suam artem in speculis,crystallis,& in aquis exercet,præcipuè in volucrium cantu volatuque, vt ex eis præsagiat:aliorum etiã ritus ob eandem causam obseruat.

Aurum potabile est, liquor auri sine corrosiuo,quod paucissimi norunt eorum etiam qui parant indies in hominum perniciem potiùs quàm ad salutem.

Aurum vitæ,est aurum præcipitatum, & in summam rubedinem cinabaris tritæ similitudine reuerberatum, præstantissimum quod ex proprio suo mercurio fit,ac præcipitatur.

Austromantia,alia est superstitio quædam excogitata,ex ventorum obseruationibus,vt quum astra ventorum in summam, vltra consuetudinem,vehementiam erumpunt,inde futuri præsagium homines otiosi magis quàm curiosi pronunciant.

Axungia de mumia,quæ interdum mumia de medullis etiam scripta reperitur,est medulla ossium.

Azoth est, argentum viuum ex quouis corpore metallico tractũ,& propriè mercurius corporeus. Paracelso præsertim est, vniuersalis & indifferens medicina rerum speciem omnem exuta, & intensissimam induta vim, atque centralem quandam virtutem generalissimam,reliquas omnes medicinas in se concludit, non aliter quàm prima,reliquas omnes substantias, exclusis accidentibus. Hanc in ensis pomo conclusam quocunque locorum ierit gestasse secum perhibetur.

B.

BAlneum Mariæ,vel maris, vt multi vocari volunt,est furnus destillatorius aquam continens, in qua calente vasa chimica ponuntur

nuntur ad putrefactionem suæ materiæ quam capiunt, ad separationem, & id genus humidarum ascensionum perficiendas operationes.

Balneum roris, vel roritum est, furnus in quo super vaporem aquæ duntaxat, vasa destillatoria suspenduntur, vt aquæ corpus nõ contingant, alio nomine vaporosum, aut vaporariũ vocauimus.

Balsamum est, substantia corporum, à putredine conseruans, balsamus aliàs à nonnullis scribitur. Est internus, & externus. Internus in humano corpore, temperatissima quædã est substantia non amara, non dulcis, non acerba, *neque sal minerale, sed sal liquoris*, quod à *putrefactione validissimè* præseruat humana corpora: dicitur etiam *naturæ* corporis gluten temperatissimum. Breuiùs sic definitur. Est salis interioris liquor suum à corruptione corpus tutissimè præseruans naturaliter. Externus verò terebinthina vocatur à Paracelso, nullam ignis violentiam passa, sed digesta. Item est omne quod celeriter sanat, à germanico sermone ad chirurgiam adaptatum nomen duabus dictionibus bald zamen, id est celeriter coniunctum. Dicitur etiam oleum ex omni corpore destillatum, & ad summum gradum puritatis adductum.

Balsamus de mumijs, est balsamus de carne tractus.

Balsamus elementorum externus, est liquor mercurij externi, aliàs mumia elementorum externorum, & propriè rerum firmamentalis *essentia*, quam etiam nonnulli quintam vocant.

Blachmal est, materia liquefactione plurium vnà metallorum confusa, in sulphur iniecta.

Barnabas vel potius barnaas est, sal petrę vrinarium, quod etiam acetum acerrimum dicitur.

Basiliscus minor est, stellio.

Berillus est, *speculum* ex cry*stallo superstitiosè* con*secratum* ab auguristis.

Berillistica est, ars in eiusmodi *specillis visiones* obseruandi.

Besachar fungus dicitur.

Besonna verò muscarum fungus.

Bisematum, est omnium leuissimum, pallidissimum, & vilissimum plumbum.

Bitumen est, sulphurea terra.

Bolus dicitur lutum quod minerale nullum in se habet.

Bothor aut cossi, sunt apostemata paruula quædam pustulosa faciei candida.

Botin est, terebinthina certo suo tempore collecta, quum plus virium à cœlestibus hausisse putatur. Est etiam balsamus ex eadem tractatus artificiosè, aliàs butimo.

Botium est, apostema proueniens in gula veluti struma.

Boxus dicitur viscus in arbore nascens, vt viscus quercinus &c.

Brassadella vel brassatella est, ophioglossum, aut lanceola, quam etiam linguam serpentinam vocant.

Brunus est, ignis sacer in membris, alias Erysipela, vulgò ignem S. Antonij vocant, nonnulli vindictam eius.

Bruta, cœlestis est virtutis influentia, quæ per animalia bruta rationalibus manifestatur, vt in chelidonia per hyrundinem, in salε per ciconiam clysteris vsus, & id genus alia multa.

Butyrum saturni est, quod supra altey atque dulcedo plumbi.

C.

CAbala vel Cabalia est, occultissima scientia, quæ diuinitus vnà cum lege Mosi tradita fuisse fertur, asserentibus etiam Rabbinis Hebræis, cuius Persæ diligentissimi cultores atque professores extiterunt, vt patet ex appellatione suorum sapientum. Magos vocant suos sacerdotes & arcanorum peritissimos viros, quales fuerunt illi tres qui Christum ex oriente venerunt adoratum, & non reges, vt stultum vulgus hactenus existimauit. Literis olim non, sed auriculariter tantùm tradita, mox atque superstitiosi homines, simiarum genus, æmuli, cœperunt eam calamo suo cõspurcare, degeneraurit

generauit in superstitionis monstrum, quò factum vt Magia, vera atque diuinitus hausta per spiritum solùm sapientia, pro Necromantia, & Nigromantia hac tempestate habeatur, vt etiam sapientem esse nefas sit, pericliteturque quisquis eam profiteri palam volet: infidelium verò stultitiam publicè docere, sit præclarum & insignis scilicet sapientiæ munus, nullusque sapere iudicetur, qui nõ cum infidelibus maximè stultescat.

Caballi, vel Cabales sunt, lemures, & astralia hominum corpora, qui ante prædestinatum vitæ curriculum *repentina* morte quapiam extincti sunt. *Isti postmodum oberrare putantur* super terrã lemurum *instar, donec* terminus prædestinatæ vitæ completus sit, vt *quod viuere* corporaliter debebant, spiritualiter adimpleant: si credere fas est, veræque religioni Christianæ dissonum esse nõ comperiatur ex scripturis sacris, vnde petendus lapis lydius, quo reprobatur omne quod ex auro non conflatum est euangelico.

Cacedonium tartarum, est materia peccans in corpore humano, ob separationem facultate segregatiua factam, non succedente mox expulsiua.

Casa dicitur pro camphora.

Cahos, præter omnium rerum cõgeriem, Theophrasto est aër, & pro Iliaste supra dicto, vel Iliastro sumitur.

Calcanthum est vitriolum.

Calcinatum maius dicitur omne quod arte spagirica dulce factum est, quod ex propria sua natura non erat, vt mercurij dulcedo, plumbi vel eius anima, salis & similium, quæ celerrimæ consolidationis existunt.

Calcinatum minus est, omne quod à natura dulce est, & citissimè curat, vt saccarũ, manna, tereniabin, nostoch, & similia quæq;.

Callena, species est salis petræ.

Caleruth est indiciũ desiderij ad primum perpetuum, vt quum quidpiam in primam materiã redire cupit ex qua prodierat.

Calliette, ſunt fungi flaui in plantis iuniperinis.

Calx mercurij, eſt præcipitatus mercurius.

Calx veneris, eſt viride aëris.

Calx ſaturni, eſt minium.

Calx iouis eſt, ſpiritus iouis.

Calx martis, eſt crocus calybis vel ferri.

Calx ſolis, eſt aurum calcinatum.

Calx lunæ, eſt argentum, calx argenti, vel azurinus flos eius.

Calx permanens vel fixa, eſt incremabilis materia.

Calx peregrinorum, eſt tartarum.

Calx lignorum, eſt cinis eorum.

Chaomantia, eſt ars qua præſagium ſumitur ex aëre.

Claretta, eſt albumen ouorum.

Cambuca, eſt apoſtema vel vlcus in inguine.

Carbones cœli, ſunt ſtellæ.

Carbunculus, eſt apoſtema vel peſtilens vlcus.

Cardonium, eſt vinum herbis medicatum.

Carena, eſt viceſima pars guttæ.

Caſſatum, eſt ſanguis in venis inualidus, & mortuus, ſanguinis boni tranſitum & motum obſtruens.

Caſeus præparatus, eſt reſidentia viſcoſa manens in fundo lactis ex caſeo defluentis.

Cathimia, eſt argenti ſpuma.

Cauda vulpis rubicundi, eſt minium ex plumbo.

Cautela in arte ſpagirica, eſt habitu cõparata quædã induſtria, qua faciliùs obeũt ſuas operatiões, ac perficiũt artis huius ꝓfeſſores.

Cauterium, eſt inſtrumentorum chirurgorum, quo aperiunt cutem & carnes exuſtionibus, eſt etiam medicamentum in eius locum ſurrogatum, quod ſuo corroſiuo citra dolorem aperit.

Celſa, muſculus aliàs dicitur vitæ, pulſus per ſingulas corporis partes oberrans.

Cenigdam

Cenigdam vel cenigotam,est instrumentum chirurgicũ,quo cranium capitis epilepsia laborantibus aperitur.

Cinificatum,idem quod calcinatum.

Ceruiculæ,spiritus est ossis de corde cerui.

Chymus est fex. Chymia feculentia.

Chiromantia penes Paracelsum, non solùm circa liniamenta manuum consideratur,verum etiã in reliquis indicijs in toto corpore obseruatis,venis atque ductibus.

Cineritium,est cimentum auri vel argenti,quod à nonnullis regale vocatur.

Cherua,est *cataputia.*

Cheiri Paracelsicum absolutè positum absque vlla adiectione si de mineralibus fiat sermo,argentum viuum denotat, si verò de vegetabilibus,flores vegetabiles. Cùm per adiectionẽ reperitur ad hunc modum,flos cheiri,ex argẽto significat album elixir, vel eius quintam essentiam,non secus atque flos anthos,auri rubeũ elixir.

Cherio,est externorum elementorum occulta accidentalis virtus & non qualificata natura caliditatis vel frigiditatis.

Cheronium,est id,*in quo natura non potest alterari, vt crystallus à natura induratus liquefieri non* potest, vt ille qui fabricatur arte.

Cherubin,est virtus & influentia cœlestis,dominatio atque potestas super omnes dominationes & potestates, à Deo procedens in terram, & *super* omnes homines. De hac diuina gloria legitur amplissimè apud Paracelsum,in expositionibus *Psalmorũ* Dauid.

Clissus,est virtus rerũ occulta vadens & rediens vnde primùm exiuit,vt virtus radicum in caulem transit, ac reliqua quæ *surgunt* ex eis,tandem in eas reuertitur post autumnum, ibidem per hyemem totam delitescit vsque ad primum ver,& æstatem.

Citrinulus,est crystallus pallidus.

Citrinulorum, pharmacum est ex colcothare, id est vitriolum

calcinatum, & in suum alcali reductum: comparatione facta ad crystallum, ob transparentiam eiusmodi salis pallidam, diaphano crystallo persimilis.

Citrinula, est flammula, herba Paracelso multùm familiaris, vt passim in suis scriptis reperiatur.

Chybur vel Cibur, est sulphur.

Chifir minerale, à nonnullis interpretatur aurum, verùm ego ex præcedentibus iudico esse quodcunque sulphur generis metallici.

Cist, vel aliàs kist, est capacitas duarum mensurarum vini, vel sesquimensuræ iuxta locorum diuersitatem.

Cœli planetarum apud Paracelsum, *proprij sunt* orbes ipsorum sphæræque, non ficticiæ quibus tribuuntur *motus ab* infidelibus, quos etiam æquè cognouerunt in cœlo, atque potuerunt *in* terris Empedocles & Plinius *Physicorum* historiographus, Aethnicas flagrationes inuestigare. Si quod in terris est ignorarunt, quod immenso distat interuallo, quî bene dijudicare potuerũt aliter, quàm per fallaces cõiecturas? Siquidem ob suã infidelitatem, veri nullius fieri participes ex suis speculationibus ac *imaginationibus* æquum esset. Cùm veræ *visiones* meditationum *fidelibus* duntaxat reseruatæ sint à Deo, *falsæ* contra procedũt ab *inimico veri, speculationes*que sequuntur infidelium, quibus in sortem ea pars contigit.

Cohoph, Paracelso familiarissima dictio, repetitiones significat destillationum, ad feces reddito liquore ab eis tracto sæpiùs, qui vel materiæ proprius est & *naturalis*, vel *in* vehiculum adiectitius.

Cohos, est omne quod cutis in toto humano corpore concludit, allusione ad cahos facta, quo iam in ordinẽ diuinitus redacto, & non vt priùs informi, cuncta comprehenduntur quæ creata sunt, ad minoris ordinati cahos, vel cohos vtilitatem.

Colcothar apud Paracelsum propriè intelligitur vitriolum, & serpens,

serpens, aut lacerta viridis quæ propriam caudam deuorauit, hoc est, quod aqua propria fixatum est ad hunc modum videlicet. Ab ipso tota sua per destillationem abstrahitur aqua, quæ rursum capiti suo mortuo trito redditur & reaffunditur, abstrahitur vt priùs, atque refunditur toties cohophando, vsque dum eò deuenerit, vt nullam de se præbeat ampliùs aquam, quantúmvis vrgeatur igne seueriùs. Communiùs etiam intelligitur caput mortuum, simplici modo citra cohophationem rubificatum ex vitriolo, quod etiã atramentum rubeum appellatur à nonnullis. Et ironicè vocatur à Paracelso *Henricus rubeus, in derisionem aliquorum* ementitorũ chirurgorum *& circulatorum*, qui hoc solo medicamento conabantur omnia cùm vlcera, tùm vulnera curare, & huic vnico remedio tanquam anchoræ sacræ innitebantur, perdentes potiùs ægros quàm seruantes. Nec desunt adhuc qui hac tempestate vitriolum, sulphur & alumen concremata, vulgò passim per omnes ferè nundinas exponunt magno pretio venalia, quæ vili pecunia compararunt, lapidem sanctum prædicantes è longinquis & vltramarinis regionibus allatum, imò ex proxima pharmacopolia, quo cuncta curantur vlcera & apostemata, præsertim loculorum negotiatoris *vlcus in apostema* rursum intumescit rusticorum nummulis. Sic mundus in æuum decipi concupiscit, vt nullo vnquã admonitus exemplo vel periculo resipiscat. Habeat igitur quod quærit.

Colica, est tartarus resolutus, morbus intestinorum fixus in intestino colo.

Coleritium, est liquor compositus ex corrosiuis metallorũ inimicissimis materialibus, quo probatur aurum ad lydium lapidem affricatu, & cui nullum metallum præter aurum solũ resistere potest, vnde cognoscitur è vestigio si quod aliud auro permixtum sit, hoc omne mox euanescit mutato colore ea parte qua coleritium illitum fuerit, cætera non madefacta colorem affricati auri seruante, Putum verò ac purum nihilo prorsus immutatur eo liquore.

Cometz, est gutta seminis.

Complexio, est natura patris. Aliàs est qualitas calidi, vel frigidi: hoc habet naturam agnatam sibi humidam, illud verò siccã. Duæ sunt igitur complexiones, & non quatuor. Nam calidum propria natura simplici non permixta, semper est siccum, & si quandoque humiditatem admittit à frigido mutuatur, vt hoc ab illo siccitatẽ, quam aliquando recipit accidentaliter.

Confirmamentum, est astri corpus in homine, vel est sydereum in homine, vel astrale corpus.

Confortatiua aut *confortantia*, sunt medicamenta quæ corda hominum atque naturam corroborant, *vt expulsiua virtus eius* valeat accidentia noxia quæuis excludere coho. *Potissima totius medicinæ methodus*, in qua totus spagiricus labor *potissimùm insudat*. Nam sibimet ipsi natura medicus esse debet, homo cui *medici* nomen tribuitur, minister naturę tantum, & seruus veri medici. Si quid vltra præsumat, temerarium esse naturæ persequutorem, imò perditorem hominũ, est quòd sciatur, nec id celatũ oportuit.

Congelatiua, sunt medicamenta fluxus omnes sistentia, comprimentia, & exiccantia.

Congluten, vel *conglutinatũ, est quod ex putrefactione in materiam* glutinosam vertitur.

Cor inter mineralia, dicitur aurum.

Corbatum, est cuprum.

Cornu cerui, in chymicis, est alembici rostrum. Est etiã in medicinalibus apud Paracelsum herba vulneraria, ob similitudinẽ foliorũ ad eiusmodi cornua alludentem naturaliter, ex arte signata.

Corpus, est subiectum in quo virtutes rerum delitescunt.

Corpora supercœlestia, sunt ea quę per mentem in imaginatione solùm, & non per oculos carneos cognoscuntur. Spagirorum subiecta sunt mirabilium operum.

Corpus inuisibile, est anima, siquidem tenet medium inter corpus

pus visibile, qua de causa corpus ea parte vocatur, & inuisibile dicitur, quia participat cum spiritu inuisibili. Notandum interea has definitiones physicas, & non theologicas esse, ne quis ansam calumniandi sibi faciat.

Corpus physicum, est subiectum naturæ.

Consolidatiua, sunt externa chirurgorum medicamenta, vulnera & vlcera carnibus recentibus explentia, & cicatricem obducentia.

Consolida, quæ aliàs dicitur à Paracelso *Aurea Sophia*, est herba quædam flores habens *citrino colore tinctos & rotundos vt flammula, frondes verò ysopo* non absimiles, in Carinthia vulgaris admodum, in alijs regionibus non vsque adeo frequens, neq; nota.

Constellatio, dicitur supernorum astrorum, vel corporum in inferna virium atque virtutum impressio, & operatio, qua conueniunt in concordantiam quandam naturalem. De hac habetur excellentissima *præ cęteris ars & scientia* physica, quæ propriè Physionomia signata rerum naturalium, *in sympathia* superiorum ad inferiora dicitur, non extans, sed cum plærisque *alijs* Paracelsicis scriptis excellentioribus suppressa. Quæ si prodiret in lucem, tum *demum* cognosceretur ab inuidis naturæ persequutorib᷒, & ipsius, qualis Philosophus & Physicus extiterit Germanus Apollo Paracelsus, quantoque interuallo Græcos & infideles Philosophos omnes à tergo reliquerit.

Constrictiua, sunt chirurgicalia medicamenta stiptica, sua virtute labia vulnerum comprimentia. De his lege supra secundo tractatu, de specificis.

Contorsio, tormentum est intestinorum.

Contractio & cōtractura, membrorū est impotentia, viriumq; suarum naturalium destitutio.

Corrosiua sunt chirurgorum medicamenta superfluas & inualidas carnes exedentia.

Conseruatiua, Physicorum præsertim, sunt medicamenta, vitã & corpus à corruptionibus præseruantia. Talia potissimùm ex eis rebus petenda, quæ longiorem vitam ac temperatiorem à natura nacta sunt, qualia sunt inter vegetabilia quæcunque semper virent hyeme pariter ac æstate, longiorique tempore perseuerant: inter animalia quæ diutius ac saniùs viuunt: inter mineralia, quæ mumialis essentiæ liquorísve plus habent: & inter metalla, quæ sunt ærugini minùs obnoxia. Talia non sunt conserua rosarum, violarũ, & cætera, quæ conseruatione ipsamet indigent, ac mutuãtur à saccaro. *Pudet priscorum inuenta recensere.*

Coostrum, inter media pars *diaphragmatis.*

Cotoronium est liquor.

Coruscus, est auricula muris.

Cortex maris, est acetum Philosophorum.

Cruor salis, est sal separatum à primo sale, vitio secundæ digestionis.

Cycima, est lytargirium.

Cydar, est Iupiter.

D.

DAura, *folium* est ellebori, *aliàs* aureum.

Demotinus lapsus, repentina mors.

Descensorium, est furnus chymicus in quo deorsum fluit liquor à crassa materia separatus.

Derses, est occultus terræ vapor, ex quo nascitur omne lignum & crescit.

Diapensia, est alchimilla.

Diaphonum, est id quod transparendo lucet.

Diaphoreticum, est medicamentum sudoris expulsiuum.

Diasatyrion, est confectio venerem excitans.

Diatessadelton, est mercurius præcipitatus.

Dienez, sunt spiritus duriorum lapidum habitatores.

Digestio.

Digestio, est operatio chymica, vel spargiricus gradus alludens ad stomachi humani digestionem, in quo & per quem materia decoquitur in separationem puri ab impuro. Nonnunquam vsurpatur pro furno vel vitro in quo magisterium hoc adimpletur.

Discus solis, est argentum viuum ex auro.

Diuinatio, est incertum quoddam præsagium à cogitationibus ex propria luce desumptis, vt cùm dicitur hoc mihi mens aut cor præsagiuit, vel animus meus angelus indicauit, & similia vulgò prolata.

Diuertalium, aut *diuertallum*, *est generatio quæ fit ex elementis*.

Dubelech, est apostematum concauitas in genere.

Dubelcolep, est compositio ex corallo & carabe.

Duelech, est tartari species in *humano corpore*, *lapis spongiosus* valde periculosus.

Duenech, est antimonium.

Durdales, sunt spiritus corporei inhabitatores arborum.

Dracunculus, est brassatella, ophioglossum.

Dulcedo saturni, est altey, vel cerussa.

E.

EDelphus, dicitur omnis qui ex elementorũ natura ꝓgnosticat.

Edir, est calybs vel ferrum.

Electrum penes Theophrastum, est mixtura compositi metalli ex omnibus iuxta Planetarum obseruatas coniunctiones, in vnicũ metallicũ corpus conflatis & colliquatis. Ex simili constabat Virgilij campanula, tempore Regis Artus, quæ adulterio contaminatos, tam viros quàm mulieres, de ponte in aquam præcipitauit solo sonitus clangore, liberato Rege à suspitione, quam sinistrè de sua conceperat vxore. Fertur etiam (quod experimento nonnullis spagiris constat) ex simili ritè conflato compositoque metallo, cyphus gustatorius fabrefactus, venenum aut toxicum nullũ admit-

tere,quod si fortè inijciatur,ebullire quicquid liquoris eo continetur,edito strepitu maximè perceptibili,ac si nitrum in prunas conijceretur.

Aliud narrat Paracelsus tractatu de similis electri compositione,se vidisse quendam Hispanum,habentem eiusmodi campanulam,pondere vix sesquilibræ,per quam inscriptis nonnullis characteribus & verbis,tot spectra prodigiaque quot velles,conuocabat, edebat,& abigebat pro suo arbitrio. Voluit is persuadere Paracelso vim & energiam campanulæ totam in verbis & characteribus magis quàm in sonitu,vel metallo consistere. Verùm Paracelsus rem non ita se habere vt asserebat, etsi pro variatione scripturæ varia etiam ederentur prodigia,maximam potentiam in metallo sitam esse deprehendit. Hæc dicta solùm vt sciatur quid Electrum apud Paracelsum denotet,nō semper carabem paleas attrahentem, neque cyprium es calaminari lapidę tinctum,alio nomine laton.

Essila,est tinctura solis calore facta,vel in facie, vel alia quauis parte corporis in cute.

Elementum apud Paracelsum, est corruptibilis ac transitura mundi essentia,& omnium quæ patiuntur mutationem, anxietatem,atque necessitatem in diem vsque postremi iudicij, consumptionisque huius inferioris mundi. Est etiam essentia spirituum in elementis degentium ac delitescentium,& astrum eorum.

Elementa matrices rerum sunt,in & ex quibus generantur,subalterna tamen elementis Paracelsi,quòd istorum singula quatuor illa contineant,ac sint generaliora. Non prætereundum hoc loco, quod in Physicis notatu maximè dignum,& minùs hactenus animaduersum. Quò quid in occulta natura simplicius,eò generalius à spagiris & adeptis Philosophis esse comperitur:& quantò specialius,tantò compositius ac materialius,vt ita loquar ex arte. Exemplo,quantò magis ab indiuiduorum essentia species remouetur, tantò proximiùs accedit eorum materia ad elementa simplicia,

necnon

necnon forma ad influxum vel influens vniuersale simplicissimũ, attamen generalissimum. Non sic in manifesta natura, in qua partes speciaiiores, imò deteriores magisque degeneres existunt, quò remotiùs à suo toto recedunt. Hinc fit quia principia rerum naturalium in se continent omnia potentialiter. Verissima est igitur spagirorum sententia, de occultæ naturæ ad manifestam, & econtra diuersitate.

Elephas, est aqua fortis.

Elixir propriè, est fermentum cuius minima quãtitas, sui generis ingentem molem, *in pastam sibi similem penetrando* conglutinat. Pasta *Paracelso hoc loco spiritus* est vitæ hominum, internusque *vitæ* balsamus. Elixir autem externus arte balsamus ab externis conquisitus, ac præparatus in spagiricum fermentum.

Emunctorium, est locus expulsionis corruptorum, per quem exitum habent, valida pellente natura suffulta viribus externorum.

Entali, est alumen scissum, & quandoque ex sale gemmæ conflatum arte spagirica.

Enur, est occultus vapor aquæ ex quo nascuntur lapides.

Erodinium, est indicium alicuius rei, vel futuræ historiæ, quæ tantisper adhuc latet homines donec adueniat, tum demum voca tur ex incerto notum & certiùs præsagium.

Escara, vel estphara, dicitur caro nigra & emortua, quæ per cauterium, vel medicamentum corrosiuum, à bona viuaq; carne per chirurgos separatur ac decidit.

Essaræ, sunt pustulę paruæ scabiei bullarum instar, nisi quòd carnem habeant exuberantem.

Essatum essentiale, est vis, potentia, & virtus quæ vegetabilibus & mineralibus inest.

Essatum vinum, est destillatum & rectificatum herbis ac similibus expletum, ad earum essata essentialia extrahendum, vt vinum de chelidonia, persicaria, pulmonaria, melissa, & cæteris.

Essentia quinta iuxta Paracelsi definitionem, est materia quædã ab omnibus quæ natura produxit, ac vitam habent corporaliter tracta, separataque ab omnibus impuritatibus & mortalitate vel corruptione, atque ab omnibus elementis subtilissimè repurgata. De hac lege latiùs in Archidoxis.

Essodinum, est certum rei futuræ præsagium ex indicio, contrarium Erodinio supra definito.

Esthiomenus, est corruptissimum apostema, totum membrum depascens instar lupi, vel herpetæ mordacis.

Euestrum, est firmamenti perpetuum in elementorũ quadruplici mundo. Est etiam Propheticus *spiritus*, qui per signũ, vel præcedens aliquod indicium præsagit, ac *aliquid futuri* certò prædicit.

Excrementa generaliter, sunt omnia superflua per naturam eiecta. Mulierum excrementa sunt menstrua.

Exitura generaliter, est omne apostema quod saniem eijcit.

Exorcista, superstitiosus est artifex, qui manes & spiritus adiurationibus euocat, ac apparere facit.

F.

FAba, est tertia pars scrupuli.

Fabiola, est flos fabarum.

Fatum, est imarmeni, perpetuum & insensibile quiddam *astrorum* cœli, solis & lunæ.

Flagæ, sunt spiritus qui norunt occulta & secreta hominum.

Fel draconis, dicitur argentum viuum ex stanno.

Fel vitri, est spuma vitri.

Fermentum, est materia firma tanquã fixa, quæ suæ naturæ materiam, ad suam firmatam conditionem præparat, quam etiã ante præparationem non magis quàm illa habebat, vt fermentum panis est farina firmata vel consolidata in pastam, quæ farinam similem raram & discontinuam, in aliam pastam fermentatam adducit.

Ficus cutis, est verruca innascens cuti ad crura equorum, medicamentum aptum ad matricem.

Fido, dicitur argentum viuum, & nonnunquam aurum.

Fida, est argentum, & aliquando aurum.

Filius vnius diei, est lapis philosophicus.

Filum arsenicale, est arsenicum sublimatum.

Flegmon, apostema commune.

Flos cheiri, est auri essentia.

Flos sectarum croe, nonnulli volunt esse flores ex croco, ob additionem croe, putantes errorem illorum qui scripta Paracelsi manu non exactè legerunt e, pro cj. Ego verò per transpositionem deprehendi esse florem muscatæ nucis, vt sonath anthos denotat.

Fœnix, vel Phœnix, est filius vnius diei, vt supra.

Fœdula, est fungi species.

Folia dauræ, quasi folia aurea.

Fons Philosophorum, dicitur balneum maris.

Formæ rerum, influxus dicuntur cœlestium, quos à superioribus habent inferiora quæuis, occulta potentia, vis, atq; virtus vniuscuiusque rei.

Formicæ, apostemata verrucalia, porralia.

Fugile est aurium in regionibus apostema.

Fuligo metallorum, propriè dicitur arsenicum, sed vsurpatur pro mercurio.

Fulmen hoc loco, sunt flores cupellati argenti, in ipsius cũ plumbo repurgatione, vnde fulminare metalla, idem est ac repurgare, potissimùm quæ perfecta dicuntur.

G.

GAmathei, sunt lapides quibus cœlestes vires, & supernæ cõstellationes imprimũtur, mirãdis characterib⁹ imaginib⁹ & figuris insigniti vel celati, quales aliquãdo natura fabrefactos videre sæpissimè cõtingit è montibus erutos, quandoq; secundũ ripas aquarũ.

Glacies dura, est cryſtallus.

Gladialis, eſt ars qua iuxta firmamenti curſum aſtrorum, gladij cuduntur & enſes, quibus & incudes reſiſtere nõ poſſunt, vnde vocatur aliàs incuſma.

Gelion, dicitur pro folio.

Geomantia, eſt ars & ſcientia terrarum notiſſima. Sed hoc loco dicitur quum aſtra terræ ſeſe palã faciunt hominibus, vt inde prophetiam aut præſagium ſumant quod ſortitur effectum. Dicitur etiam Aſtronomia terræ, quæ dupliciter operatur, aut per aſtronomicas calculationes, *vel per puncta*.

Geluta, eſt herba carlina.

Gemma tartarea, dicitur lapis vel calcu*lus generatus, ex diapha*no & perſpicuo tartaro.

Genula, eſt planta degenerans ex tranſplantatione *paſtinacæ*.

Gibar, eſt medicina metallica.

Gigantes, ſunt elati vel proceri ſupra, vel præter naturam homines, aut citra leges naturæ.

Gilla vel Grillus, apud Paracelſum eſt vitriolum ſua ſponte reſolutum in aquam. Nonnulli putant à natura talem exhiberi liquorem. Sunt qui *hoc nomine ſalis armoniaci aquam appellant.*

Gluten, eſt Paracelſo ſinonia, *vel vt nonnulli volunt ſinouia, li*quor viſcoſus albus & clarus in omnibus iuncturis inſtar albuminis in ouo, perſpicua materia, in qua ſi generetur tartarus ob ſal reſolutum quod habet in ſe quandoque coagulatum, oritur inde podagra, cuius etiam locum, & verum domicilium eſſe aſſerit.

Glutinis tenacitas, eſt reſina mineralis.

Gluta, dicitur vis tenacis picis, & efficacia.

Gnomi, dicuntur humunciones vel ſpiritus potiùs corporei ſub terra viuentes, aliàs pygmei, cubitali vix altitudine.

Græca magia, eſt ars ſuperſtitioſa à Græcis inuenta vel ſaltem culta, viſiones vanas tractans, qua efficiebant vt apparerent ea quæ

verè

verè non erant,indeque magnam apud ignarum vulgus ſapientiæ captarent exiſtimationem,cùm nihil aliud eſſet quàm oculorum aciei,per obfuſcationem vel obtuſionem,tranſmutatio, ex imaginationibus hominum ſumens exordium,quorum aſſenſus cũ infideli conatu,per omnis mendacij machinatorem cõiungebatur in ſimilitudinem. Quid non molitur in vanis hominibus hac via nequam artifex?

Grauus,lapis eſt porphyrites,cuius vſus vt marmoris in arte ſpagirica,ad ſpontaneas rerum ſolutiones potiſſimùm eſt idoneus.

Guarini,ſunt homines ex *influentia cœli viuentes.*

Guma,eſt *argentum viuum.*

Gumicula,eſt valeriana.

Guta roſacea,eſt rubedo præſertim in facie ſimilis illi quæ tinctura eſt in origine lepræ.

H.

HAl,dicitur ſal.

Halcyon,vel alcion,eſt glacialis auicula.

Harmel,eſt ſemen rutæ ſylueſtris.

Haro,ſpecies eſt filicis.

Hel,eſt mel.

Henricus rubeus,eſt colcothar vitrioli.

Helebria,eſt ſpecies veratri nigri,rubeos flores edentis.

Heliotropium,eſt meliſſa Paracelſi.

Hemorrhoides,eſt ſanguinis in ano profluuium.

Hydromantia,eſt ars ſumpta ex aſtris aquæ,quum in ea ſeſe palàm faciunt hominibus, ab inundationibus inuſitatis, fluctuationibus,alijsque apparentijs.

Hydropiper,eſt perſicaria,rubeis tincta maculis.

Hinnicula,genicula,vel vt ſupra gumicula,eſt valeriana. Verùm puto variationem ex errore ſcribentum.

Homunculi, ſuperſtitioſæ *ſunt* imagunculæ loco vel nomine

alicuius fabrefactæ, vt astralem hominem inuisibilem contineat, cuius causa fictæ fuerunt in superstitiosum vsum.

Horizon, mercurius auri.

Humor vitæ, fomentum est & pabulum calidi naturalis, aliàs humor radicalis.

I.

IAspis, est lapis hoematites.

Iassa, est herba trinitatis.

Ictericia rubea, est Erysipelas.

Idiotæ, sunt contemptores verarum artium, etsi falsarum sint peritissimi professores.

Ignis leonis, est elementum ipsum ignis.

Ignis persicus, est vlcus ardoris, incendio torquens.

Ignis pruinus adeptus, est essentia quinta vitrioli cum tartaro rectificata.

Ilech primum, est principium primum.

Ilech supernaturale, est coniunctio supernorum & firmamentalium astrorum, cum terrenarum rerum astris inferioribus, atq; vnio.

Ilech magnum, est ascendens vel astrum medicinæ, quod vnà cum ea sumitur, in qua etiam occultum est non secus atque in firmamento superiora sydera, item in homine inferiora.

Ilech crudum, est compositio ex materia prima trium primorũ principiorum.

Ileidus, est aër elementalis: in hominibus verò spiritus est qui transit per omnia membra.

Iliaster, aut Iliastes, vel Iliadum, est prima rerum omniũ materia constans ex sulphure, mercurio, & sale, quadruplex iuxta quatuor elementa. Primus, est cahos terræ, secundus cahos aquæ, tertius, cahos aëris, quartus verò cahos ignis. Item quatuor sunt hominum Iliastri concernentes longęuam vitam.

Ilia-

Iliaster primus, vel insitus, est terminus vitæ, imò vita ipsa, vel vitæ balsamus in homine.

Iliaster secundus, vel præparatus, est terminus balsami & vita quam habemus ex elementis, & elementatis rebus.

Iliaster tertius, est terminus balsami præparatus, aut vita quam habemus ex quinta essentia.

Iliaster magnus quartus, est mentis vel animi raptus in alterum mundum, vt raptus Enoch & Eliæ.

Iliaster tamen in genere, dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicatur & vegetant. De quo latiùs *libro de metheoricis generationibus legitur* apud *Paracelsum.*

Imagines sunt metallicæ figuræ vel effigies, in quibus vires & virtutes cœlestes operantur.

Imaginatio, est astrũ in homine, cœleste & supercœleste corpus.

Impressiões, sunt fructꝰ inuisibiles, vt stellarũ in rebꝰ inferioribꝰ.

Impurum alcali, est eius *scuma* quæ aufertur in repurgatione post extractionem.

Inanimati, sunt pygmei.

Inclinatio, est vis naturæ quæ manifestatur in homine quorsum magis procliuis est eius vita, actionum & operationũ demonstrationibus.

Incarnatiua, chirurgorum sunt medicamenta vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia.

Inclusina, vide supra, gladialis quid sit.

Incubus, est nocturnus spiritus illudens, fallensque mulieres in somno, ac si cum eo rem commiscerent.

Influentia dicitur, attractio virtutum & naturæ syderum, ac planetarum superiorum in animum nostrum, per mentales imaginationes, quas semel haustas & receptas, retinemus, vt nobiscũ maneant. Eaque duplex est, vna per creaturam ad nos deriuat, vt in-

fluentia cœli per firmamentum: altera verò sine medio quouis datur à datore luminum. Et hæc propriè supernaturalis est, vt prior naturalis, vel artificialis atque moralis.

Influentia verò naturalis, est ea quam infundunt astra superiora firmamenti, ex naturali præscripto in hæc inferiora, quibus gubernant & regunt per inclinationes in hominum brutis alijsque, & per vires & efficacias in insensatis. Inde colligendum inclinationem esse brutinam quandam vim, & magneticam attractionem, cui per moralem *influentiam* reluctari ac resistere facilè (suffulti diuino tamen afflatu, *alioqui difficillimè*) possumus.

Innaturalia, vel supernatur*alia corpora, sunt* ea quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum vt quandoq; *loquatur quis*, mihi videre videor hominem præ oculis, qui tamē plus ducentis milliaribus abest, vel aliquando vita functus est ante viginti *annos*.

K.

Kachimia, vel kakimia, dicitur immatura metalli minera, vel semiperfectum metallum, & nondum à natura absolutū, quod adhuc in primo suo ente, vt infans in vtero suæ matris, delitescit. Eiusmodi Kakimiarum species triginta reperiuntur hactenus cognitæ, quas hoc loco recensere, longum foret, ac præter vtilitatem.

Karlina, est anethum syluestre.

Kibrith, est sulphur.

Kymit eleuatum, est album cinabrium.

Kist vel cist, est sesquimensura, vel pondus librarum quatuor alicuius liquoris.

Koboltvel cobaltum, siue cobletū, est metallica materia plumbo nigrior & ferro, splendore carens metallico, liquationem tamē & malleationem admittit.

L.

Labor sophiæ, dicitur Paradysus, alter muudus.

Lac virginis, est aqua mercurialis.

Lauda

Laudanum,& non ladanum,est medicina Paracelsi ex auro,corallis,vnionibus,&c.composita. Est etiam materia perlata.

Lapis,pro fixo quouis accipitur.

Lapis Philosophorum,est virtus intensissima,& velut in centrũ arte co: rctata,quæ distensa tincturam exhibet absque numero, de quo satis.

Lapsus demotinus,est correptio repentina morte facta, periculosior apoplectico.

Laterium,est lixiuium,vel capitellum.

Lato,cuprum est aureo colore *tinctũ calaminari lapide*, quod ab id otis *physicis electrum dicitur*:componitur ex vnico metallo, cum *electrum sit* ex pluribus. Calaminaris metallum non, at mineralis materia perfectionem non assecuta, & cacominerale corpus existit,metallum destruens potiùs quàm emendans,etsi adaugeat, nam ex ductili friabile reddit. Verum electrum à natura sola compositum reperitur ex auro & argento nullo pretio persoluendum ob *admirandas in eo virtutes*.

Laudina,est angelica.

Laxa chimolca,est sal adnascens lapidib⁹,vide supra de anathrone,& *infra de vsnea lapide*.

Laxatiua,sunt medicamina sursum atque deorsum expurgantia.

Leffa,dicitur prædestinatio herbarum.

Leffas,est occultus & bulliens terræ vapor, per quem herbæ & plantæ crescunt.

Lephante,siue lephantes,est prima tartari species,vel bolus medium tenens inter lapides & lutum.

Lemures,sunt spiritus elementi aëris,quamquam Ethnici vmbras & manes defunctorum interpretati sint.

Lithargyr[illegible]m Paracelso,est spuma mercurij, vulgò autem argenti,sed plumbi p[illegible]tiùs argentum repurgantis,eiusdem farinę ha-

betur aureum, eodem artificio vtrunq; paratur inter purgandum quæ dicta sunt metalla.

Lithargius, est inuestigator minerarum, qui pariter eas inuenit.

Limbus Paracelso, est magnus & vniuersus mundus, semen & prima hominis materia. Est etiã cœlũ & terra, superior, & inferior sphera cum elementis quatuor, & quæcunq; his cõprehenduntur.

Liquor aquilegius, est vinum destillatum.

Liquor essentialis, est qui à membris interioribus attrahitur, ac in carnem & sanguinem transmutatur.

Liquor mercurij, est balsamus rerum, in quo latet ac consistit omnis vis curationis, & persanandi virtus. *Eiusmodi mercurius* est vehementissimus in tereniabin, & in nostoch.

Liquor mumiæ, dicitur adeps humanus.

Liquor cum adiectione rei cuius est, oleum est eius, vt liquor terebinthinæ est eius oleum.

Liquor mumiæ de gummi, est oleum gummi.

Liquidum de resoluto, est quod ex sua natura liquidum est.

Liquor herbarum, fit ex herbis contusis cum tota substantia vitro conclusis, & in balneo maris dieb⁹ aliquot coctis, succo postmodum colato per pannũ, calore cinerũ, spissitudinẽ *mellis acquirit*.

Liquor salis, est balsamus naturæ quo sustentatur corpus ne putrescat.

Locustæ, sunt ramorum in arborib. extremitates adhuc recentes atq; teneræ, quibus diuum Io. vsum esse pro cibo scribit Paracelsus, & non venenatis illis animantibus volucribus, vt hactenus interpretati sunt Theologi. Certè mirum videretur, si quis tam austerus, vt viuo animalculo cum melle vesceretur in deserto, vbi tanta arborũ copia longè saniores cum syluestri melle preberet escas.

Lorindt, est aquarum commotio cum concentu resonantia, mutationis indicium, vt alterationis in firmamento cometa.

Lorcha

Lorcha, dicitur tota locustarum dulcedo, vsq; ad centrum substantiæ.

Ludus, est lapis vesicæ exscissus, qui tandem est remediũ calculi.

Lumbrici nitri, sunt vermes in fimo vel in terra reperti, à lubricitate sic dicti.

Luna compacta, est argentum fixum vel aurum album.

Lustum, est pinguedo lactis.

M.

Macha, est vermiculus volans.

Magia metaphysica, est ars *christianis licita*, & non vt multi fingunt ignari *bonarum artium, venefica* neq; *superstitiosa, sed supernaturalis*, per quam occulta quæuis arcana reuelantur, vt mechanica industrium opus est manuale.

Magia in genere, latinè *sapientia*, duplex est. Vna est naturalis & licita materque veræ medicinæ, & est occulta naturæ sapientia, in centrum vsque latens & abdita, cum qua si humanam rationem conferas, *nihil præter meram stultitiam* in hac reperies. Verè donũ est Dei, cum quo rerum supernaturalium *nobis*, & naturalium cognitionem exhibet. Alia autem est magia illicita, tota superstitiosa, diabolica, & ab Ecclesia *christiana* veraq; religione damnata meritò, & *prohibita*, quam Necromantiam appellant, execrabilis & nullibi locorũ toleranda. Hanc detestatur Paracelsus libello quem scripsit de occulta sapientia.

Magisterium *Paracelso*, est arcanum ex naturalibus rebus extractum, absque vlla separatione elementali, qua cætera præparari cõsueuerunt, sola tamen additione rerum aliarũ à quibus, quod extractum est, separatur. De hoc supra latiùs inuenies tractatu secundo, item in Archidoxis Paracelsi.

Malek, dicitur sal.

Magnalia, sunt opera Dei.

Magnesia, communiter, est marcasita. Sed ex arte dicitur

 stannum

ſtannum liquatum, in quod iniectus mercurius vnà permiſcetur in fragilem ſubſtantiam & maſſam albam. Eſt etiam argenti cum mercurio mixtura, & fuſile metallum valdè, vt cera liquabile, miræ admodum albedinis, quod magneſia dicitur philoſophorum.

Magnetinus tartarus, eſt lapis in homine duriſſimus, vt magnes, ſed ſpongioſus.

Mandella, ſemen eſt ellebori nigri.

Mangonaria, eſt ars in ponderibus applicata, qua graue quodq; paruo labore negotioque ſubleuatur.

Mandibularum liquor, eſt oleum ex mandibulis.

Manna, non ſolùm dicitur ros de cœlo prolapſus, qui ſpecies eſt balſami & fructus aëris, verum etiã pro dulcedine ſumitur ex qualibet re tracta.

Marcaſita, eſt materia metallica immatura, tot ſpecierum, quot ſolidorum metallorum, eſt aurea, argentea, ſtannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ poſtrema pyrites, & lapis luminis appellatur, rubeo ſulphure ſcatens, & ſcintillas ex calybe multas excutiens præ cæteris pyritum ſpeciebus.

Martath vel martach, eſt lithargyrium.

Mathematica plurimis conſtat arithmetica, Geometria. Geomantia, Aſtronomia, Phyſionomia, Chiromantia, Perſpectiua, &c. Proinde quiſquis ſe pro mathematico venditat, has omnes firmiter callere debet.

Mater metallorum, eſt argentum viuum.

Materia ſaphirea, dicitur liquidum cui nulla ineſt materia peccans.

Matrices omnium rerum in genere, ſunt elementa.

Marmoreus tartarus, eſt lapis in homine durus, vt marmor, qui ſupra magnetinus etiam dictus eſt.

Maturatiua, ſunt medicamenta chirurgorum apoſtemata quæuis ad maturitatem adducentia.

Mecha-

Mechanopœotica, est inuentio artis aquaticæ, vt fontium in aëra pulsorum, siringarum, aquarum exaltationum per fistulas & ventilia, folles ac similia.

Meditatio, dicitur quoties cum aliquo alio colloquium habetur internum, qui tamen non videtur, vti cum Deo ipsum inuocãdo, vel cum seipso, vel proprio angelo bono.

Melaones vel meloes, sunt scarabei volitantes colore splendentes aureo, qui attriti suauem edunt odorem, in pratis mense Maio potissimùm reperiuntur.

Meliboeum, est cuprum.

Melissa non pro apiastro, sed pro manna sumitur ex nobilioribus *herbis tracta* magisterio.

Melusinæ, & meliores filiæ regiæ quondam propter peccata desperabundæ, fuerunt à Sathana raptæ & *in spectra* trãsmutatæ, spiritus malignos, lemures horribiles, & in immania monstra. Viuere putantur absque anima rationali, & in brutali solùm corpore phãtastico, nutriri elementis, atque vnà cum istis in extremo die iudicij transituræ, nisi cum aliquo homine forte fortuna matrimoniũ contrahant, tum demum vt ipsæ naturali morte interire posse, vt matrimonio naturaliter viuere virtute huius vnionis. Eiusdem status atque generis plura spectra haberi creditur in desertis, in syluis, ruinis, monumentis, arcibus vacuis, & in extremis littoribus maris. Vulgò maledicti vocantur homines, sed proprio nomine spectra vocantur atque diabolorum sancti, cum quibus versantur cacodæmones, suas illusiones & portenta perficiunt.

Mensis philosophicus, est tempus digestionis, videlicet quadraginta dierum.

Mercurius à natura coagulatus, est solidum metallum. Arte verò coagulatur, aut cum metallis, aut mineralibus, vel sine ipsis per se, aut per a[illegible] extra mineralem naturam existentia. Vide supra tractatu secundo [illegible] coagulationibus eius.

Mercurius cryſtallinus, dicitur qui per ſæpiùs repetitas exaltationes in cryſtalli perſpicuitatem adductus eſt.

Mercurius corallinus, eſt qui per ouorum oleum, & alias aquas in rubedinem corallinam adducitur.

Mercurius crudus, eſt is qui nondum ſeparatus eſt à ſua matrice, vel minera, in qua generatus eſt.

Mercurius laxus, eſt turbith minerale.

Mercurius metallorum præcipitatus, eſt mercurius ex metallis tractus & præcipitatus, qui mercurius metallorum aliàs mercurius corporalis dicitur.

Mercurius mineralium, eſt oleitas vel vnctuoſitas de mineris auri & argenti tracta.

Mercurius regeneratus, eſt primum ens mercurij.

Mercurialis ſeua, eſt aluminum aqua, in qua mercurius generatur. Eſt etiam ſal purgatiuum aurei coloris, quod in ſalinis cauernis reperitur, foſſoribus optimè cognitũ, vtuntur hoc per os ad pneumoniam.

Metallum currens, eſt mercurius viuus.

Microcoſmus, eſt paruus & medius mundus, inter firmamentalem & elementarem ſitus naturaliter, quia de vtroque participat: quicquid in illis realiter & actu[illegible] continetur, in homiue pariter habetur *ſpiritualiter* atque potentia. Quò fit vt vna ſit iſtius & eadem, quæ de illis fieri poteſt, ac debet anatomia philoſophica vera, non mortua cadaueris, ſed viua, eſſentialis pariter & eſſata.

Minium, eſt mercurius ſaturni præcipitatus, ſed potiùs crocus.

Miſſadan, eſt argentum viuum.

Mitigatiua, ſunt medicamenta chirurgica, præſertim anodyna, quæ dolorem ſopiunt ac mitigant.

Mola matricis, eſt abortiuum quid in matrice generatum.

Monſtra ſunt præter naturam orta quædam animãtia, quæ coelum excludit ouo ſuæ putrefactionis, illicitæ ac nefa[illegible] cõm[illegible]xtionis.

nis. Nihil deinceps de ſe generant, quod ex coniunctione duorum contrariorum & ſpecie differentium ſeminum enaſcantur, vt ex homine & bruto: nonnunquam etiam ex veneficis parentibus. Inde ſumpſerunt olim gigantes originem, & alij contra naturæ leges monſtroſi homines horrendi viſu, & execrabiles. Non honeſtiùs hominum malitia factum, qui bruta diuerſarum ſpecierum vnà vi cogunt, vt equum, & aſinam, in generationem baiulatorū ſapientiæ huius mundi: quæ etiam monſtra ſunt ad generationem inepta ac ſterilia, ab iſtis abhorrente natura prorſum vt ab alijs. Narratur hiſtoria quæ non vſque adeo *multis elapſis temporibus* accidit Salisburgi, *de monſtro in* cōterminis illis Carinthiæ regionibus à venatoribus in ſylua reperto, qui cum canibus illud mordere, nolentibus comprehendiſſent, ab iſtis ſolummodo circunſeptum ad Epiſcopum ſuum adduxerunt, humana planaque facie cōſpicuum, manibus pedibus ac digitis ſimilib⁹, reliquis verò membris omnibus piloſum *vt brutum*. Quatuor gradiebatur ſatis demiſſis pedibus *vti* porcus. Appoſito cibo ac potu guſtare nihil vnquam voluit verberibus, punctionibus, vſtionibus ac varijs *alijs* tormentis tentatum eſt, ſi quid vocis articulatæ, vel brutalis ab eo extorqueri poſſet, at fruſtra. Meticuloſum valde, lucem atque hominum fugiens præſentiam, abdere ſe quouis loco nitebatur, tertia tandem luce, quam raro comprehenſa præterire ſolent, interijt.

Morbilli, puſtulæ ſunt venereæ, nonnunquam etiam de venereo morbo dicuntur.

Morellum eſt ſolatrum.

Morphea, eſt ſpecies lepræ, alboræ non abſimilis.

Morus, eſt apoſtema referens aſpectu morum.

Mulæ, ſunt puſtulæ ex frigore vel calore ortæ.

Mumia, dicitur non ſolùm humana caro, balſamo condita, ſed etiam a[illegible] quæque, non per ſe mortua ſed occiſa, & medicata curatiuæ facultatis.

Mumia medullæ, vel de medullis, sunt ossium ipsæ medullæ.

Mumia elementorum, est balsamus elementorum externorũ.

Mumia transmarina, Paracelso est manna.

Mumia versa, pro conuersa, liquor est mumiæ.

Muscilago, est liquor viscosus ac tenax.

Mundificatiua, sunt medicamenta chirurgorum, inualidam & putridam carnem à bona & viua separantia, atque repurgantia.

Mustus, est calx alba in vrina.

Missadar, est mercurius.

Mysterium magnum, est omnium rerum materia prima, principium & mater cunctarum corruptibilium creaturarum Dei. Vide libro ad Athenienses.

N.

NActa, est apostema pectoris.

Nasda, vel natta, est gibbus.

Narcotica, sunt medicamenta soporifera dolores auferentia, vel vt minùs torqueant efficientia.

Nebulgea, est sal ex humiditate nebularum decidens super lapides, calore solis induratum.

Necrocomica, sunt *prodigiosa præsagia, rei cuiuspiam futuræ prænuntia, per signa ex aëre super terrã decidentia, vt cruces olim ac alia multa.*

Necrolium est, quod mortem pellere, ac vitam conseruare potest.

Necrolica, similia sunt medicamenta.

Necromantica, est ars illicita, quæ cũ mortuis operabatur olim, vt quum astra manifestabantur apud mortuos. Is dicitur verè necromanticus, qui mortuos apparere & comparere facit, voces atq; responsa potest ab illis extorquere, qui circuire cogit ac edere mirabilia. Quicquid mortuorum capitibus, ossibus, acubus, li[illegible]eis, pharetris, sepulchris ac similibus arripitur vel adimple[illegible], sub nefariã

hanc

hanc artem cadit, quæ necromantia tota superstitiosa est, à Christiano quouis detestanda ac fugienda.

Nenufareni, dicuntur spiritus aërem inhabitantes.

Neuta, est pellicula vel oculorum, aut infantum auriculis adnascens, & quandoque totam faciem contegens in partu.

Nigromantia, est ars nefanda & execrabilis, qua diaboli malignique spiritus astutè se cogi fingentes ab hominibus, vltrò interim obediunt in eorū perniciem tantùm & non aliter, vt repentè quid è longinquis adferant, aut ad remotissima loca deferant: noctū potissimùm est destinata, quia lucem *fugiunt maligni dæmones, ymbrarumque sunt ministri ac tenebrarum.*

Nitrum, est salsugo quædam ex vrinarum congregationibus in sal præparata.

Nitriales, sunt res omnes adurentes & in calcem redigentes, vt salpetræ vel nitrum, sulphur, &c.

Noboch, instrumentum est necromanticum.

Nodi, sunt articulorum tumores indurati.

Nostoch, est iaculum alicuius stellæ, vel *potiùs* eius repurgatione deiectum quid in terram. Inuenitur potissimùm Iunio, Iulio, & Augusto super latos campos vel in pratis, instar fungi magni vel spongiæ foraminosum, quid, & leue tendens in fuluum & rauum colorem, & vt coagulatum ius, tactum contremiscit. Sunt qui per nostoch ceram intelligunt metaphoricè.

Nuba, est secunda species tereniabin aut mannæ, roseo colore, qualis in Hybernia cadere perhibetur.

Nymphæ, sunt spirituales homines ac mulieres, vel corporei spiritus, aquas inhabitantes, qualis fuit *Melusina.*

Nymphidica, metaphoricè spiritus aquarum soluentium in arte dici possunt.

O.

OBrizum, est purum aurum in spadiceum colorem arte calcinatum aut puluer atum.

Odorifera, sunt medicamenta, quę per suum odorem bonum, aut fœtidum morbos expellunt.

Oleum ardens, est oleum tartari ad summum gradū correctū.

Oleitas rerum, in omnibus sulphur earum est.

Oleum vitrioli aurificatum, est quod auro dulcoratum est artificiose.

Oleum colcotharinum, est oleum ex vitriolo rubeum.

Olympicus spiritus, est astrum in homine, quod efficit vt vmbrā de se præbeat.

Operimethiolim, est minerarum spiritus.

Opitulatiua, sunt medicamenta quę fluxus stipant & obstruunt.

Oppodeltoch, Paracelsi præcipuum est vnguentum.

Ordolęum, est apostema paruum ordeo simile.

Orexis, est ardor à tartaro excitatus.

Organopeotica, est ars bellicorum instrumentorum inuentrix.

Orizeum, est aurum.

Orizeum foliatum, est aurum in tenuissimas bracteas malleo cusum.

Orizeum præcipitatum, est aurum in crocum suum redactum, adminiculo croci mercurij.

Orobo, est vitrum metallinum.

Ossa paraleli, est vniuersale medicamentum in podagra.

P.

PAndalitium, panericium, vel passa, est apostema in extremitatibus digitorum.

Palantina, & Persina, Reginæ fuerūt quales Melusina, & Melora.

Pannus, est macula à natiuitate orta.

Par, cum parte, est massa ex auri & argenti partibus æqualibus cimentata & graduata.

Parthenion, est camomilla nobilior aut Romana, quæ etiam pyrola syluana dicitur.

Penates,

Penates, dicuntur spiritus ignis elementi & coeli, familiares dicti, quasi penes nós nati.

Pentacula, sunt signa, sigilla vel delineamenta mirandis & incognitis aliquando literis & characterib. implicata, quæ collo appensa creduntur à malignis spiritibus, & fascino quouis præseruare.

Perdettæ, sunt rapæ paruæ & flauæ.

Perdonium, est vinum ex herbis.

Periodus, est cella, vel musculus vitæ, pulsus per vniuersum corpus discurrens.

Peucedanum, est angelica *syluestris.*

Pili zenij, sunt *pili circa caudam leporum* nascentes.

Pilosella, est auricula muris, herba pilosa.

Pinguedinosa, dicuntur quæuis pinguia.

Plumbum philosophorum, est ex antimonio tractum.

Potabilia, quæ per os hauriri possunt.

Podagra, est tartarus sinoniæ vel glutinis albi.

Phantasmata, sunt spiritus syluestres non diabolici, in desertis habitant, & circa littora maris, cum hominibus imaginatiuis sæpissimè loquuntur, terrefaciunt aliquando, suam originem ducunt ex imaginationibus hominum quales viui de vel cum mortuis *habent.*

De his lege latiùs apud Paracelsum expositione prima, quam facit in Euangelium D. Matth. cap. 14.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui sese mutuo persequuntur ad mortem, vt ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c.

Phœnix, dicitur ignis quinta essentia, item lapis ille philosophorum celebratissimus.

Physiognomia, dicitur ars illa qua hominum proprietas atque natura cognoscitur à facie vsque ad pectus, vt ex habitu de cuiusq; ingenio, & promptitudine iudicium fiat.

Pulpezia vel pulpelxia, est stupor, attonitus, apoplexia, vel sydeeratio.

Præsagium, est præcedens aliquod notabile signum rei futuræ historiam, ex quo prophetia quandoque sumitur.

Præseruatiua, sunt medicamenta vitam à suis inimicis, & corruprionibus defendentia.

Pressorium, est torcular.

Primales, dicuntur corpora fallacia nobis ab astris ob oculos posita, de quibus Paracelsus eodem loco super Matthęum fusiùs disserit: dicuntur aliàs Prumalia.

Pruinum, est prima tartari species.

Pruina, sed pruna, est ignis persicus.

Pulsatiles, arteriæ venæ dicuntur.

Pusta, est saniei digestio, à pure dicta.

Putredo, est generationis materia prima, sed meliùs.

Putrefactio, pro corruptione sumitur in alterationem.

Pygmei, dicuntur homunciones vel subterranei spiritus, quos etiam faculas aut scintillas vocant. Non natos esse perhibent, neq; habere parentes, sed non aliter ex corruptione terræ, quàm ex equino fimo putrefacto scarabei, generari.

Pyromantia, dicitur ars ex igne præsaga, quum ignis astra se palam faciunt hominibus, vt inde veri noticia prorumpat eius quod quæritur, ablato quouis dubio, vel suspicione. Exemplo sit quod de buxo fertur, & folijs eius in ignem proiectis, singulis eorum de quibus habetur suspicio nominibus inscriptis, crepitare sontis folliculum & exilire perhibetur. Non aliter de futuris, coniectura multorum simul, fieri posse putant. Aliud est.

Pyrotechnia, hæc solùm operatur in præparationem rerum naturalium ignis adminiculo, sed medio, ac potissimo instrumento potius.

Pyrola syluana, vide parthenion.

Qualitas,

Q.

QValitas, dicitur complexio calida vel frigida. Hactenus quatuor qualitates ore omnium prædicatæ sunt, & quatuor elementis assignatæ, cùm nihil minus quàm elementa sint, nec ista qualitates, at solùm, quod ex elementis generatur, omne, hoc est, aut frigidum, aut calidum: Si frigidum, habet in se quandam ingenitam & indiuiduam humiditatem, vnde vbicunque humidum, ibi etiam frigidum esse oportet, non aliter de calido & sicco iudicãdum. Nam siccitas inest caliditati soli, nec fieri potest vt frigidũ sit siccum, aut calidum humidum. *Istæ complexiones sunt ex Ares sic disponente natura, vt vterque parens* elementum ignis *masculus calidus, sperma siccum* aërem habeat. Terra verò frigida mater, menstruosum semen aquam possideat, vt ista simul etiam coniuncta videmus aquam suę terræ, & globulum vnum efficere minimum, non secus atque aërem igni suo semper continuum, si herã vnam, illa maiorem, firmamento verò minorem, & ideo medium *globum dici, mediamque regionem* æthercam elementatam. Ex quibus duobus parentibus generatur omnis fœtus naturæ elementaris, sub complexione, vel calida cum sicco per se, vel sicco resoluto, aut sub frigida cum humido per se, vel cum humido coagulato. Hinc *fit vt sæpissimè frigida* multa iudicentur ex oculo vel manifesto, quæ calida sunt in occulto. Exemplo sit nobis crystallus apparentia frigidus & siccus, in occulto centroque suæ naturæ tamen humidus est, quia nihil aliud quàm humidum coagulatum. Item petroleum quod natura sua siccum est resolutum, non perinde vt apparet oculo humidum. Proinde non parui refert physico probè cognoscere naturam & complexionem rerum, cùm ex suis parentibus, tum ab externis accidentibus in cõpositione acquisitis. Hæc etiam in artificialibus solutionibus & congelationibus immutari solent. In summa tam vastus est graduum in qualitatibus labyrinthus, vt ne [illegible] maxima fallacia quantumuis exercitatus, hac via

transire valeat ad scopum verum recuperandæ sanitatis in medicina. Quod etiam à suis tractationibus deprehenditur, vt quod hoc loco sit affirmatum, alio negetur apertissimè. Tum demum ad sacram distinctionis anchoram eis tanquam ad asylum confugiendum, quibus suum delirium demonstrabitur. Quapropter fœlicissimum physici ac medici iudicādum est ingenium, quod à confusione physica, nouerit in spagiricam rerum vnionem, infallibilem semitam deflectere. Hactenus de qualitatibus dictum, vt videat lector aliam esse de his Paracelsi mentem, & infidelium vel Græcorum opinionem.

Quartatio, dicitur summum examen auri, hac via videlicet, vt argenti partes nouem ad vnam auri commisceātur *liquatione* per ignem. Deinceps aqua stygia vel forti resoluantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente pulueris instar spadicei nigricantisque coloris.

Quinta essentia, dicitur spiritualis materia quædam, corporaliter ex omnibus herbis, plantis, & alijs quibuscunq; rebus vitam habentibus tracta, & ad summum gradum subtilitatis adducta, per separationem ab omnibus elementis, & impuritatibus: item vires & virtutes, omnisq; medicina incorruptibilis, in quibuscunq; rebus delitescens. Dicitur aliàs rerū *forma specifica, quæ si à specie re-vocatur, ad suum* genus accedit, altiusq; progreditur donec in centro quiescat. Quod his tribus characteribus elegantissimè denotatur à Paracelso. 2. 4. 0. Hoc est per abiectionē confusionis & imparitatis impuritatisque elementorū quatuor, peruenitur ad duplatā quintam essentiam in decade sub vnione creata quiescentem.

Quintum esse cuiuslibet elementi per se solum, est animal ex eo solo productum.

R.

Ragadiæ, sunt nolæ vel apostemata pudendorum.

Rana, est apostema sub lingua.

Realgar,

Realgar, ex proprio significato, fumus est mineralium, sed metaphoricè sumptum, est in humano corpore vitiosa natura, ex qua nascuntur potissimùm vlcera, estque quadruplex iuxta numerum elementorum: vt realgar aquæ spuma natans super aquas: realgar terræ arsenicum: realgar aëris tereniabin: & realgar ignis coniunctio saturnina.

Rabeboia, radix flammulæ maioris.

Rebis, excrementum alui.

Rebus verò, est vltima rerum materia.

Rebisola, est arcanum vrinæ ad ictericiam: quæ si coquatur ac despumetur optimè, post triduũ quiescens lapillos rebisoleos edit.

Rebona, idem quod mumia.

Reduc, est puluis quo calcinata metalla, & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia.

Relloleum, est virtus ex complexione, vt in hyppericone prima virtus est, in calido & curatiuo. Accidentalis verò cherionia & occulta, in eo quod vermibus aduersetur atque corruptioni.

Regale, cimentum est, quo repurgatur aurum.

Resina dicitur pix flaua & pulchra.

Resina auri, est crocus ex auro tractus.

Resina pini, id est, abietis.

Resina terræ, est sulphur.

Resina terræ potabilis, est sulphur sublimatum in liquorem, balsamum, vel oleum redactum.

Repercussiua, dicũtur medicaměta fluxiones retrorsum agẽtia.

Reuerberatorium, furnus est in quo per flammam materialia calcinantur.

Rillus, est instrumentum aurifabrorum, in quod effundunt liquata metalla in formas oblongas.

Rosea, idem quod herysypelas.

Rubedo [illegible], id est, de talco nigro.

S.

SAgani, sunt spiritus quatuor elementorum.

Salamandri, sunt spiritus ignem inhabitantes, vel ignei homines.

Saldini, idem quod salamādri, homines quos influentia sustentat, & ex elemento ignis nutriuntur. Vt fuit illa gentilis mulier nomine ziser, quæ statim atq; infirmabatur, sese in ignem conijciens reficiebatur & conualescebat, in eo sedens gaudensque, tanquam in aliquo balneo.

Sal aluminosum, id est ex alumine plumoso tractum.

Sal anathron, est sal ex vsnea lapidea tractum.

Sal crystallinum, est sal quod ex vrina hominis decoquitur.

Sal colcotharinum, est quod ex colcothare vitrioli factum est in alcali.

Sal congelatum, nascitur in thermis.

Sal enixum, id est resolutum.

Sallena, species est salis petræ.

Sal mercurij, dicitur spiritus vini qui inebriat.

Sal petræ, est quod in testudinibus cellarum nascitur in conos oblongos, ex calce resoluta.

Sal nitrum, ex terra decoquitur in quam vrina diutissimè conjecta est, vt in caulis ouium, stabulis equorum, boum & aliorū animalium.

Sal practicum, fit ex mixtura salis petræ cum sale armoniaco partibus æqualibus, in olla figulina non vitreata, filo in cella vinaria suspensa, resolutione penetrat sal extrinsecus adhærens ollæ, quod singulis denis vel duodenis diebus abradendum est.

Sal scissum, sed en tali, & Alumen scissum, idem sunt.

Sal resolutum externum, est quando quis aliquid com[illegible]ens, sal esse existimat, omniaque salsa sibi videntur.

Saltz sultz vel Selenipum, est salsugo vel mur[illegible], ex sale resoluto

luto frigore,vel humiditate penuarij vel cellæ vinariæ.

Sal taberzet,eſt omnium albiſſimum ſaccarum.

Sal tabari,eſt ſal alembrot.

Samech,eſt tartarum.

Sandaraca,eſt auripigmentum.

Saphirea materia,eſt liquor in quo non eſt aliqua impuritas vel corruptio,ſed eſt liquidum ab impuro quouis ſegregatum.

Sanguis calcetus,id eſt,inſtar calcis acer & albus.

Sapo ſapientiæ,eſt ſal commune præparatum.

Saxifraga,vel ſaxifragia,dicuntur omnia quæ calculũ,lapidem, aut arenam *expellunt*.

Saxifragus,eſt *cryſtallus* pallidus,ſuprà citrinolus vocatus eſt.

Scacurcula,eſt ſpiritus oſſis de corde cerui.

Scaiolæ,ſunt ſpirituales mentis & animi vires,proprietates,virtutes,atq; potentiæ,quæ iuxta numerum elementorum ſunt,quadruplices. Sunt rotæ quatuor ignei currus,quo raptus eſt Elias in *cœlum*,quæ ſumunt originem ex animo & mente hominis à quo recedunt,& in quem iterum reflectuntur. Sunt quidem phantaſia, imaginatio,ſpeculatio & agnata fides. Sunt etiam & præcipuè quatuor illi principes articuli totius noſtræ fidei Chriſtianæ,vti Baptiſmus,Fides in Chriſto Ieſu,Sumptio Sacramenti cœnæ Domini, & charitas in proximũ quæ fidei fructus maturos exhibet. Per quæ omnia nedum vitã longã,ſed etiã æternã conſequimur. De his latiùs lege Paracelſum in Euchariſtia, & expoſitionis libro de Cœna Domini,& audies quæ ſatisfaciãt animo pietatis & veritatis auido.

Scirona,eſt ros autumni.

Scuma,idem quod ſquama.

Sebel,panniculus eſt oculorum ex venarum inflatione.

Secta croa, ſuprà ſectarum flos, ad macem interpretati ſumus tranſpoſitione,quòd alij viderentur longiùs rem à rore marino, & croco petere.

N n Seda-

Sedatiua, medicamenta sunt vt mitigatiua dolorum quietem ægris adferentia, simul curatiua, & sanatiua.

Sephirus, est apostema durum & exiccatum.

Semen veneris, dicuntur squamæ æris.

Seraphin, est ineffabilis virtus, & immensa potentia cœli, & præsertim angelicus chorus & schola cœlestis.

Serpheta, est medicina lapidem liquefaciens.

Serpentina pedemontana, est insignis herba vulneraria.

Sibar, est argentum viuum.

Sibedata, est hirundinaria.

Silo, est terra.

Similitudines, dicuntur figuræ cœlestes, quæ rebus assimilantur nos concernentibus.

Simus, est gilla, vide supra.

Sinonia, est gluten album articulorum.

Sirones, sunt pustulæ scabierum in manibus præsertim.

Sirza, est eschara.

Sol in homine, est inuisibilis ignis influens à sole cœlesti, fouens natiuum ignem in homine.

Somnia, sunt operationes quæ fiunt inter dormiendũ ab astris & syderibus in homine.

Sophia herba, consolidarum est species nobilissima quò [illegible] vt nonnunquam aurea nominetur, nondum quibusuis cognita. Illyricis verò & Liburnis familiarissima. Si folium eiu[illegible] ore masticetur, labia contrahit, & super caulem existens adhuc laceretur, per seipsum consolidatur, nobilissima dulcedine pellet ac balsamo.

Sophistæ, sunt magistri nostri, qui se præsu[illegible]unt omniũ sapientissimos, omnia scire ac intelligere, nihil etiam ignorare, cùm nihil sit istorum Doctorum Græcorum sapientia, præter meram st[illegible]tiam, eloquentia, vel facilitate linguæ potiùs, astu fastuque [illegible]aliatam, captiosisque munitam syllogismis, quorum om[illegible]n si neges

ges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica.

Sortilegium est præsagium spirituum.

Spagirus vel Spagiricus, dicitur quicunq; nouit optimè discernere verum à falso, à bono sequestrare malum, & impurum à puro segregare, separare, & abijcere binarium, vnitate seruata.

Spara, est vis mineralis ex Ilech primæ substantiæ, ex primo ente, id est, ex maioribus mineralibus.

Sparallium, clyster vterinus.

Sperma aquæ fortis, est eius feculentia.

Sperniolum vel sperniola, est cruor, liquor vel sperma ranarum, viscosa & muscilaginosa materia in aquis concreta.

Spiritus animalis, est vis animæ, per quam corpus appropinquat acquisita similitudine, ad coeli proportionem adæquatã & incorruptam.

Squinantia, est apostema colli.

Stannar, est mater metallorum, fumus occultus ex quo metalla generantur.

Stellio adustus, est cinabrium.

Stibium, est antimonium, aliàs sulphur nigrum.

Stiptica, sunt medicamenta constipantia & exiccantia.

Struma, est botium.

Succubus, est spiritus nocturnus muliebris illudens hominibus dormiendum inter, ac si rem haberent cum venere. Masculus imponens mulieribus incubus dicitur.

Succus albus argentum uiuum

Sibar, stella cruta, idem argentum viuum.

Suffo, est panis porcinus.

Sulphur vitriolatum, est sulphur à vitriolo decoctione tractum per aquam communem, cui innatat.

So[illegible], est operatio syderũ in homine, quæ noctu fit in somno.

Sylo, [illegible] totus mundus.

Nn 2 Sylphes,

Sylphes, dicuntur pygmei.

Syluestres aut Syluani, sunt aërei homines, & spiritus aërei, syluestres homines nemora desertaq; loca syluarum inhabitãtes, nobis statura multò proceriores ac robustiores, qui loqui nesciunt. Quandoq; talis à Germanis mercatoribus captus, quem nõ vsque adeo strictè retinuerunt secum, cibum & potum apponentes, edere tamen aut bibere noluit neque loqui. Timore maximo perculsus & anxietate continua post tertium diem occubuit. Diutius inter homines viuere non posse perhibetur, vt monstrum cõtra naturam ortũ inter animantia naturalia, præsertim ratione prædita.

Syphita praua, *morbus est vulgò chorea S. Viti dicta.*

Syphita stricta, morbus est *phantasticus ambulonum*, noctu inter dormiendum.

Syrenes, sunt monstra marina ex Nymphis nata.

T.

TAlk, & talcum, est materia pellucida splendens & clara vnionum similitudine, tenuissimis folijs compacta, & scissilis, cuius quatuor species existunt, alba, flaua, rubea, & nigra.

Tassus est lumbricus.

Tartarum, est vini calculus aut lapis vasorũ lateribus adhærens.

Tartarus, à *similitudine dicitur à Paracelso calculus in homi*[illegible] renum lapis, & arena, reliquorum quoque membrorum, vt [illegible]tinis albi, cuius tartarum podagræ causam ponit.

Tereniabin, est pinguedo mannæ. Est etiam m[illegible]yluestre tendens ad modicam nigredinem, non ex apibus, sed [illegible] aëre decidens in campos, arbores, & herbas, dulce quemad[illegible]odum aliud mel. Reperitur in bona quantitate mensibus æst[illegible]ais, Iunio, Iulio, & Augusto. Veteres threr vocauerunt.

Telon, dicitur ignis, tanquam telum.

Temperatum, est omne quod propriam naturam do[illegible] frænatq; aliam admittendo, vt est vinum adustum vel aqu[illegible]dens.

Tena-

Tenacitas glutinis, est resina mineralis, vt resina pini est abietis, terebinthina laricis.

Terra auri, est lithargyrium aureum.

Terra argenti, lithargyrium argenteum.

Terra fidelis, est argentum, quod aliàs terra est cœlestis, & cœlũ terrestre, pro luna si sumatur argentũ, qua etiam ratione dici posset argentum cœleste, luna.

Terra hispanica, est vitriolum.

Tinkar, est borax.

Tinctura dicitur, quod colore suo penetrat & tingit alia corpora, vt crocus in aquam *iniectus*.

Thamatica, dicitur ars per quam inuentæ sunt machinarum operationes aëre, vel aqua motæ.

Thaphneus, est medicina munda & repurgata.

Thisma est, minerarum ductus, aut venæ subterraneæ

Toruscula, dicitur gutta, vt toruscula pini, pro resinę gutta ex pino vel abiete, toto pro parte sumpto.

Turba magna, est astrorum firmamenti cœli innumera multitudo. Est etiam præsagium quod fit ex omnibus, quæ continet inferior elementorum quadruplex mundus.

Turbith minerale, dicitur mercurius absque vllo corrosiuo in du[illegible]dinem præcipitatus.

Trachsat, est metallum in sua minera adhuc existens.

Trarames, vmbrarum sunt & spectrorum inuisibiles, auditæ tamen, actiones.

Trifertes, dicuntur spiritus ignem inhabitantes.

Trigonum, est spirituum astrorum transmutatio quadruplex, iuxta numerum elementorum quatuor. Vnumquodque regit ac a[illegible]t ducentos annos. Vt quum trigonum igneum incipit, superni Planetæ suam coniunctionem semper habent in igneo signo, donec trigonum hoc durabit, sic de reliquis.

Tronus & Tronossa, dicitur cœlestis ros ex aëre natus, omnium dulcissima species mannæ, densa, tenax, & albissima præ cæteris, ex mercurio regionis mediæ generata, & separata prorsum ab omni sulphure & sale, vere & æstate decidit, maneque reperitur folijs arborum adhærens vt alia manna.

Truphat, est occulta virtus minerarum, quæ quodq; metallum cogit ac promouet in suum esse prædestinatum.

V.

Vegetabilia sunt, viridantia radicem in terra defixā habentia, truncum & ramos in aëre, vt sunt herbæ, plantæ, & arbores.

Verto, est quarta pars libræ.

Viltrum philosophorum, est alembicus, absolutè tamen positum, est manica lanea in modum hypocraticæ, vel vt lingula per quam liquores clarificantur.

Vinum correctum est alcool vini.

Vinum essatum, est quod herbarum vires attraxit, vel aliorum quibus affusum fuit.

Viriditas salis, est liquor aut oleum eius viride.

Viscaleus, est viscus ramosus arboribus innascēs, vt viscus quercinus, malorum, &c.

Viscus propriè, est pix decocta ex cimis vel locustis arboru.

Viscus secundæ generationis, est cruor qui descendit à salibus.

Visio, dicitur supernaturalis spirituum apparitio hominū oculis quodammodo conspicua.

Vitriolum liquefactum, aut vitriolatum, est vitriolum ex minera tractum, & liquidum, quod coagulari nequit ampliùs, vel à minera æris, tractum calcanthum.

Vitriolum nouum, est vitriolum album.

Vitriolum Romanum, est quod maximè viret.

Volans, & Vnquasi, est argentum viuum.

Volatile,

Volatile,dicitur in genere leuissima quæuis & facilè sursum lata materia,vt cinis,puluis,& similia.

Vomitiuum,dicitur omne medicamentum,quod sursum pellens per vomitiones purgat.

Vulcanij,siue Vulcanici,dicuntur operarij vel artifices semper circum ignem versantes eudendo,liquefaciendoque.

Vlcus æstiomenum,est cancrosum apostema depascens.

Vlissipona,est herba serpentaria.

Vmbragines,dicuntur pygmei.

Vmbratiles, aut Vmbratilia, corpora transmutata sunt in hominum conspectum *ab astris & suis ascendentibus* occultis oblata, quæ *non secus atque* lemures apparent oculis,idque per magicam virtutem & efficaciam.

Vndæ,vel Vndenæ,dicuntur homines aërei terreniique spiritus.

Vndosa,dicuntur quorumuis animalium excrementa.

Vnitas Trithemij,est ternarij in vnionem reductio per abiectionem *binarij*,estque supernaturalis & spagirica: Fundamentum abstrusarum rerum indaginis. Hac posteriore Philosophiæ parte, fit transitus ad priorem,per medium Philosophiæ moralis.

Vrina,est sal resolutum,generatum in hepate, per suum emun[illegible]rium,vt superfluum excrementum salis,à natura pulsum.

V[illegible]a vini,est acetum,vsurpatur pro hominis vrina vinum assiduò bi[illegible]tis.

Vzifur,dic[illegible]r cinabaris.

W.

Vvarnas,est acetu[illegible] Philosophorum.

Vvismadt,est leprosum, rude,nō tractabile vel malleabile stan[illegible],liquale tamen.

X.

Xenec[illegible]m,est præserua[illegible]uum externum contra pestem collo

appensum, vt argentum viuum auellanæ conclusum, & similia.

Xeni nephidei, sunt spiritus quibus iucundum est, atque pro delicijs habent, delitescentis naturæ proprietates occultas hominibus aperire, quibus etiam est concessum.

Xisinum, dicitur acetum.

Y.

Yrcus, est cuniculus masculus cuius sanguine vitra mollescere putantur & silices, modo rebus diaphoreticis impastetur.

Z.

Zaibar, est mercurius.

Zaidir, est *venus*, aut *viride æris*.

Zephena, circuli sunt extremitatum *labiorum in auribus*.

Zerna, dicitur impetigo vlcerata.

Zinck, est metallica marcasita, & mixtura quædam *naturalis* ex quatuor metallis immaturis, cuprea potissimùm apparet.

Ziniar, est viride æris.

Zonnetti, sunt gnomorum corpora phantastica.

Zuuitter, vel zytter, est marcasita.

CON-

CONCLVSIO.

Compendiolo hoc omne comprehenditur, quod ex Paracelſi ſcriptis hactenus extare ſcimus, ad medicinā chemicam neceſſarium, vt ex eo tanquam ex promptuario quodam habere Lector optimè valeas, quicquid in vſum tibi ac alijs venire poſſe iudicabis, vt ſemper opus non ſit ad quoſlibet autoris libros concurrere, ſed vbique locorum ad manum habeas, & quocunque etiam ieris, leue pondus hoc minimè pœnitendum deferre queas. *Theſaurus eſt enim theſauro* nullo vnquam *redimendus, ad vitam* longam ſanam tuendam & recuperandam vberrimus & nō exhauſtibilis. Qui nedum ipſos medicos, verumetiam quoſcunque & cuiuſlibet profeſſionis viros, ſuæ ſanitatis ac aliorum ſtudioſos oblectare debeat, cùm ob raritatem & ſoliditatem doctrinæ, tum etiā vtilitatem, quæ hinc obtingere cuique poteſt, nulla vel pauca ſaltem impenſa, his qui ſumptibus ſupplere nequeunt, opulentis verò ſatis ampla materia datur, & occaſio charitatem in pauperes ægros exercēdi, dum, quæ his ob indigentiam denegantur, illi ſuis opibus parare ſtuduerint, ac egenis ſubuenire, neceſſitatibus ægrotantium. Nec in tam honeſto p[illegible]ſimque philoſophico ſtudio, iucundi minus exercitij reperient, [illegible]m in ocioſis horis, vel alio mundano quouis oblectamēto falſis, imò [illegible]ngè plus deliciarum in animo ſentient, quàm credere valeant. [illegible]ò faciliùs & alacriùs prouinciam hanc aggrediantur, cuncta quæ [illegible]ciliora paratu vel intellectu videbantur, pro viribus expoſui, vt nu[illegible] ſit anſa conquerendi in poſterū, quod olim de obſcuritate rei, tum et[illegible]m in vnum ex multis redegi, quò ſingu[illegible]ngulis comparari quea[illegible]t, præſertim quòd vnum per aliud expon[illegible]r, id facilè factu non [illegible]rat, ſi diſperſa varijs locis, & interſerta multis, [illegible]uam in confuſi[illegible]ne permanſiſſent. Verùm admonitū Lectorem v[illegible] interim, n[illegible] voces peregrinas paſſim occurrentes,

aliter quàm definitæ sunt interpretetur, quod multi facere cõsueuerunt, alioqui si ad Græcam phrasim exponat, (cui etsi consonare quodammodo videantur) toto cœlo aberrare continget ab autoris sententia, qui nihil vnquam in vita magis detestatus est, quam Græcas traditiones, nulla (vt opinor) alia de causa, quàm vt passim ex eius scriptis apparet, sibi persuasum esset, Græcos fuisse mendaciorum primos inuentores, & bonarum artium omnium corruptores. Et quia istorum, ac aliorum infideliũ errores, ab his per vniuersum dispersos, reprehendit, sectatores Græcorum ne infidelitatis aut falsitatis dicantur *discipuli*, conãtur sophisticis argumentationibus reddere Paracelsum infidelem, ad hunc modum: Paracelsus (inquiunt) creationem factam esse asserit *in momento*, & per separationem ex mysterio magno increato, ac si aliquid extitisset priùs ex quo Deus omnia condidisset, quod pugnat cum *sacris* scripturis omnibus, item deos somniat vicarios vt infideles, imò detestabiliùs: concludunt inde ex non probatis propositionibus, ipsum esse peiorem illis. Sed vnde constat Paracelsum talia protulisse? Extant verba (inquiunt) interim fatentur se non aliter quam ex verbis intelligere iuxta literã. Paracelsus omnia sua fermè tradit per ænigmata, quæ quicunq; non intelligit, etiã non taxet priusquam intelligat, ne fortè reprehendat, quod illi postmodũ ced[illegible] maximam ignominiam. Hac de causa volui nonnulla de[illegible]are, quò videant æquo præditi iudicio Lectores, quãta p[illegible]er omnem æquitatem inuidi Gigantes hunc virum afficiant [illegible]iuria, qui minùs prudenter impium, sacrilegum, ardelio[illegible], sycophantam, hæreticum, & si quid peius dici valeat, appel[illegible]nt, etiam post mortem, cui viuenti ne minimum istorum [illegible] fuerunt vnquam, ita mortuis bellũ parant, quos respondere [illegible] posse non credunt. Inter[illegible] tamen turpiter sese produnt hoc ipso [illegible] õ esse bonos, neq; m[illegible]res quàm illum fuisse volunt, qui sic in co[illegible]itia mox, etiã i[illegible]ortuos erumpũt, quæ hæc est pietas, quæ religi[illegible], quæ pro[illegible], quæ sapientia,

tia, quæ philosophica continentia? Sed quid obstabit quò minus talia perpetrent in homines, qui nec Deo nec disciplinę Ecclesiasticæ morem gerunt, quantò minus Philosophicæ? Videant isti quid Paracelsus doceat in expositionibus Euangeliorum, Psalterij, aliorumque sacrorum librorum, si tamen intelligant, si mereatur ab impudico ac temerario ore vocari hæreticus. At vereor ne seipsos condemnent. Si conuitijs conuitia refellere decorum esset apud doctos viros, putant ne calamos reperiri posse suis multò petulantiores, vt pro vnico mille retribuerent maiore cum temeritate. Verùm quid aliud hoc est, quàm seipsum ridendum præbere etiã idiotis, eisque ansam dare *iudicandi non alia ratione*, nisi quia deficerent *argumenta verit*a*tis*, ad calumnias diuertere sophistas omnes? Agant verbis Philosophia dignis & sapientia, non argutis. Si mentem Paracelsi non intelligant, en pro viribus ingenij declaraui in mysterio magno increato, libro quem de luce naturæ inscripsi, pariter hoc loco quæ sit homunculi sui generatio. Audiamus quidnam ad eam opinionem adferant vel opponant, cum philosophica modestia, si quam habere putant, vel didicerunt. Nec deesset voluntas, modò non otium, cuncta quæ magnis voluminibus implicarunt figmenta, in Paracelsum perperã excogitata, simplici [illegible]modum ac facili sermone haudquaquam sophistico refellere, se[illegible]is tempus inutiliter, ac in vanis potissimùm argutijs refutandis sibi [illegible]rijsse cupit? Satis conuicti sunt hoc vnico mysterio magno Athenie[illegible]ses, & homunculo gigantes adhuc, donec impetum faciant in hoc [illegible]sterium adeo magnum, ac maius quàm ferre valeant eorum inge[illegible] Siccine decet non intellecta carpere, vt momento labatur omnis [illegible]guta sapientia tanto tempore comparata? Tacendum potiùs quàm [illegible]æcipiti lingua debacchandum, & me[illegible]ndem audiendum q[illegible]od *inferre* conatum est alteri. Non libent[illegible] aliũ spontè feror, [illegible]*i priùs* nominatim non aggreditur, maiorem [illegible] mihi in retu[illegible]dendis iniurijs modestiam optarem.

Sed quis vel Angelus hæc audiat, cui non commoueatur bilis? Ardelionum, sycophantarum, hęreticorum appellationes, non nisi à similibus hominibus vsurpatæ sunt, qui nimirum, vel idiotarum more, vel ebriosorum iracundia quicquid in buccam venit, effutiunt. Quid verò de his qui talia committere prælo non erubescũt, iudicandum est? Interea docti videri ac dici volunt, sed qua doctrina potiore quàm idiotarum? Non ardeliones neque sycophantas Paracelsus vocauit priscos medicos Græcos & infideles, at solummodo pseudomedicos, & erroneos, ac talia quæ tolerari quadantenus possent, causis tamen redditis veris, non argutis, cur idipsum fecerit. Si quæ duriora, *protulit non tam in ipsos*, quàm in sectatores, qui sic in verba suorum magistrorum *iurarunt*, *vt* reluctari veritati studiose malint, quam sui præceptoris manifestum errorem confiteri: tales sunt in quos potissimùm inuehitur, & quos videbat suam patriam, in Græciam transmutare proprijs neglectis atq; reiectis, imò ex varietate rerum intricatum contexere labyrinthum. Non quod varietatem rerum contemnat, quæ summè propter eum qui condidit veneranda est: In ea siquidem nobis vbertatem suæ liberalitatis erga nos maximè relucere voluit, idque magis quò attentiùs ac diligentiùs scrutaremur. *At in hac vniuersitate* quis vnum abditum videre *nititur?* quis operam dare *vt intelligat?* D[illegible] autorem esse pacis, vnionis, & concordiæ, tum in multitudi[illegible] cõfusionem esse nullam velle? Non ideo multa variaq; [illegible]tus est nobis, vt confunderemus, at potiùs vt profundita[illegible] in immensæ multitudinis, ex vnico simplissimoque fonte co[illegible]deraremus ortam, ac intelligeremus, quò gratiæ donũ ho[illegible]nne ipsi soli & vni feramus acceptum. Quicunque igitur v[illegible]n omnia vnum, intellexerit esse vitã omniũ, & econtrà du[illegible]multa duo, mortem adferre cunctis, perfectus erit philosophus [illegible]ysicus atq; medicus. [illegible] multis igitur est opus in medicina, cu[illegible]s finis & scopus est [illegible]m videlicet, vt à morte vita protegatur pe[illegible]num, & nõ pe[illegible]ulta? Quo

tandem

tandem medio inquies? Si putas id per multitudinem in dualitate fieri posse, falleris, quia per inimicum pacem quæris, quę solùm consistit in vnione multitudinis. Hanc verò non priùs intelliges, quàm mysterium magnum increatum probè cognitum habeas, quod adhuc tam enormiter in Paracelso persecutus es. Verùm quid inde rediturum ad te speras emolumenti, præterquam contra stimulum veritatis calcitrasse quandoque percipias? Non videmus quid te remoretur aliud ab amplexu veræ medicinæ præter vanam ambitionem. Vereris enim ea semel retractare, quæ per totam vitam professus es, etsi maximè scias inutilia, ac in perditionem exitum facere. *Honestus pudor ab errore desistere*, diabolicus honor, *qui cum errore conseruatur*. Multi vestrum mutarunt sententiam, attestante veritatem conscientia, nec priusquam tamen experientia didicerint. Verùm adhuc veritatem detinent, vel quòd cum cæteris vereantur fateri palam, quod olim publicè detestati sunt, vel quia suos collegas offensos nolunt: in summa detinet omnes, quòd ex doctoribus fieri discipuli nolint, cùm tamen optime sciant, quantumcunque sapientibus in foueam vsque discendum esse, quia sapientiæ nullus est finis. Fatentur Paracelsum fuisse excellentissimum repurgatorem medicamentorũ, non in[illegible]ntorem, at medicum esse non patiuntur neque physicum eum qu[illegible]edicinam & physicam pudefecit. Quid mirum? non est amicus no[illegible]ui nostra palam facit, quæ contecta volumus. Nunquã inuentorem [illegible] protulit fuisse eius artis quam professus fuit, quin potiùs honore[illegible] hunc detulit Arabibus & Aegyptijs. Audio quid vellent, Paracelsu[illegible]nempe sibi fore famulum in repurgandis medicamentis, at benè se[illegible]antisper domum à visitationibus redibũt, donec id fiat. Sed ipsimet [illegible]nseruiant potiùs illi, quo metallicas vir[illegible] elicere discant, suis G[illegible]ecis ignotum doctoribus, alioqui hac de re[illegible]m disseruissent, vt[illegible]e vegetabilibus, quorũ vires vnà cum corrupt[illegible]rporibus, non [illegible]iter quàm alimenta deuorare docen[illegible]

in sua medicina. Sed quis vel mediocriter physicus ignorat veram medicinam precipuè vitam alere debere, coquinam verò maximè corpus? Hac ratione Paracelsus Galenum longè superat, quòd iste teneris edulijs ac potibus solidum corpus ægri nutriat, ille verò contra duris metallis spiritus vitæ raros instauret ac foueat. Totius huius disputationis conclusio est. Quia Græci sibiipsis medicinæ munus atque totum officium adscripserunt, naturæ verò nihil, euanuerunt in suis cogitationibus. Contra Paracelsus hoc omne tribuit naturæ, & medicum huius ministrum facit, vnde super petram fundatus, violentos aduersariorum suorum impetus non metuit.

FINIS.

ERRO-

ERRORES AD HVNC MODVM CORRIGE

Lector: Numerus prior folium denotát, a. paginam priorem, b. posteriorem, lineas numerus posterior.

1. A. qua si. 1. b. 19 calcinatione. ibid. 16. spiritus tingens. 2. b. 14. tingatur. 4. a. 7. deme (octo) 5. b. 7. quo videant (addito) si quid carpere possint. 5. b. 24. pro vita (addito) sumitur quòd eo sustentetur. 6. a. 7. hermeticè. 7. a. 6. perspicacis. 7. a. 24. gloriaretur. 7. b. 1. inuincibilem. ibid. 4. conuentionibus. ibid. 16. apparuit (addito) sagittarius 10. a. 6. & videbitur. 10. a. 30. lege, ille noster. 12. b. 22. renouatur. 13. a. 28. digitis. 14. a. 15. lege, at eius. 16. b. 17. croci. 19. a. 3. mensem. 22. a. 26. similium (demito) aquis. 23. a. 26. flammulæ. 24. a. 17. Sonath. 24. b. 14. vncijs quinque (deleto) quoque. 25. a. 10. lege, atteri, & non alteri. 25. a. 17. communi. ibid. 17. lege, aut vt in. 25. a. 26. elixir. 25. b. 17. emplastris. 26. b. 5. amomi. 28. b. 10. immerso. 29. b. 19. color. 30. b. 22. priuum vel priuatum. 31. b. 3. vnicornis. 36. a. 1. vulnerario. ibid. 17. mumiæ. 38. a. 26. reperire. 41. a. 12. quadam. 43. b. 21. rationes. 49. a. 13. spiritu. ibidem. 24. olea. 51. a. 6. aridum. ibid. b. 4. drachma. 52. a. 6. tartaro. ibid. b. 1. calenti. b. 15. in cute. 54. a. 3. vnciæ. ibid. b. 18. lege, ad eius croci Martis drachmam vnam, myrrhæ drachma semis, croci orientalis, &c. ibid. 26. b. tritus. 55. a. 2. perfusus. ibid. 3. eo. 56. b. 6. in qua. ibid. 15. cum olei. 58. b. 9. ab hoc 60. a. 1. prodeant. ibid. b. 18. stitticum. 61. a. 26. loco eius pone vno. ac lege, vno mense, & infra eius præparati. 64. a. 10. excellit ibidem, 11. sensusq;. 67. a. 18. antiquis. 73. a. 18. anodinum. ibid. b. 13. ex mercurio. 75. b. 26. liquoris. 77 a. 8 emunctorijs. 78. a. 11. vncia 80. b. 11. calcis. 81. a. 6 lege, addatur. 82. a. 13. concurrãt. 83. b. 21. aquæ. 85. a. 19. amarã 90. a. 12. tractatu secũdo. 91. a. 8. possunt. 92. b. 1. ponatur vna. 93. a. 10 lege, aquæ destillat mepitios. ibid. b. 20. bouis. 94. a. 11. libra. 97. b. 10. taxi. 100 a 2. aluminis. ibidem. 11. adda b. 15. puluer ibúsve. 103. a. 20. (hoc totum quod duplicatum deme) conorum abietis v ium manipulus semis (altero relicto) 107. a. 23. duæ. 112. b. 10. addi potest. 113. a. 3. fiat is. ibid. 25. vulnera. 114. b. 17. nequeãt. 115. a. 23. duplicata periodus. 116. a. 15. ramis. ib 14. sanguis. ibid. 19. experimenta. 119. b. 1. indaginem. 120. b. 3. fel lapidum. 121. a. 16. dici m. ibid. b. 8. cuilibet. 124. b. 27. instrumentum. 127. a. 8. cum 129. a. 14. corruptorum. 1 18. vniuscuiusq;. 132. a. 25. Incusina. ibid. b. 5. qua nant. 133. a. 13. mineralis. ibid 28. viuo. 135. a. 28. Mercurius. ibid. b. 21. actu. 136. b. 20. 137. a. 9. noctui. ibid. b. ora ũ. 139. a. 28 artificialis. ibid. b. 3 Tum demum. 141. a. 2. mum saccarum. ibid. syllogismis. 142. a. 25. Succus albus (adde) argentum viuum.

INDEX

INDEX RERVM ET CAPITVM HOC OPVSCVLO CONTENTORVM, PRIOR NVMERVS FOLIA DENOTAT, POSTERIOR LINEAS, A. PAGINAM PRIOREM, B. POSTERIOREM.

A.

Pp Arden.

Camphora

D.

E.

F.

G.

H.

Hernia

Nacta

Sephiri

T.

[illegible]lcerum

FINIS.

IMPRESSVM FRANCOFORTI AD MOENVM, per Ioannem Spies, Impensis Sigismundi Feyerabendt.

ANNO M. D. LXXXI.